ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(తొమ్మిదవ సమావేశము : ఇరవై రెండవ రోజు).

మంగళవారము, 16 మార్చి, 1993.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)
సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు.

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

శబరిమలైలో టి.టి.డి.చే అతిథి గృహనిర్మాణం

181-

*8173-శ్రీ ఎ. రాంబాబు (రేపల్లె):- దేవాదాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయముల తెలిపెదరా:

(అ) మనరాష్ట్రంనుండి కేరళ రాష్ట్రంలోని స్వామి అయ్యప్ప దర్శనానికివెళ్ళే భక్తులకు వసతిని ఏర్పాటుచేయుటకు శబరిమలైలో అతిథి గృహాన్ని నిర్మించుటకు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారివద్ద ప్రతిపాదన ఏదేని కలదా;

(ఆ) అయినచో, అతిథి గృహాన్ని ఎప్పటిలోగా నిర్మించుతారు?

దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రంగారావు):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) తిరువనంతపురంలోని ట్రావన్కూర్ దేవస్థానం బోర్డు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాల పేరిట పూర్తి యాజమాన్య హక్కులతో రిజిస్ట్రేషను చేసి భూమిని కేటాయించిన తరువాత, ప్రతిపాదిత అతిథి గృహానికి సంబంధించి సవివరమైన ప్రణాళికను తయారుచేయడం జరుగుతుంది. రిజిస్ట్రేషను తేదీనుండి అతిథి గృహం పూర్తికావడానికి దాదాపుగా రెండు సంవత్సరాలు పట్టవచ్చు.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN A.P.C.O.

182-

*8264-Q-Sarvasri N. Chandrababu Naidu (Kuppam), A. Madhava Reddy (Bhongir), K. Subba Reddy (Koilkuntla) and

An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

J.No. 304-1.

N.S.R.K. Prasad (Macherla):- Will the Minister for Rural Development, Handlooms, Textiles and Sericulture be pleased to state:

(a) whether there is any misappropriation of funds in A.P.C.O. during the year 1992 in the purchase and sales of handloom cloth; and

(b) if so, the action taken against the persons responsible for the same?

Minister for Handlooms and Textiles (Sri D. Srinivas) (a) Certain misappropriations of funds in APCO have come to notice consequent on some special Audit Reports and inspections relating to some godowns and sales emporia of APCO. The misappropriations are in respect of transactions relating to periods 3 to 4 years prior to 1992.

(b) Based on the Audit Reports, inspections and further enquiries in the matter 65 persons responsible have been charge sheeted, out of whom 38 have been placed under suspension. Besides these, some others found responsible are also being proceeded against.

శ్రీ ఎస్·ఎస్·ఆర్·కె· ప్రసాద్:- అధ్యక్షా, కాగితాలు వచ్చాక ప్రశ్న అడుగుతాం, దీనిని వాయిదా వేయించండి·

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు ఎట్లా, ఆన్సర్ ఇచ్చారు కదా?

శ్రీ బి· వేదవ్యాస్(మల్లేశ్వరం):- అధ్యక్షా, మా ప్రాంతంలో, నా నియోజక వర్గంలో ఆప్కో చేనేత వస్త్రాల కొనుగోలు, అమ్మకాలలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి· ఇందులో ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటుచేయడం, విజిలెన్స్‌చేత దీనిపై ఎంక్వయిరీ జరిపిస్తారా?

శ్రీ డి· శ్రీనివాస్:- దీనిలో ఆల్‌రెడీ ఇన్‌స్పెక్షన్ వింగ్ ఒకటి ఉంది, అయితే దానిని ఎఫెక్టివ్‌గా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం·

శ్రీ సిహెచ్· విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్):- అధ్యక్షా, ఇందులో ఎన్ని లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగమయ్యాయో చెపుతారా? ఇక 38 మందిని సస్పెండ్ చేశామన్నారు· వారిపై ఏమి చర్యలు తీసుకొంటారు? ఇక ఇందులో అవినీతిని నిర్మూలించేందుకు ఏమి చర్యలు తీసుకొంటారు?

శ్రీ డి· శ్రీనివాస్:- ఇందులో సుమారు 71 లక్షల రూపాయలు ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నాయి· 38 మందిని సస్పెండ్‌చేయడం, 65 మందిని ఛార్జ్‌షీట్ చేయడం జరిగింది· ఇందులో ఇన్‌వాల్వ్ అయిన వారిపై ప్రొసీడ్ అవుతున్నాం· ఛార్జెస్ ప్రూవ్ అయిన తరువాత క్రిమినల్ కంప్లెయింట్స్ కూడా లాడ్జ్ చేయడం జరిగింది· Against those who are involved in it as per law we will take action.

శ్రీ సిహెచ్· విఠల్‌రెడ్డి:- ప్రూవ్ అయినాక 38 మందిని సస్పెండ్ చేశారు· వారిని ప్రాసిక్యూట్ చేయవచ్చుకదా?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- క్రిమినల్ కంప్లయింట్ లోడ్ చేయడం అంటే ఏమిటి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- డబ్బులు రికవరీ చేయాలి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- రికవరీ చేస్తున్నాం, సుమారు 9లక్షల పైన రికవరీ కూడా జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి(నకిరేకల్):- ఈ 71 లక్షలే కాదు. ఇంతకుముందు కూడా చాలా జరిగాయి. దానిపై హౌస్ కమిటీ విచారణ కూడా జరిపి సభముందు రిపోర్టు పెట్టడం కూడా జరిగింది. దానిలో కొన్ని సూచనలు కూడా చేశారు. ఆ సూచనలను పాటిస్తే కొంత అవినీతి తగ్గుతుందని కూడా అన్నారు. అసలు మీరు హౌస్ కమిటీ సిఫారసులను చూశారా? అయినా ఇప్పుడు మళ్ళీ 71 లక్షల రూపాయలమేరకు అవినీతి జరిగింది అంటే కేవలం కొంతమంది సహకార సంఘాలను స్వాహాకార సంఘాలుగా చేస్తున్నవారు ఉన్నారు. వారిని మీరు కఠినంగా శిక్షించనంత కాలం సహకార సంఘాలను ముంచుతారు. అది మాత్రం గుర్తించండి అని మనవిచేస్తూ అసలు హౌస్ కమిటీ రిపోర్టును ప్రభుత్వం ఎంతవరకు స్టడీచేసింది, ఏం చేసిందో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, నేను రాఘవరెడ్డిగారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. సహకార సంఘాలలో దుర్వినియోగాలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా నాకు సంబంధించిన ఆప్కోలో కూడా ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయి కనుక వీటిని అదుపులోపెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. అందులోనే ఇన్స్‌పెక్షన్ వింగ్‌తో సంబంధం లేకుండా ఒక టాస్క్‌ఫోర్స్‌ను ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందన్న ఆలోచన ఉంది. ఇక డబ్బును రికవర్ చేయడంకోసం చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. 71 లక్షలలో ఇప్పటివరకూ 9 లక్షల చిల్లర వసూలుచేయడం జరిగింది. మిగిలిన డబ్బును కూడా వసూలుచేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. ఇక ఇదివరకు హౌస్ కమిటీ రిపోర్టు ఆధారంగా అప్పట్లో 29 మంది ఎంప్లాయీస్‌ను డిస్మిస్ చేయడం జరిగింది. 'In the purchase and sale of handloom cloth was there any mis-appropriation?' అని వారు ప్రశ్న అడిగారు. టెక్నికల్‌గా చూస్తే 1992లో అలాంటిదేమీ లేదు. అయినప్పటికీ నేను అధికారులతో అన్నది ఏమిటంటే 1992లో డిటెక్టు అయివున్నా సరే ప్రీవియస్ మిస్‌ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగిన కేసులు వున్నా There is no evidence.. అన్న ఉద్దేశ్యంతో వాటిని హౌస్ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. మేము కావలసిన చర్యలన్నీ తీసుకొంటాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- టాస్క్‌ఫోర్స్‌ను ఏర్పాటుచేయడానికి ఆలోచిస్తామన్నారు. ఇదివరకే కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం జరిగి, ఇప్పుడు మళ్ళీ 71 లక్షల రూపాయల మేరకు తిన్నారు. మీరేమో ఆలోచిస్తామంటున్నారు. ఇట్లా ముగ్గురు, నలుగురు మంత్రులు ఆలోచిస్తామంటున్నానే దానిని ముగించారు. సంచులు సర్దుతుంటే సంత కాస్త వరమాయించినట్లు మేరు ఆలోచిస్తుండగానే తినాల్సింది తినేస్తుంటే ఇక టాస్క్ ఫోర్సును ఎప్పుడు వేస్తారు?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- ఈ విషయం నా దృష్టికి వచ్చాక నేను ఒక ఆలోచన చేశాను. దానికి లీగల్ ఫార్మాలిటీస్ ఉంటాయి. లీగల్‌గా అన్ని చర్యలూ తీసుకొన్న తరువాత త్వరలో దీనిని ఏర్పాటుచేసే ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య(ఇందుర్తి):- ఈ మధ్యన 71 లక్షలు దుర్వినియోగం అయినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. దుర్వినియోగం ఎక్కడెక్కడ జరిగింది. దుర్వినియోగం చేసిన వారి పేర్లు ఏమిటి? హౌస్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చాక 30 మందిని సస్పెండ్ చేశామన్నారు. అయితే మిగతా వారు ఎంతమంది ఉన్నారు? వారి లిస్టు సభముందు పెడతారా? రెండవది డబ్బు తిని తప్పించుకోగల అవకాశాలు సహకార సంఘాల చట్టంతో ఉంది. ఇక ముందు అలాంటి అవకాశం లేకుండా కట్టుదిట్టమైన చట్టాన్ని తీసుకువస్తారా?

8.40 శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, ఈ రు. 71 లక్షలకు సంబంధించిన అవకతవకలు
ఇ. సుమారు 40 షో రూమ్స్‌లో అనండి, గోడౌన్స్ అనండి 40 చోట్ల జరిగింది. 29 మందిని ఇదివరకు డిస్మిస్ చేశాము. వారి లిస్టు ఇవ్వడానికి మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. లిస్టు తప్పకుండా సర్క్యులేట్ చేస్తాము. అదేవిధంగా ఇదివరకు నేను చెప్పినట్లు వీటిని అరికట్టడానికి తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. కొద్ది రోజులలో రివ్యూకు పిలుస్తాము. హై లెవెల్ ఆఫీసర్ల కమిటీతో చర్చించి ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుంది. ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందనే విషయములో చొరవ తీసుకుని చాలా ఎఫెక్టివ్‌గా స్టెప్ తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

Mr. Speaker:- Q.Nos. 183, 184, 185 and 186 are postponed at the request of the Members. They will be taken up after ten minutes.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Sir, I have not requested them. It is irregular and it should not have been done.

Mr. Speaker:- That I know. But they requested and I have postponed.

Sri Ch. Vidyasagara Raol:- I request the Hon'ble Speaker to declare that it is irregular and hereafter, I request that it should not be done like that.

Mr. Speaker:- The Minister said that you would agree for the postponement.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఎలా సర్. ఎలా పోస్టుపోన్ చేశారు. మమ్మలను అడగకుండా ఎలా చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాసాగరరావుగారు తప్పకుండా ఒప్పుకుంటారనే భావంతో మంత్రి చెప్పారు. మీమీద నమ్మకంతో పోస్ట్‌పోన్ చేశారు. మీరు ఇలా అంటారనుకుంటే మీతో చెప్పి ఒప్పించుకునే వారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జవాబు అయినా ఇప్పించండి. మా ఇద్దరి సంగతి విడిచిపెట్టండి సర్. తమరే చెప్పండి. ఈ విధంగా పోస్ట్‌పోన్ చేయడం మంచిది కాదు.

తాడేపల్లి గ్రామసమీపంలో ఆదివాసి మినరల్స్‌కు మైనింగ్ లీజు

187-

*8137-సర్వశ్రీ ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు (ఎల్లవరం), చిక్కాల రామచంద్రరావు, (తాళ్ళరేవు), బి. సత్యనారాయణమూర్తి (పరవడ), ఆర్.ఎస్.డి.పి. అప్పల నరసింహ రాజు (భీమునిపట్నం):- గనుల, చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) తూర్పుగోదావరి జిల్లా, మారేడిమిల్లి మండలం, తాడేపల్లి గ్రామ సమీపంలో ఆదివాసి మినరల్స్ అను పేరుతో శ్రీమతి రత్నాబాయికి మైనింగు లీజును మంజూరు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు భూమిని ఒక గిరిజనునికి పట్టాపై ఇచ్చిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా; గ్రామ రికార్డుల ప్రకారం ఆ భూమియొక్క వర్గీకరణమేమి;

(ఇ) ప్రభుత్వం 1975 సం.లో చేసిన ప్రకటన ప్రకారం సదరు భూమి రక్షిత అటవీప్రాంతం క్రిందికి వచ్చుటయే కాక ఆ భూమికి 1980, అటవీ సంరక్షణ చట్టపు నిర్దేశములు వర్తించునను విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఈ) సదరు భూమిలో మైనింగ్ లీజును మంజూరు చేయుట చట్టప్రకారం అనుమతించదగినదేనా; లేనిచో, ఆ విషయంలో తీసికొనదలచిన చర్యఏమి?

గనుల, చిన్నతరహా పరిశ్రమల శాఖమంత్రి (శ్రీ సిహెచ్. హరరామ జోగయ్య):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) ఆ భూమిని మదింపు చేయని బంజరుగా వర్గీకరించడమయింది. పట్టాపై దానిని ఎవరికీ ఇవ్వలేదు.

(ఇ) ఆ భూమి స్థాయిని నిర్ధారించడానికి ఉమ్మడి తనిఖీకి ఉత్తరువు చేయడమయింది.

(ఈ) ఉమ్మడి తనిఖీ నివేదిక అందినమీదట, తదుపరి చర్య చేపట్టబడమవుతుంది.

శ్రీ ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇది అటవీ సాగుకు సంబంధించిన ప్రశ్న. ఈ మైన్స్ అనేవి అడవిలో వున్నవి. ఇది 1980వ సంవత్సరంలో కంజర్వేషన్ యాక్ట ప్రకారంగా అడవిలోని ఒరిజనల్ బాక్సైట్ ఖనిజాన్ని లాటరైట్‌గా రవాణా చేస్తున్నారు. ఈ

ఖనిజానికి చట్ట ప్రకారంగా అనుమతి ఇవ్వలేదనే నా అభిప్రాయం. అందుచేత 1980వ సంవత్సరం ఫారెస్టు కంజర్వేటర్ యాక్టు ప్రకారంగా దీనిని రద్దు చేస్తారా? ఇదే మండలం ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్టులో ఈ మైనింగ్ కోసం ఎన్ని దరఖాస్తులు ప్రభుత్వం వద్ద పెండింగ్‌లో వున్నాయి? వారి పేర్లు తెలుపగలరా? ఇది బాక్సైటా, లాటరైటా అనే పూర్తి వివరాలు తెలియజేస్తారా? పూర్తి నివేదిక అందేవరకు లారీలతో మైనింగును రవాణా చేస్తున్న దానిని ఆపు చేస్తారా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామజోగయ్య:- అధ్యక్షా, నేను ఇచ్చిన జవాబు చాలా క్లియర్‌గా వున్నది. 1992వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో ఇది గ్రాంట్ చేయబడింది. గ్రాంట్ చేసేప్పుడు జిల్లా కలెక్టర్‌గారిని దీనియొక్క వివరాలు మైనింగ్ చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమయినా వున్నదా అని అడగడం జరిగింది. అప్పుడు జిల్లా కలెక్టరుగారు ఇది అన్‌ఎసెస్డ్ వేస్టు అని దీనిలో ఎలాంటి ఫారెస్టు లేదని ఇది మైనింగ్‌కు లీజ్‌కు యివ్వడానికి ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదని వారు రికమెండ్ చేయడం జరిగింది. దీనిమీద వారికి లీజ్‌కు యివ్వడం జరిగింది. అయితే ఈ మధ్యన గౌరవనీయ శాసనసభ్యులు ఈ ప్రశ్న వేసిన తరువాత ఇది ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్టా, లేకపోతే అన్‌ఎసెస్డ్ వేస్టా అనే అనుమానం క్రియేట్ అయినప్పుడు దీనిమీద జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ పోస్టు చేయడం జరిగింది. జిల్లా కలెక్టర్‌గారి రిపోర్టుకొరకు వెయిట్ చేస్తున్నాం. 17వ తారీఖున జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ పోస్టు చేశారు. ఆ జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ అయిన తరువాత ఇది ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్టు ఏరియా క్రిందకు వచ్చిందని నిర్ధారణ అయితే దాని రూల్స్ ప్రకారంగా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అలాగే వారు ఇది లాటరైటా, లేకపోతే బాక్సైటా అనే ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. గతంలో దీనియొక్క శాంపిల్స్ తీసుకుని కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్ చేసి రిపోర్టులు అబ్‌టైన్ చేయడం, ఇది లాటరైట్ మాత్రమే కానీ బాక్సైట్ కాదని నిర్ధారణ చేయడం జరిగింది. లాటరైట్ అంటే అల్యూమినియం ఆక్సైడ్ 40 శాతం కన్నా లోపు వుంటేలేక సిలికాన్ 10 శాతం నుంచి 11 శాతం లోపు వుంటే లేక 30 శాతం వరకు ఐరన్ ఆక్సైడ్ వుంటే దానిని లాటరైట్ అంటారు. కంప్లీట్ కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్‌లో ఇది లాటరైట్ అని తేలింది కాబట్టి ఇవ్వడం జరిగింది. అందుచేత జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ రిపోర్టు వచ్చిన వెంటనే రూల్స్ ప్రకారంగా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇది ఫారెస్టు ల్యాండు అని తేలితే ఫారెస్టు రూల్స్ ప్రకారంగా దీనిని వెంటనే ఆపు చేయించడం కానీ లేకపోతే ఫారెస్టు క్లియరెన్స్‌కు ప్రయత్నం చేయడం కానీ ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒకటి చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు:- అధ్యక్షా, శ్రీమతి రత్నాబాయి అనే ఆమెకు గనుల త్రవ్వకం కౌలుకు మంజూరు చేసినది ఎన్ని ఎకరాలు, ఎప్పుడు మంజూరు చేశారు? దీని విస్తీర్ణం ఎంత? ఈవిడ గతంలో ఎల్లవరం నియోజకవర్గం నుంచి కాంగ్రెస్‌పార్టీకి పోటీచేసి ఓడిపోయిన మాట వాస్తవమేనా? ఇందులో బాక్సైట్ నిక్షేపాలు వున్నమాట వాస్తవమేనా? ఇందులో రమారమి 1300 టేకు చెట్లు నరికివేసిన మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయయ:- అధ్యక్షా, బాక్సైటా, లాటరైటా అనేది క్లియర్‌గా చెప్పాను. ఇది లాటరైట్ కాని బాక్సైట్ కాదు. కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్‌లో

వారు చెప్పిన ప్రకారం గతంలో ఆమె ఎం.ఎల్.ఏ. గిరిజన మహిళ. ఇది షెడ్యూల్డ్ ఏరియా అవడం వలన గిరిజనులకే ప్రాధాన్యత ఉన్నది కాబట్టి, ఆమె దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే రూల్స్‌ప్రకారం ఎలిజిబులిటీ వున్నది కాబట్టి ఆవిడకు యివ్వడం జరిగింది. దానియొక్క విస్తీర్ణం 24.79 హెక్టార్లు.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణమూర్తి:- అధ్యక్షా, కలెక్టరుగారు క్లియరెన్స్ ఇచ్చేప్పుడు అటవీశాఖ అధికారుల అభిప్రాయం సేకరించారా? రిజర్వు ఫారెస్ట్ అన్నప్పుడు ఫారెస్ట్ ఏరియా వారి సర్టిఫికెట్ కూడా తీసుకోవాలి. కలెక్టర్‌గారు సంబంధిత అటవీశాఖ అధికారుల నుంచి క్లియరెన్స్ తీసుకున్నారా? తీసుకోకపోతే సంబంధిత అధికారుల మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- అధ్యక్షా, ఏ ప్రాంతం అయినా అది ఫారెస్ట్ ఏరియానా, లేక అన్‌ఎసెస్డ్ వేస్ట్ ల్యాండా, లేకపోతే పట్టా ల్యాండా అనే వివరాలన్నీ పూర్తిగా రెవిన్యూ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో వుంటాయి. అందుకని జిల్లా కలెక్టర్ దీనిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలన చేసి, ఆ రోజులలో సర్వే చేయించి అన్‌ఎసెస్డ్ వేస్ట్ ల్యాండ్ అని వారు చెప్పడం వలన ఇచ్చాము. ఇది ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్ట్ ఏరియాలో వుంటే ఫారెస్ట్ రూల్స్ ప్రకారంగా దీనియొక్క క్లియరెన్స్‌కు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పంపించడం జరుగుతుంది. అది తేలిన తరువాతే వారికి లీజుకు యివ్వడం కూడా జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆర్.ఎస్.డి.పి. అప్పల నరసింహరాజు:- ఎప్పటిలోగా నివేదిక వస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామ జోగయ్య:- 25వ తారీఖు లోపల నివేదిక పంపించమని అన్నాము. 17వ తారీఖున జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ వున్నది. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన వెంటనే రూల్స్ ప్రకారం చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- ప్రభుత్వానికి కొంత సహాయం చెయ్యడంకోసం 8.
చెబుతున్నాను. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని మారేడుమిల్లి మండల ప్రాంతంలో లాటరైట్ ఉ
క్వారీస్ త్రవ్వకం జరుగుతోంది. ఒక ఎక్స్.ఎం.ఎల్.ఎ.కు లీజుకు ఇచ్చామన్నారు. వారు కాంగ్రెస్ కావచ్చు. కమ్యూనిస్టు కావచ్చు. మరొకరు కావచ్చు కానీ మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఆమెకు అర్హత ఉంది. ఇచ్చారు. అయితే అది ఫారెస్ట్ ల్యాండ్ క్రింద డిక్లేర్ చేశారు. ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్ట్ క్రింద 1975వ సంవత్సరంలో దానిని డిక్లేర్ చేశారు. రిజర్వ్‌డ్ ఫారెస్ట్ యాక్ట్ ఇంప్లిమెంటేషన్ క్రిందకు వస్తుంది. ఇందులో క్వారీ త్రవ్వకం నిషేధం. ఈ ప్రాంతంలో ఎవరికయినా కానీ ఎట్లా పర్మిషన్ ఇస్తారు; దాని గురించి మీకు చెబుతాను. 'ఏజెన్సీలో క్వారీ త్రవ్వకం నిలిపివేయబడింది" అని ఫారెస్ట్ కన్సర్వేటర్, రాజమండ్రి ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టి, ప్రకటించారు. అయినప్పటికీ క్వారీ త్రవ్వకం జరుగుతోంది. దీనిని మేము రుజువు చేస్తాము. ప్రభుత్వ ఆస్తిని అన్యాక్రాంతము చేస్తున్నారు. కన్సర్వేటర్ చెప్పిన తరువాత కూడా చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత చర్యలు తీసుకుంటాము. అక్కడ నుంచి రిప్లయ్ వచ్చిన తరువాత చూస్తాం అంటే ఎట్లా? నేను రుజువుచెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. సభా సంఘాన్ని వెయ్యమనండి. ప్రభుత్వానికి సహాయం చెయ్యడం కోసం అడుగుతుంటే, 'ఇది ఉత్పన్నం కాదు, ఎంక్వయిరీలో ఉంది'

అనడమేమిటి? వచ్చిన తరువాత చేస్తాము అనడం ఏమిటి? ఇంత క్లియర్‌గా ఉందే. దీనిని రుజువు చెయ్యడానికి మేము సిద్ధంగాఉన్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామజోగయ్య:– ఇందులో పట్టుదలకు పోయేది ఏమీ లేదు. వారు సూచించినట్లుగా త్రవ్వకాలు ఆపమని తెలియచేస్తాము. జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత చర్య తీసుకుంటాము. ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియా అని నోటిఫైడ్ అయినంత మాత్రాన....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– ఇది నోటిఫై అయింది.

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామజోగయ్య:– సర్వే చేస్తే కానీ ఎసెస్డ్ వేస్టా, లేక ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్టు ల్యాండా అన్నది తేలదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– సర్వే చెయ్యకుండానే నోటిఫికేషన్ ఎట్లా ఇస్తారు? గెజిట్ నోటిఫికేషన్ అయింది. గెజిట్‌లో వచ్చిన దానిని ఎంక్వయిరీ చేస్తే చెయ్యండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు కానీ త్రవ్వకాలు వెంటనే ఆపాలి. మేము రుజువు చేస్తాము. సభా సంఘాన్ని వెయ్యమనండి. రియాలిటీ వస్తుంది.

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామజోగయ్య:– సభా సంఘం వేసే అగత్యం లేదు. లీజుకు ఇచ్చే టప్పుడు జిల్లా కలెక్టరు, అది ఫారెస్టు ల్యాండ్ కాదని, సర్వే చేసి అన్‌ఎసెస్డ్ ఫారెస్టుగా డిక్లేర్ చేస్తున్నాము అని జిల్లా కలెక్టరు నో అబ్జెక్షన్ సర్టిఫికెట్టు ఇచ్చిన దానిమీద ఆధారపడి ఇచ్చాము. డైరెక్టర్ ఆఫ్ మైన్స్‌కు, ఇక్కడుండే ఫారెస్టు సర్వేయర్‌కు ఉత్తరం వ్రాశాము. వారినుంచి సమాధానం రాలేదు. సంవత్సరం అయింది. సంవత్సరం నుంచీ మైనింగ్ చేస్తున్నారు. ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియా అయితే ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ ఆ రోజునే అభ్యంతరం పెట్టేది. పెట్టలేదు. సర్వే చేస్తే కానీ ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్టా కాదా, కలెక్టరు ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం అన్‌ఎసెస్డ్ ల్యాండా అన్నది నిర్ధారణ కాదు. మూడు డిపార్టు మెంట్స్‌కు కలిపి సర్వేకు ఆర్డర్ చేశాము. 17వ తేదీన సర్వే చేస్తున్నారు. 25వ తేదీ లోగా రిపోర్టు వస్తుంది. మైనింగును ఆపడం జరుగుతుంది. అనవసరంగా అపోహలు పెట్టుకో రాదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– 5 లక్షల రూపాయలు విలువ చేసే టేకు చెట్లను నరికేశారు. కంప నరికారు. చెట్టు నరికారు. మేము రుజువు చేస్తాము. చెట్లు నరికేస్తుంటే ఇంక ఎఫారెస్టేషన్ స్కీమ్స్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఎందుకు పెట్టినట్లు? ఫారెస్టు మినిస్టర్‌గారు స్పందించడం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:– 1992లో ఇది క్రొత్తగా ఇవ్వడం కాదు. 1975 నుంచీ ఆ ప్రాంతంలో చాలా లీజులు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– రెండు విషయాలున్నాయి. 1982వ సంవత్సరానికి ముందు ఇది కన్‌కరెంట్ సబ్జెక్టు క్రింద లేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం పర్మిషన ఇచ్చేది. 1983 తరువాత గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పోయింది.

Sri P. Nageswara Rao:- Whatever it is, Sir. whether it is in the Concurrent List or State List. illicit felling of forest is a punishable thing. That is taking place, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మనవద్ద ట్యాంక్స్ ఉన్నా, క్వారీ తీసుకున్నా ఒకటే క్లియరెన్స్ ఉండాలి. నేను ఉన్నా, ఎవరున్నా కానీ, చెట్లు పోతున్నాయంటే రెవెన్యూ ల్యాండ్ దానికి సరిపడా ఇవ్వాలి. దీనికా ఫారెస్టువారు ఒప్పుకోరు. [illegible]

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామజోగయ్య:- ఇది ఫారెస్ట్ ఏరియాలో ఉన్నంత మాత్రాన మైనింగ్ లీజుకు ఇవ్వరాదని ఎక్కడా అబ్జెక్షన్ లేదు.

(నో, నో, అంటూ తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన పలువురు గౌరవసభ్యులు అభ్యంతరాలు తెలుపసాగారు).

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా,....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా,....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- నన్ను చెప్పనివ్వండి. వారిని తరువాత మాట్లాడమనండి. ఫారెస్టు ఏరియాలో ఉన్నంత మాత్రాన మైనింగ్ లీజుకు ఇవ్వరాదని ఎక్కడా లేదు. అయితే కొన్ని రూల్స్‌ను అబ్జర్వ్ చెయ్యాలి. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా క్లియరెన్స్ తీసుకోవాలి. ఎఫారెస్టేషన్ క్రింద కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వాలి. ఆల్టర్‌నేటివ్ సైట్ ఇవ్వాలి. నిజంగా ఫారెస్టు ఏరియా క్రింద డిక్లేర్ అయితే ఆ రూల్స్ ఫాలో అయితేనే పర్మిట్ క్లియరెన్స్ వస్తుంది. 1974 నుంచి ఎక్కువ సంఖ్యలోనే లీజుకు ఇచ్చాము. ఫారెస్టు క్లియరెన్స్ యాక్టు రాకముందు రాష్ట్రప్రభుత్వమే చాలా ఇచ్చింది. అక్కడ పెద్దపెద్ద చెట్లు ఉండి, అభ్యంతరం ఉంటే ఆ ఏరియా ఇవ్వడం జరగదు. ఇప్పుడున్న రూల్స్ పాటించి ఇవ్వాలి. కాబట్టి నిజంగా ఆ విధంగా ఉంటే ఆ రూల్స్ ప్రకారమే చేస్తాము. ఇప్పుడు మైనింగ్ జరుగుతుంటే వెంటనే ఆపుతాము.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):- ఫారెస్టు ఉన్నా మైనింగ్ లీజ్ ఇవ్వవచ్చని మంత్రిగారు చెప్పడం ఒక ప్లాన్ ప్రకారంగా చెప్పినట్లుగా ఉంది. దీనికి ఇంపార్టెన్స్ లేకపోతే కొంతమంది వ్యక్తులు కానీ వారి బినామీస్ కానీ అప్లికేషన్స్ పెట్టి, లీజు పొందడానికి ఎందుకు సిద్ధంగా ఉన్నారు? ప్రకాశరావు, కమలకుమారి, మాజీమంత్రి, మల్లాది స్వామి, వాలిన సూర్యభాస్కరరావు, ఈలి సత్యనారాయణ, మునిసిపల్ ఛైర్మన్ – వీరు కానీ వీరి బినామీస్ కానీ లీజు కోసం అప్లయ్ చెయ్యడం వాస్తవం కాదా? ఈ భూమి అన్యాక్రాంతం అవుతోందనే బాధతో చెబుతున్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరారామజోగయ్య:- ఎవరెవరు క్రొత్తగా లీజుకు అప్లయి చేశారో నావద్ద లిస్టు లేదు. కాంగ్రెస్‌వారు అప్లయ్ చేసినా, శివరామరాజుగారు చేసినా, రూల్స్‌ప్రకారం రావడానికి అవకాశం ఉంటే వస్తుంది. లేకపోతే రాదు.

9.00 ఉ. శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి(రామన్నపేట):- అధ్యక్షా, ఈ మ్యానింగ్‌లో టెంపరరీ, పర్మనెంట్, అన్‌ఎంప్లాయిమెంట్ పేర్లతో మధ్య దళారీలు భోగస్ సర్టిఫికెట్స్ పెట్టి గవర్నమెంట్‌ను మోసం చేసి విపరీతంగా లీజుకు తీసుకుని ప్రభుత్వానికి రెవిన్యూ రాకుండా అధికారులు, మధ్యదళారీలు కుమ్మక్కైన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? మా జిల్లాలో ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే వారిపైన కఠినమైన చర్య తీసుకుంటారా? ఇలా రాష్ట్రంలో ఎన్ని వున్నాయనేది ఇవాళ తెలుస్తున్నది. పత్రికల ద్వారా చూస్తున్నాము. మధ్య దళారీలు కొల్లగొడుతున్న దానిమీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- సపరేట్ క్వశ్చన్ సర్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా తన అనుకూల వైఖరికి ఇష్టం వచ్చినట్లు చట్టాలు మారుస్తున్నదో అర్థం అవుతున్నది. ప్రశ్న The Question asked is: "Whether it is also a fact the said land falls under the protected Forest Area according to the declaration made by the Government in the year 1975, besides attracting the provisions of Forest Conservation Act of 1980", for which reply given is: "Joint inspection has been ordered to determine the status of the land." వారు లీజుకు ఇచ్చినది 1990వ సంవత్సరం అనంతపురం. స్టేట్ గవర్నమెంట్ నోటిఫికేషన్ 1975వ సంవత్సరంలో అయింది. 1980-81వ సంవత్సరం కంజర్వేషన్ యాక్టు క్రిందకు ఈ భూమి వచ్చింది. 1991వ సంవత్సరంలో కేవలం కలెక్టర్ రికమెండ్ చేయడంతో ఇచ్చాము అన్నారు. If the Collector says that it is not in the Gazette and it has not been notified and it is unassessed dry land, then the Collector has to be taken to task and he should be suspended. క్లియర్‌కట్. ఒక ప్రక్కన గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నోటిఫికేషన్ ఇచ్చాక కాదని చెప్పడం అర్థరహితం. ఫారెస్టు ల్యాండ్ అయితే యివ్వకూడదని ఎక్కడా లేదు. డీఫారెస్టేషన్ ప్రొవైడ్ చేయాలి. వేరే భూములు దానికి యివ్వాలి. కేంద్రప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకోవాలని అన్నారు. నేను ఒక్కటే మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. Is it a fact that Tadepalli village has been notified under protected forest in the year 1975? This is one thing. And also whether it attracts the provisions of the Forest act? If they have given permission, have they taken the permission of the Government of India, complying the necessary requirements since it is a forest land?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- ఆ ప్రశ్నకు సంబంధించిన జవాబులోనే చాలా క్లియర్‌గా వున్నది. ఫారెస్టు యాక్టు 1980 క్రింద వర్తిస్తుందనే దానిలో జాయింట్ ఇన్స్‌పెక్షన్ రిపోర్టు వస్తేనే కానీ అది ఫారెస్టు ల్యాండ్ కాదనేది తేలదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 1975వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ చేస్తే ఇప్పుడు జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ అంటారేమిటి? వాస్తవాలు మరుగున పెట్టి వారికి కావలసిన వారికి అకామిడేట్ చేస్తున్నారు. తమరు మా రెస్క్యూకు రావాలి. I am sending these two things to you, Sir. You please verify. It is a clear fraud. They are interested in the parties...

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- దీనిలో ఇంటెన్షన్ ఏమీ లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు ఒకటి ఆలోచించాలి. గెజిట్ నోటిఫికేషన్ అయ్యాక మరల జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ అని మంత్రిగారు అంటారు.

(నోటిఫికేషన్ కాపీ సభాపతికి అందచేసారు).

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- అధ్యక్షా, నోటిఫికేషన్ వారి దగ్గర వున్నట్లున్నది. దానిలో తాడేపల్లి విలేజ్ అని వున్నదేమో చూసి చెప్పమనండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తాడేపల్లి అని వున్నది. గెజట్ నోటిఫికేషన్‌లో తాడేపల్లి అని వున్నదో లేదో మంత్రిగారిని చూసుకోమనండి.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- తాడేపల్లి అని లేదు. తాడిపల్లి అని వున్నది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తాడేపల్లి అని క్లియర్‌గా వున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- నోటిఫికేషన్ కాపీని తమరికి పంపిస్తున్నాను. చూడండి.

(నోటిఫికేషన్ కాపీని సభాపతికి అందజేసారు).

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తాడిపల్లి అనేది ఆ ప్రాంతంలోనే లేదు. కానీ మంత్రిగారు ఏమయినా తాడిపల్లిని సృష్టించారేమో? ఎన్ని కుంభకోణాలను మేము బయటకు తీయాలి? పట్టుకుంటే దొంగ, 'పట్టుకోకపోతే దొర'.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- బౌండరీస్‌ను బట్టి డివైడ్ వేయాలి. లేకపోతే కష్టం.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇప్పుడే విలేజ్ లేదన్నారు. మరల బౌండరీస్‌ను బట్టి అంటున్నారు. తమరే గమనించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తాడిపల్లి అని ఆయన దగ్గర వున్నట్లు, తాడేపల్లి లేదన్నారు. సామాన్యంగా బౌండరీస్‌ను బట్టి డివైడ్ చేస్తారన్నారు. దీని గురించి కాదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తాడిపల్లి అనే గ్రామం లేదు. ఇప్పుడు బౌండరీస్ బట్టి డిసైడ్ చేయాలి అన్నారు. నాకు ఏమీ అర్థం కావడం లేదు. On what statement he stands?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వినండి. మీరు వినకుండా అడుగుతే ఎలా? తాడిపల్లి వున్నదని చెప్పారు. తాడేపల్లి లేదన్నారు. తాడిపల్లి వుండినా, తాడేపల్లి వుండినా సామాన్యంగా బౌండరీస్ ఇన్ జనరల్ చెప్పారు ఆయన.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్(నర్సంపేట):- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ తెలుగు భాషను ఇంగ్లీషు లోకి తర్జుమా చేసేప్పుడు ఉచ్ఛారణలో తప్పులు సహజంగా జరుగుతాయి. ఇక్కడ మనం చూడవలసింది ఏమిటంటే తాడేపల్లి, తాడిపల్లి ఈ రెండు గ్రామాలు వున్నాయా? తాడిపల్లి అనే గ్రామమే లేనప్పుడు తాడేపల్లి తప్ప ఇంకో గ్రామం వుండదు. దాని పరిసర గ్రామాలు ఏమిటో వాటి అన్నిటిని బట్టి చూసుకోవాలి కానీ మంత్రిగారు కేవలం టెక్నికల్‌గా వున్న అవకాశాన్ని తీసుకుని కాదనడం ఎంతవరకు సబబుగా ఉంటుంది? హౌస్‌ను తప్పుదారి పట్టించడమే గదా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- ఏదయినా కలెక్టర్‌గారు ఇచ్చిన రిపోర్టు ఆధారం చేసుకుని మేము నిర్ణయం చేయవల్లయునా, లేకపోతే వీరు చెప్పిన దానిమీద నిర్ణయం చేయాలా?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, He does not care for the Government notification,Sir. Let the Hon'ble Chief Minister take a note of this. I take strong objection to this. Let the Hon'ble Chief Minister know that the Minister has gone on record. కలెక్టర్‌గారు ఇచ్చిన రిపోర్టు తీసుకుంటారా. లేక ఎలాంటి కాగితాలు తీసు కుంటారు. మేము తమరికి పంపించినది భారత సర్కార్ నోటిఫికేషన్. Since the Hon'ble Chief Minister is here, he has to come to the rescue of the House, and clarify whether any Gazette given by the Government of India has validity or the Dist. Collector's statement has validity. ఇంతకు ముందే తాడేపల్లి గ్రామం లేదు అన్నారు. ఇప్పుడు ఏమో తాడిపల్లి అన్నారు. అసలు తాడిపల్లి అనే గ్రామం ఆ పరిసరాలలో లేదు. తరువాత బౌండరీస్ అన్నారు. 1975వ సంవత్సరంలో నోటిఫై అయితే 1990-91వ సంవత్సరంలో ఎలా లీజుకు ఇస్తారు? ఇది ఫ్రాడ్ కాక ఏమిటి? ప్రతిపక్షాలు డ్యూటీ ప్రకారం అడుగుతే ఎక్కువ సమయం తీసుకుంటున్నారని తమరే అన్నారు. దయచేసి తమరు మా రెస్క్యూకురావాలి. ఏవిధంగా మెలికలు దాటి పోవాలనేది మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం బట్టి స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తాడిపల్లి అన్నారు. తాడిపల్లి అసలే లేదు అంటారు. తాడిపల్లి వున్నదని అనుకోండి. బౌండరీస్‌ను బట్టి నిశ్చయం చేస్తాము అన్నారు. కాంకరెన్స్ సబ్జెక్టు ఎప్పుడనేది చెబుతాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తాడేపల్లి అనే గ్రామం నోటిఫికేషన్‌లో వున్నది అని వారు అంగీకరించాకే The issue comes whether the area falls in the boundry of the village. అసలు తాడేపల్లి లేదని వారు ముందు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశారు.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- దీనిలో తప్పుడు త్రోవ పట్టించాలనే ఉద్దేశ్యం కాదు. దానిమీద నోటిఫికేషన్ వున్నది. నోటిఫికేషన్ ఆధారం చేసుకుని ఎందుకు చేయకూడదు? జిల్లా కలెక్టర్ రిపోర్టు వచ్చేవరకు ఎందుకు వెయిట్ చేయాలన్న దానిమీదట నోటిఫికేషన్‌లో విలేజెస్ చెబుతూ ఈ బౌండరీస్ కూడా ప్రిస్క్రైబ్ చేయడం జరిగింది. 17వ తారీఖు లోపల రిపోర్టు తెప్పించమన్నాం. ఈలోగా మైనింగ్ ఏమయినా వుంటే ఆపు చేస్తామన్నాం. ఈలోగా మైనింగ్ జరుగుతుంటే ఆపమని చెబుతాను. ఇంతలో 'కంగారు ఏమిటి? జాయింట్ కమిషన్ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఫారెస్టు ల్యాండ్ అని ఉంటే, ఫారెస్టు రూల్సు ప్రకారంగా చేస్తాము. ఇందులో దాస్తున్నదేముంది?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము బయట పెట్టిన తరువాత వెరిఫై చేస్తారా? గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నోటిఫికేషన్ ఉండిHow did the Deputy Commissioner recommend?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- నోటిఫికేషన్ ఉంటే, కలెక్టరు ఎట్లా వ్రాస్తారు రిపోర్టు?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అది ప్రభుత్వం తేల్చుకోవాలి. మమ్మల్ని అడుగుతారేమిటి?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చోండి. మీరే నలుగురూ లేచి మాట్లాడితే ఎట్లా? విద్యాసాగర రావుగారిని మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు(మెట్‌పల్లి):- అధ్యక్షా, కలెక్టరు వ్రాస్తే, ఆయనమీద మంత్రిగారు చర్య తీసుకోవాలి. సంబంధిత అధికారుల మీద నమ్మకం లేనిమాట వాస్తవం. మంత్రిగారికి బాగా నమ్మకం వుంది. వారు హోంవర్క్ బాగా చేసినట్లుగా కనిపిపోతుంది. ఏ విధంగా వారిని ప్రొటెక్టు చేస్తున్నారో స్పష్టం అవుతోంది. విద్యాధర రావుగారు చెప్పినట్లుగా మంత్రిగారు ఆ గ్రామం లేదని ఖచ్చితంగా చెప్పారు. తాడేపల్లి అని ఉందా తాడిపల్లి అని ఉందా అనే దానిలో జరిగిన ఆ తప్పును ఆసరాగా తీసుకుని, ఫారెస్టు ల్యాండ్‌ను అన్యాక్రాంతం చేసి ఆ గనులను లీజుకు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు దీనిపై జాయింట్ ఇన్స్‌పెక్షన్ వేశారు. ఆ రిపోర్టు వస్తే ఖచ్చితంగా వారు జైలుకు పోతారు. వెంటనే లీజును ఆపేయండి. అన్ని లీజులనూ వెంటనే రద్దు చెయ్యాలి. మంత్రిగారు ఈ ల్యాండ్‌ను రక్షించాలి. మేము చెప్పింది ఆధారంగా చేసుకుని, వెంటనే అన్ని లీజులనూ రద్దు చెయ్యాలి.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- ప్రస్తుతం మైనింగ్ జరగకుండా ఆపమని చెబుతాను. అంతకంటే ఏం కావాలి?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ అయ్యేవరకూ ఆ భూమిని ప్రభుత్వ అధీనంలో పెట్టుకోవాలి. వెంటనే ఆదేశాలు జారీ చెయ్యండి. ఆలస్యం చేస్తే ఆ బాక్సైట్‌ను వారు తీసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. మైనింగ్ లీజ్‌ను క్యాన్సిల్ చేసి, ప్రభుత్వాధీనంలో పెట్టుకోవాలి. ప్రభుత్వాన్ని పరిరక్షించండి. తాడేపల్లి అనే గ్రామం తప్పుగా పడింది. దానిని ఆసరాగా తీసుకుని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా తాడేపల్లి అనే గ్రామం లేదని స్పష్టంగా తెలిసిన తరువాత కూడా వారు దానినే చెబితే ఎట్లా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- లేదని నేను ఇక్కడ చెప్పినా కానీ లేకుండా పోదు. బౌండరీస్ క్లియర్‌గా ఉన్నాయి. జాయింట్ కమిషన్ రిపోర్టులో వివరాలు తెలుస్తాయి. లీజును క్యాన్సిల్ చెయ్యమని అడుగుతున్నారు. ఆ విధంగా వస్తే, లీజును తప్పకుండా క్యాన్సిల్ చేస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీకు గిజిట్ నోటిఫికేషన్ ఇచ్చాము. ఇది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాది. మంత్రిగారు ప్రశ్నకు సమాధానంలో అంగీకరించారు. తాడేపల్లి అనే గ్రామంలో లీజుకు ఇచ్చినట్లు వారు అంగీకరించారు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నోటిఫికేషన్‌లో రిజర్వ్ ఫారెస్ట్‌గా ఉంది. దీనికింకా వేరే రిపోర్టు ఎందుకు? వారు బాక్సైట్ మైన్స్‌ను లాటరైట్ పంకమీద ఇచ్చారు. అంచగొండి అధికారులు చెప్పిన మీదట లాటరైట్ అని అంటున్నారు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ మైన్స్‌నో లేదా స్పెషల్ ఆఫీసర్‌నో పంపి ఎగ్జామిన్ చేయిస్తారా? మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ కలెక్టరుగారు ఎట్లా ఇచ్చారన్నారు. I leave it to the Hon'ble Chair to request the Chief Minister to answer this question. How can the Collector violate the Notification by saying it is a waste land and not the forest land? వెంటనే లీజును రద్దు చెయ్యాలి. రికమెండ్ చేసిన అధికారులమీద చర్య తీసుకోవాలి. అవి బాక్సైట్ మైన్స్ అని సవాలు చేస్తున్నాను. శాంపిల్స్ తెప్పించుకోమనండి.

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- మైనింగ్ ఆపరేషన్స్‌ను ఆపేస్తాము. ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాము. బాక్సైటా, లాటరైటా అనేదానికి ఇదివరకు ఉన్న కెమికల్ ఎనాలసిస్ ఉంది. కావాలంటే మరొకసారి చేయించడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మీ వద్దకు గెజిట్ పంపాము. దానిలో తాడేపల్లి అనే గ్రామం ఉందని అంటున్నాము. తప్పని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ప్రశ్న చూడండి. తూర్పుగోదావరి జిల్లా, మారేడుమిల్లి మండలం, తాడేపల్లి గ్రామ సమీపంలో ఆదివాసి మినరల్స్ అను పేరుతో శ్రీమతి రత్నాబాయికి మైనింగ్-లీజును మంజూరు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా అని అడిగితే అవును అని సమాధానం చెప్పారు. అంటే ఆ తాడేపల్లి గ్రామం ఉన్నట్లేగా? కాదా చెప్పమనండి. సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:– తాడేపల్లి గెజిట్‌లో లేదన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ఆన్సర్‌లో అవునంటే తాడేపల్లి గ్రామం గెజిట్‌లో ఉన్నట్లేగా? అధికారులు అక్రమంగా లీజును సమర్థించారు. మేము ఎక్కడకు పోవాలి? మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము. వారు జోక్యం చేసుకోవాలి. తాడేపల్లి అని గెజిట్‌లో ఉండికూడా లీజుకు ఇస్తామంటే ఏమనాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఉంటే లీజును క్యాన్సిల్ చేస్తామన్నారు కదా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– అసలు ఎందుకు ఇచ్చారు? ఎట్లా ఎక్స్‌టెండ్ చేశారు? సంబంధిత అధికారి మీద చర్య తీసుకోవాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

లీజుకు ఇవ్వడం తప్పు కాదా? ఫారెస్ట్ అధికారులు చేసే అన్యాయాలు మీకు తెలియనివి కాదు. శాసనసభకు వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు రక్షించే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. అధికారులను డిఫెండ్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తే ఎట్లా? ఖనిజ సంపదను, ఫారెస్ట్ సంపదను ఎట్లా ప్రొటెక్ట్ చెయ్యగలం? ఆ సంబంధిత అధికారులను సస్పెండ్ చెయ్యాలి. జాయింట్ ఇన్స్‌పెక్షన్ అవసరం లేదు. పెండింగ్ ఇన్స్‌పెక్షన్, చర్య తీసుకోవాలి. సమాధానంలో అవును అని చెప్పిన తరువాత కూడా ఎట్లా లీజుకు ఇచ్చారు? అది నేషధపు ప్రాంతము...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, మీరు శాసనసభలో వచ్చిన దానికి సంబంధించి రక్షించాలి, మంత్రిగారు ప్రభుత్వాన్ని రక్షించాలి, తాడేపల్లి గ్రామం లేదంటారేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:– మంత్రిగారు సమాధానంలో ఆ జరిగిన విషయం మీద అవును అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ గ్రామం కావచ్చు, తప్పు కాదు. తాడేపల్లి అయితే చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. తాడేపల్లి అనే గ్రామం ప్రొహిబిటెడ్ ఏరియా, లీజుకు ఎట్లా ఇస్తారు? జాయింట్ ఇన్స్‌పెక్షన్ తరువాత ఆలోచిస్తామనడం అసమంజసం. వెంటనే లీజును క్యాన్సిల్ చేసి, సంబంధిత అధికారులమీద చర్య తీసుకునేందుకు ప్రభుత్వపరంగా సమాధానం వస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను..

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:– ప్రభుత్వం చేసిన తప్పేమీ లేదు. చాలా క్లియర్‌గా ఉంది. మైనింగ్ ఆపరేషన్స్‌ను ఆపమన్నారు. తక్షణమే ఆపుతాము. జాయింట్ కమిషన్ రిపోర్టు రాగానే దానిలో అది ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియా అని ఉంటే డెఫినిట్‌గా యాక్షన్ తీసుకుంటాము. అంతకంటే ఏం కావాలి?

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- ప్రభుత్వం చేసిన తప్పేమీ లేదు· సభ దృష్టికి తీసుకు రావడం ప్రతిపక్షాలు చేసిన తప్పు·Government of India has given a Notification and the State Government has also accepted it notifying certain villages as reserve forests attracting the provisions of the Act of 1981. ఇందులో ఈ తాడేపల్లి అనే గ్రామం నోటిఫై కాలేదని, తాడిపల్లి అని ఉందని మంత్రిగారు అన్నారు· మేము తాడేపల్లి గ్రామం గురించి అడిగితే అవును అన్నారు· జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్‌కు పంపామన్నారు· జాయింట్ కమిషన్ రిపోర్ట్ రాగానే చర్య తీసుకుంటామన్నారు· దీనికి అర్థమేమిటి; స్పష్టంగా రుజువు చేశాము· ఎక్కడయితే మైనింగ్ లీజుకు ఇచ్చారో అక్కడ 1975వ సంవత్సరంలోనే నోటిఫై కాబడింది· గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ఉంది· దానిని బట్టి ఇచ్చిన లీజు ఇల్లీగల్· కేంద్రప్రభుత్వ నిర్ణయాలకు విరుద్ధంగా ఇచ్చారు కనుక వెంటనే లీజును క్యాన్సిల్ చెయ్యాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను· ఆ విధంగా రెకమెండ్ చేసిన అధికారి మీద చర్య తీసుకోవాలి· తూర్పు గోదావరి ప్రాంతంలో అన్నీ కూడా బాక్సైట్ మైన్స్ మాత్రమే· లాటరైట్ మైన్స్ లేవు· మిమ్మల్ని మిస్‌లీడ్ చెయ్యడానికి లాటరైట్ అని శాంపిల్స్ మార్చి ఎనాలసిస్ ఇచ్చారు· ఇది బాక్సైట్· గవర్నమెంట్‌ను చీట్ చేశారు· These are the fit cases for House Committee not only in mining but also in forests. Without permission in certain areas forests have been cut down. గతంలో కూడా వచ్చింది· ప్రభుత్వ యంత్రాంగమే ప్రభుత్వాన్ని ఇట్లా మిస్‌లీడ్ చేస్తున్నారు కనుక సభాసంఘాన్ని వెయ్యండి· You will get the bare and naked truth and you can take action against the corrupt officers.

·20 శ్రీ సిహెచ్· వెంటక హరిరామ జోగయ్య:- అధ్యక్షా, ఈ విషయమ్మై హౌస్ కమిటీ వేయవలసిన పని ఏమీ లేదు అని నేను ముందుగానే చెప్పాను· అయితే ఏమిటంటే, ఈ నోటిఫికేషన్ ఇచ్చింది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కాదండీ, ఇది రాష్ట్రప్రభుత్వ నోటిఫికేషన్· దీంట్లో నిర్దిష్ట గ్రామాలను మెన్షన్ చేయడమే కాకుండా బౌండరీలన్నీ కూడ మెన్షన్ చేయడం జరిగింది· నార్త్ ఏమిటో, సౌత్ ఏమిటో, ఈస్ట్ ఏమిటో ఈ విధంగా రెండు పేజీలలో మెన్షన్ చేశారు· ఈ బౌండరీల ప్రకారంగా మూడు డిపార్ట్‌మెంట్‌ల వారిని జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్‌కు వేశాం· వారి జాయింట్ రిపోర్టులో కనుక ఇది ప్రొటెక్టెడ్ ఆఫ్ ఫారెస్టు ల్యాండ్స్ క్రింద వస్తుందని కలెక్టరు కనుక మాకు రిపోర్టు ఇస్తే, రూల్స్ ప్రకారం క్లియర్‌గా యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది· దీనిలో దాచవలసింది ఏమీ లేదు· ఈవేళటి నుండే మైనింగ్ ఆపరేషన్లు ఆపిచేయిస్తాను· అడవులకు ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు· ఇంతకన్నా నేను ఏమి చెప్పలేను·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, దాచవలసింది ఏమి లేకపోతే, తాడేపల్లి గ్రామం లేదు, తాడేమిల్లి ఉందని వారే అన్ని చెప్పుతున్నారు·

శ్రీ సిహెచ్· వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- తాడేపల్లి అనే గ్రామం ఉంది· దాంట్లో అనుమానం లేదు· లీజ్‌కు ఇచ్చింది కూడ తాడేపల్లి గ్రామంలోనే· అయితే ఇందులో (మంత్రి సమాధానపత్రంలో) తాడేపల్లి అనే గ్రామం క్లియర్‌గా లేదని మెన్షన్ చేశానే తప్ప అంతకంటే ఏమీ లేదు సార్·

మిస్టర్ స్పీకర్:- లీజు క్యాన్సిల్ చేయిస్తామన్నారు, ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని చెప్పారు.

(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు మరియు శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు ఇంకా నిలబడి ఉండటంతో)

మీరు ఎవర్నైనా తరువాత క్వశ్చన్ రావటం లేదని అంటే నేను ఏమీ చేయలేను. నేను ఇప్పటి వరకు ఆరు క్వశ్చన్లు టేక్అప్ చేశాను. మీరు వచ్చాక ఒక కవ్శచన్ కూడ చేయలేక పోతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు:- సార్, మంత్రిగారు చెప్పుతున్నది....

మిస్టర్ స్పీకర్:- లీజ క్యాన్సిల్ చేస్తామన్నారు, ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామన్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆపరేషన్స్ ఆపుతామన్నారు కాని, లీజ్ క్యాన్సిల్ చేస్తామన లేదు మంత్రిగారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- సార్, మంత్రిగారు ఒకటి చెప్పారు. జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ వేస్తామని చెప్పారు. జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్లో ఎవర్ని వేస్తారండీ? ఇంతకు ముందు ఎవరు అయితే రికమెండ్ చేశారో మళ్లీ వారే ఉంటారు. కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు కూడ ఇది ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియా అని క్లియర్‌గా చెప్పారు. వారిద్దరు కలిసి ఇచ్చిన రిపోర్టు తరువాత ఇందులో మళ్లీ ఎట్లా చేస్తారు? కలెక్టరు కూడ మీకు రిపోర్టు పంపించారు. ఇట్ ఈజ్ వెరీ క్లియర్. కాబట్టి చీఫ్ మినిస్టరుగారు....

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట హరిరామ జోగయ్య:- కలెక్టరు ఒక రిపోర్టు ఇచ్చి కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు ఇంకొక రిపోర్టు ఇస్తే, రెండూ కలిపి జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్లో తేల్చాలి కాని కేవలం ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్‌వారు ఇచ్చిన రిపోర్టు మీద ఎలా ఆధార పడతాము?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- సార్, నోటిఫైడ్ ఏరియా అని కలెక్టరు వారికి రికమెండ్ చేశారు. దిస్ ఈజ్ ఫిట్ కేస్. నేను సి.ఎం.గారిని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పారు. ఆయన సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- వినండి సార్...

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- స్పీకర్ సార్....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- సార్, ఇది రిజర్వుడ్ ఫారెస్టు, ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియా అని కన్సర్వేటివ్ ఆఫ్ ఫారెస్టు ఆయనే ఒప్పుకొన్నాడు. రెవెన్యూ వాళ్లు ఇచ్చిన రిపోర్టు తప్పు అని కూడ చెప్పడం జరిగింది. లీజ్‌కు ఇచ్చింది కూడ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన మాజీ ఎం.ఎల్.ఏ.లకే. కాబట్టి ఇందులో ఎక్కువగా అనుమానాలున్నాయి. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇందులో నిజాయితీలో వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉంది.

అంతేకాకుండా బాక్సైట్‌ను మెటలర్జికల్‌గా కన్వర్ట్ చేసి లీజ్‌కు ఇవ్వడం జరిగింది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది మీరు హౌస్ కమిటీ వేయండి, మొత్తం ఎంక్వయిరీ చేయించండి. లేకపోతే ఇంకా కొన్ని కోట్ల రూపాయల మైన్స్‌ను త్రవ్వుకొని పోయేందుకు కొంతమంది అక్కడ రెడీగా ఉన్నారు - - -

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక క్వశ్చన్ మీద ఇంతగానమా? అరగంట అయింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మంత్రిగారు సమాధానం చేసేటప్పుడు ఎవరినో కాపాడటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు తప్ప ఆయన చెప్పే సమాధానంలో వాస్తవం లేదు. దయచేసి మీరు ఆలోచించండి. హౌస్ కమిటీని వేయండి, లీజ్ క్యాన్సిల్ చేయండి.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, ఈ విషయానికున్న ప్రాధాన్యతను బట్టి మీరు వాల్యూమ్ కేటాయించారు. చాలా సంతోషం. నేను, విద్యాసాగర రావుగారికి, నాగేశ్వరరావుగారికి, విద్యాధరరావుగారికి చెప్పుతున్నాను. ఇప్పుడు ఇది ఇమ్ మూవబుల్ ప్రాపర్టీ. అది మూవబుల్ ప్రాపర్టీ కాదు. ఇది ఎవరో తెచ్చింది కాదు.... ఈ రోజు ఇక్కడ మాట్లాడుతున్నాం కాబట్టి రేపు కదపడానికి.....

(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు లేచి మాట్లాడుతుండగా.....)

నన్ను చెప్పనీయండి. నేను కూడ సభ్యుణ్ణి, నాకూ హక్కు ఉంది. నేను చెప్పేది కూడ వినండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆయనా మాకు సలహా చెప్పేది?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డి):- ఇందులో ఏమి చెప్పాలో నాకేమి అర్థం కావడం లేదు. మంత్రిగారు అంతా క్లియర్‌గా చెప్పారు. ఆపరేషన్ స్టాఫ్ చేయిస్తామన్నారు. జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ చేయిస్తామన్నారు. అందులో ఏమైనా తప్పు తేలితే, తప్పకుండా లీజు క్యాన్సిల్ చేస్తామన్నారు. దానికి మీరు ఈవేళ క్యాన్సిల్ చేయండి అంటే ఎట్లా? ఒక హద్దుపద్దు ఉండాలి. ఆపరేషన్ స్టాఫ్ చేయిస్తామని క్లియర్‌గా చెప్పారు. తరువాత రిపోర్టులో డిఫరెన్సు ఉంది కాబట్టి జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ చేసే అవకాశం ఉంది. రిపోర్టు కావాలంటే ఒక నెల, రెండు నెలల్లో రిపోర్టు పంపమని అడుగవచ్చు. దానిని తప్పకుండా చేస్తాము. నోటిఫైడ్ ఏరియాలో ఎవరికి ఇచ్చినా మేము సపోర్ట్ చేయము. ఆ విషయం పదిసార్లు చెప్పినా వినకుండా చేస్తే ఎట్లా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక రిక్వెస్టు సార్-

మిస్టర్ స్పీకర్:- చీఫ్‌మినిస్టరుగారు చెప్పిన తరువాత మీరు ఎందుకు అడుగుతున్నారు?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్..సార్..మేము సి.ఎం.గారు చెప్పింది ఒప్పుకొంటాము. కాని వారు అనుకొంటున్నారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అగేన్ యూ ఆర్ గోయింగ్ ఆన్ డి సేమ్ సబ్జెక్ట్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అగేన్ కాదు సార్. సార్ ఇప్పుడు మంత్రిగారు తాడేపల్లి గ్రామం అని స్పష్టంగా చెప్పి, మళ్లీ ఎవరినో ప్రొజెక్టు చేయడానికి దొంపడం అని చెప్పి ఏదో ఊహిస్తున్నారు. ఎందుకు ఊహించాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఊహించడం లేదు. లీజ్ స్టాఫ్ చేశారు ఎంక్వయిరీ చేయిస్తా మన్నారు. జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ తరువాత యాక్షన్ తీసుకొంటామన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- కాదు సార్..Unless he gives a specific order, it cannotbe stopped. ముఖ్యమంత్రిగారు స్పెసిఫిక్ ఆర్డరు ఇవ్వవల సిందిగా రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను సార్. Let him give an order. ముఖ్యమంత్రిగారు నోటిఫైడ్ ఏరియాలో లీజ్కు ఇవ్వమన్నారు. కాని ఇది నోటిఫైడ్ ఏరియా అని స్పష్టంగా ఉంది. అధ్యక్షా సభలో వచ్చిన చర్చ ఆధారంగా ఆపుచేస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పితే చాలు లేకపోతే క్యారీ అవుట్ కాదు. కోట్లాది రూపాయల ఆస్థులు తరలించుకొని పోతున్నారు. it is boxite. It is a moveable property and it can be listed from there.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇమ్మూవబుల్ ప్రాపర్టీని ఎవరు తీసుకొనిపోతారు?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఆపుతున్నామంటే అయిపోతుంది సార్. అధ్యక్షా మంత్రిగారు మూడు పద్ధతులలో చెప్పిన సమాధానాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు వినలేదు. Let the Hon'ble Chief Minister assure use that from tomorrow onwards, it will be stopped.

Mr. Speaker:- He has already assured. Question No. 5486-Minister for Municipal Administration.లీజ్ క్యాన్సిల్ చేయిస్తాం ఎంక్వయిరీ చేయిస్తామని చెప్పిన తరువాత కూడ విడిచిపెట్టకపోవడం ఏమి వాగోలేదు. ఎస్. క్వశ్చన్ నంబరు 5486 మినిస్టర్ ఫర్ మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్.

శ్రీ ఎం. నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా,..."ఏ"కు సమధానం...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఎన్ని చెప్పినా, ఎస్యూరెన్స్ను ఆఫీసర్స్ క్యారీ అవుట్ చేయరు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- స్పెన్-ఏ-డ్కి చేసేముందు జాయింట్ ఇన్స్పెక్షన్ రిపోర్టును ఈ హౌస్లో పెట్టించండి.

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- అధ్యక్షా, ఈ క్వశ్చన్ మీద ఎంత విస్తృతమైన చర్చకు అవకాశం వచ్చిందో చూడండి. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత శాసన సభకు కావాలంటే ఇవ్వడం వేరే. కాని స్పెన్-ఏ-డ్కి ముందే రిపోర్టు తీసుకొని రండి అంటే ఆ రిపోర్టు రావాలా, అక్కరలేదా? అధ్యక్షా...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్,...సార్. దయచేసి లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్‌ను అర్థం చేసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీ ఆవేదన అర్థం చేసుకొన్నాను కాబట్టే, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ స్వయంగా చెప్పారు. దయచేసి మా ఆవేదనను కూడ అర్థం చేసుకోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నోటిఫైడ్ ఏరియా అని రాష్ట్రప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ఇచ్చిందన్నారు. ఎస్...రాష్ట్రప్రభుత్వం నోటిఫై చేస్తే, మేము గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఫారెస్టు యాక్టు 1980 ఇచ్చాం. దానిలోని ప్రొవిజన్స్ ప్రకారం నోటిఫైడ్ ఏరియాలలో లీజుకు ఇవ్వకూడదు. మేము మీకు విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఒక మాట... ఒక ఉత్తర్వు ఇచ్చేటప్పుడు గాని, దానిని రద్దు చేసేటప్పుడు గాని జాగ్రత్తగా లీగాలిటీస్‌ను చూచి రద్దుచేయాలే తప్ప, లేకపోతే తొందరపడిగానో, మనం పరిశీలన పూర్తి చేయకుండానో గనుక రద్దు చేస్తే, మరల వాళ్ళు కోర్టుకు వెళ్ళడం దానిమీద స్టే తెచ్చుకొనే అవకాశం ఉంది. అది మీకు కూడ తెలుసు. అందుకే You leave it to the Government. He has made it very clear. చీఫ్ మినిస్టర్‌గారే స్వయంగా ఇంటర్‌వీన్ అయి క్లియర్‌గా చెప్పారు. Let us leave it at that stage.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్ మీరు రూలింగ్ ఇవ్వండి. మేము కూర్చొంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వశ్చన్‌కు రూలింగా? You can raise the issue.

(ఈ దశలో శ్రీ సిహెచ్. హరిరామ జోగయ్య లేచి సమాధానం చెప్పబోతుండగా...)

ఎస్. క్వశ్చన్ నంబరు 5486.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్, మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పబోతుంటే మీరు ఆపుతారేమిటి సార్. It is not necessary that an issue raised in the House, members should be informed? In the finality, are the member not to be informed.

మిస్టర్ స్పీకర్:- (శ్రీ సిహెచ్. హరిరామ జోగయయ నుద్దేశించి) మీరు ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారు కదా.

9.30 ఉ.

శ్రీ సిహెచ్. హరిరామజోగయ్య:- చేయిస్తాను సార్.

186-

ఇమ్లీబన్ బస్‌కాంప్లెక్స్ దగ్గరగల వంతెన దురాక్రమణ

*5486-సర్వశ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వరంగల్లు), ఎన్. రామకిషన్‌రావు (చొప్పదండి):- పురపాలక శాఖమంత్రిదయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఇమ్లీబన్ బస్‌కాంప్లెక్స్ దగ్గర మూసీనదిప్పైగల వంతెనలను, దాని చుట్టుప్రక్కగల ప్రాంతాన్ని శివాజీ విగ్రహం చుట్టూగల స్థలాన్ని కొందరు అసాంఘిక శక్తులు దురాక్రమణ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, దురాక్రమణదారులను తొలగించుటక్కై ఎం.సి.హెచ్. తీసుకున్న చర్యలేవి?

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. నర్సింహారెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) అక్రమ ఆక్రమణలను ఇదివరకే తొలగించడమయింది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, దురాక్రమణ జరిగిన మాట వాస్తవమే. అయితే దురాక్రమణలను తొలగించామని చెప్పారు. ఈ దురాక్రమణ ఏ సంవత్సరంలో జరిగింది. ఎంత స్థలాన్ని దురాక్రమణ చేశారు. ఈ దురాక్రమణ చేసిన వారెవరు? దురాక్రమణలను పూర్తిగా తొలగించారా?

శ్రీ ఎం. నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇమ్లిబన్ బస్‌స్టేషన్ మొత్తం ఏరియా 21 ఎకరాల 22 గుంటలు. అందులో 500 చ.గజాల స్థలం మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌ది కాగా, మిగతా మొత్తం స్థలం అంతా ఎ.పి.యస్.ఆర్.టి.సి. స్వాధీనంలో ఉంది. కార్పొరేషన్‌కు చెందిన ఈ 500 చ.గజాల స్థలంలో 30 గుడిసెలు వేశారు. 28.8.1992వ తేదీన పోలీసు వారి సహాయంతో వాటిని తొలగించడం జరిగింది. కాని తిరిగి అక్కడ గుడిసెలు వేయడం గమనించిన తరువాత 10.1.1993న పోలీసువారి సహకారంతో ఆ ఆక్రమణలను తొలగించడం జరిగింది. In order to protect the area from encroachment it was thought that it is fit to fence the entire parking area. ఫెన్సింగ్ చేసే ఆలోచన ఉంది, దానిని త్వరలోనే పూర్తిచేస్తాం.

శ్రీ ఎన్. రామకిషన్‌రావు:- అధ్యక్షా, ఇటువంటి దురాక్రమణలు ఒక్క ఇమ్లిబన్ బస్‌కాంప్లెక్స్ దగ్గర కాదు ప్రతి బస్ కాంప్లెక్స్ దగ్గర దుకాణాలు పెట్టి ఆక్రమించుకొంటున్నారు. దానివల్ల రద్దీ ఎక్కువవుతున్నది. పర్టిక్యులర్‌గా సిద్ధిపేట గ్రామాన్ని చూసినట్లయితే మొత్తం రోడ్డు అంతా ఆక్రమించుకొన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- మా అధీనంలో 346 ప్రాంతాలున్నాయి. 33 నుండి 46 ప్రాంతాలలో దాదాపు 30 ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్లు జరిగాయి. ఆ ముప్పై ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్సు కూడ తొలగించడం జరిగింది. As and when encroachments are noticed, action is being taken for the removal of the same ఈ 346 ఓపెన్ స్థలాలన్నింటికి ఫెన్సింగ్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. ఆ 30 గుడిసెలను తొలగించామని 500 గజాల స్థలం తప్ప మొత్తం ఏరియా అంతా ఆర్టీసీ స్వాధీనంలో ఉందని చెప్పారు. నేను అడుగుతున్నది ఏమిటంటే, మూసీనదిలో మొత్తం మట్టివేసి పూడ్చి వేస్తున్నారు. ఈ విధంగా ఎప్పుడైనా నీటికి గడ్డు పరిస్థితి వస్తే ఇట్లాగే ఉస్మాన్‌సాగర్‌ను, హిమయత్‌సాగర్‌లను మట్టితో పూడిస్తే హైదరాబాద్‌కు ప్రమాదం వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. వీటి అన్నింటిని సభ్యులందరూ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తే, దానికి తీవ్రంగా స్పందించకుండా ఏదో సింపుల్‌గా 30 గుడిసెలను తొలగించామని చెప్పుతున్నారు. దీనిని తీవ్రంగా

పరిశీలించేందుకు ఒక సీనియర్ ఆఫీసర్‌ను పంపించి అటువంటి దురాక్రమణలు గాని మట్టిని గాని తొలగించడానికి ఏమి చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎం. నర్సింహారెడ్డి:-. అధ్యక్షా, బ్రిడ్జినానుకొని పార్కింగ్ ఏరియా ఉంది. 500 గజాలు తప్ప మిగతా అంతా ఆర్టీసీ స్వాధీనంలో ఉంది. రాఘవరెడ్డిగారు వేసిన ప్రశ్నకు మూసీనదిని మట్టితో పూడ్చివేస్తున్నారు, రేపు నదిలోకి నీళ్ళు వస్తే, రేపు పొద్దున హైదరాబాద్ పట్టణం కొట్టుకొనిపోతుందంటున్నారు. దీని విషయమ్మై తప్పని సరిగా చర్య తీసుకొనేందుకు మేము అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చాం. ఆ ఆదేశాల ప్రకారం వారు తగిన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు.

CHECKDAM CONSTRUCTED BY I.T.D.A. IN ADILABAD DISTRICT

188-

*8134-Q.-Sri P. Purushothama Rao (Sirpur):- Will the Minister for Tribal Welfare be pleased to state:

(a) the number of Check Dams constructed so far through I.T.D.A. since 1985 to provide irrigation to the lands of Girijans in Adilabad District;

(b) the extent of land brought under cultivation under these Check Dams;

(c) whether it is also a fact that these Check Dams have become useless due to some lapses of the Engineering Staff; and

(d) if so, the action taken against the persons responsible?

Minister for Tribal Welfare (Sri K. Bhim Rao):- (a) A total number of 34 check dams were constructed by Integrated Tribal Development Agency, Utnoor in Adilabad District. In addition 14 check dams are under construction.

(b) A total extent of Ac.712.36 was brought under irrigated cultivation under these check dams.

(c) Out of the 34 check dams completed by the Integrated Tribal Development Agency, 31 Check dams are functioning properly. Out of the remaining, two check dams at Beemaram of

Jaipoor Mandal and Chintala Madra-II of Tiryani Mandal were breached due to flash floods. Another check dam at Giroaon H/c Hatnamguda of Tamsi Mandal has become defunct due to insuficient flow of water in the stream.

(d) Enquiry has been ordered to fix up responsibility in the above (3) cases.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, ఇది గిరిజనులకు సంబంధించినది. మంత్రిగారు 34 చెక్‌డామ్‌లు కట్టామని, ఇంకా 14 చెక్ డామ్‌లు నిర్మాణంలో ఉన్నాయన్నారు. అధ్యక్షా, ఈ 14 చెక్‌డామ్‌లు గత 4, 5 సంవత్సరాల క్రితం మంజూరు చేయబడి, అసంపూర్తిగా వదిలివేయబడ్డవి. అది వాస్తవమేనా? రెండవది, ఈ 14 చెక్ డామ్‌లు కూడ వాటర్ ఫ్లో లేని దగ్గర కట్టించిన విషయం వాస్తవమా? మంత్రిగారు 'సి' ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో మూడు మాత్రమే నిరుపయోగంగా ఉన్నాయన్నారు. అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన చెక్‌డామ్‌లలో 50 శాతం వాటర్ ఫ్లో లేని దగ్గర కాలువలు లేని దగ్గర కట్టారు. మాకు తెలిసిన దానిప్రకారం ఈ చెక్‌డామ్‌లను సరిగా ఎస్టిమేట్ చేయకుండా లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయింది. దీనిమీద ఉన్నతస్థాయి అధికారి అయిన చీఫ్ ఇంజనీరుతో విచారణ జరిపి తగిన చర్య తీసుకొంటారా? అదేవిధంగా చెక్‌డామ్‌లపై సరైన అవగాహన లేకుండా, నీరు లేని దగ్గర, కాలువలు లేని దగ్గర లోపభూయిష్టమైన ఎస్టిమేట్‌లతో ఇంజనీరింగ్ అధికారులు కట్టుతున్నారు. అటువంటి వారిపై తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. భీమ్‌రావు:- స్పీకర్‌సార్, గౌరవసభ్యులు కోరిన ప్రకారం ఈ విషయమై ఎంక్వయిరీ చేయించి తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

లైసెన్సు ఫీజు మినహాయింపుకొరకు వరంగల్లు బార్‌షాపుల యజమానుల విజ్ఞప్తి

190-

*8295 (ఎఫ్)-శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:-

(అ) తీవ్రవాదులు ఒత్తిడివలన 1991-92 మరియు 1992-93 సంవత్సరాలలో అమ్మకాలు జరుపలేకపోయిన కాలానికి వరంగల్లు జిల్లా బార్‌షాపు యజమానులు తమను ఆ కాలానికి లైసెన్సు ఫీజు చెల్లించుట నుండి మినహాయించవలసిందిగా ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తులు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, అందుపై తీసుకొన్న చర్యఏమి;

(ఆ) వారు అమ్మకాలు జరుపలేక పోయినప్పుడు, లైసెన్సు ఫీజు బకాయిలు చెల్లించనందుకు లైసెన్సులను రెన్యూచేయని విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) బకాయిల పరిష్కారం జరిగేలోగా లైసెన్సులను రెన్యూచేయుటకు ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున పంచాయత్‌రాజ్ శాఖామంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి)
(అ) అవునండీ. ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనతో ఉంది.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

9.40 ఉ. శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అన్నీ పరిశీలనతో ఉన్నాయంటున్నారు. 1993-94 సంవత్సరపు ఆబ్కారీ వ్యవహారాలకు లైసెన్సులు ఇవ్వడం జరిగి 6 నెలలు గడచిపోతోంది. ఎంతకాలానికి పరిష్కారం చేస్తారు? ముఖ్యంగా ఈ తుది నిర్ణయం అయ్యే లోపల ఈ సంవత్సరానికి ఈ లైసెన్సు రెన్యూ చేసే విషయం ఆదేశాలు జారీ చేస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- తప్పక పరిశీలన చేస్తాం.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- పరిశీలన కాదు. అయ్యా, నక్సలైట్ల యొక్క బెదిరింపులకు దడిసి మూసివేసిన కాలానికి లైసెన్సు ఫీజు మాఫీ చేయవలసిందిగా అడిగారు. మాఫీ చేయడానికి టైము తీసుకుని, లైసెన్సు రెన్యూ చేసే విషయమైనా వెంటనే ఆదేశాలు జారీ చేయండి. మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వండి. పరిశీలన కాదు. ఇప్పటికే 6 నెలలు గడిచి పోయింది.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వరంగల్లు జిల్లాకు సంబంధించిన అంశంపై ఓంకార్‌గారు యిదివరలో ప్రభుత్వానికి రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. దాని విషయమై కమీషనరుగారు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ఒక చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వాన్ని రాటిఫై చేయాల్సిందిగా రిక్వెస్టు చేసి ప్రభుత్వానికి పంపారు. కాని యిప్పుడున్న రూల్సు పరిధిలో రాటిఫై చేయవలసిన పరిస్థితి లేదని లా డిపార్టుమెంటు అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. అన్నిటినీ జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసి ఒక సమగ్రమైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి పరిశీలనలో ఉంది. అక్కడ స్థానికంగా వున్న ప్రజలు, వ్యక్తుల ఆవేదనను, రిప్రజెంటేషన్‌లో అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఎక్సైజు కమీషనరుగారు రాటిఫై చెయ్యమన్న విషయమై చట్టబద్ధమైన యిబ్బందులను తొలగించడానికి జాగ్రత్తగా సమగ్రమైన నిర్ణయం చేయవలసి వుంటుంది. దానిలో చాలా యిబ్బందులున్నాయని వారికి కూడ తెలుసు. త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకొంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న

ఇరగవరంలో పోలీసు లాకప్‌లో మరణం

నెం. 190-ఎ-8296-వి. శ్రీ డి. శివరామరాజు:- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) పశ్చిమగోదావరి జిల్లా, ఇరగవరం మండలంలోని, ఇరగవరం పోలీసులు 30.1.1993 తేదీన రేలంగి గ్రామానికి చెందిన శ్రీ బీరదా ప్రసాద్ అనే వ్యక్తిని పోలీసు లాకప్‌లో పాశవికంగా హత్యచేసిన మాట నిజమేనా?

(ఆ) అయితే అందుకు బాధ్యులైన వ్యక్తులపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి తరఫున హోంశాఖామంత్రి (డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి):- (అ) లేదండీ. మృతుడు ఇరగవరం గ్రామంలోని శ్రీ వి. రత్నయ్యకు చెందిన పశువుల పాకలో ఒక గుంజకు ఉరివేసుకొని మరణించివున్నట్లు కనుగొనడమయింది.

(ఆ) మెజిస్ట్రీరియలు విచారణకు ఉత్తరువు చేయడమయింది. నివేదిక అందిన తర్వాత, దీనికి ఎవరైనా బాధ్యులైనట్లు కనుగొన్నయెడల, వారిపై తగిన చర్యలు తీసుకోవడమవుతుంది.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- స్పీకరు సార్, బీరదా ప్రసాద్ అనే ఆయన రేలంగి గ్రామస్థులు. అతనికి నవరత్నం అనే ఆమెతో రిజిస్టరు మ్యారేజి అయింది. మ్యారేజి చేసుకుని కాపురం చేస్తూండగా ఆమెకు ఇరగవరం పోలీసు హెడ్ కానిస్టేబిలు బాబూరావుతో అక్రమ సంబంధం వుందని తెలిసిన తర్వాత ఈ ప్రసాదు యింటికి వెళ్ళకపోవడం జరిగింది. ఇంటికి రావడం లేదనే నెపంతో, పోలీసు స్టేషనులో బాబూరావుతో చెప్పడం, ఆ బాబూరావనే హెడ్ కానిస్టేబిలు ఒక కానిస్టేబిలును పంపించి పొలంలో పనిచేసుకుంటున్న ప్రసాదుని తీసుకురమ్మని చెప్పి, అతనిని నానా హింసలూ పెట్టారు. చచ్చేవరకూ కొడతే చనిపోయాడు. విచిత్రం ఏమిటంటే ఒక పాకలో ఉరిపోసుకున్నాడన్నారు. హోంమినిస్టరు గారికి కాగితం పంపిస్తున్నాను చూడండి. అదుపులోకి తీసుకున్నారని తెలిసింది. అయితే ఈ ప్రసాదును పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నాక భోజనానికి వెళ్ళి తిరిగి రాలేదని పోలీసులు చెప్పారు. అదుపులోకి తీసుకున్నాక పోలీసులు అతనికి భోజనానికి పంపడం ఏమిటి? అసలు యిది లాకప్ డెత్. మినిస్టరుగారు వివరించకుండా రెండు ముక్కలు చెప్పారు. అతడు ఎలా వురి వేసుకుంటాడు?

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- క్వశ్చను ఏమిటో వారు అడగలేదు.

శ్రీ డి. శివరాజరాజు:- మామూలుగా వారు మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ వేశారు. అది వచ్చేక చూస్తామంటున్నారు. అది లాకప్ డెత్ కాకుండా చేయడానికి అక్కడ సకల ప్రయత్నాలూ జరుగుతున్నాయి. ప్రజలందరూ పోలీసు స్టేషనుపైన తిరగబడ్డారు. మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ కాదు. జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ అయితే తప్ప న్యాయం జరగదు. ప్రజలంతా చాలా ఆతృతతో వున్నారు.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈ బీరదా ప్రసాద్ మరణం విషయంలో రీజన్సు క్లియర్‌గా ఎస్టాబ్లిష్ కానందువల్ల జిల్లా కలెక్టరు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీకి ఆదేశించారు. ఇందులో ఎవరినీ రక్షించవలసిన ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి లేదు. మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీలో నిజానిజాలు బైటపడినాక తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారు చెప్పారు. కలెక్టరుగారు మిజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ వేశారని. అసలు పోస్టుమార్టం రిపోర్టులో ఉరివేసుకున్నందువల్ల అని వుందా లేక దెబ్బలు తిన్నందువల్ల అని ఉందా? అసలు దానిలో ఏమి ఉంది. పరిశీలించారా?

అదేవిధంగా ఆనాడు పట్టుకుని పోలీసు స్టేషనులో ఉంచి, తర్వాత విలేఖరులు అడిగితే భోజనానికి పంపేం. మళ్లీ వచ్చేలోగా యిది జరిగిందని అన్నారు. ఇది వాస్తవమా? మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ కన్న సి.ఐ.డి. ఆఫీసరుచేతనో లేక ఐ.జి.స్థాయి ఆఫీసరు చేతనో ఒక సీనియర్ అధికారిచేత విచారణ జరిపించండి.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:– మెడికల్ ఆఫీసరు వారి రిపోర్టు రిజర్వు చేసుకున్నారు. ఫోరెన్సిక్ రిపోర్టు వచ్చాక చెబుతామని అన్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:– ఉరి వేసుకుంటే ఫోరెన్సిక్ రిపోర్టు ఎందుకండీ? ఇదేమీ మందు తాగి చచ్చింది కాదుకదా? దెబ్బలు స్పష్టంగా వున్నాయి కదా? ఆయన రిజర్వు చేసుకోవడంలోనే అనుమానం కనబడుతోంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్):– ఇది చాలా చిన్న సమస్య. సింపుల్ క్వశ్చన్. ఉరి పెట్టుకోకముందు అరెస్టు చేశారా లేదా? అరెస్టు చేశాక భోజనానికి పంపే అవసరం ఏమి వచ్చింది? ఉరి పెట్టుకోకముందే యితనిని అరెస్టు చేసిన మాట వాస్తవమేనా? చేస్తే యింటికి పంపవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? పోలీసు స్టేషనులో చనిపోతే తీసుకెళ్లి ఉరి వేసినట్లు కనబడుతోంది.

9.50 డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:– ఈ విషయాలన్నింటిమీద సంతృప్తి పడకనే,
ఉ. మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీకి వేశారు. ఇంకా వేరేగా ఏమి కావాలో అడగండి. చెబుతాను.

(ఇంటరప్షన్)

నేను చెబుతున్నాను కదా వీటన్నింటి మీద సంతృప్తి లేకనే జిల్లా కలెక్టరు మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ వేశారు. ఆర్.డి.వో.ను ఎంక్వయిరీ చేయమని చెప్పారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):– మంత్రిగారు ఇచ్చిన ఆన్సర్లోనే కలెక్టరుగారు సంతృప్తి పడలేదని చెప్పారు. సంతోషం. మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వయిరీ వేసినా ఏమీ తేలదు. జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేస్తారా? జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయండి.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:– జుడీషియల్ ఎంక్వయరీ వేస్తాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– అరెస్టు చేశారా లేదా? అరెస్టు చేసిన తరువాత – ఆ రికార్డు ఉంటే చెప్పమనండి, అడిగిన ప్రశ్నకు చెప్పమనండి. అరెస్టు చేశారా లేదా? అరెస్టు చేసిన తరువాత భోజనానికి ఎందుకు వదిలారు? ఆ సమాచారం ఉంటుంది కదా, చెప్పమనండి.

(సమాధానం లేదు)

సంతాప ప్రతిపాదన.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యుడు శ్రీ ఎన్.సి. శేషాద్రి మరణంపట్ల సంతాపము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– సంతాప ప్రతిపాదన. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎన్.సి శేషాద్రిగారి మరణంపట్ల, ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చుతూ, శోకార్తు లయిన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.సి. శేషాద్రిగారు 1955లో రాయదుర్గ నియోజకవర్గం నుండి ఎన్నికై 1962 వరకు శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు సమర్థవంతమైన న్యాయవాది మరియు రాజకీయవేత్త. వీరు సామాన్యప్రజల శ్రేయస్సుకై ఎల్లప్పుడూ పాటుపడేవారు. వీరి మరణంతో రాష్ట్రం ఒక నిస్వార్థ రాజకీయవేత్తను కోల్పోయింది. వీరి వయస్సు 73 సంవత్సరాలు. వీరు 1993, ఫిబ్రవరి 7వ తేదీన మరణించారు.

వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిముషాలపాటు మౌనం పాటిద్దాం.

(సభ రెండు నిముషాలు మౌనం పాటించింది).

ప్రకటన:

- కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళి సమితిలోని సభ్యుల నియామకము గురించి.

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that under Rule 245 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I nominate the following to be the Members of the Committee on Rules.

CHAIRMAN:

1. Hon'ble Speaker

MEMBERS:

2. Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy, Chief Minister
3. Sri K. Rosaiah,
   Minister for Finance and Power.
4. Sri Kudipudi Prabhakara Rao,
   Minister for Commercial Taxes and Legislative Affairs.
5. Sri A. Dharma Rao,
   Minister for Law, Courts and Transport.
6. Sri D.K. Samarasimha Reddy,
   Minister for Panchayati Raj.
7. Smt. N. Rajakumari,
   Government Chief Whip.
8. Sri P. Narasimha Reddy
9. Sri N.T. Rama Rao,
   Leader of Opposition
10. Sri K. Vidyadhar Rao
11. Sri P. Nageswara Rao

12. Sri B. Venkateswara Rao

13. Sri Ch. Vidyasagara Rao

14. Sri C. Narsi Reddy

15. Sri Mohd. Amanullah Khan

SPECIAL INVITEES:

Sri M. Omkar.

The date will be announced in a day or two.

సభా కార్యక్రమము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- తమకు నోటీసు ఇచ్చాము. మామూలుగా రిపబ్లిక్ డేకు ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున ఢిల్లీకి ఒక శకటాన్ని పంపుతారు. ఇంతకుముందు నాగార్జున యూనివర్శిటీవారు దానిని తయారు చేసేవారు. దానిని వాళ్ళ 15 వేల రూపాయల నుండి ఒకటిన్నర లక్షల వరకు ఖర్చుపెట్టి ఆ శకటాన్ని తయారు చేసేవారు. కానీ ఈ సంవత్సరం 1993, జనవరి 26 నాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున ప్రదర్శించిన శకటాన్ని శ్రీ వెంకటేశ్వర ఫైన్ ఆర్ట్స్ కళాశాలవారికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ కళాశాల కరస్పాండెంట్....

(ఇంటరప్షన్)

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు).

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy:- It will not go into the record.

(అంతరాయం) (కేకలు)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇచ్చింది. 9 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చారు. మామూలుగా ఒకటిన్నర లక్షలు ఇవ్వవలసింది 9 లక్షలు ఇచ్చారు. ఇది అన్యాయం సార్. రాష్ట్రప్రభుత్వం, ఇన్ఫర్మేషన్ అండ్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ వాళ్ళ...

(ఇంటరప్షన్స్)

ఛైర్మన్:- ఇది జీరో అవర్.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- ఈ ప్రభుత్వం ప్రైవేటు వ్యక్తులకు...

న్యాయశాఖామంత్రి (శ్రీ ఎ. ధర్మారావు):- అధ్యక్షా, జీరో అవర్లో వెరీ రీసెంట్ మ్యాటర్స్ ఆఫ్ అర్జంట్ నేచర్ మెన్షన్ చేయవలసి ఉంటుంది. ఎప్పుడో జరిగినవి కాదు. ఇప్పుడు నెలరోజులనుండి శాసనసభ నడుస్తోంది. ఏనాటిదో సమస్య అయితే రెగ్యులర్ క్వశ్చన్ వేయవచ్చు. స్టార్ క్వశ్చన్ వేయవచ్చు. అర్జెంట్ క్వశ్చన్ అయితే, వేరియస్ నోటీసు ఇవ్వవచ్చు. లేకపోతే బడ్జెట్లో మాట్లాడవచ్చు. Very recent matters of

urgent nature alone can be considered. It should be raised if it is relevant and of public importance. It is neither relevant nor of public importance and on the other hand it does not fit in zero hour. It is highly objectionable to mention. It cannot be allowed to go on record. You should stop.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, న్యాయశాఖామాత్యులు రూల్ చెబుతూ ఒకసారి ప్రెసిడెంట్ మర్చిపోతారు. ఏ రకంగా జీరో అవర్ ప్రస్తావన చేస్తున్నామో మర్చిపోతున్నారని నా అనుమానం. మేము నోటీసు ఇచ్చాము 304 క్రింద...

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- నేను రూల్స్ చెప్పడం అలవాటు పడితే, ఇది ఒక రెగ్యులర్ హ్యాబిట్ ఐపోతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 304 క్రింద నోటీసు యిచ్చాము. అది ప్రస్తావనకు రాలేదు. ఎడ్మిట్ చేయలేదు. జీరో అవర్లో ఆ నోటీసు తీసుకున్నారా, లేదా అని అడగకూడదండీ? 304కు మెన్షన్ చేస్తే నోటీసు మాకు ఇవ్వకుంటే ఇప్పుడు మేము అడిగితే తప్పా? సభ్యులు ఆరోపణ చేస్తున్నారు. నాగార్జున యూనివర్శిటీకి ఇవ్వకుండా ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఇచ్చారు. ఇచ్చారా, లేదా చెప్పాలి.

శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డి:- ఇచ్చామో లేదో అది వేరే విషయం గానీ, సభలో లేని వాళ్ల పేర్లు ప్రస్తావనకు తేవద్దు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఎవరికి ఇచ్చారో చెప్పమనండి. రూల్స్ వయొలేట్ చేసి, నాగార్జున యూనివర్శిటీ వారికి చేతకాదని, ప్రత్యేకంగా వీరికి ఇచ్చారు. ఏ నిబంధన ప్రకారం యిచ్చారు? నన్ను రూల్స్ అడిగారు కాబట్టి చెప్పాలి.

Sri A. Dharma Rao:- They can come by way of starred question for which no reply can be given in the zero hour. ఇది కొత్త కాదు. మేము నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఛైర్మన్:- విద్యాధరరావుగారూ రూల్ 304 క్రింద నోటీసు ఇచ్చామని అన్నారు. మీకు తెలుసు. రోజుకు కొన్ని నోటీసులు వస్తాయి. అదీ ఎడ్మిట్ అయితేనే వస్తుంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మేము నోటీసు ఇచ్చాము కాబట్టి, ఆ నోటీసు రాలేదు కాబట్టి, మేము ప్రస్తావన చేశాము. We have every right to ask.. You have alsos the experience. Only after giving notice we are raising. He can clarify.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక కాంట్రాక్టు ఇచ్చింది. దానికి సంబంధించిన విషయం మేము ప్రస్తావించాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు జీరో అవర్‌లో ఏదైనా ఒక విషయం ప్రస్తావన చెయ్యవచ్చు. అత్యవసరమైన సమస్య అనేది ఒక కన్వెన్షన్‌గా పెట్టుకుని నడుపు కుంటున్నాము. వారు చెప్పారు. 304 క్రింద నోటీసు ఇచ్చామని. 304 క్రింద నోటీసు ఇచ్చిన అంశాన్ని జీరో అవర్‌లో ప్రస్తావన చేసే ఆనవాయితీ కాని, పద్ధతి కాని కొత్తగా ప్రవేశపెడుతున్నారా? క్వశ్చన్ ఇస్తారు, క్వశ్చన్ ఇస్తారు, క్వశ్చన్ అడ్మిట్ అయిందా? లేదా? అని జీరో అవర్‌లో రెయిజ్ చేస్తే ఎట్లా? యు హావ్ అప్టెడ్ ఎ డిఫరెంట్ కోర్స్. 304 క్రింద ఇస్యూ రెయిజు చేయాలని అనుకున్నారు. ఆ సంగతి స్పీకర్‌గారితో మాట్లాడవచ్చు. లేకపోతే, స్పీకర్‌గారి ఛాంబర్‌కు వెళ్ళినపుడు మాట్లాడవచ్చు. కాని జీరో అవర్‌లో మేము ఇచ్చిన నోటీసు అడ్మిట్ కాలేదు కాబట్టి మేము రెయిజ్ చేస్తాము అంటే, అసలు మనం ఎటువైపు పోతున్నాము? జీరో అవర్ అడ్మిషన్ మీద I want a categorical ruling from the Chair.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, అడ్మిట్ కాలేదని కారు. పోస్టు కాలేదని మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. అధ్యక్షా, తమరు 10 సంవత్సరాలుగా శాసనసభ్యులుగా ఈ సభలో ఉన్నారు. తమకు అనుభవం ఉంది. నోటీసు ఇచ్చాక, 304 క్రింద, అది పోస్టు అవకపోతే, ఈ విధంగా నోటీసు ఇచ్చాము, పోస్టు అవలేదని అన్న సందర్భాలు ఎన్ని వందలు ఉన్నాయి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మీరు పోస్టు చేయమని కోరుతున్నందుకు నేను అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. బట్ మై ఓన్లీ పాయింట్ ఈజ్, జీరో అవర్‌లో ఇలాంటివి ప్రస్తావించే సందర్భం ఉందా? లేక ఇవి అన్నీ క్రొత్తక్రొత్తగా ప్రవేశపెడుతున్నారా? మీరు మీ డిస్కషన్‌లో రెయిజ్ చేయండి. మై ఓన్లీ అబ్జెక్షన్ ఇన్ పర్టిక్యులర్ ఈజ్. నా 304 అడ్మిట్ కాలేదని జీరో అవర్‌లో ఆ విషయమై మాట్లాడుతూ, క్రొత్త సాంప్రదాయం సృష్టిద్దామా?

ఛైర్మన్:- ఇప్పుడు మీరే కాకుండా చాలామంది నోటీసులు 304 క్రింద ఇచ్చారు. ఇచ్చిన తరువాత అది అడ్మిషన్‌కు వస్తుందా? లేదా? అనేది మీరు తెలుసుకోవచ్చు. మీకు ఆపర్చ్యునిటీ ఉంది కాబట్టి. ఫైల్సు తెప్పించుకుని మేము చూసి, మీకు పోస్టు అయినట్లయితే, మేము ఇచ్చాస్తాము. అంతేకాని, 304 ఇచ్చిన దాని గురించి మీరు రెయిజ్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- గత 10 సంవత్సరాలలో ప్రిసిడెంట్స్ లేవా?

ఛైర్మన్:- మీరు జీరో అవర్‌లో వేరే ఏదైనా రెయిజ్ చేయదలచుకుంటే చెప్పండి.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు).

శ్రీ డి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- మేము ఒకటే అడిగాము, ఇంకా పోస్టు కాలేదని.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌ను సరిగా యుటిలైజ్ చేసుకోండి.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– రాష్ట్రప్రభుత్వానికి లక్షలాది రూపాయలు ఈ కాంట్రాక్టు విషయంలో ఖర్చయ్యాయి. ఏ బేసిస్ మీద ఇచ్చారు? దీనికి ఏమైనా కమిటీ వేశారా? మీరు ఇంతకు ముందు యూనివర్శిటీ కళాశాలకు....

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు ఇంక దీనిని పొడిగించకండి. మిగతా వాళ్ళను రానివ్వండి. దీసీజ్ దీ పాయింట్, యు ఆర్ రెయిజింగ్. అటువంటి ఇష్యూ లేపడానికి నేను పర్మిషన్ ఇవ్వను.

(అంతరాయం)

రఘుమారెడ్డిగారూ, దీనిని మీరు పొడిగించకండి. ఇది బాగో లేదు. ప్రతి క్వశ్చన్‌మీద, ప్రతి జీరో అవర్‌మీద, ఇలా మాట్లాడడం బాగోలేదు.

(అంతరాయం)

అది బాగున్నది, లేకున్నది ప్రజలు చూస్తున్నారు. నేనుమీ చేయాలి?

(అంతరాయం)

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవసభ్యులు చాలామంది మైకు ఇవ్వమని బిగ్గరగా అడిగారు).

నేను ఈ క్వశ్చన్ మీద మైకు ఇవ్వను. జీరో అవర్‌ను యుటిల్మైజ్ చేసుకోండి. వేరే ఇష్యూ మాట్లాడండి. జీరో అవర్‌లో ఇష్యూ మాట్లాడనీయను.

(అంతరాయం)

ఐయాం గోయింగ్ టు 304. ఐ కాంట్ హెల్ప్.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– సర్, మీరు మా రైట్స్ ప్రొటెక్టు చేయాలి.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు మైకు యివ్వవలసిందిగా అడగసాగారు).

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఆ ఇష్యూ కొరకు నేను మైకు ఇవ్వను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:– ఏ ఇష్యూ చూసినా భయపడవలసిన అవసరం లేదు. ఆన్సర్ చేద్దాము.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:– (ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుద్దేశించి) ఆ ఇష్యూ నేను ఎలో చేయను అంటే మీరు కూర్చోవాలి...నేను ఒద్దు అంటే, మీరు కావాలి అంటే ఎలా?.. ఎప్పుడు జీరో అవర్ కంప్లీట్ చెయ్యాలి? ఎప్పుడు 304కు పోవాలి?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వాళ్లకు అందులో పబ్లిక్ ఇంపార్టెన్స్ కనిపించింది. మా పబ్లిక్ ఇంపార్టెన్స్ కూడా మీరు వినండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడు లేచి మాట్లాడుతుంటే, వీళ్లిద్దరు లేచి మాట్లాడనివ్వకపోతిరి. నేను ఏమి చేయాలి అప్పుడు?....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మరి మైకు ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆ విషయంలో నేను మైకు ఇవ్వను అన్నాను. ఆ విషయాలు చెప్పవద్దు అని అన్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దురదృష్టం ఏమిటంటే, ఫలానా విధంగా జరుగలేదు, ఫలానా విధంగా జరిగింది అని చెప్పబోతుంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి....అధ్యక్షా, మేము ఒకటే అడుగుతున్నాము. ఈనాడు ప్రభుత్వం మీద బాధ్యత ఉంది. ఈనాడు కొన్ని పద్ధతులు ఉల్లంఘించి డ్వేవర్ట్ అయి, కొత్త నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. సభ్యులకు అనుమానం ఉండి, ప్రజల అనుమానం తీర్చడానికి ఒక ప్రశ్న వేశారు. ప్రభుత్వానికి బాధ్యత ఉంది. మీరు లేచి ఈ కారణం మీద ఇవ్వడం జరిగింది. లేక ఇవ్వలేదని చెప్పవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో ఇవ్వరు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, కొంతమంది పేరు చెబితే, ఆర్ దె అన్‌టచబుల్స్? ఈనాడు ఇటువంటి ఇష్యూ వచ్చినప్పుడు... Public importance is involved in this. It is the duty of the Goverrment to clear this. ఈనాడు *** ఇచ్చారు అని చెబితే, లేదు అని చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది. అది చెప్పకపోతే,

Mr. Speaker:- The matter is over. On this subject I do not allow. మీరు జీరో అవర్‌ను ఇంకోవిధంగా వాడుకోండి. మీరు, నేను చెప్పేది వినండి. నేను ఈ సబ్జెక్టు అలౌ చేయడం లేదు. విద్యాధర్ చెప్పినంతమటుకు చెప్పారు. నేను ఈ సబ్జెక్టు చెప్పనివ్వను అన్నాను.

(మైకు యివ్వవలసిందిగా ప్రతిపక్ష సభ్యులు అడగసాగారు).

ఈ సబ్జక్టు నేను అడగనివ్వను. అంటే, మీకు మైకు కావాలంటే? వేరే ఏదైనా చెప్పండి.

(అంతరాయం)

అది మీవంతు. ఎవరి వంతు కాదు. ఐయాం నాట్ ఎలవింగ్.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఒక మాట తమకు మనవిచేస్తాను. విద్యాధర రావుగారు....

(అంతరాయం)

***Expunged as ordered by the chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది మీకు అలవాటు అవుతుంది (ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ) వారిని మాట్లాడనివ్వండి.

(తెలుగుదేశం గౌరవసభ్యులు "మా అభిప్రాయం చెప్పనివ్వండి". అన్నారు.)

మీ అభిప్రాయం ఈ విధంగా చెప్పాలా... మీరు అలాగే మాట్లాడితే నాకేమీ ఫరవాలేదు, మీకే జీరో అవర్ అయిపోతుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభ, మనకు ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం, ఒక నోటీసు ఇచ్చి... క్వెండ్లో లిజన్ టు మీ. ఏ విషయం పైన అయినా, through the notice, with the permission of the Chair. మీరు ఏ విషయం అయినా రెయిజ్ చేసుకోవచ్చు. కాని అలా కాకుండా, జీరో అవర్‌లో మేము 304 నోటీసు ఇచ్చి ఉన్నాము. దానిపైన ఉపన్యాసం చెప్పడానికి ప్రయత్నించడమే కాకుండా, డెప్యూటీ ప్రతిపక్ష నాయకులు అంటున్నారు. ఎవరో అన్‌బిచబుల్స్ - అది ప్రాపర్ మాట కాదు. దయచేసి రికార్డుల నుంచి తొలగించాలని కోరుతున్నాను. వారు కానీ, నేనుకాని, విషయం ప్రస్తావన చేయడానికి ఒక పద్ధతి ఉండాలి. మీరు విషయం ప్రస్తావన చేయడానికి నేను అభ్యంతరం పెట్టడం లేదు కాని, మీరు ఏ పద్ధతిలో ప్రస్తావన చేస్తున్నారు? 10.10 అబ్‌రప్ట్‌గా వీరు లేచి ప్రధానమంత్రి అంటారు. నేను ఏదో మాట్లాడతాను... ఉ.

(అంతరాయం)

అబ్‌రప్ట్‌గా లేచి ఏ విషయం పడితే ఆ విషయం ప్రస్తావించి, మీరు జవాబు చెప్పాలి ప్రభుత్వం జవాబు చెప్పాలి అని నిర్దేశించడం పూనుకోకూడదని అది ఏ మాత్రం సబబు కాదు. ఆనవాయితీ కాదు, నిబంధనలకు ఏ మాత్రం అనుగుణం కాదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను అన్‌టచబుల్స్ అన్న కాంటెక్స్టు చూడండి. అందులో ఎవరికయినా డిస్‌రెస్పెక్టు అన్నట్టుగాని, ఎవరి మీద అయినా అలిగేషన్ పెట్టినట్టు ఉంటే దానిని మీరు ఎక్స్‌పంజ్ చేయండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు. నేను ఒక్కటే అన్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో, ఈ రాష్ట్రపతిగాని, గవర్నర్‌గాని, ముఖ్యమంత్రిగాని, ప్రధానమంత్రి గాని, మంత్రుల మీదగానీ ఆరోపణలు చేసే అధికారం ప్రతిపక్షానికి ఉంది. మేము చేసినంత మాత్రాన It is their duty to clarify it. అంతేగాని అది తొలగించమంటే.. You want to complicate the issue?

(అంతరాయం)

అనుమానానికి మరింత అవకాశం కలగజేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- విద్యాధరరావుగారికి ఉన్న రైట్ ఉంది. కర్టెయిల్ చేయడానికి అడ్డగించేదానికి ప్రభుత్వం తయారుగా లేదు. మా అభిమతం కాదు. కానీ ఉన్న పళంగా

వేరు లేవి ప్రధానమంత్రి కుమార్తె అనో, ప్రధానమంత్రి కుమారుడనో ఏదో విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తే మాత్రం అది ఉచితం కాదు; పద్ధతి కాదు, సాంప్రదాయం కాదు. ప్రధానంగా నిబంధనలకు మాత్రం అనుగుణం కాదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభ్యులందరినీ కూర్చోమని అంటున్నాను. ఇప్పుడు ఆ విషయాన్ని విడిచిపెట్టండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, వాళ్ళు రైజ్ చేశారు. అటెన్షన్ డ్రా చేశారు. వారి అభిప్రాయం వారు చెప్పారు. మా జీరో అవర్ మేము రైజ్ చేస్తాము. You should protect us.

Mr. Speaker:- I said I can't protect...They want to take much time.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఉన్నతమయిన ఒక వ్యక్తిమీద ఈనాడు రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయాలు గతానికి భిన్నంగా, రూల్స్‌కి భిన్నంగా తీసుకున్నారు అని చెప్పి మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని మీద్వారా చెబితే, కనీసం క్లారిఫై చేయడానికి మంత్రిగారు లేస్తే చేయడానికి వీలు లేదని వారిని కూర్చోబెట్టి నిరాకరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ వైఖరి అవలంభించినందుకు నిరసనగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, పద్ధతి లేకుండా అసెంబ్లీలో లేనివారి విషయం మాట్లాడడం సభకు మంచిది కాదు. ఇటువంటి పద్ధతి లేని విధంగా వారు ఏదయినా ప్రచారం చేయదలచుకుంటే, తప్పక ఇటువంటివాటికి మేము జవాబు ఇచ్చే ప్రశక్తిలేదు. ఇది తమ దృష్టికి తీసుకురాక తప్పదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారూ అన్నిటికీ ఒక సూత్రం పెట్టకండి. అవసరమయినవి ఏదయినా పెట్టాలంటే చెప్పాలి కదా? ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదో చెప్పారు. అవసరం లేని సమాధానాలు వద్దు. కానీ రాష్ట్రానికి అవసరం అయినవి రైజ్ చేస్తే సమాధానం ఇవ్వమని కోరుతున్నాను. ఇక జీరో అవర్ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. రాజమండ్రిలో మొన్న శనివారం నాడు పదవతరగతి విద్యార్థినిని తీసుకొనివెళ్ళి చితక బాదారు పోలీస్‌స్టేషన్‌లో లాకప్‌లో పెట్టి. కోర్టు ఆవరణలో రాజమండ్రిలో సాక్షులను పోలీసులు కొట్టారు. మఫ్టీలో ఉన్న పోలీసులు విపరీతంగా వారిని కొట్టారు. జడ్జిగారు అల్టిమేట్‌గా పోలీసులను పిలిపించి బేడీలువేసి కోర్టు నుంచి జైల్‌కి తీసుకువెళ్ళమని చెప్ప వలసి వచ్చింది. కంచే చేను మేసినట్లు, లా అండ్ ఆర్డర్ ఎలా ఉందో చూడండి? కోర్టు ఆవరణలో కూడా ప్రజలకు రక్షణ లేని పరిస్థితి వచ్చింది. What steps the Government is going to take? Are you going to suspend those constables who have beat them in the premises of the court or not.

నేను కోరేదేమంటే హోమ్ మినిస్టర్ నోట్ చేసుకొని చూస్తే బాగుంటుంది. ఈ సమాచారం పేపర్లలో వచ్చింది. అవసరంలేని అంశాలకు చాలా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు. సాక్షులను కోర్టులో కొట్టిన పోలీసులకు బేడీలు వేయమని జడ్జి పంపించినా కూడ వేసు పోలీసులను పెట్టుకొనే పరిస్థితి ఉంటే ఎలా? దయచేసి ఈ విషయానికి స్పందించమని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇంత సెన్సేషనల్ ఇష్యూ, దీనిని....

(అంతరాయం)

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు).

ఛైర్మన్:- నాగేశ్వరరావుగారు అడిగారు. వెంటనే చర్య తీసుకుంటామని మంత్రిగారు చెప్పారు.

డా. యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నోటీస్ ఇవ్వకుండా ఏమిటి? నోటీస్ ఇవ్వమనండి. నియమనిబంధనల ప్రకారంగా చర్చించమనండి. కానీ వారు మాట్లాడే కామెంట్స్ ఏమీ బాగా లేదు.

(అంతరాయం)

నాగేశ్వరరావుగారు కాదు, వారి ప్రక్కన ఉన్నవారు కామెంట్స్ చేయడం బాగాలేదు. గతంలో వారు కూడా 7 సంవత్సరాలు పాలించారు. అంతకు ముందూ జీరో అవర్ ఉండేది. ఇలాగే సమాధానాలు ఇచ్చేవారా? నోటీస్ ఇవ్వమనండి. తప్పకుండా నియమనిబంధనల ప్రకారంగా చర్చ జరపమనండి. నేను సమాధానం చెప్పకపోతే అప్పుడు అడగమనండి. కానీ ప్రక్కన కూర్చొని ఇది సెన్సేషనల్ ఇష్యూ, సమాధానం చెప్పలేదు, అది చెప్పలేదు, ఇది చెప్పలేదు అని కామెంట్స్ చేయడం బాగాలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- జడ్జిగారు చేశారు కాబట్టి దీనికి స్పందించమనండి.

శ్రీ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నోట్ చేసుకున్నాను. కానీ ప్రక్కనున్న వ్యక్తి మాట్లాడడం బాగా లేదు. వీరే నీతివంతంగా పాలించినట్లు, చేసినట్లు మాట్లాడుతున్నారు.

ఛైర్మన్:- నాగేశ్వరరావుగారు మాట్లాడినది తప్ప మిగతావారు మాట్లాడినది రికార్డులోకి పోదు.

డా. యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అందరికీ తెలుసు. గతంలో ఈ విధంగా 7 సంవత్సరాలు జరిగింది. చరిత్ర సాక్షి, ప్రజలు సాక్షులు, ఇంకా కామెంట్స్ చేయడం బాగాలేదు.

(అంతరాయం)

ఛైర్మన్:- నాగేశ్వరరావుగారు మాట్లాడినది తప్ప ఎవరు మాట్లాడినది రికార్డులోకి పోదు.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- గౌరవ ముఖ్యమంత్రులు, సభానాయకులు ఉన్నట్లయితే బాగుండేది. నేను మనరాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను కుదిపివేసే కీలకమయిన సమస్య, అంటే ధరల విషయం గురించి చెబుతున్నాను. రాష్ట్రంలోనూ,

దేశంలోనూ పొగాకు ఈ వర్జీనియా మనకు అపారమయిన అంటే దాదాపు రు. 300 కోట్లు విదేశీ మారకద్రవ్యం ఆర్జించిపెడితే, 2,500 కోట్ల రూపాయలు పన్నుల రూపంలో వస్తోంది. అలాంటి పొగాకు ధర దారుణంగా పడిపోయింది. మార్చి 4వ తేదీన...ఎవరూ ఇది నోట్ చేసుకునే వారు లేరు. ఎలా?

ఛైర్మన్:- రంగారావుగారు నోట్ చేసుకుంటున్నారు.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ముందున్న సీనియర్ మంత్రులు లేరు.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- మేమంతా సీనియర్సే. ఇంతకుముందు అసెంబ్లీలోలేమా?

ఛైర్మన్:- కె. ప్రభాకరరావుగారు సీనియర్ మినిస్టర్. ఆయన నోట్ చేసుకుంటున్నారు

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- నేను నోట్ చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అత్యంత కీలకమయిన పొగాకు ధర అత్యంత దారుణంగా పడిపోయి రైతులు తీవ్రమయిన ఆందోళన చెందుతున్నారు. మార్చి 4వ తేదీన ప్లాట్‌ఫార్మ్ ఓపెన్ చేశారు. 1990-91లో సగటున రూ.33/- పెంచిన పొగాకు ధర గత సంవత్సరం రు. 26/-కు పడిపోయింది. దానితో రైతులు చాలా పెద్దఎత్తున ఆందోళన చెందారు. ఈ సభలో కూడా జరిగింది. తమకూ తెలియనిది కాదు. ఈ సంవత్సరం మరీ దారుణంగా కిలో రు.22/-కు పడిపోయింది. మార్చి 4వ తేదీనుండి ఇప్పటివరకూ ఏ మాత్రం ప్రోగ్రెస్ లేకపోగా రైతులు తీవ్ర ఆందోళన చెందుతున్నారు. విదేశీ ప్రభుత్వాల అర్డర్ వచ్చిన తరువాత అయినా ప్రభుత్వం తాను మార్కెట్‌కి వచ్చి పొగాకు బోర్డు వారిని అడిగారు. రు.50 కోట్లు తమకు ఇచ్చినట్లయితే మేము కొంటాము అని తీరుస్తామని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర ఈ విషయం రైతులు రిప్రజెంట్ చేశారు. అప్పుడు స్పందించి ఈ విషయం కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తామని అన్నారు. ఇది చాలా కీలకమయినది. రైతులు తీవ్ర ఆందోళనకు గురయ్యారు. ఈ సంవత్సరం వ్యవసాయ ఖర్చులు పెరిగింది. ధరలు పెరిగాయి. 1990-91లో రు. 33/-, 1991-92లో రు.26/-, ఈ సంవత్సరం 92-93లో చాలా దారుణంగా రు.22/-కి పడిపోయింది.కాబట్టి
0.20 కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చి పొగాకు బోర్డుకి 50 కోట్లు ఇప్పించి, అదేవిధంగా రైతులను ఆదుకోవాలని చెపుతున్నాను. ఎవరు అయినా సమాధానం చెపితే మంచిది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:- నోట్ చేసుకొన్నాను. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్‌గారికి పంపింపుతాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో కాంట్రాక్టర్సు ఒక సిండికేట్ రింగ్‌గా ఏర్పడడం వల్ల కోట్లాది రూపాయల నష్టం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి జరుగుతోంది. ఎన్నో టెండర్లు కమీషనరేటు ముందు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. ఎక్కువగా రింగ్ అయిన సందర్భాలలో 170 పర్సెంటుకి ఇంక్రీజ్ కావడం వల్ల కోట్లాది రూపాయల భారము పడుతోంది. మొన్న బుధవారము ప్రొద్దుటూరు బైపాస్ రోడ్డు టెండరులో దాదాపు టెండరు అంచనాల కంటే కొంతమంది కాంట్రాక్టర్స్ 50 శాతం ఎక్కువ

మొత్తాలలో ఆ పనులను దక్కించుకొన్నారు· దీనివల్ల ఒక కోటి రూపాయల నష్టము వాటిల్లే ప్రమాదము ఉంది· అధికార పక్షానికి చెందిన వారు ఉన్నారన్న వార్తలు ప్రముఖంగా పత్రికలలో వచ్చాయి· వాస్తవాలు ప్రభుత్వం తేల్చాలి· ఇందులో ఒక ఫ్రాక్షన్ మరొక ఫ్రాక్షన్ ఎదురైతే, బాంబులు వేసుకొని ఒకరి గొంతులు ఒకరు కోసుకొనే పద్ధతిలో వారి ప్రవర్తన ఉంటుంది· కానీ ఇక్కడ మాత్రం కాంట్రాక్టర్స్ డబ్బులు పంచుకొనే సందర్భాలలో కాంప్రమైజ్ అయిపోయారు· 50 శాతం మొత్తంలో వారికి లాభం వాటిల్లేవిధంగా ఈ టెండర్ రింగ్‌గా ఏర్పడ్డారు· దీనిని వెంటనే కాన్సిల్ చేయాలి· రాష్ట్రములో ఇంతవరకు పెండింగ్ ఉన్న శ్రీశైలం రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ టెండర్లు ఉన్నాయి· అదనముగా ఎన్నో వందల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టము వాటిల్లే ప్రమాదము ఉంది· వీటన్నిటి మీద ఉన్నతస్థాయి సంఘం వేసి దానిమీద కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకోండి· నిర్ణయాలు తీసుకోకుండా జాప్యం చేస్తున్నారు, దీనివల్ల మొత్తం కాకుండా దీనికి కావలసిన వడ్డీ మళ్ళీ అంచనాలు తారుమారై భరించరాని భారం రాష్ట్రప్రభుత్వంపై పడే ప్రమాదం ఉంది· కాబట్టి ఈ విషయములో ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒప్పించి ఉన్నత స్థాయిసంఘం చేసి విషయం పరిశీలించేలా మంత్రి భీమరావుగారిని కోరుతున్నాను· భీమ్‌రావుగారు ముఖ్యమంత్రిగారితో ఈ విషయం ప్రస్తావించి శాసనసభకు జవాబు ఇప్పించడమే గాకుండా కోట్లాది రూపాయలను పరిరక్షించిన వారు అవుతారని మనవి చేస్తున్నాను· భీమ్‌రావుగారు ఎటో చూస్తున్నారు· మేము భీమ్‌రావుగారితో మొత్తుకొన్నా పలకకపోతే, ఇది ఏమి ప్రభుత్వం I hope the Hon'ble Minister (who is noting down) will convince the Chief Minister.

శ్రీ డి· వాస్:- ఆయన భీమ్‌రావుగారిని చూసి చేసుకోవడంలో నాకు అర్థము కావడం లేదు·

శ్రీ కె· భీమ్‌రావు:- నేను నోట్ చేసుకొన్నాను· ఎట్లా చేయాలన్నది ఆలోచన చేసి పరిశీలిస్తాము·

ఛైర్మన్:- ధర్మారావుగారు మీలో ఎవరో ఒకరు నోట్ చేసుకొంటే వారికి సంతృప్తిగా ఉంటుంది·

శ్రీ సి· నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రూరల్ ఏరియాలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు దాదాపు పూర్తిగా ఆగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది· జవహర్ రోజ్‌గార్ యోజన క్రింద సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చే డబ్బు పూర్తిగా ఖర్చు పెడితే మరో విడత సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రిలీజ్ చేస్తామన్నారు· కానీ, దురదృష్టవశాత్తు మనరాష్ట్రములో ఇంతవరకు పంచాయతీలకు రిలీజ్ చేసిన డబ్బు (జవహర్ రోజ్‌గార్ యోజనా క్రింద) ఖర్చు చేయలేకపోతున్నారు· దానికి కారణం ఏమంటే గ్రామస్థాయిలో ఉండే పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్‌మెంటు, ఈ గ్రామ పంచాయతీలలో అవసరమైన పనులకు పంచాలి· ఆ పనులకు ఎస్టిమేట్ వేయించడం కానీ, ఎస్టిమేట్ వాళ్ళు చేసిన తరువాత కార్యక్రమాలు చేపడితే ఆ పనులు పూర్తి చేసిన తరువాత ఆ బిల్లులు రికార్డు చేయడం కానీ, ఇవన్నీ చేయలేకపోవడం వల్ల గ్రామ పంచాయితీలలో డబ్బు ఖర్చు అయినా కూడా లెక్కలకు రాకుండా ఉంది· ఇందువల్ల

సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి ఈ డబ్బు ఖర్చు అయ్యిందని లెఖ్ఖ చూపించక పోవడం వల్ల మళ్లీ విడత రిలీజ్ కాకుండా ఆగిపోతున్నాయి. ఇది ప్రభుత్వం గ్రహించి సత్వరమైన చర్యలు తీసుకొని డబ్బు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి వచ్చే ఏదైనా కార్యక్రమాన్ని చేపట్ట వలసిన అవసరం ఉంది. అందుకని I want to draw the attention of the Government to take action for the release of funds.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I have not only made a note of it but I committed it to my memory.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఇది కార్మికశాఖ మంత్రిగారికి సంబంధించినది. దయచేసి మునిసిపల్ శాఖ మంత్రిగారు నోట్ చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. విశాఖ పట్నంలోని హిందూస్థాన్ షిప్ యార్డ్ క్యాంటీన్ వర్కర్స్‌కి 22 సంవత్సరాలు సర్వీస్ ఉన్న 150 మందిని మొన్న జనవరి ఒకటవ తేదీన ఇల్లీగల్‌గా టర్మినేట్ చేశారు. ఈ రోజు వరకు వారిని పనిలోకి తీసుకోవడం లేదు. అక్కడ ఉన్న డెప్యూటీ కమీషనర్ ఆఫ్ లేబర్ మ్యానేజ్ మెంట్‌ని ఎన్నిసార్లు మీటింగ్‌కి పిలిచినా వారు రావడం లేదు. ఇప్పుడు చాలా ప్రమాద కరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది అక్కడ. కాబట్టి మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరు తున్నాను. లేకపోతే ఈ కేసును లేబర్ కోర్టుకి అయినా రెఫర్ చేయించండి.

Sri Md. Virasat Rasool Khan:- Mr. Speaker Sir, the Government of Andhra Pradesh claims that it is taking a number of steps for the welfare of women. They say they are reserving seats for women in jobs, municipalities and other places. I would like to bring to your notice the following facts. There is no security for women in Andhra Pradesh, especially in the twin cities. Girls and women are being teased and harassed and a number of dirty and vulgar comments are passed against them. Sir, it is a very important matter. Whenever the Girl students stand at the bus stands, they are being teased and harassed. Whenever girls and women visit the cinema theatres, they are being teased. Whenever they go to any exhibition or zoological park etc., that some rowdies are following them. They are passing dirty and vulgar comments and remarks and there is no security at all. There are some girls who ride cars and motor cycles to go to colleges. Recently an incident has taken place. A girl was riding a Luna motorcycle. One rowdy was teasing her. She was terrified and drove at a greater speed. The result was she dashed against a wall and she died on the spot. There are so many such things taking place near the bus stands, near schools and colleges. There is so much harassment going on. We have reported the matter to the Deputy Commissioner of Police and the Task force to post Mufti people and book those people, but inspite of that no action has been taken. There is no security to girls and women. I request the Minister to take stringent action in this regard.

Sri A. Dharma Rao:- I have noted.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు (ఆలేరు):- అధ్యక్షశ్రీఆ, మా నియోజక వర్గంలో ఉన్న శ్రీ యాదగిరి లక్ష్మీనరసింహ స్వామివారి దేవస్థానములో పూజారులు కన్సాలిడేటెడ్ పే క్రింద కొన్ని సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నారు. వారికి ఇతర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఇచ్చే విధంగా పే స్కేల్స్ ఇవ్వడం లేదు. కోట్లాది రూపాయలు పూజల ద్వారా దేవునికి వస్తే, వాటిని అనేక రకాలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు కాబట్టి పూజారుల మనసు కలత చెంది పూజలు బాగా చేయరు, మరి ఇది బాగుండదు కదా అధ్యక్షా. అందుకని దయచేసి మంత్రిగారు వున్నారు. ఆయన పూజారులకు ఖచ్చితంగా న్యాయం జరపాలి. వారికి కన్సాలిడేటెడ్ పే,ఒ. కాకుండా యితర ప్రభుత్వాధికారులకు యిచ్చేటటువంటి ప్రభుత్వ పే స్కేల్స్ యిప్పించాలని కోరుకుంటున్నాను. మంత్రిగారు లేచి చెపితే మాకు తృప్తిగా వుంటుంది.

శ్రీ జి. నర్సయ్య (ఎల్లందు):- అధ్యక్షా, ఏమీ లేని గిరిజనులకు, వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడేటువంటి పథకం ఈ తునికాకు సేకరణ. ఈ తునికాకు సేకరణకు సంబంధించిన విషయాలను ఇప్పుడు కొత్తగా ఫారెస్టువారు చూస్తున్నారు. వారు చేసేటటువంటి అవకతవకలను మీద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావాలని నేను ఈ విషయం చెబుతున్నాను. ఈ తునికాకు మోడును కొట్టించడం కోసం కేటాయించిన డబ్బులు మా ఖమ్మం డివిజను వాళ్లు ఫారెస్టు వాళ్లు ప్రకటించిన రేట్లప్రకారం కాకుండా చాలా అవకతవకలకు పాల్పడు తున్నారు. వీటిని మేము ఎంక్వయిరీ చేసి మీకు చెపుతున్నాము. దీనిమీద గవర్నమెంటు ఒక చర్య తీసుకోవాలని నేను విన్నపం చేస్తున్నాను. కారేపల్లి రేంజి, కారేపల్లి యూనిట్‌లో ఉటుకూరు, మాణిక్యారం, రాయవేంద్ర గూడెం, మట్లగూడెం, వడ్లగూడెం, చర్లపల్లి, గాంధీనగరం, గేటుకారపల్లి, సీతారం, మదనపల్లి, యివన్నీ మొత్తం 16 కల్లాలు వున్నాయి. ఈ 16 కల్లాలకూ టార్గెటు ప్రకారం ఒక లక్షా 20 వేల రూపాయలు టార్గెటు. కళ్లానికి 3 వేల రూపాయలు ప్రూనింగ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం కేటాయించి మంజూరుచేసినా 4 వేల రూపాయలు.....

ఛైర్మన్:- నర్సయ్యగారూ చాలా మ్యాటరు వుంది. కాబట్టి మీరు అదంతా రిప్రజెంటేషన్‌లో గిరిజన శాఖామంత్రిగారికి యివ్వండి.

శ్రీ జి. నర్సయ్య:- అధ్యక్షా, యిది చాలా యింపార్టెంట్. మూడు వేలు కేటాయించిన దగ్గర 1000 రూపాయలు యిచ్చి పని పూర్తిచేయించుకుని డబ్బులు లేవంటారు. అలాగే 4,250 రూపాయల దగ్గర, 1400 యిచ్చి డబ్బులు లేవంటున్నారు.

ఛైర్మన్:- నర్సయ్యగారూ, మీరు ఫిగర్స్ చెబుతున్నారు. ఫిగర్స్ అన్నీ రిప్రజెంటేషన్‌లో యివ్వండి. మంత్రిగారు దానిపై చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ జి. నర్సయ్య:- మేము డిమాండు చేస్తున్నాం. ఆకుదగ్గరే యిలా డిమాండు యిలా వుంటోంది. కానీ యిప్పుడు యిక్కడ జరిగే అన్యాయం గురించి...

ఛైర్మన్:- మీకు న్యాయం జరగాలి కాబట్టి వివరాలు మంత్రిగారికి పంపించండి. వారు చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల):- అధ్యక్షా, నిన్నటిరోజు మన రాష్ట్రగవర్నరు కరీంనగరు జిల్లా సందర్శించిన సందర్భంగా ఒక సమావేశంలో ప్రసంగిస్తూ, మనరాష్ట్ర శాసనసభను, సభలో వున్న శాసనసభ్యులను, మనరాష్ట్ర బడ్జెటు గురించి కొన్ని తప్పుడు వ్యాఖ్యలు చేసినట్లుగా, మన శాసనసభ్యులను కించపరిచినట్లుగా మాట్లాడడం జరిగిందని నిన్న సభలో కొంతమంది వ్యక్తులు సభలో చెప్పడం, దానిని గూర్చి తమరు గవర్నరును వివరణ కోరుతున్నట్లుగా నేను ఈ రోజు పేపర్లో చూశాను. వాస్తవంగా అక్కడ గవర్నరు ప్రసంగించిన సమావేశంలో నేను కూడా పాల్గొన్నాను. వారన్న మాటలను నేను విన్నాను. కాబట్టి వాస్తవ విషయాలను నేను ఈ సభకు తెలియచేయవలసిన బాధ్యత నాపైన ఉంది. కనుక చెప్పుతున్నాను. ఒకటి, రెండు అంశాలు ముఖ్యంగా మీరు పరిశీలించాలి. నో నో నేను ఐ టుక్ పర్మిషన్ ఫ్రం ఛైర్.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పాయింటాఫ్ ఆర్డర్.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- ఫ్యాక్ట్స్ నేను చెపుతున్నానండీ. మీరెందుకు భయపడుతున్నారు.

(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు, శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి, మరో కొందరు ప్రతిపక్ష సభ్యులు పాయింటాఫ్ ఆర్డరు అంటూ అడగసాగారు).

ఛైర్మన్:- జీవన్‌రెడ్డిగారూ నిన్న స్పీకర్‌గారు సభలో రూలింగు యిచ్చారు. మీరు కూర్చోండి. హయ్యర్ డిగ్నిటరీస్‌ను గూర్చి ఈ హౌస్‌లో చర్చించకూడదని. దానిమీద వివరణ కోరారు. అది పెండింగులో వుంది. దానిమీద యిక చర్చించకూడదు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎగ్జాక్ట్‌గా స్పీకర్‌గారు యిచ్చిన రూలింగును ప్రశ్నించకూడదు. స్పీకరు గవర్నరుగారిని వివరణ కోరుతున్నట్లు పత్రికలలో రావడం

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- పాయింటాఫ్ ఆర్డరు సార్. నిన్న శాసనసభలో ఈ చర్చపైన స్పీకర్ రూలింగు యిచ్చారు. తమరు చెప్పారు. రూలింగు పెండింగులో వుందని. కాబట్టి దీనిని రైజ్ చేయవద్దని. ఆ విషయంపై నేను ప్రశ్నించడం లేదు. కానీ ఈ విషయం గవర్నరుగారు ఒక సభలో మాట్లాడిన విషయాన్ని సభకు తీసుకువచ్చారు వారు. సాధారణంగా హైడిగ్నిటరీస్‌ని గురించి చర్చించడానికి వీలు లేనటువంటి విషయాన్ని తెచ్చి వారు గందరగోళం సృష్టించారు. అలాంటి విషయాన్ని గూర్చి పునరాలోచన చేయమని చెప్పడం న్యాయమా కాదా? తమరు నన్ను పూర్తి చేయనీయండి. లెట్‌మీ కంప్లీట్ మై పాయింటాఫ్ ఆర్డరు. నేను ఎవరు ఏ దృష్టితో అర్థం చేసుకున్నారో, ఎవరు ఏ మాటలను సభను భంగం పరచేవిగా వున్నాయని అన్నారో, ఆ సభలో ప్రత్యక్షంగా వుండి, వారి మాటలను ప్రత్యక్షంగా విన్న వ్యక్తి ఆ మాటలను సభాదృష్టికి తీసుకురావలసిన బాధ్యత కలిగి వున్నారని నేను చెపుతున్నాను. స్పీకరుగారు పునరాలోచన చేయడానికి అవకాశం కోరాము. యిది జీరో అవర్ వారు అవకాశం యిచ్చినపుడు దానిని మెన్షన్ చేయవలసిన బాధ్యత మాకుంది. అనుమానం వస్తే అసలు వాస్తవాలను...

(అంతరాయం)

ఛైర్మన్:- జస్ట్ ఎ మినిట్. సభలో మీరూ, బొక్కారావుగారూ షస్నాకరన్, మీరు ఏదో చెప్పాలనో అంటున్నారు. అది పెండింగులో ఉంది. నిన్న స్పీకరుగారు ఆల్‌రెడీ రూలింగు యిచ్చారు. దానిమీద వివరణ కోరారు. కనుక అది వచ్చేటంతవరకు శాసనసభకు గవర్నరు పై ప్రస్తావించే వీలు లేదు. మీరు జీరో అవర్‌లో యింకో విషయంతో అప్లై వేసుకోండి. అదీ మీకు అవకాశం వచ్చింది కనుక.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి మాటలకు ఎవరు, ఏవిధంగా అర్థం చేసుకుంటారో, ఏ విధంగా విపరీతార్థాలను తీసుకున్నారో ఈ స్థితిలో ఈ సభలో చర్చ చేయడం జరిగింది. ప్రస్తుతం దిగజారిపోతున్న రాజకీయ విలువలను, ప్రస్తుతం దేశభక్తి, జాతీయతా రాజకీయాలలో లోపించడాన్ని గూర్చి....

(అంతరాయం)

ఛైర్మన్:- జీవన్‌రెడ్డిగారూ, పురుషోత్తమరావుగారూ మీరు వినండి. మీరు కూర్చోండి. నేను చెప్పేది వినండి. మీరు వాస్తవ విషయాలు చెప్పడానికి, మీరు సమావేశ ములో ఉన్నారు కాబట్టి గవర్నరుగారు వివరణ ఇచ్చే ముందు మీకు వివరణ ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ జంక్చర్‌లో మాత్రం గవర్నరుగారు గురించి ప్రస్తావించడానికి ఈ సభలో వీలులేదు. రూలింగు ఇవ్వడం జరిగింది కాబట్టి గవర్నరుగారి గురించి ఎవరు మాట్లాడినా రికార్డులోకి వెళ్లడానికి వీలులేదు. మీరు ఏమిమాట్లాడినా I am not allowing. 10.40 ఉ.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, You have allowed me already the discussion on the subject was irrelevent.

ఛైర్మన్:- గవర్నరుగారి గురించి ఎవరు మాట్లాడినా రికార్డులోకి పోవడానికి వీలు లేదు. ఆల్‌రెడీ ఛైర్ రూలింగు ఇచ్చింది. మీ తాలూకు ఒపీనియన్ తీసుకోవడం జరుగు తుంది. దయచేసి కూర్చోండి. I am not allowing any discussion. జీవన్‌రెడ్డిగారూ మీరు ఏది మాట్లాడినా రికార్డులోకి పోదు. మనం నిన్న ఈ హౌస్‌లో హై డిగ్నిటరీస్ గురించి ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత ఇక్కడ చర్చించ వీలులేదు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ఈ రోజు వాస్తవ విషయాలను చెబుతున్నాను. సమావేశములో గవర్నరుగారు వాస్తవంగా మాట్లాడినటువంటి విషయాన్ని ఈ సభ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను..

ఛైర్మన్:- గవర్నరుగారి గురించి ఎవరు మాట్లాడినా రికార్డులోకి పోదు అని చెప్పినాను. Please resume your seat. జీవన్‌రెడ్డిగారు నిన్న ఛైర్ రూలింగు ఇచ్చారు. అది పెండింగులో ఉంది. మీ తాలూకు అభిప్రాయం చెప్పడానికి మీకు అవకాశం వస్తుంది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావుగారు అన్నది నాకు అర్థం కాలేదు. గవర్నరుగారు ఏదో ఒకానొక సమావేశంలో, గుండాలు కూడా రాజకీయాల్లో చేరి

విద్యాసాగరరావుగారు ఎందుకు భుజాలు తడుముకొంటున్నారు. సాయిరెడ్డిగారు ఎందుకు భుజాలు తడుముకుంటున్నారు. గుండాలు అక్కడ చేరుతున్నారు అనే పదం, రాజకీయాలు చెడిపోయాయి. కొంతమంది భుజాలు తడుముకోవలసినది అక్కడ ఏమి ఉంది అండీ విద్యాసాగరరావు భుజాలు తడుముకొంటున్నారు. సాయిరెడ్డిగారు భుజాలు తడుముకుంటున్నారు. అక్కర ఏమి అని నేను అడుగుతున్నాను. మీ పేరు చెప్పినారా? రాజకీయాలు పతనం కావడంలేదా; రాజకీయాలు చెడిపోవడం లేదా? మాఫియా గ్యాంగులు రాజ్యం చేస్తున్నాయని మీకు తెలియడం లేదా? మజిల్ పవర్, మనీ పవర్, ఇక్కడ భుజాలు తడుముకోవడం ఏమనిచెప్పి ఈ శాసనసభలో మీరు బట్టలు విడుచుకోవడం ఎందుకండీ-

ఛైర్మన్:- గవర్నరుగారి ప్రసంగం మీద ఆల్‌రెడీ ఛైర్ రూలింగు ఇచ్చింది. దానిమీద ఎవరూ మాట్లాడిన రికార్డులోకి పోదు. I am not allowing any discussion. జీరో అవర్‌లో అత్యవసర ప్రాధాన్యత కల్గిన విషయలు ప్రస్తావించండి.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీ అనుమతితో మాట్లాడుతున్నాను. నేను అసందర్భ విషయాలను మాట్లాడడం లేదు. వాస్తవ విషయాలను మాట్లాడుతున్నాను. అవాస్తవ విషయాలను కూడా మాట్లాడడం లేదు. Let me complete Sir.

ఛైర్మన్:- దయచేసి కూర్చోండి. గవర్నరుగారి యాస్పెక్టు పూర్తిగా మరచిపొండి. ఇంకో సబ్జక్టు మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు శ్రీపాదరావుగారు రూలింగు ఇచ్చినారు. అయినప్పటికి శ్రీ జీవన్‌రెడ్డిగారు మాటలు వాస్తవం. శ్రీ జీవన్ రెడ్డిగారు, పురుషోత్తమరావు వాళ్ళకి 24 గంటలు ఆలస్యము అయినది. అది వేరే విషయము. కాని ఇవాళ మాట్లాడడం ఒకటి. క్రితంలో కూడా గవర్నరుగారిని క్లారిఫికేషన్ అడిగితే, దానిని మాకు ఎనౌన్స్ చేయలేదు. కాబట్టి మీరు గవర్నరుగారి వ్యాఖ్యల గురించి ఖచ్చితముగా మనం చర్చచేసి నిర్ణయం తీసుకోవాలి. జీవన్‌రెడ్డిగారిని పునరాలోచన చేయాలని He may kindly be permitted to speak. This is my humble request.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నిన్న నేను జీరో అవర్‌లో రెయిజ్ చేసినాను. స్పీకరగారు రూలింగు ఇచ్చినారు. ముఖ్యమంత్రిగారు సూచించారు. గవర్నరుగారు అన్నారా లేదా అని వారి వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకోమని 'గౌరవనీయులైన సీనియర్ శాసనసభ్యులు పురుషోత్తమరావుగారు, విద్యాసాగరరావుగారు, గవర్నరుగారు అన్న మాటలకు ఎందుకు భుజం తడుముకొంటున్నారు. గవర్నరుగారు ఏమి అన్నారు ఈ రాజకీయ వ్యవస్థను ఈ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను కించపరచే విధంగా రాజకీయ నాయకులను అన్నారు కనుక-

(అంతరాయం)

ఛైర్మన్:- జీవన్‌రెడ్డిగారు మీరు 304 ఎవైల్ చేసుకొంటారా? లేదా?

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- ఈనాడు సమాజంలోపల దిగజారిపోతున్నటువంటి నైతిక రాజకీయ విలువలు....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, జీవన్‌రెడ్డిగారు అన్నది నూటికి నూరు పాళ్ళ గవర్నరుగారి సంభాషణ గురించి వాస్తవాలు చర్చించడం మనకు ఎందుకు భయం? నిన్న మన మంత్రులు భయపడ్డారు. ముఖ్యమంత్రిగారు భయపడ్డారు. అందుకని మీరు పునరాలోచన చేసి పురుషోత్తమరావుగారికి జీవన్‌రెడ్డిగారికి చర్చకు ఎలౌచేయండి. I am supporting Mr. Jeevan Reddy. You allow all the political parties to discuss. We have no objection. నారు చక్కగా చెప్పారు. గుమ్మడికాయ దొంగా అంటే భుజాలు తుడుముకోవడం ఎందుకు?

ఛైర్మన్:- దీనికి రూల్సు ఉన్నాయి. నిబంధనలు ఉన్నాయి. అందుకని నేను అవకాశం ఇవ్వలేదు.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆదివారం రోజు 14.3.93 ప్రజలలో లోపించినటువంటి దేశభక్తి, జాతీయ భావన గురించి గవర్నరుగారు కరీంనగర్ సందర్శించిన సందర్భంలో...

ఛైర్మన్:- మీరు గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని విడచి పెట్టండి. మీరు గవర్నరుగారి విషయం ప్రస్తావించవద్దు.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు).

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పాను, ఎవరికీ ఛాన్సు ఇవ్వను. నిన్న ఇక్కడ విజయ భాస్కరరెడ్డి, ముఖ్యమంత్రిగారు అడిగారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు క్లారిఫికేషన్ చేసినట్లు, గవర్నరుగారికి ఏవిధంగా పంపాలి? పంపాలని డెసిషన్ అయినది. తరువాత వారిమాటలు మీద చర్చ జరగకూడదు. Please take your seats.

Sri T. Jeevan Reddy:- Not that....

Mr. Speaker:- You have no right to say 'not that' I am not allowing any discussion on what the Government has said.

ఇక్కడ జీరో అవర్‌లో మీరు చెప్పింది నిన్న డెసిషన్ అయినది రూలింగు అయినది. గవర్నరు గారికి పంపడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత కూడా క్లారిఫికేషన్‌కు పేపర్ల కటింగ్సు కూడా పంపబడినవి. వారు మాట్లాడారా? లేదా? సమాధానము ఇస్తారు.

Sri T. Jeevan Reddy:- Sir,

Mr. Speaker:- No, No. అధ్యక్షా, అని నోరు ఎంత చించుకొన్నా నేను ఇవ్వను. నిన్న ఒక డెసిషన్ తీసుకొన్నాము. I am not allowing anybody. Nothing will go on record. నేను ఆ విషయం ఎత్తనివ్వను. అందరికి చెబుతున్నాను.

10.50 ఉ. శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను జీరో అవర్‌లో మాట్లాడుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్ అయిపోయింది. దానిమీద మాట్లాడడానికి లేదు. అది క్లోజ్ అయిపోయింది.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- వారు జీరో అవర్‌లో మాట్లాడారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారికి కూడ మైక్ యివ్వలేదు. I request you to resume your seat.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- మీ అనుమతితో...అధ్యక్షా,....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను 'రెజ్యూం యువర్ సీట్' అన్నప్పుడు వినాలి. నేను చేసిన రిక్వెస్ట్ ప్రకారం కూర్చోవాలి.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- అధ్యక్షా, నేను ఒక పిటిషను యిస్తున్నాను. కరీంనగర్ జిల్లాలోని కామ్యనడ మండలంలోగల కిష్టమ్మవాగు వంతెనను గూర్చి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- చినమల్లయ్యగారు, పిటిషను యిస్తామన్నారు, ఇవ్వండి, చదివి పంపేది లేదు, పిటిషను పంపించండి.

(గౌరవసభ్యులు సభాపతికి పిటిషనును పంపించారు).

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు:
(1) వి.ఎ.ఓ.లకు బకాయీల చెల్లింపును గూర్చి:

శ్రీ యం. రత్నబోస్ (గన్నవరం):- అధ్యక్షా, 1984లో ఆనాటి ప్రభుత్వం గ్రామాధికారుల వ్యవస్థను రద్దుచేసిన తరువాత, ప్రభుత్వం మారిన తరువాత, మన నూతన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కోర్టు ఉత్తర్వు ప్రకారము, అస్తవ్యస్థమైన గ్రామాధికారుల పరిపాలనను తిరిగి సవ్యమైన పరిపాలన అందించాలని కొంతమంది గ్రామాధికారులను విలేజ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్సుగా నియమించడం జరిగింది. 1984లో యీ వ్యవస్థను రద్దు చేశారు. కాని నేటివరకు కూడ ఆ గ్రామాధికారులకు రావలసిన గ్రాట్యుటీని ప్రభుత్వం యివ్వలేదు. కొన్నిచోట్ల కొంతమందికి ఇచ్చారు. ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో అలాగే యింకా కొన్ని జిల్లాలలో చాలామంది గ్రామాధికారులకు గ్రాట్యుటీ యివ్వలేదు. అర్హులైనవారిని తిరిగి గ్రామాధికారులుగా నియమించాలని కోర్టు తీర్పు యిచ్చింది. ఆ రోజు ప్రభుత్వము 37వేల మంది గ్రామాధికారులను రద్దు చేసింది. తిరిగి కేవలం 20వేల మందికి విలేజ్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్సుగా ఉద్యోగం యివ్వడం జరిగింది. ఆ రోజుల్లో ఒక్కొక్క గ్రామానికి ఒక మునసబు, ఒక కరణం, ఒక అసిస్టెంటు కరణం అని

పెద్ద పెద్ద గ్రామాలకు అయితే ముగ్గురు నలుగురు గ్రామాధికారులు వుండేవారు. ఈనాడు మనము మూడు నాలుగు గ్రామాలకు కలిపి ఒక వి.ఎ.ఓ.ను ఎపాయింటు చేశాము. అయితే గ్రామాధికారి ఉద్యోగము ఆ రోజుల్లో చాలా గౌరవప్రదంగా వుండేది. కాని యివాళ అది కేవలం వెట్టి చాకిరీ ఉద్యోగముగా తయారు అయింది. ఎందుకంటే, చివరకు ఫ్యామిలీ ఫ్లానింగ్ కేసులు సేకరించమని కూడ రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వీరిని ఆదేశించడం సిగ్గు చేటు అయిన విషయము. పాత రేషన్ కార్డుల స్థానములో వెరిఫై చేసి కొత్త రేషను కార్డులు వారం పది రోజులు తిరిగి యివ్వాలని గ్రామాధికారులను ఆదేశించారు. అంతేగాకుండా 10, 15 రోజులు తిరిగి ఓటర్ల లిస్టును తయారు చేయాలని వి.ఎ.ఓ.లను రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఆదేశించడం జరిగింది. కలక్టర్ల ఆదేశము ప్రకారము యం.ఆర్.ఓ.లు ఆర్.ఐ.లు, వి.ఎ.ఓ.ల మీద ఎక్కువ బాధ్యత పెట్టి తాము తప్పించుకు తిరుగుతున్నారు. కేవలం పార్టుటైము ఉద్యోగులుగా నియమించబడిన యీ గ్రామాధి కారులచేత ప్రభుత్వం ఫుల్‌టైము, ఓవర్‌టైము వర్కు చేయించుకుంటున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయము. గతములో యీ గ్రామాధికారుల వ్యవస్థకు ఎంతో గౌరవం, విలువ ఉండేది, ఆ విధంగా వారి గౌరవం పెరిగేట్లు చూడాలి. గతములో 37వేల మంది వుండేవారు. ఆ విషయం పునరాలోచన చేసి తిరిగి యింకా 17వేల మందిని అర్హులైన వారు వుంటారు. వారిని నియమించాలని కోరుతున్నాను. పూర్వములాగా గౌరవం వచ్చేట్లు వారి ఉద్యోగం వుండేట్లు చేయాలి. వారిచేత వెట్టి చాకిరీ చేయించుకోవడం బాగుండదు. పోతే యీ గ్రామాధికారులను వి.ఎ.ఓ.లను నియమించేటప్పుడు కొన్ని అవకతవకలు జరిగాయి. పది సంవత్సరాల సర్వీసు వున్న విలేజ్ ఆఫీసర్సుకు, 15, 20 సంవత్సరాల సర్వీసు వున్న విలేజ్ ఆఫీసర్సును ఒకేవిధంగా మార్కులు యిచ్చారు, 10 మార్కుల చొప్పున యిచ్చారు. పది సంవత్సరాలు, 15, 20 సంవత్సరాలు పనిచేసిన వారిని, అందరినీ ఒకే గాట కట్టారు. వారిని నియమించడానికి అధికారము వున్న జాయింటు కలెక్టర్లకు కొన్ని మార్కులు వేసే అధికారము కూడ యిచ్చారు. 2 మార్కులు - దానిని ఆధారం చేసుకొని 15, 20 సంవత్సరాల సర్వీసు వున్నవారిని ఓవర్‌లుక్ చేసి, అధికారం వుంది గదా అని వారి అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేసి, వాస్తవంగా అర్హులైన సీనియర్స్‌కు ఉద్యోగం యివ్వకుండా వారికంటే జూనియర్స్ అయినవారికి యివ్వడం జరిగింది. కొన్నిచోట్ల మూడు, నాలుగు నెలలు టెంపరరీగా గ్రామాధికారులుగా పనిచేసిన వారిని కూడ నియ మించారు. సీనియర్స్‌ను తీసుకోలేదు. కొంతమంది గ్రామాధికారులు యీ విషయమై కలెక్టర్లకు అపీలు చేసుకున్నారు. సంవత్సరమున్నర అయిపోయింది. యింకా అవి పెండింగ్‌లోనే వున్నాయి. ఇంకా జడ్జిమెంట్ రాలేదు. ఇవి అన్ని రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని అర్హులైన గ్రామాధికారులను మిగిలిన వి.ఎ.ఓ. పోస్టులలో నియ మించాలని, ప్రతి గ్రామములో ఒక వి.ఎ.ఓ.ను, పెద్ద పెద్ద గ్రామాలలో ఒక్కొక్క దానిలో యిద్దరు, ముగ్గురు వి.ఎ.ఓ.లను నియమించాలని, గతములో గ్రాట్యుటీ, కాంపెన్సేషన్ యివ్వబడిన వారి లిస్టు తెప్పించుకొని, వారికి పూర్తి పేమెంటు చేయాలని, కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– అధ్యక్షా, సభ ఆర్డరులో లేదు. సభా నాయకులు పత్రిక చదువుతున్నారు. సభలో జరుగుతున్న వ్యవహారాల గురించి పట్టించుకోవడం లేదు. సభలో పత్రిక చదవడం సరైన పద్ధతి కాదు. అది రూల్సుకు వ్యతిరేకము. సభా నాయకుడు చదువుకుంటూ సభా వ్యవహారాలను పట్టించుకున్నట్లు లేదు. పత్రిక చదవకూడదు. దీని పైన తమరు రూలింగు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, నా స్టేట్‌మెంటు విన్న తరువాత రూలింగు యివ్వండి. సభలో పత్రికలు చదవడం తప్పు. నాకు తెలుసు. నేను పత్రిక చదవడం లేదు. ఊరకనే చూస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– చదవడానికి, చూడడానికి వున్న బేధం ఏమిటో చెబితే బాగుంటుంది.

00 శ్రీ కె. రోశయ్య:– అధ్యక్షా, పత్రికలలో ఉన్నటువంటి అంశాన్ని కోట్‌చేసి ఫలానా పత్రికలలో ఇలాగ వచ్చిందని రోజూ వారు చేసే పద్ధతి ప్రకారంగా చెప్పడం చదవడం అంటారు. ఊరికే ఇలాగ చూడడం చదవడం క్రిందకు రాదు.

శ్రీ కె. రాంరెడ్డి:– అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు. 1984లో ఆర్డినెన్సుద్వారా 37వేల మంది విలేజి ఆఫీసర్సును తీసివేయడం జరిగింది. జి.ఓ.ఎమ్.ఎస్.నెం.1048 తేదీ 11.8.1985 ద్వారా విలేజి అసిస్టెంటు పోస్టుల క్రియేట్ చేయడం, ఆ మేరకు 4,790 మందిని ఎంప్లాయి చేయడం జరిగింది. ఈ మధ్యన జరిగిన విషయం మీకు తెలుసు. మళ్లీ 20వేల వి.ఎ.ఓ. పోస్టులు క్రియేట్ చేయడం, ఆ మేరకు ఇంటర్‌వ్యూ చేసి సుమారు 14వేల చిల్లర వి.ఎ.ఓ.లను సెలక్టు చేయడం జరిగింది. ఎవరైతే పార్టు టైం విలేజి అసిస్టెంటు ఉద్యోగం కోల్పోయారో వారికి సంబంధించి మూడు ముఖ్యమైన అంశాలు ఉన్నాయి. 1. కాంపెన్‌సేషన్, 2. గ్రాట్యుయిటీ, 3. ఫామిలీ బెనిఫిట్ పెన్షను. ఎవరైతే పార్టు టైం విలేజి అసిస్టెంటు ఉద్యోగాలనుంచి తొలగించబడ్డారో వారికి కాంపెన్ సేషన్ పే చేయడం జరిగింది. మొత్తం ఎంతమంది అయితే ఆ ఉద్యోగాలు కోల్పోయారో అందరికీ కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత వారికి గ్రాట్యుయిటీ కూడా ఇవ్వాలని వారు కోర్టుకు పోయారు. వారితరఫున హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఇచ్చినప్పుడు గ్రాట్యుయిటీ మరియు కాంపెన్‌సేషన్ – రెండూ పే చేయడానికి వీలులేదని గవర్నమెంటు సుప్రీంకోర్టుకు పోవడం జరిగింది. ఆ మేరకు సుప్రీంకోర్టు స్టే ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ స్టే అబ్‌జల్యూట్‌గా ఉంది. కనుక ఆ నిర్ణయం వచ్చేవరకు మనం ఎటువంటి నిర్ణయం తీసుకొనడానికి వీలులేదు. కొన్ని అవకతవకలు జరిగాయని శ్రీ రత్నబోస్‌గారు చెబుతున్నారు. అటువంటి అవకతవకలు ఉంటే తప్పకుండా సరిచేస్తాము. మీకు తెలియని విషయం కాదు. ఒక కమిటీ వేయడం జరిగింది. సెలక్షనులో ఒకవేళ ఎవరికైనా అన్యాయం జరిగితే వారు కలెక్టరు దగ్గర అప్పీల్ చేసుకోవచ్చు. అక్కడినుంచి సిఎల్ఆర్ కు చేసుకోవచ్చు. తరువాత మళ్లీ గవర్నమెంటుకు రివిజను పిటిషను పెట్టుకునే అవకాశాలు వారికి కల్పించడం జరిగింది. ఏమైనా అన్యాయాలు జరిగితే ఆ ప్రొసీజరు ప్రకారంగా వాటిని రెక్టిఫై చేసుకొనడానికి

అవకాశాలు ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. కాంపెన్‌సేషన్ పే చేసిన తరువాత మనం గ్రాట్యుయిటీ కూడా ఇవ్వాలంటే అది వీలుకాని పరిస్థితి. ఏదైనా ఒకటి - కాంపెన్‌సేషన్ కాని గ్రాట్యుటీకాని తీసుకోవాలి. తరువాత ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ పెన్షను విషయం ఉంది. దానిలో ఎవరైతే నెలకు 5 రూపాయలు డిపోజిట్ చేసారో వారికి ఉద్యోగం పోయిన తరువాత లేకపోతే 58 సంవత్సరాలు నిండిన తరువాత ఆ ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ పెన్షను కూడా యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు అప్లికేషన్సు పెండింగులో ఉన్నాయి. ఆ ఎరియర్సు పే చేయ వలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు మేము డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇన్స్యూరెన్స్‌కు చెప్పడం జరిగింది. తొందరగా ఒక మీటింగుకు పిలిచి నిర్ణయం చేసి వారికి పేమెంటు చేసే అవకాశం కల్పిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఏవైతే వేకెన్సీలు 7వేల వరకు ఉన్నాయో, వాటిని డైరెక్టు రిక్రూట్‌మెంటుద్వారా తీసుకోవాలనే నిర్ణయం మీకు తెలుసు. అయితే కోర్టుకు పోయి స్టే తీసుకొని రావడం వల్ల అవి భర్తీ చేయలేకపోయాము. కోర్టునుంచి స్టే వెకేట్ అయిన వెంటనే ఆ పోస్టులు భర్తీ చేస్తామని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ అన్యాయం జరిగినవారు ఏవరైనా ఉంటే కలెక్టరుగారికి అప్పీల్ చేసుకోవాలని అన్నారు. అప్పీల్ చేసిన తరువాత ఆ కేసును డిస్‌పోజల్ చేయడానికి 2, 3, 4, 6 మాసాల టైం పడుతున్నది. ఇందాకా నేను మనవిచేసినట్లు ఆయనకు అన్యాయం జరిగిందని అప్పీలు చేసుకుంటే ఈనాటి వరకు ఆ కేసులు డిస్‌పోజ్ చేయలేదు కలెక్టరుగారు. నేను సభలో వారి పేర్లు చెప్పడం లేకపోతే ఆ వ్యక్తులను కించపరచడమా లేకపోతే ఈ సభద్వారా వారి పేర్లు బైటకు తీసుకొని రావడమో నాకు ఇష్టం లేదు. కాని మంత్రిగారికి చెప్పమని అంటే పర్సనల్‌గా చెబుతాను లేకపోతే మీద్వారా చెప్పమని అన్నా విడిగా వచ్చి చెబుతాను. కాని సభద్వారా చెప్పడం మంచి పద్ధతి కాదు.

శ్రీ కె. రాంరెడ్డి:- అధ్యక్షా, డిలే కాకుండా తొందరగా డిస్‌పోజ్ చేయాలని ఇనస్ట్రక్షన్సు పంపిస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:- మిగిలిపోయిన వారికి గ్రామాధికారుల ఉద్యోగాలు ఇవ్వడం గురించి మీరు కొత్తగా జి.ఓ. పాస్‌చేసి ఫ్రెష్ అప్పాయింటుమెంటు తీసుకున్నవారు కోర్టుకు వెళ్లారని అన్నారు. అట్లాగ కాదు జరిగింది. మీరు ఫ్రెష్‌గా అంటే పాత గ్రామాధికారుల స్థానంలో అర్హులైనవారిని కాకుండా వేరే వారిని తీసుకుందామనే ఉద్దేశంతో మీరు ఉంటే - కోర్టు ఉత్తర్వు ప్రకారం మాకు ఎలిజిబిలిటీ ఉంది, మమ్ములను తీసుకున్న తరువాత ఇంకా మీకు కావాలని అంటే ఫ్రెష్ క్యాండిడేట్లను తీసు కోవాలని కోర్టుకు వెళ్లారు. నేను మీ ద్వారా ఒక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. అర్హులైన వారందరికీ - గ్రామాధికారులు ఎవరైతే ఆ రోజున ఉద్యోగాలు కోల్పోయారో వారందరికీ తిరిగి మీరు విలేజ్ అసిస్టెంటు ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. పెద్ద పెద్ద గ్రామాలలో ఒక గ్రామాధికారి చాలదు. ఆయనకు అసిస్టెంటుగా ఇంకొకరిని అప్పాయింటు చేసుకోవాలి. గతంలో గ్రామాధికారి ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు మధ్య వారధిలాగ ఉండేవారు. అటువంటి వారి ఉద్యోగాలు మనం రద్దు చేశాము. మంత్రిగారు అర్థం చేసుకొని వారందరికీ తిరిగి

ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు అది గౌరవప్రదంగా ఉండే ఉద్యోగం. అటువంటిది ఈవేళ మన రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారిచేత వెట్టివారికి చేయించుకొంటున్నారు. కొన్ని కొన్ని పనులు వారితో చేయించవచ్చా, చేయించకూడదా అని ఆలోచించకుండా వారికి చెబుతున్నారు. వారికి ఇచ్చింది పార్టు టైం జాబ్. ఫుల్ టైం కాదు. కాని వారితో ఓవర్ టైం చేయించుకొంటున్నామని మంత్రిగారికి మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చాలా అన్యాయం. వారి డ్యూటీస్ ఇవి అని మెన్షనుచేసి ఆ డ్యూటీస్ వారితో చేయించండి. అంతే గాని మీకు ఫ్యామిలీ ప్లానింగు ఆపరేషనుకు కేసులు కావాలంటే ఈ గ్రామాధికారులు వెళ్ళి తీసుకొని రావడం చాలా అన్యాయం. అటువంటివి వారితో చేయించకుండా గౌరవప్రదమైన పనులుచేయించి మీ పరిపాలన సవ్యంగా కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రాంరెడ్డి:– అధ్యక్షా, మీకు తెలియని విషయం కాదు. అర్హులైన వారిని మొట్టమొదటగా 4,790 మందిని విలేజి అసిస్టెంట్సుగా తీసుకోవడం జరిగింది. తరువాత కోర్టు డైరక్షను మేరకు 20వేల పోస్టులు క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. 20 వేలలో ఇంటర్వ్యూలద్వారా 14,148 అర్హులైన వారిని సెలక్టు చేయడం జరిగింది. మిగిలినవారు అర్హులు కానందువల్ల రిజక్టు చేయడం జరిగింది. తరువాత డైరెక్టుగా అవకాశం కల్పించాలనడం తప్పు అనడం పొరపాటు. ఒకవేళ మిగిలినవారిలో అర్హులైన వారు అంటే తప్పకుండా తీసుకుంటాము, తీసుకోము అని లేదు. కనుక అర్హులైనవారు ఎంతమేరకు ఉంటే అంతమేరకు తీసుకోవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. మిగిలినవి డైరెక్టు రిక్రూట్‌మెంటు కోసం మేము ఇంటర్వ్యూలు మొదలుపెట్టాము. అలాగా కోర్టునుంచి స్టే రావడంవల్ల ఆలస్యం జరిగింది. వారు చెప్పినట్లు కలెక్టర్సుకు ఇనస్ట్రక్షన్సు పంపిస్తామని చెప్పాను. ప్రతిగ్రామానికి విలేజి అసిస్టెంటుగా వేరేవారిని పెట్టాలని అన్నప్పుడు మీకు తెలియని విషయం కాదు. స్టేట్ ఎక్స్‌చెకర్‌మీద ఎంత ఫైనాన్షియల్ బర్డెన్ పడుతుందనే విషయం దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎంతమేరకు వీలైతే అంతమేరకు చేయగలిగాము. మళ్ళీ ఎప్పుడైతే పరిస్థితి బాగుపడుతుందో అప్పుడు అది పరిశీలిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రత్నబోస్:– వారి డ్యూటీస్ గురించి చెప్పండి.

శ్రీ కె. రాంరెడ్డి:– అధ్యక్షా, వారి డ్యూటీస్ కూడా స్పెసిఫై చేయడం జరిగింది. మళ్ళీ ఏదైనా అంటే చూస్తాము.

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :۔ جناب اسپیکر صاحب بھینسہ کے اندر ایک قیامت صغرا برپا ہوگئی تھی۔ یہ حالت ۲۷/۲۸ تاریخ کے دن بھینسہ مہاراشٹرا کے قریب ہے وہاں سے ہندو پریشد کے لوگ آئے اور بھینسہ میں ایک میٹنگ رکھے۔ بھینسہ کے *** اور *** میں اتحاد کا ایک بہترین نمونہ تھا۔ وہاں پر کوئی واردات نہیں ہوئی تھی۔ ۲ ڈسمبر کے روز جو بابری *** کا واقعہ ہوا۔ اسوقت بھی وہاں پر کچھ نہیں ہوا تھا۔ لیکن ۲۷ تاریخ کے دن ہندو پریشد والے ایک میٹنگ رکھے اور اسمیں یہ افواہ پھیلادی کہ مندر کے ایک مینار

*** Expunged as ordered by the chair.

کو توڑا گیا ہے۔ جبکہ یہ *** بھینسہ سے ۴ کیلومیٹر دور پر ہے۔ اس مندر کے ایک مینار کو توڑ دینے کی افواہ پھیلا دی گئی۔ اسکے فوری بعد وہاں پر گڑبڑی کر دی گئی اور لوٹ مار شروع ہوگئی۔ کئی *** کے مکانات کو جلایا گیا کئی مقامات پر دوکانوں کو لوٹا گیا بہرحال پورے بھینسہ کے اندر ایک ہنگامہ کھڑا کر دیا گیا۔ اسکے بعد کرفیو نافذ کر دیا گیا۔ حالات قابو میں نہیں تھے *** کو گرفتار کر لیا گیا۔ کم سے کم ۵۰۰ *** کو گرفتار کیا گیا۔ ہمارے لوگ، مار بھی کھائے گرفتار بھی ہوئے جسکی اطلاع ہمیں ہوئی کہ بھینسہ کے اندر گڑبڑی ہوئی ہے۔ ہمیں فون پر فون آرہے تھے کہ حیدرآباد سے کسی کو بھی روانہ کیا جائے۔ ہم سمجھے کہ کرفیو ہونیکی وجہ سے اجازت نہیں ہوگی۔ کوئی بھی ادھر نہیں جاسکیگا لیکن دوسرے دن اخبارات میں آیا کہ بدم بال ریڈی کو وہاں پر ان کو معائنہ کرنیکی اجازت دیدی گئی ہے۔ اور انھیں بتایا گیا ہے کہ *** بھائیوں کو کوئی نقصان نہیں ہوا ہے۔ پورے *** کی جائیداد کا نقصان ہوا ہے اور انہی لوگوں کا قتل ہوا ہے اور ان ہی کے لوگ زخمی ہوئے ہیں اور ان کے ہی بچوں کو گرفتار کیا گیا ہے۔ گڈنا صاحب پوری پوری ہماری مدد کر رہے ہیں آپ بالکل بے فکر رہیئے۔ آپ واپس چلے جاسکتے ہیں جس وقت میں بھینسہ کیلئے گیا......

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి:- వారి ఉపన్యాసములో చెప్పారు. ఏవిధముగా చూసి పాల్‌రెడ్డిగారు చెప్పారు అని వారు చెప్పారు.

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی :۔ اسکے بعد میں بھینسہ کیلئے گیا لیکن مجھے بارڈر پر ہی روک دیا گیا۔ اندر جانیکی اجازت نہیں دیگئی۔ پوری پولیس کو لگا دیا گیا۔

شری ڈی کے سمرسمہا ریڈی :۔ مسقطی صاحب سے میرا ایک معروضہ ہے کہ اخباروں میں دیکھ رہے ہیں کہ کاسٹ اور ریلیجس کہنے پر پابندی لگا دی گئی ہے۔ اسلئے مہربانی فرما کر کسی کاسٹ، ذات اور ریلیجس کا استعمال نہ کریں بلکہ آپ ایک کیٹگیری کہہ سکتے ہیں۔

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی :۔ میں کوئی غلط بات نہیں کہہ رہا ہوں۔ میں حقائق کو سامنے رکھ رہا ہوں جسوقت میں وہاں پر گیا مجھے اندر جانے کی پولیس نے اجازت نہیں دی۔ وہاں پر پولیس باہر سے لاکر کھڑا کر دیا گیا تھا اور وہاں پر فوج بھی تھی۔ مجھے کہہ رہے تھے کہ آپ اندر نہیں جاسکتے۔ میں بھینسہ کے اندر ملنے کیلئے جانا چاہتا تھا لیکن وہاں پر کلکٹر، ڈی آئی جی اور ایس پی وغیرہ موجود تھے مجھے جانے کی اجازت نہیں دیئے۔ وہاں کے متعلقہ ایم ایل اے کہاں پر ہے میں نے ان پولیس عہدہ داروں سے استفسار کیا مجھے جواب ملا کہ متعلقہ ایم ایل اے صاحب ایک چاول کی مل میں بیٹھے ہوئے ہیں۔ ایک گھنٹہ کے بعد گڈنا صاحب مجھ سے بات کرنے کیلئے باہر آئے۔ اسوقت پولیس کے پورے عہدہ دار، ڈی ایس پی، ڈی آئی جی اور ایس پی موجود تھے۔ گڈنا صاحب کو اندر جانے کی اجازت ملتی ہے لیکن ہمیں اندر جانے کی اجازت نہیں ملتی ہے۔ تھوڑی دیر کے بعد ایس پی صاحب نے انکی گاڑی بھیجے۔ میں پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا مسقطی کی گاڑی میں بمس تھے کیا ھتیار تھے پھر کیوں نہیں میری گاڑی استعمال کرنیکی اجازت کیوں نہیں دیگئی جبکہ گڈنا صاحب خود اپنی گاڑی میں پھر رہے تھیں۔ کیا انھیں کوئی پابندی نہیں ہے۔ پھر کیوں میں اپنی گاڑی میں بھینسہ کے اندر

*** Expunged as ordered by the chair.

لوگوں سے ملنے کیلئے نہیں جاسکتا۔ مجھے ایس پی کی گاڑی میں لیجایا گیا۔ مجھے ایسا معلوم ہوا کہ جس وقت مجھے گرفتار کرکے لیجاتے ہیں۔ اس طریقہ سے مجھے ایس پی کی گاڑی میں بٹھا کر لیجایا گیا۔ میں وہاں کے عوام سے ملاقات کرنیوالا تھا۔ وہاں کے حقائق معلوم کرنا چاہتا تھا۔ وہاں پر ہمارے لوگوں پر جو ظلم ہو رہا تھا اور ہمارے لوگوں کو گرفتار کیا جارہا تھا اس سے میں بھی واقف ہوسکوں۔ پولیس ہمارے لوگوں کے ساتھ جو ظلم کررہی تھی وہ میں دیکھنا چاہتا تھا۔ بی جے پی کے لوگوں کو اس حلقہ میں اندر لیجاکر گھمایا گیا انھیں ساری چیزوں کو بتایا گیا مجھے بھی دکھایا جائے۔ میں دیکھنا چاہتا ہوں کہ کتنا نقصان ہوا کتنے گھر جلے کتنے لوگوں کو مارا گیا۔ ایس پی، ڈسی ایس پی، کلکٹر اور خود گڈنا صاحب بھی وہاں پر موجود تھے۔ جبکہ یہ لوگ بی جے پی کے ایم ایل اے مسٹر بدم بال ریڈی کو لیجاکر دکھاتے ہیں لیکن مجھے نہیں دکھاتے۔ ہمارے لوگوں کو کتنا نقصان ہوا، ہمارے لوگوں کی جائیدادوں کو نقصان پہنچایا گیا۔ ہم کس کے سامنے ہمارا دکھڑا روئیں۔ آپ اجازت دیتے تو ہم اپنی آنکھوں سے نظارہ کرلیتے۔ یہ دیکھکر ہم برداشت نہیں کرسکتے تھے۔ اسلئے ہمیں نہیں دکھایا گیا۔ کافی سے زیادہ ہمارے لوگوں کا نقصان ہوا ہے۔ ہمارے ہی لوگوں کو گرفتار کیا گیا ہے۔ اسمیں کئی معصوم لوگ ہیں جنھیں غیر ضروری گرفتار کیا گیا ہے۔ کم سے کم ۵۰۰ لوگوں کو گرفتار کیا گیا ہے۔ اسمیں کوئی دوسرا آدمی نہیں ہے معصوم لوگ جو دھندہ کرنیکے لئے دوسرے مقام سے آکر بھینسہ کے اندر چنا، لوہا اور کھلونا وغیرہ بیچنے کیلئے آئے تھے انھیں بھی روک لیا گیا انھیں بھی مارا گیا۔ بار بار یہ انھیں روک لیا گیا ان لوگوں کو اپنے اپنے گھروں کو جانیکی اجازت نہیں دیگئی۔ جیتنے لوگوں کو بھی گرفتار کیا گیا ہے ان لوگوں کو کئی دنوں تک تھانوں کے اندر رکھکر مارا پیٹا گیا۔ اس کے بعد ۳۰۰ آدمیوں کو جیل بھیج دیا گیا۔ اسمیں کئی لوگ بے قصور ہیں۔ ۹۰ آدمی ایک مہینہ تک جیل میں تھے۔ اسکے بعد ان لوگوں کو بیل ملی۔ انھیں بھی بھینسہ کے اندر رہنے کی اجازت نہیں ہے۔ وہ نرمل میں حاضری دینا ہے۔ جو لوگ *** پر ظلم کئے تھے *** سے جھگڑا کئے تھے وہ لوگ متعلقہ ایم ایل اے کے گھر میں موجود ہیں۔ منسٹر صاحب اپنے جواب میں کہہ رہے ہیں کہ ابھی ۴۴ لوگوں کو گرفتار کرنا ہے۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ اسکی عدالتی تحقیقات کروائی جائے۔ اسمیں جو بھی *** ہوں انھیں سزا مل سکے۔ *** فیلنگ میں پوری فضاء کو خراب کرنا چاہتے ہیں۔ یقیناً *** کے اتحاد کو برباد کرنا چاہتے ہیں۔ وہاں کے لوگوں میں آپس میں ایک دوسرے کیسے ساتھ اتفاق ہے۔ یہ ایک حادثہ تھا۔ ابھی کچھ نہیں ہوا ہے۔ میری گذارش ہے کہ اسکی عدالتی تحقیقات کروائی جائے۔ جو بے قصور ہیں انھیں رہا کیا جائے اور جو بھی قصوروار ہیں انھیں سزا دیجائے۔

ఛైర్మన్:- సభ్యులు గెడ్డన్నగారి పేరు ప్రస్తావన చేశారు కాబట్టి గెడ్డన్నగారిని మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- మమ్మల్ని ముందు మాట్లాడనీయండి.

ఛైర్మన్:- సభ్యులు గెడ్డన్నగారి పేరు తీశారు. కాబట్టి గెడ్డన్నగారిని మాట్లాడనివ్వండి. సభ్యులు ఒక వర్గము అని చెబితే బాగుండేది. *** అని చెప్పారు. అవి రికార్డుల నుంచి తొలగించుతున్నాను. అవి రికార్డులలోకి పోవు.

*** Expunged as order by the chair.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- ఎందుకు పోవండి. మినిష్టరుగారి జవాబులోనే ఉంది. కమ్యూనల్ టెన్షను ఉందని, హిందువుల టెంపుల్ గురించి చెప్పారు. అయితే మినిస్టరుగారి జవాబునుంచి కూడా తీసివేయండి. మినిస్టరుగారు యిచ్చిన రిప్లయిలో ఉంది.

ఛైర్మన్:- మినిస్టరుగారి రిప్లయిలో ఒక పోర్షనులో ఉంది. అది రాదు.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- యిది కూడా రికార్డ్సు నుంచి తీసివేయండి

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :- میری گذارش ہے کہ جو بھی بے قصور ہیں انھیں رہا کیا جائے ۔ یہ گرفتاری یہاں پر ہی نہیں بلکہ عادل آباد کرنول میں بھی ہوئی ہے ۔ کرنول میں بھی *** پر بہت ہی ظلم ہوا ہے ۔ ہماری جماعت کے لوگوں کو ننگا کر کے مارا گیا ہے جبکہ وہ بے قصور تھے ۔ انھوں نے صرف ایک جلوس نکالا تھا وہ بھی جمہوری طریقہ پر ۔ جب بھی جمہوری طریقہ پر جلوس نکالتے ہیں تو *** کو پولیس کی گولیاں ملتی ہیں پولیس کے ڈنڈے ملتے ہیں ۔ جب کبھی بھی *** جلوس نکالتے ہیں تو پولیس اتنا ظلم کرتی ہے جو نا قابل بیان ہے ۔ جلوس نکالنا کیا جمہوری طریقہ نہیں ہے کیا ہم ہندوستان کے شہری نہیں ہیں ۔ کیا ہمیں جلوس نکالنے کا جمہوری حق حاصل نہیں ہے کیا ہم ہندوستان کے شہری نہیں ہیں ۔ یہ ہمارا جمہوری حق ہے ہم استعمال کر رہے ہیں ۔ جتنا بھی ہمارے لوگوں پر ظلم و زیادتی ہوئی اس داستان کو آپ کے سامنے لکھنا کوئی غلطی ہے ۔ چاہے آپ اسکو فرقہ واری سمجھ لیں ۔ ایس پی ، ڈی آئی جی اور کلکٹر موجود تھے ۔ دوسرے ایم ایل ایز کو جانے کی اجازت ملتی ہے ہمیں جانے کی اجازت کیوں نہیں ملتی ۔ مجھے گرفتاری کے جیسا مجھے لیجانے کی وجہ کیا تھی میری موٹر میں جانے کی اجازت کیوں نہیں دیئے ۔ جبکہ گڈنا صاحب اپنی گاڑی میں پھر رہے تھے ۔ وہاں کے عہدہ داروں کی ذہنیت کا اندازہ ہوتا ہے ۔ جب بی جے پی کے لوگ آتے ہیں تو انھیں اس مقام کا معائنہ کروایا جاتا ہے لیکن جب مسقطی صاحب آتے ہیں تو انھیں راؤنڈ نہیں کروایا جاتا ہے ۔ میری حکومت سے گذارش ہے کہ اسکی عدالتی تحقیقات کروائی جائے ۔ جو بھی بے قصور آدمی ہیں انھیں رہا کر دیا جائے اور جو بھی قصوروار ہیں انھیں سزا دیجائے ۔

شری جی گڈنا :- ادھیکشا ! مجھے بہت دکھ کے ساتھ اس بات کو ایوان کے سامنے پیش کرنا پڑیگا ۔ جب کبھی بھی بات کرنا ہے تو ایمانداری کی بات کرنا ٹھیک ہوگا ۔ سیاسی میدان ایسا ہوگیا ہے *** کی تائید کرتا ہے *** کی تائید کرتا ہے ۔ اس سے گندگی پھیل کر بہت نقصان ہو رہا ہے ۔ ہم بھی عقلمند اور سمجھدار ہو کر اچھے اخلاق کے ہو کر بھی جو ایک لاکھ لوگوں کی نمائندگی کرنیوالے ایم ایل اے ہوتے ہوئے بھی ایسی بات نہ کریں جو بے شرمی کی بات ہوگی *** اور *** دونوں بھی ہمارے بھائیاں ہیں ۔ مسقطی صاحب ۱۰ سال ۲۰ سال میں ایک مرتبہ نکلتے ہیں ان کو جو بھی لوگ بولتے ہیں اسکو دماغ میں رکھکر بول رہے ہیں ۔ انھیں اصلیت کا پتہ نہیں ہے ۔ انھوں نے کہا کہ بھینسہ سے مندر ۴ کیلومیٹر دور ہے ۔ یہ بات نوٹ کریں ۔ اگر یہ مندر ۴ کیلومیٹر دور ہے تو میں (گڈنا) واضح طور پر دے دونگا ۔ ۳۰۰ آدمی گرفتار ہوئے ہیں

*** Expunged as ordered by the chair.

کہہ رہے ہیں۔ اگر ۳۰۰ آدمی گرفتار ہوئے ہیں تو اسپیکر صاحب میں آپ کو اپنا راضی نامہ دے دونگا۔ پورے ملزموں کو جیل بھیجے ہوئے ہیں اگر ایسا ہے تو بھی میں میرا راضی نامہ دے دونگا۔ میں مسقطی صاحب کی ساری باتوں کی مخالفت کرتے ہوئے ایک بات کی تائید کرتا ہوں وہ ہے انکوائری۔ میں بھی حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ اسکی انکوائری کروائی جائے۔ ہوم منسٹر سے درخواست کرتا ہوں صحیح چیز معلوم کرنے کیلئے اسکی انکوائری کروائیں۔ کوئی بھی صحیح چیز معلوم کرنے کیلئے ضروری آپ لوگوں کے ساتھ میری بھی دستخط رہیگی۔ نہیں تو میرا نام بھی کنٹراڈکٹ لسٹ میں چلا جائیگا۔ میں نہ ہی *** کی تائید میں ہوں نہ ہی *** کی تائید میں ہوں۔ جو بھی بے گناہ ہیں چاہے وہ *** ہو یا *** ہو میں ان کی تائید نہیں کرونگا۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ اسکی عدالتی تحقیقات کروائی جائے یا کسی آفیسر کے ذریعہ اسکی انکوائری کروائی جائے۔ جس سے مجھے بھی خوشی ہوگی۔ مجھے بھی شانتی ملیگی۔ کلکٹر، ڈی ایس پی، ایس پی جو ۶/۷ دن سے بہادری کے ساتھ ھیڈکوارٹر پر بیٹھ کر شانتی کرنیکے لئے کام کئے ہیں میں انکی تائید کرتا ہوں ہوم منسٹر اور چیف منسٹر صاحب نے جتنی عقلمندی اور اچھے اخلاق اور بہادری کے ساتھ انتظام کیا میں گورنمنٹ کی تائید کرتا ہوں کسی کے ساتھ بھی ناانصافی نہ ہو۔ جو بھی جرم کرتا ہے اسکو سزا ملنا چاہئیے۔ میں یہ کہتے ہوئے اپنی تقریر پوری کرتا ہوں۔

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی: ۔ آپ بی جے پی کو جانے کی اجازت دیتے ہیں۔

شری جی گڈنا: ۔ آپ کو بھی اور بی جے پی کو بھی اجازت نہیں دیئے۔ میں مقامی ایم ایل اے ہوں *** کے گھر بھی گیا اور *** کے گھر بھی گیا۔

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی: ۔ مجھے آنے نہیں دیا۔

شری جی گڈنا: ۔ میں آپ کو لے گیا۔

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- ఆనరబుల్ సమరసింహారెడ్డిగారు ఒక మంచి పాయింట్ చెప్పారు. ఈ కులాలు మతాలు తీసుకురావద్దని they say - I do agree Sir. కాని ఈ గవర్నమెంటు రిప్లయిలో ఉంది. రిప్లయిలో ఏమి చెపుతున్నారు అంటే some miscrants had reportedldy damaged the sikharam of Ganesh Temple at Bhainsa... అంటే గణేష్ టెంపుల్. బైంసా ఎవరు డిమాలిష్ చేసినారు అంటే ఆటోమేటిక్‌గా అదే వస్తుంది. *** ఉన్నారని. దాని గురించి ఈ రిప్లయే కమ్యూనల్‌గా ఉంది. తమరు చెప్పారు ఇది *** తీసెయ్యాలని. దాని గురించి ఇది కూడా తీసెయ్యాలి. లేకుంటే అదీ ఉండాలి. ఇదీ ఉండాలి. ఇంకోటి గడ్డెన్నగారు చెప్పారు. 300 అరెస్టులు ఉంటే నేను రిజైన్ చేస్తాను అని. రిజిగ్నేషన్ తీసుకొని సబ్జక్టు టు ది కండిషన్ మీరు ఏక్సెప్టు చేయండి. ఈ రిప్లయిలో ఉంది. 262 persons have been arrested and 31 more persons are under arrest అంటే 293 అయిపోయె. రిప్లయిలోనే ఉన్నదండి. ఈ గవర్నమెంటు రిప్లయిలో హోమ్ మినిస్టర్‌గారి రిప్లయి

*** Expunged as ordered by the chair.

ఇస్తున్నారు. They had agreed that 262 persons were already arrested and 31 more is under arrest.. అంటే 293 అయిపోయె. మీరు రిజిగ్నేషన్ తీసుకోండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

వారు ఏమి చెప్పారు - 300 అని మస్కతిగారు చెప్పారు. 300 అరెస్టులు ఉంటే నేను రిజైన్ చేస్తానని ఉర్దూలో చెప్పారు. మీకు అర్థమయిందో లేదో ట్రాన్స్‌లేషన్‌లో చూసుకోండి.

Chairman:- The total is not 300-i.e., arrested persons..

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అంటే 300 అయింది కదా?

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- Sir, it belongs to both groups.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- నేను ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. డిసెంబరు 7, 8, 9వ తేదీలలో ఇన్సిడెంట్స్ జరిగాయి. ఇప్పటికి 4 నెలలు అయింది. ఇప్పటివరకూ ఒక స్పైడే అరెస్టులు జరిగాయి. జైలులో ఉన్నవారి రికార్డు పెట్టండి. అదర్ స్పైడ్ అరెస్టులు ఉంటే నాకు ఏ శిక్ష అయితే శిక్ష వేయండి. నేను ఊరుకొనేందుకు తయారుగా ఉన్నాను. ఇప్పుడు జైలులో ఉన్నది ముస్లిమ్స్. దీనిని ఫ్లేర్ అప్ చేసింది పోలీసులే. అరెస్టులు చేసింది పోలీసువారే. పోలీసు ఫోర్సు దౌర్జన్యం చేశారు అక్కడ. ఈ హోంమినిస్టరుగారు ఎట్లా కంట్రోలు చేస్తున్నారో ఏమో మాకు తెలియదు కాని మొత్తం స్టేట్‌లో అంతే అయిపోయింది. హోంమినిస్టరుగారి నియోజకవర్గం అయిన కడప జిల్లాలో బాబ్రీమాస్క్ కాని ఏజిటేషన్ చేసినందుకు ఫైరింగ్ చేసి అరెస్టులు చేశారు. కడపలో వున్న మా ఎం.ఐ.ఎం. ప్రెసిడెంట్ అసరఫ్ అలీఖాన్ అనే అతన్ని మరో 15 మందితోపాటు 15 రోజులపాటు లాకప్‌లో పెట్టారు. కోర్టులో కూడా ప్రొడ్యూస్ చేయలేదు. ట్రీటుమెంట్ ది స్టేట్ ఇట్లానే అవుతున్నది. మీరు లిస్టు పెట్టండి. ఎంతమంది ముస్లిములు, ఎంతమంది హిందువులు అనేది తెలుస్తుంది. ఇక్కడ హిందువులు, ముస్లిములు అని మాట్లాడితే మంచిగా కనపడదు. తమరు కూడా చెపుతున్నారు. ఆనరబుల్ మినిస్టరు సమరసింహారెడ్డిగారు కూడా చెపుతున్నారు. కాని లిస్టు పెట్టండి. ఎవరు అరెస్టు అయ్యారో చూడండి. టాడా క్రింద వారిని జైలులో పెట్టారు. ఇప్పుడు రంజాన్ పండుగ వచ్చింది. కాబట్టి వారిమీద కేసులు లిఫ్టు చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 11.ఉ.

శ్రీ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి(నిర్మల్):- అధ్యక్షా, ఎక్కడ మతపరమైన అల్లర్లు జరిగినా అందరూ ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. 29 నాడు మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ ఆదిలాబాదులో జరిగిన సంఘటన గురించి పేర్కొన్నారు. అసలు ఉదయం 7.00 గంటలవరకే స్థానిక పోలీసు అధికారులకు, రెవెన్యూ అధికారులకు ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చింది.

అన్ని పార్టీల నాయకులు ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు· అక్కడ ఇది అందరికీ తెలుసు· ఉదయం 7·00 గంటలవరకే ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చినా అసలు చర్య 2·00 గంటలకు కానీ స్టార్ట్ కాలేదు· 10·00 గంటలకు పోలీసు స్టేషన్‌ముందు రెండు హత్యలు జరిగాయి· పోలీసు స్టేషన్‌ముందే హత్యలు జరిగినా పోలీసువారిలో చలనం లేదు· 2·00 గంటలకు జిల్లా కలెక్టరు, డి·ఐ·జి·, ఎస్·పి· ర్యాంకు అధికారులు వచ్చేంతవరకూ They are unable to take action. పోలీస్ స్టేషన్‌ముందు హత్యలు జరగడం సినిమాలలో చూస్తున్నాం, కాని అక్కడ ప్రత్యక్షంగా హత్య జరిగింది· గణేష్ టెంపుల్ వద్ద ఏదో అయిందని, సంఘటనలో పాల్గొన్నవారు ఎవరో తెలియదని ఉదయం 7·00 గంటలకే స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్‌కు ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చినా వారిలో చలనం లేదు· ఇక్కడ కమ్యూనల్ టెన్షన్ ఏర్పడిన సందర్భాలు గతంలో ఉన్నాయి· హోంమినిస్టరుగారు ఒకసారి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను· భైంసాలో ప్రతి పది సంవత్సరాలకు ఒకసారి కమ్యూనల్ టెన్షన్స్ ఏర్పడు తున్నాయి· 1982లో జరిగింది· మళ్లీ మొన్న జరిగింది· గత 30 సంవత్సరాలుగా ప్రతి పది సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఇలాంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి· మస్కతిగారు చెప్పినట్లు ఇంతవరకూ ఒరిజినల్ కల్‌ప్రిట్స్‌ను అరెస్టు చేయలేదు· ఇందులోఎవరు ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నారో స్థానిక పోలీసులకు తెలుసు· అందరికీ తెలుసు· కాని ఇంతవరకూ ఎవరు ఇన్‌వాల్వ్ అయ్యారో వారిని అరెస్టు చేయలేదు· అంతేకాదు, అక్కడ కొందరు అమాయకులను అరెస్టు చేశారు· ఉదాహరణకు బిజ్జూరులోని కోతల్ గ్రామంలో అదేవిధంగా విప్రి గ్రామంలో 302 సెక్షన్ క్రింద 30 మంది అరెస్టు చేశారు· 30 మంది వ్యక్తులు, అయ్యా మాకు భయమేస్తున్నాది· మేము ఇక్కడినుంచి వెళ్లిపోతున్నామని పోలీసులకు చెపితే పోలీసులు వారి పేర్లు అడిగి వ్రాసుకొని, వారి సంతకాలు తీసుకొని తెల్లవారి వారికి సెక్షన్ 302 క్రింద బుక్‌చేశారు· అదేవిధంగా ఘా బాసా గ్రామంలో అమాయకులను 302 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టు చేశారు· దీనితో లోకల్‌గా కొన్ని పార్టీస్ కూడా ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నాయి· గౌరవనీయులు ముధోల్ శాసనసభ్యుడు గడ్డెన్నగారు జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ పెడితే నిజానిజాలు బయటపడతాయని చెప్పారు· జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించమని మీద్వారా మేము కూడా డిమాండ్‌చేస్తున్నాం· భైంసాలో ప్రతి పది సంవత్సరాలకు ఒకసారి కమ్యూనల్ రైట్స్ జరుగుతున్నాయి· అందువల్ల వీటిని నివారించడానికి పటిష్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా కోరుతూ దీనిపై జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించమని డిమాండ్‌చేస్తూ, అరెస్టుచేసిన అమాయకులను వెంటనే విడుదల చేయాలని మంత్రిగారికి కోరుతున్నాను·

డాక్టర్ యం·వి· మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ····

(అంతరాయం)

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాకు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ చదువుతున్నారు· స్టేట్‌మెంట్ వేరేగా ఉంది· అది మాదగ్గర ఉంది·

డాక్టర్ యం·వి· మైసూరారెడ్డి:- ఇంకా ఏమి చదవమంటారు? స్టేట్‌మెం కొందరికే సప్లయి చేస్తాం· మిగతా సభ్యులకు కూడా తెలియవలసిన అవసరం ఉందికదా?

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- ఇది వేగ్గా ఉంది...

ఛైర్మన్:- అమానుల్లాఖాన్‌గారు, మీరు అటు వుంటే అట్లాగే చదువుతారు.

డాక్టర్ యం.వి.మైసూరారెడ్డి:- కొత్త కొత్త పద్ధతులు, వింత వింత పద్ధతులు శాసనసభలో వచ్చాయి. నన్ను ఏం చేయమంటారు? ఇందులో ఉన్నదంతా వ్రాశాము. ఇది తప్ప వేరే ఏమి చదవమంటారో చెప్పమనండి. అల్లుడి పరిస్థితి మేనమామకు బాగా తెలుసు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అల్లుడు ఎవరు? మేనమామ ఎవరు? అది క్లారిఫై చేయండి. మేము మేనమామా? అల్లుడా?....

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అది సామెత. ప్రతిపక్షం అనుకోండి. మేము అధికారపక్షం అనుకోండి.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- మేము అల్లుడిమా?..

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అది సామెత. మీ అంత అల్లుడిని భరాయించే శక్తి నాకు లేదు లెండి...

شری ڈی کے سمر سمہا ریڈی:- جو سسرال جانا چاہتا ہے وہ داماد بنتا ہے۔

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- On the intervening night of 29/30.12.1992 some miscreants had reportedly damaged the 'Sikharam' of Gansh Temple of Bhainsa and tried to break open the lock and the iron rods of the entrance gate of the temple but could not succeed. As a sequal to this some unidentified miscreants damaged a chilla in the town. Following these incidents a number of stabbings and attacks on properties occurred, compelling the District Administration to impose curfew in Bhainsa on 30.12.92.

the curfew was extended to 1.1.93 and was relaxed in spells thereafter.

The District Administration had taken all steps to maintain Law and Order. Steps were also taken for supply of essential commodities and medical assistance was provided to the injured.

Following the incidents at Bhainsa, communal incidents also took place in surrounding villages of Bhainsa where the miscreants caused damaged to places of worship and private properties including some residential houses.

In all eight persons were killed, six sustained serious injuries while ten others simple injuries.

29 cases were registered in Bhainsa Circle in connection with the above communal incidents. A total number of 262

persons have been arrested and sent for remand. 31 More accused are yet to be arrested. No innocent persons were arrested. All the persons arrested in various criminal cases were released on bail.

Government sanctioned Ex-Gratia of Rs.50,000/- each to the next of kin of the deceased. Further an amount of Rs.1.00 lakh was sanctioned from Prime Minister's Relief Fund to the families of each deceased.

Ex-Gratia of Rs.5,000/- each has been paid to persons seriously injured and Rs.250/- each to the persons who received simple injuries.

Government have also sanctioned relief Ex-Gratia to the extent of actual damages subject to a maximum of Rs.15,000/- each in all the cases of damages/loss of private properties.

The situation is now peaceful. సార్, మేము వెళితే మాకు పర్మిషన్
40 యివ్వలేదు. ఇతరులకు యిచ్చారు అని మస్కతిగారు చెప్పారు. కాని వారికి అన్ని ప్రాంతాలను చూపించడం జరిగింది. మూడవ తేదీన అనుకుంటా మస్కతిగారు వెళ్ళింది. తరువాత వారి ప్రెసిడెంటు అర్మార్‌గారికి, సలావుద్దీన ఓవైసి, ఎం.పి. గారికి మిగతా ఎం.ఐ.ఎం. నాయకులకు పోలీసు ఎస్కార్టు పంపించి పట్టణం అంతా చూపించడం జరిగింది. అక్కడ వుండే ఉద్రిక్తపరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకుని ఎస్కార్టు పంపించడం జరిగింది. కాబట్టి, మిగతా నాయకులు ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు కూడా అదే పద్ధతి అమలు చేయడం జరిగింది. ఒకరికి ఒకరకంగా, మరొకరికి ఇంకో రకంగా జరగలేదు. అరెస్టు చేయడం జరిగింది కాని, ఎలాంటి హింసలుగాని, ఎలాంటివిగాని చేపట్టలేదు. వారిని అరెస్టుచేయడం జరిగింది. అరెస్టు చేసి జుడీషియల్ కస్టడీకి పంపడం జరిగింది. వారిని కూడా బేల్‌మీద రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. మొత్తంమీద వారు రిలీజ్ అయ్యారు. డిస్ట్రిక్టు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఫెయిలు అయింది అన్నారు. వాస్తవానికి 29-30 తేదీలలో యిటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు యిరు వర్గాలవారిని పిలిచి మాట్లాడాలని ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. కాని యిరువర్గాల వారు కూడా రాలేదు. ఎక్కువ 30 తేదీన జరిగాయి. తరువాత అక్కడికి ఎస్.పి.గారు కలెక్టరుగారు స్వయంగా వెళ్ళి యీ శాంతిభద్రతల పరిస్థితిని పర్యవేక్షించడం జరిగింది. అదనపు బలగాలను తరలించడం జరిగింది. తరువాత పెట్రోలింగు ముమ్మరంచేయడం జరిగింది. పికెట్స్ వేయడం జరిగింది. పరిస్థితిని అదుపులోకి తేవడం జరిగింది. 30 తరువాత 1వ తేదీ తరువాత పరిస్థితి అదుపులోకి తేవడం జరిగింది. కొన్ని చెదురు మదురు సంఘటనలు అక్కడక్కడ కొన్ని గ్రామాలలో జరిగాయి. కాని మొత్తం మీద పరిస్థితులు అదుపులో ఉన్నాయి. మిగతా అన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. అరెస్టు చేసిన వారి గురించి అడిగారు. వారంతో కేసులో ఇన్‌వాల్వ అయిన వారిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. ఇన్నోసెంటు వారిని అరెస్టు చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. వీరందరిని బేల్ మీద రిలీజ్ చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 'In all 8 persons were killed and 6 sustained serious injuries' '31 more accused are yet to

be arrested.' అన్నారు· చంపబడ్డారు· ఎప్పుడు అరెస్టు అయ్యారు· ఇంకా 31 మందిని అరెస్టు చేయాలి వారు ఎవరు? 50 వేలు రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా మంజూరు చేశామన్నారు? వన్ లాక్ ఫ్రంది ప్రైంమినిస్టర్స్ రిలీఫ్ ఫండు అన్నారు· మొత్తం ఎంత మందికి పంచిపెట్టారు? అందరికి పంచిపెట్టారా? ఎంత మొత్తం పంచి పెట్టారు? ఇంకా పంచిపెట్టడం మిగిలినదా? క్లారిఫై చేయాలని అడుగుతున్నాను·

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- గవర్నమెంటు నుంచి వచ్చిన జవాబులోనే వుంది; నేను కూడా ముందే చెప్పాను· 262 అరెస్టు అయ్యారు? 31 టు బి అరెస్టెడ్ అన్నారు· గడ్డెన్నగారు అన్నారు 300 అరెస్టు లేదు - అరెస్టు వుంటే నేను రిజైన్ చేస్తాను అని చెప్పారు· 262 మంది అరెస్టు చేశారో వారి లిస్టు హౌసు ముందు పెట్టండి· 32 కూడా పెట్టండి· అప్పుడు మీకు తెలుస్తుంది· ఎవరు ఉన్నారు? 95 పర్సెంటు ముస్లింస్ అరెస్టు అయ్యారు· అయాం ఆల్సో ఛాలెంజింగ్· 95 పర్సెంటు ముస్లిమ్స్ ఉన్నారు· దాని గురించి మాకు బాధ *** We are not afraid or bothered about them. We can face and we can fight. కాని, మాకు బాధ ఏమిటంటే పోలీసునుంచి బాధ వున్నది పోలీసువారు ఎక్కువ ఫైర్ చేస్తారు· అరెస్టు చేస్తారు· డోర్స్ పీక్కొని పోతారు· కాని, అట్రాసిటీస్ అయ్యాయి· దాని గురించి మీరు ఒక ఎంక్వయిరీ పెట్టండి· జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ పెట్టండి· లిస్టు అన్నా పెట్టండి· 262 ఎవరు? 31 మంది అండర్ అరెస్టు వున్నారు? వారికి పెట్టండి? ఎంతవరకు ఎక్స్‌గ్రేషియా యిచ్చారు అది కూడా పెట్టండి· మరి యిది అంతా ఎందుకు అయింది? యీ పోలీసు గురించి అయింది అంటే, దాని గురించి హౌసులో పెట్టండి·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- జవాబులోకాని, ప్రశ్నలోకాని ఆర్-ఎస్·ఎస్· విశ్వ హిందూపరిషత్ గురించి మెన్షన్ కాలేదు· వారు మెన్షన్ చేశారు· రికార్డు నుంచి తీసి వేయండి?

ఛైర్మన్:- యస్, యస్· I will examine and if necessary, I will remove.

శ్రీ మహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- ఉన్నది ఇందులో·

Sri Mohammed Virasat Rasool Khan:- Mr. Speaker, Sir, I have got all the copies of F.I.Rs before me.

Chairman:- Rasool Khan garu, do not give a lengthy speech. You ask pertinent questions only.

Sri Mohammed Virasat Rasool Khan:- I want to pur pertinent questions. I would like to know from the Hon'ble Home

** Expunged as ordered by the chair.

Home Minister as to what policy they are following for booking the offences. If a minority member is driving a bi-cycle and this a car belonging to a majority community person and such other small incident takes place- you go to any police station. you will find that we will be booked under sections 47, 147, 148, 129, 341 and 436. In all the police stations in Andhra Pradesh the Police are following certain norms. They have to see what type of offence has taken place and according to the offence they have to file F.I.R. But, what policy the Andhra Pradesh Government is following? Even in the case of small incidents they are applying TADA. I met the District Collector, Adilabad. I came to know that 93 pesons belonging to minority community are languishing in jail for the last one and a half months. Their bail petitions are also not entertained. Later I met the District Collector and the Superintendent of Police along with Owaisi. After a long discussion wefound that out of the 93 persons all the persons involved with the offence are innocent. I told the Superintendent of Police that we have given a notice under Rule 304 and that a discussion on this issue would be coming up in the Assembly shortly. The Superintendent of Police agreed to release them on bail. The bail was given. Out of the 93 persons not a single person belongs to majority community. In the bail a condition is imposed that the persons who have been given bail cannot enter Bainsa and that they have to stay in Nirmal. They are poor people. They are doing small business. Those people who are involved in the murder cases are still to be arrested. The concerned MLAs involved are not allowing the Police personnel to arrest the real culprits. We want justice from you. We want that real culprits should be arrested in the cases.

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- In the case of 8 deceased Rs.20,000/- has been paid. Rs.30,000/- in the form of bonds is also being arranged to be paid by the Collector. Regarding this Rs.1 lakh from the Prime Minister's Relief Fund it has been received recently and it will be paid shortly. He wanted to know the break-up figures of the persons arrested. I do not want to tell the names of the religion in the interest of communal harmony. ఒక వర్గానికి చెందిన వారు 133 మందిని, మరొక వర్గానికి
11.50 ఉ. చెందిన వారిని 137 మందిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. వారికి బేల్ కూడా మంజూరు చేయడం జరిగింది. రిలీఫ్‌కు వారు అప్లయ్ చేయవచ్చు. ఎవరు అయినా కండిషన్ బేల్‌లో వున్నారో వారికి నిర్మల్‌లో యిచ్చివుండవచ్చు. They can apply for relaxation in the conditional bail.

డా. ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- కొందరిని అరెస్టు చేయడం లేదు. జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయండి?

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- కేసులో ఉన్నవారిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. అమాయకులను మాత్రం అరెస్టు చేయడం లేదు.

ఛైర్మన్:- కాలింగ్ అటెన్షన్ పోస్టుపోన్డ్ - తప్పకుండా రేపు తీసుకుంటాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇదివరకు కూడా ఒకసారి వాయిదా వేశారండి. అన్యాయం యిది. మంత్రిగారు యిచ్చిన స్టేట్మెంటు మరొకరకంగా వున్నది. చాలా తీవ్రమైన సమస్య. అందుకు నేను కాలింగ్ ఎటెన్షన్ నోటీసు యివ్వడం జరిగింది.

ఛైర్మన్:- రేపు వస్తుంది. ఫర్దర్ పోస్టుపోన్మెంటు వుండదు. మీరు కోఆపరేట్ చేయండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అన్యాయం కదండీ?

ఛైర్మన్:- కోఆపరేట్ చేయండి. ఇది జనరల్గా జరుగుతుంది. నా కాలింగ్ అటెన్షన్ కూడా పోస్టుపోన్ చేయబడింది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- రేపు ఎట్లా తెలుస్తుంది. నన్ను అడగకుండా వాయిదా వేయడం న్యాయం కాదు.

ఛైర్మన్:- రేపు తీసుకుంటాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఎట్లా తీసుకుంటారు?

ఛైర్మన్:- ఎస్యూరెన్స్గా తీసుకోండి...

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- Speaker Sir, according to your instructions I have raised the matter pertaining to the incidents...

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- 304 కంటే ముందు తీసుకుంటారా? రేపు...

ఛైర్మన్:- 304 ఒక్కటే పోస్టు చేసి, మీది తప్పకుండా తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మీది రేపు వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అదే ముందు తీసుకుంటామంటే అభ్యంతరం లేదు.

ఛైర్మన్:- మీ కన్వేనియెన్స్ గురించి - 304 ఒక్కటే పోస్టుచేసి మీది తీసుకోవడం జరుగుతుంది. కొత్త ప్రిసిడెంటు ఏమీకాదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మా విజ్ఞప్తి కూడా వినండి? గతంలో యిదే శాసన సభలో వరుసగా వాయిదాపడుతూ పోయింది. దానికి అవకాశం యిచ్చారా? అది మీ అధికార పరిధికి లోబడి వుంది. అందుకు ఒక్కటే 304 కు సమయం అంతా పోతుంది. 304 కంటే ముందు తీసుకుంటామని ఒక్కమాట చెప్పాలి?

ఛైర్మన్:- మీరు పెద్దలు, ఒకటి చెప్పారు. యిఫ్ యిట్ యీజ్ ట్రూ ఐవిల్ కన్ సిడర్ యిట్. నేను చూస్తాను. - - -

(ఇంటరప్షన్)

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- Mr. Speaker Sir, you have asked me to speak.. I have got all the copies of F.I.R. before me. Some of the names of the accused are mentioned in this and in addition to the names of the accused they have written the names of about 150 others. What the concerned MLAs there are doing is, they are booking all the opponents and people belonging to the other communities are being booked, because the MLAs are forcing the police personnel to do so. In the FIRs it is clearly written 'the names of the accused and others'. That means the C.I. of Police can book any innocent people. During my clarifications, I have asked the Home Minister about compensation. When I am asking something, our Hon'ble' Minister is replying some other thing.

ఛైర్మన్:- నో, నో, సర్విరెడ్డిగారు అడిగారు. మీరు కాదు.

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- What happened to my clarification sir? Mr. Geddanna and Mr. Chari are sitting here. They themselves agreed to my points that the real culprits have not been arrested till date. I want to know from the Home Minister why they have not been arrested till date.

శ్రీ జి. గడ్డెన్న:- వారికి ఫష్మెలో ఎప్పుడూ అనుమానం ఉన్నది. రసూల్ భాయి గారికి అనుమానానికి మందు లేదు కదా? మీకు తెలుసు కదా. నేను అందులో యిన్వాల్వ్ మన్నాను అని చెప్పుతున్నారు. అది కొంచెం వాపస్ తీసుకుంటే బాగా వుంటుంది.

ఛైర్మన్:- మీ ఇన్వాల్వ్మెంటు గురించి చెప్పలేదు. గడ్డెన్నగారూ మీ గురించి చెప్పలేదు.

شری جی گڈنا:۔ میری تائید دونوں طرف بھی رہیگی۔ گرفتاری دونوں طرف بھی ہوگی۔

شری محمد وراثت رسول خان:۔ ایک سگا بھائی، ایک سوتیلا بھائی۔

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- He is not understanding I never said that he is involved.

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- The total number of incidents is 26; 9 in Bhainsa town, 7 in Bhainsa rural, 7 in Kabir Police Station limits, 2 in Madhone, and one in Narasapur Police Station limits. Total number of deaths is 6 in Bhainsa Town, 1 in Egnal village and another in Chernur of Maharashtra State. Out of 8 persons, 7 were killed on 30th itself and one on 31st. Some of them died in the hospital పోలీసు స్టేషను దగ్గరనే హత్యలు జరిగాయని, పోలీసులు పట్టించుకోలేదని అన్నారు. The S.I. Bhainsa opened six rounds of fire in the area to disperse the mob indulging in violent incidents, which he mentioned in the market area. They say, 'remaining people and others'. I will assure the House that no innocents will be arrested. Only the culprits will be booked in the cases.

ప్రకటన

Chairman:- All the papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రము

A copy of G.O.Ms.No. 270 Edn., (C.B.II/2), dt. 29.7.1992 exempting S.S.D. Chandramathi Devi Junior College for Women from Andhra Pradesh Education Act, 1982, as required under sub-section (3) of Section 99 of the Andhra Pradesh Education Act, 1982.

Chairman:- The House is adjourned for ten minutes for Tea Break.

(The House then adjourned at 11.56 a.m.)

సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12.12 గంటలకు సమావేశమైనది.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు).

1993-94 సంవత్సరానికి బడ్జెటు గ్రాంట్లకొరకు అభ్యర్థన.

(1) అభ్యర్థన నెం. III న్యాయ పరిపాలన
(2) అభ్యర్థన నెం. XII పోలీసు పరిపాలన
(3) అభ్యర్థన నెం. XIII జైళ్ల నిర్వహణ
(4) అభ్యర్థన నెం. XIV స్టేషనరీ, ముద్రణశాఖ

(5) అభ్యర్థన నెం. XVI — అగ్నిమాపక శాఖ

(6) అభ్యర్థన నెం. X — ట్రెజరీ లెక్కలు మరియు ఇతర ఆర్థిక సర్వీసులు.

(7) అభ్యర్థన నెం. XVII — పింఛనులు.

(8) అభ్యర్థన నెం. L — ప్రభుత్వోద్యోగులకు రుణాలు మరియు యితర వివిధ ఋణాలు.

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- With the permission of the Chair and on behalf of the Minister for Law, Courts and Transport, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.49,40,54,000/- under Demand No. III - Administration of Justice."

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.389,58,21,000/- under Demand No. XII - Police Administration.

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.20,40,13,000/- under Demand No. XIII - Jails Administration."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.28,31,75,000/- under Demand No. XIV - Stationery and Printing Department."

and

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.14,88,79,000/- under Demand No. XVI - Fire Services."

Sri K. Rosaiah:- Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.46,34,08,000/- under Demand No. X - Treasury, Accounts and Other Fiscal Services."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.486,07,71,000/- under Demand No. XVII - Pensions."

and

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.62,59,25,000/- under Demand No. L - Loans to Government Servants and Other Miscellaneous Loans."

Chairman:- All the Demands are moved.

All the cut motions are deemed to have been moved.

DEMAND NO. III - ADMINISTRATION OF JUSTICE - Rs.49,40,54,000/-

Sarvasri B. Venkateswar Rao, D. Raja Gopal, P. Ramayya and K. Ramulu:- Sir, we beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పాలకొల్లులో సబ్‌కోర్టు ప్రారంభించుటకు యింతవరకు మంజూరు చేయనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురంలో అదనపుజిల్లా కోర్టు యింతవరకు ప్రారంభించనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

దీర్ఘకాలంగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నా, కృష్ణాజిల్లా చల్లపల్లిలో మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టును ఏర్పాటు చేయనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

For failing to have an adequate number of Grade-I, District Judges in the State thus affecting the quality of Judicial work.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri N. Yethiraja Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

For failing to initiate adequate Legal action against the violators of the essential commodities act in Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

For winding up the Justice K.B.N. Singh Commission of enquiry which was to enquire into the in famous Vijayawada riots.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Chalapathi Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

In protest of the failure of reducing the pendency of cases both criminal and civil in various courts in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved:

Smt. P. Aruna:- Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

For failing to provide adequate funds to strengthen the District consume councils and thus depriving them of minimum efficiency to serve the people of Andhra Pradesh better.

Sri V. Chander Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

In proterst for failing to provide adequate facilities to the courts in the State of Andhra Pradesh resulting in affecting the working of our courts.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Narayana Swamy Naidu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

Fro reemploying in Government Service those who have been convicted by the courts for corruption in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

మొత్తం రాష్ట్రంలో జడ్జీలలో వెనుకబడిన కులాల మరియు గిరిజన కులాలకు సంబంధించిన జడ్జీల నియామకం చేయబడనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.49,40,54,000/- Administration of Justice by Rs. 100/-

హుస్నాబాద్‌లో మున్సిఫ్ కోర్టు మంజూరి యివ్వగలమని గతంలో ఇరువురు న్యాయ శాఖామాత్యులు వాగ్దానం చేసియుండిరి. ఆనాటినుండి నేటివరకు అట్టి వాగ్దానమును ప్రభుత్వము పూర్తి చేయనందుకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved.

DEMAND NO. X - TREASURY, ACCOUNTS AND OTHER FISCAL SERVICES Rs. 46,34,08,000/-

Sri B. Venkateswar Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of ₨.46,34,08,000/- for Treasury Accounts and other Fiscal Services by ₨. 100/-

రాష్ట్రంలో అన్ని వస్తువులపై పెంచిన ధరలను తగ్గించనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved.

Sri D. China Mallaiah:- Sir I beg to move:

To reduce the allotment of ₨.46,34,08,000/- for Treasury Accounts and other Fiscal Services by ₨. 100/-

గ్రామీణ బ్యాంకులలో పేదవారికి రుణాలు సరిగా దొరుకుటలేనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of ₨.46,34,08,000/- for Treasury Accounts and other Fiscal Services by ₨. 100/-

హుస్నాబాద్‌లోకల యు.కో. బ్యాంక్ ప్రభుత్వముద్వారా మంజూరైన డి.ఆర్.డి.ఏ. ఐ.ఆర్.డి.పి. యస్.యఫ్.యఫ్. వగైరా దారిద్ర్య రేఖకు దిగువ వారికిచ్చే స్కీములకు లోన్‌లు యివ్వలేనందున, పేదప్రజలు దీనావస్థలకు గురియగుచున్నందున, 2వ బ్యాంకు తెరవడమునకు అనుమతి యివ్వబడనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of ₨.46,34,08,000/- for Treasury Accounts and other Fiscal Services by ₨. 100/-

కమర్షియల్ టాక్సెస్ తప్పించుకొనుటకు జీరో మాల్‌బిజినెస్ చలాయించుచున్న అనేక వేలమంది వ్యాపారుల వ్యవహారమును కంట్రోల్ చేయబడనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved.

DEMAND NO. XII - POLICE ADMINISTRATION - ₨.389,58,21,000/-

Sri B. Venkateswar Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of ₨.389,58,21,000/- for Police Administration by ₨. 100/-

కృష్ణాజిల్లా మొవ్వ మండలంలోని కూచిపూడిలో గ్రామస్థులు పోలీసుస్టేషన్ భవన నిర్మాణంకోసం రెండేళ్లక్రిందట స్థలం కంట్రిబ్యూట్ చేసినా ఇంతవరకు పోలీసుస్టేషన్ భవననిర్మాణం చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of ₨.389,58,21,000/- for Police Administration by ₨. 100/-

హైదరాబాద్ సిటీపోలీస్ కమిషనర్ డిటెక్టివ్ డివిజన్ రిజిష్టరు చేసిన క్రైం నెం. 68/92 లో అచ్యుతరెడ్డి రెసిడెన్షియల్ కాంప్లెక్సు వెల్‌ఫేర్ అసోసియేషన్ సభ్యులకు సంబంధించిన కొన్ని భూమి రిజిస్ట్రేషన్ కాగితాలు చట్టవిరుద్ధంగా మోసంతో ఎవరివద్ద ఉన్నవో తెలిసినా. అట్టి కాగితాలను స్వాధీనం చేసుకోవటానికి ఏమిచర్యలు తీసుకోనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

5, 10 రూపాయలు చలానుకొరకు 50 రూపాయలు చెల్లించుమన్నట్లు ఆదేశాలిచ్చి విద్యార్థులను, ప్రజలను ఇబ్బంది పెడుతున్న దానికి నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

ఎర్రపాలెం మండలం తక్కెళ్లపాడు గ్రామంలోని మహిళలంతా సారాదుకాణాన్ని రానివ్వలేదు. 25వ తేదీన ఎర్రపాలెం సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ సారాకాంట్రాక్టర్ల జీపులో తన పోలీస్ సిబ్బందితోను, ఆ గ్రామం వెళ్లి, మధ్యలో సారా దుకాణం పెట్టించి అమ్మకుండా అడ్డం ఎవరైనా వస్తే కాలుస్తాను. బొక్కలో వేస్తానని బెదిరించి ముందుగా ఉచితంగా సారా ప్యాకెట్లను పంచారు. అతిగా త్రాగి జి. మైసయ్య మరణించాడు. అది చూచి భయమై పోలీసు సిబ్బంది పరారయ్యారు. 26వ తేదీ సా. 4 గంటలకు సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ గ్రామంలోకి వచ్చి శవ పరీక్ష జరిపించకపోగా 27న అర్థరాత్రి గ్రామంమీద పడి విచక్షణా రహితంగా కొట్టి అరెస్టు చేశారు. భాద్యతారహితంగా వ్యవహరించిన సబ్-ఇన్స్పెక్టరుపై చర్య తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to prevent bank robberies in the State of Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to bring to book those responsible for the large scale violence which was engineered in the State by Cong. (I) Goondas immediately after the unfortunate assasination of Shri Rajiv Gandhi.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not initiating action as per the law of the land on the offenders who resorted to large scale violence in the aftermath of the unfortunate assasination of Shri Rajiv Gandhi.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of the ever increasing road accidents in the State of Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of not being able to curtail and also eliminate the increasing number of murders which are taking place in Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

Inprotest for failing to protest the Statue of the Father of the Nation 'Mahatma Gandhi' from damage at the hands of miscreants in the Reimbazar area of our State's capital, Hyderabad.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Subba Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For indisscriminately providing legal weapons to anti-social elements belonging or owing allegence to the ruling party thus vitiating the atmosphere of piece in the State of Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not setting up environment counts in the State of Andhra Pradesh to deal with all types of Populations and punish offenders.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For using the Police force to hill farmers who were agitating the price-rise in fertiliser in Chilakuluripeta.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Subbarayudu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to prevent atrocities on the weeker sections in Andhra Pradesh.

Sri K. Subbarayudu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not being able to prevent and also eliminate the rampant growth of dacoties in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P.V. Krishna Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to develop a meaningful relationship between the Police force and the people of the Stae in Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to provide a life with dignity to the tribals in remote forest areas in the State of Andhra Pradesh and also failing to take corrective steps which would wear them away from the influece of extreemists.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri N. Chandra babu Naidu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to curtail the ever increasing atrocities on women in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Narayanaswamy Naidu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not arresting the abnormal increase in atrocities on women in the State in the form of dowry deaths and related crime.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Chalapathi Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not taking effective steps to eliminate dishonesty in public life in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri M.V. Krishna Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not even attempting to extend any form of succor to the unfortunate victims of communal violence in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri G. Appala Suryanarayana:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For not being able to properly put to use the Home Guard force in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri A. Madhava Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of the frequent transfers of Police personal in the State of Andhra Pradesh resulting in the Collapse of efficient Police Administration.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri L.B. Dukku:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of the miserable failure of the State Government in even maintaining an semblance of law and order in Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Ramakanth:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest for not attempting to arrest the rampant dishonesty which has crept into the Working of the I.T.D.A.'s in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri P. Kanaka Sunder Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to modernise the Police force in Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved:

Sri V. Chander Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of he large scale political interfearence in the day-to-day functioning of our Police Force making it totally in-effective at a time of crises in Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Bojji:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

ఖమ్మంజిల్లా, భద్రాచలం నియోజకవర్గంలోని వరరామచంద్రపురం మండల పోలీస్, యస్.ఐ. ఆక్రమాలు, అవినీతికి పాల్పడుచున్నందున, అధికారులకు ఫిర్యాదు చేసినప్పటికి చర్య తీసికోనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved:

Sri N. Raghuram:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

For failing to put an end to the barbarious practise of lock up deaths in Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved:

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

హుస్నాబాద్‌లో పోలీసు స్టేషన్ నిర్మాణం క్వార్టర్స్ నిర్మాణం మంజూరు అయ్యి గత 5 సంవత్సరాలుగా పెండింగ్‌లో యుంటున్నందుకు ఏమాత్రం పట్టించుకోనందుకు ప్రభుత్వానికి నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved:

Sri A. Sudharshan:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

In protest of becomming a wilful spectator of the spread of communal violence in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved:

Sri M.B. Chowhan:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.389,58,21,000/- for Police Administration by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతల్ని కాపాడాల్సిన పోలీసు డిపార్టుమెంటు పోలీసు అధికారుల్ని, పోలీసుల్ని ఖర్చుచేయడానికి ఈ నిధులు ఏ మాత్రం సరిపోనందులకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved:

DEMAND NO. XIII - JAILS ADMINISTRATION - Rs.20,40,13,000/-

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 20,40,13,000/- for Jails Administration by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జిల్లాలో సబ్‌జైలు నిర్మాణము చేయబడనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 20,40,13,000/- for Jails Administration by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జైలులో నిందితులకు, శిక్షలనుభవించుచున్న వారి మనస్తత్వాలు మార్చుటలో వృత్తివిద్యలు నేర్పడంలో నేర్చిన విద్యలలో ఆదాయం సమకూర్చి తమ భార్యా బిడ్డకు ఆర్థికతోడ్పాటు కల్పించుటలో వైఫల్యము చెందినందుకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved:

DEMAND NO. XIV - STATIONERY AND PRINTING DEPARTMENT - Rs.28,31,75,000/-

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.28,31,75,000/- for Stationery and Printing Department by Rs. 100/-

ప్రభుత్వ ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌లలో విద్యార్థుల టెక్స్టు బుక్కులు కాపీలు ప్రింటింగ్ చేయబడుట విద్యార్థులకు సమయములో అందించుటలో అనేక జాప్యము జరుగుచున్నందులకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved.

DEMAND No. XVI - FIRE SERVICES - Rs.14,88,79,000/-

Sri B. Venkateswar Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 14,88,79,000 - for Fire Services by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా చంటిలో ఫైర్‌స్టేషన్ నిర్మించమని అనేకసార్లు కోరినను యింతవరకు ఫైర్‌స్టేషన్ నిర్మించుటకు ఎటువంటి చర్య తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Kalavenkata Rao:- Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 14,88,79,000 - for Fire Services by Rs. 100/-

For failing to provide proper fecilities at all fire stations in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Appala Naidu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 14,88,79,000 - for Fire Services by Rs. 100/-

In protest for allowing the Vijayanagaram District to be one of the highest fire accident prone Districts in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri N. Anjaneyulu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 14,88,79,000 - for Fire Services by Rs. 100/-

For failing to prevent the unusually high number of fire accident which occur frequently in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 14,88,79,000 - for Fire Services by Rs. 100/-

హుస్నాబాద్‌లో కరీంనగర్‌జిల్లాలో ఫైర్ సర్వీస్ సెంటర్ నిర్మాయించలేనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved:

DEMAND NO. XVII - PENSIONS - Rs. 486,07,71,000/-

Sri B. Venkateswar Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, పోటూరు మండలము పండితవిల్లూరు గ్రామము పెద్ద హరిజనపేట నాగిపల్లి గన్నికమ్మ, సామ్యుయలు వ్యవసాయ కూలి పెన్షన్ యింతవరకు మంజూరు చేయనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో వృద్ధాప్య, విడో, వ్యవసాయ కూలి పెన్షన్లు సక్రమముగా ఎక్కువ మొత్తాదులో అర్హులైన వారందరికీ మంజూరు చేయనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved.

Sri K. Ramulu:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

రంగారెడ్డి జిల్లాలో గత మూడు సం. బకాయి వృద్ధాప్య విధవరాండ్ర, వ్యవసాయ కార్మికుల ఫించన్లు చెల్లించనందుకు నిరసనగా,

Chairman:- Cut motions moved.

Sri D. Siva Rama Raju:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

In protest for not paying periodically destitute pensions which are sanctioned in Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved.

Sri D. China Mallaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

వయస్సు మీరిన ఉద్యోగులకు టైం దాటగానే ప్రతి నెల పెన్షన్ యివ్వటములో విఫలత చెంది సంవత్సరముల తరబడి పెన్షన్ మంజూరి కాకుండా జాప్యం జరుగుతున్న విధానాన్ని రద్దుపరచి త్వరగా యిచ్చే ఏర్పాటు చేయబడనందుకు నిరసనగా,

To reduce the allotment of Rs.486,07,71,000/- for Pensions by Rs. 100/-

గ్రామాలలో వ్యవసాయ కార్మికుల మరియు విధవరాండ్ర, వృద్ధాప్య పెన్షన్లను నెలకు 30 రూపాలయులనుంచి కనీసం 100 రూపాయలకైనా పెంచబడనందుకు నిరసనగా.

Chairman:- Cut motions moved.

DEMAND NO. L - LOANS TO GOVERNMENT SERVANTS AND OTHER MISCELLANEOUS LOANS - Rs. 62,59,25,000/-

Sri G. Appala Suryanarayana:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.62,59,25,000/- for Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans by Rs. 100/-

For failing to evolve a system in the extending of loans to Government Servants resulting in heartburn and rampant nepotisim in the State of Andhra Pradesh.

Chairman:- Cut motions moved:

Sri A. Sudershan:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.62,59,25,000/- for Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans by Rs. 100/-

In protest of not being able to provide the farming community with loans in time to conduct their agriculture activity.

1993-94 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు గ్రాంట్లకొరకు అభ్యర్థన

(1) అభ్యర్థన నెం. XXXVII – నీటిపారుదల
(2) అభ్యర్థన నెం. XLV – విజ్ఞానశాస్త్రం, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం
(3) అభ్యర్థన నెం. XXXIX – విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి
(4) అభ్యర్థన నెం. XXXVIII – చిన్నతరహా నీటిపారుదల

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

ఛైర్మన్:- అరగంట సమయం తీసుకోండి. చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడవలసి వున్నది. సమయం తక్కువ, డిమాండ్స్ ఎక్కువ వున్నాయి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, భారతదేశం లోని ఏ రాష్ట్రానికయినా, త్రాగునీరు, సాగునీరు, విద్యుత్ ఈ మూడు చాలా ప్రాధమిక అవసరాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యంగా వ్యవసాయిక రాష్ట్రం. ఈ రాష్ట్రంలో సాగునీరు, విద్యుత్, ఈ రంగాలకు యింకా అత్యధిక ప్రాధాన్యత యివ్వవలసిన అవసరం వున్నది. మన రాష్ట్రంలో ఆర్థర్ కాటన్ నిర్మించిన గోదావరి బ్యారేజ్ కానీయండి, వంద సంవత్సరాలకు పూర్వం నిర్మించిన కె.సి. కెనాల్ కానీయండి, ఇప్పుడు నిర్మాణంలో వున్న భారీ నీటి పారుదల పథకాలైనటువంటి శ్రీరాంసాగర్, శ్రీశైలం కుడిగట్టు కాలువ, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ, ప్రియదర్శిని జూరాల, తెలుగు గంగ, వంశధార, దాదాపుగా పూర్తయిన నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ ప్రాజెక్టు వీటికి సంబంధించి, ఏయే పథకాలకు ఎంత ఎలకేట్ చేశామనేది పరిశీలిస్తే, భారీ నీటి పారుదల పథకాలకు సంబంధించి ఈ సంవత్సరం రూ. 310 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. ఇది చెప్పుకోదగినంత కేటాయింపు కాదనేది నా అభిప్రాయం. ఈనాడు ఆన్ గోయింగ్ స్కీమ్స్ విషయం అలా వుండగా, క్రొత్త పథకాలు ఏమి తీసుకోవాలి, ఏ విధంగా మన రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్దుకోవాలి అన్న విధానాన్ని ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా రూపొందించుకోవాలని నేను ఈ సభద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఆన్ గోయింగ్ స్కీమ్స్ తోబాటు, దాదాపు పూర్తి అయిన పథకాలతోబాటు తీసుకోబోతున్న క్రొత్త పథకాలతోబాటు, అసలు

మనం నీటిని సద్వినియోగం చేస్తున్నామా, దుర్వినియోగం చేస్తున్నామా అన్నది కూడా ప్రభుత్వం పూర్తిగా ఆలోచించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం ఆంధ్రదేశానికి నడిబొడ్డు అయిన కృష్ణా డెల్టాలో, కరువుకాటకాలకు వేలమైళ్ల దూరంలో వుండేదను కున్న కృష్ణా డెల్టాలో ఐదు నెలలు ఆలస్యంగా నాట్లు పడ్డాయంటే, దానికి కారణం వాటర్ రెగ్యులేషన్ విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలం కావడమే అనేది నా అభిప్రాయం. తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ క్రింద ఈ సంవత్సరం కరీఫ్ సీజన్‌లో పంట నాట్లు పడనే లేదు. రబీ సీజన్‌లో పంటవేస్తాము. నీరుయిస్తారా అని ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే 'తప్పకుండా నీరుయిస్తాము పంట వేసుకోండి" అని ప్రభుత్వం ఎస్యూరెన్సు యిచ్చింది. ప్రభుత్వం ఎస్యూరెన్సు యిచ్చిన తరువాత, రబీ పంట వేస్తే, ఆ పంట ఈనాడు పూర్తిగా ఎండిపోతున్నా, ప్రభుత్వం నీరు యివ్వలేని పరిస్థితి నెలకొని వుంది. ఎప్పుడూ లేని విధంగా ఈసారి తుంగభద్ర ఓవర్‌ఫ్లో అయి రెండుసార్లు పొర్లిపోయింది. రెండుసార్లు నిండి, పొంగి పొర్లినా, వరదలు వచ్చినా, అక్కడ నీరు యివ్వలేకపోతున్నాము. కరీఫ్, రబీ సీజన్స్‌లో నీరు యివ్వలేకపోతున్నామంటే, వాటర్ రెగ్యులేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఫెయిల్ అయిందో ఒక్కసారి ప్రభుత్వం గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎంత ఎక్కువ భూమికి ఎంత తక్కువ నీరు పారించడం ద్వారా ఫలసాయం పొందగలమనేది కూడా ఆలోచిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా నీటిని ఏ విధంగా సద్వినియోగం చేయాలి. ఏ విధంగా మనం నీటిని విస్తృతంగా అధిక ప్రయోజనాలకొరకు ఉపయోగించాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయ వలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలం అయిందని నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. అవనిగడ్డ దగ్గర ఎదురుమొండి దీవుల్లో 600 ఎకరాల భూమి, వందల సంవత్సరాల చరిత్రలో కృష్ణా తీరంలో, కృష్ణా డెల్టాలో ఎన్నడూ దెబ్బతినని విధంగా, దెబ్బతినడం జరిగింది. వరి నాట్లు చాలా ఆలశ్యంగా వేయడమే కాకుండా, వరి పంట పూర్తిగా దెబ్బతిన్నది. ప్రభుత్వానిదే యిందుకు పూర్తి బాధ్యత అని మనవి చేస్తున్నాను.

అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది వాటర్ రెగ్యులేషన్, తరువాత ముఖ్యాంశం మనకు ఉన్న నదీ జలాలను ఏ విధంగా ఉపయోగించాలనేది. ఆదిలాబాద్ నుండి అనంతపురం దాకా, శ్రీకాకుళం నుండి చిత్తూరుదాకా మన రాష్ట్రాన్ని ఏవిధంగా తీర్చిదిద్దాలనేది ఆలోచిస్తే, ఒక సమగ్రమైన నీటి విధానం వుండడం చాలా అవసరం. మన నదీ జలాలను ఏవిధంగా సద్విని యోగం చేయాలనే విషయంలో ఒక విధానాన్ని రూపొందించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. పూర్వం ఆర్థర్ కాటన్ కానీయండి. వెల్లిన్ కానీయండి. మెగంజా కానీయండి సలహా యిచ్చిన విధంగా మనరాష్ట్రంలో వున్న మూడు ముఖ్య నదులను అనుసంధానం చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. గోదావరి నది, కృష్ణానది, పినాకిని నది, ఈ మూడు నదీ పరీవాహక ప్రాంతాలను అనుసంధానం చేస్తే తప్ప ఆంధ్రదేశం సమగ్ర 12.20
సాగునీటి రాష్ట్రంగా మనం ప్రకటించుకోలేము. ఆంధ్రదేశాన్ని సమగ్ర నీటిపారుదల ము రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దుకోలేము. ఆంధ్రదేశం నాలుగు చెరగులా నీరు తెప్పించలేము. అది అందరికీ తెలిసిన నగ్నసత్యం. ఈ మూడు నదులను అనుసంధానం చేయాలంటే ఎంతో డబ్బు ఖర్చుచేయవలసి వుంటుంది. ఇది కేవలం రాష్ట్రప్రభుత్వం వల్ల అయ్యే పని కాకపోవచ్చు. ఈనాడు మన తెలుగువాడు, ఆంధ్రుడు ప్రధానమంత్రిగా వున్నాడు. భారతదేశం యొక్క

సార్వభౌమాధికారాన్ని ఆయన కలిగి వున్నాడు. అటువంటి పరిస్థితులో ప్రధానమంత్రికి ఈ ప్రభుత్వం విజ్ఞప్తి చేయవచ్చు. "ఇప్పటికైనా ఈ పథకాన్ని టేకప్ చేయండి. ఈ యొక్క మూడు నదులను అనుసంధానం చేయండి. ఇది మీరు ఉండగానే సాధ్యం అవుతుంది. చరిత్రలో ఇంతకుముందు నభూతో నభవిష్యతి. భవిష్యత్తులో కూడా ఎవరివల్ల కానిది". అని వారిని అభ్యర్థించవచ్చు. అటువంటి అవకాశం మనకు వున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు, ఈ ప్రభుత్వం ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడి, నదుల అనుసంధానం విషయంలో ప్రత్యేకంగా చర్చించి నిర్ణయించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ ప్రధానమంత్రి, శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారు ఈ రాష్ట్రానికి ఏదయినా చేయాలనుకుంటే, చేయదలిస్తే ఇంతకంటే మంచి పని వేరే వుండదు. ఇది తప్పకుండా ఆయన నిర్వర్తించ వలసిన పని. ఆయన ఈపని చేస్తే ఆంధ్రదేశం శాశ్వతంగా ఋణపడి వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను, కాగా, పోగా, మూడు నదుల అనుసంధానం వంటి కార్యక్రమాలను చేపట్టక పోగా, ఆలోచించకపోగా, విచారణ చేయకపోగా, పెండింగ్‌లో వున్న ప్రాజెక్టులకు కూడా కేంద్రప్రభుత్వం మంజూరు యివ్వలేదంటే ఎంత శోచనీయమో ఆలోచించవలసిందిగా సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా ఈనాడు అమలు జరుగుతున్న పథకాలు కాకుండా, క్రొత్త పథకాలను తీసుకునే వాటిలో ఎల్లంపల్లి రిజర్వాయర్‌ను తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. ఎల్లంపల్లి రిజర్వాయర్‌ను గోదావరి నదిపై నిర్మించిన పక్షంలో, హైదరాబాదు, సికిందరా బాదు జంటనగరాలకు నీరు యివ్వడమే కాకుండా, రామగుండం పరిసర ప్రాంతాలకు, పరిశ్రమలకు నీరు యివ్వగలుగుతాము. ఆ రిజర్వాయర్ నిర్మాణం గురించి. ఆలోచించక పోవడం శోచనీయమని మనవి చేస్తున్నాను. మధ్యప్రదేశ్‌లోని బోధిఘడ్ పవర్ హౌస్ కొరకు 500 ఘనపుటడుగుల నీరు వాడుకుంటున్నారు. మధ్యప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు కలిసి సమిష్టిగా యిచ్చంపల్లి రిజర్వాయరును నిర్మాణం చేసినట్లయితే, ఈ రాష్ట్రానికి ఎంతో ఉపయుక్తంగా వుంటుందని గోదావరి ట్రిబ్యునల్ కూడా సూచించడం జరిగింది. సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ కూడా యిదేవిధంగా సూచించడం జరిగింది. ఈ రిజర్వాయరును నిర్మించడంవల్ల నదులు అనుసంధానం కూడా సాధ్యం అవుతుంది. తెలంగాణా లోని చాలా ప్రాంతాలకు నీరు వస్తుంది. డౌన్ స్ట్రీమ్‌లో 474 టి.యం.సి. మాత్రమే యింకా అదనంగా నీరు వుందని సాంకేతిక నిపుణులు ఒప్పుకున్నారు. గోదావరి ట్రిబ్యునల్ చెప్పింది. అయినప్పటికీ ఇచ్చంపల్లి రిజర్వాయరును గురించి బడ్జెటులో ఎక్కడా పొందుపరచలేదు. దీన్ని గురించి మాట్లాడలేదు. ప్రభుత్వం కూడా సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్‌తో మాట్లాడడానికి ఏ ప్రయత్నం చేయకపోవడం చాలా శోచనీయమని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా పోలవరం ప్రాజెక్టును తీసుకుందాము. పోలవరం ప్రాజెక్టు నదుల అనుసంధానంలో ప్రధాన పాత్ర వహించేటటువంటి ప్రాజెక్టు. 310 టి.యం.సి. నీటి సామర్థ్యంతో, 720 మెగావాట్ల విద్యుదుత్పాదనకు ఉపయోగపడడమే కాకుండా, గోదావరి, కృష్ణా, పినాకిని నదుల అనుసంధానంలో ఉపయోగపడే బృహత్తర భారీ ప్రాజెక్టు అయినటువంటి పోలవరం ప్రాజెక్టుకు కేటాయింపు కేవలం 10 లక్షలు మాత్రమే. కేవలం 10 లక్షల రూపాయల బడ్జెట్ కేటాయింపుతో యింత బృహత్తర ప్రాజెక్టును తీసుకోవడం సాధ్యమా అనేది ఆలోచించవలసిందిగా తమద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని,

ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో నిన్న ఉభయ గోదావరి జిల్లాల శాసనసభ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారితో గట్టిగా మాట్లాడగా, ఆయన కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడదాము, ఈ పథకాన్ని తీసుకువద్దామని చెప్పలేదనే విషయం నేను పాయింట్ అవుట్ చేయవలసివచ్చి నందుకు చాలా బాధపడుతున్నాను. పోలవరం ప్రాజెక్టు, యిచ్చంపల్లి రిజర్వాయర్ నిర్మించకుండా...

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:– అధ్యక్షా, నేను కూడా గోదావరి జిల్లా వాడినే. నిన్న వెళ్లిన డెలిగేషన్‌లో నేను కూడా వున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. 'మన రాష్ట్రానికి వచ్చే అన్ని ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఐ వెల్ కం ఇట్. ఈ విషయంలో ఎవరు అడ్డు వచ్చినా మనం ఒప్పుకునేది లేదు. తప్పకుండా సాధించడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము' అని చెప్పారు. వారిని ఎవరు మిస్‌గైడ్ చేశారో కానీ, విద్యాధరరావుగారిని అడిగి తెలుసు కోమనండి. Because I was physically present, it is not true to say that the C.M. has not shown any inclination towards the projects.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:– థాంక్స్ సర్. గౌరవనీయ ప్రభాకరరావుగారు చెబుతున్నది నేను కాదనడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిమీద సుముఖత చూపలేదని చెప్పడం లేదు. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడేదానికి కేంద్రప్రభుత్వ ప్రాజెక్టుగా దీనిని డిక్లేర్ చేయడానికి దీనికి అస్యూరెన్సు ఇవ్వాలని నేను అది ప్రత్యేకంగా కోట్ చేస్తున్నాను. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు కరువు పీడిత ప్రాంతం నుంచీ వచ్చారు కాబట్టి తప్పకుండా మన తెలుగు ప్రధానమంత్రిగారితో మాట్లాడి దీనిని సెంట్రల్ ప్రాజెక్టుగా డిక్లేర్ చేయించాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. దానిని గౌరవనీయ ప్రభాకరరావుగారు గమనించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పులిచింతల రిజర్వాయరు గురించి కూడా బడ్జెటులో కేవలం రు.10 లక్షలు మాత్రమే కనపరచారు. పులిచింతల రిజర్వాయరు చాలా ముఖ్యమయిన రిజర్వాయరు. చాలామంది పులిచింతల రిజర్వాయరు కడితే రాయలసీమకు నీరు రాదు కృష్ణా జిల్లాకే పోతుందనే అభిప్రాయం ఉంది. ఇది తప్పని చెబుతున్నాను. పులిచింతల రిజర్వాయరు నాగార్జునసాగర్ డ్యామ్‌కు క్రింద గుంటూరు జిల్లాలో పులిచింతల గ్రామం వద్ద 45 టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీతో నిర్మించబడాలి. ఈ పులిచింతల రిజర్వాయరు నిర్మిస్తే ఈరోజు కృష్ణా డెల్టాలో 4, 5 నెలల పాటు ఆలస్యంగా నాట్లు పడడం కానీ, కృష్ణా తీరంలో పంటలు నాశనం కావడం కానీ పూర్తిగా అరికట్టవచ్చు. జూన్, జూలై నెలల్లో కృష్ణా తీరంలో కృష్ణా డెల్టాలో ఉన్న భూములకు పూర్తిగా నీరు ఇచ్చే ప్రాజెక్టు ఇది. ఆరణి ప్రాంతం. ఈ జలాశయానికి నీళ్లు తెస్తుంది. నాగార్జునసాగరు సర్‌ప్లస్ అవుతుంది కానీ ఓవర్‌బర్డెన్ అవుతుంది. కాబట్టి నాగార్జునసాగరు మీద ఉన్న ఓవర్ బర్డెన్ తొలగించి నాగార్జునసాగర్‌ను సర్‌ప్లస్ చేసి శ్రీశైలం, జూరాల రాయలసీమకు ఉపయోగించడానికి ఎంతో ఉపయుక్తమయిన పులిచింతల ప్రాజెక్టును, ప్రముఖపాత్ర వహిస్తున్న దానిని నెగ్లెక్టు చేసి దీనికి రు.10 లక్షలు కేటాయించడం చాలా శోచనీయమని చెప్పి మనవి చేస్తూ మరొకసారి ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఈ పులిచింతల రిజర్వాయరు యొక్క ఆవశ్యకతను గుర్తించవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రాయలసీమ ప్రాంతంలో కరువు పీడిత ప్రాంతానికి నీరు రావాలంటే నాగార్జునసాగరు సర్‌ప్లస్ కావలసిన అవసరం ఉంది.

12.
మ

నాగార్జునసాగరు సర్‌ప్లస్ కావాలంటే ఖచ్చితంగా పులిచింతల నిర్మించాలి. నాగార్జునసాగర్ సర్‌ప్లస్ అయినప్పుడే కృష్ణా నీటిని రాయలసీమకు తరలించడానికి అవకాశం ఉందని చెప్పి నేను మీద్వారా, సభద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. పోతే ఈ రాష్ట్రంలో రాయలసీమ ఎంతో తీవ్రమయిన దుర్భిక్ష ప్రాంతం. ఈ దుర్భిక్ష ప్రాంతంలో దాదాపు 75 లక్షల ఎకరాల భూమి ఉంటే ఈ 75 లక్షల ఎకరాల భూమికి కేవలం తెలుగుగంగ నీరు కూడా వస్తే తెలుగు రంగ పారకం కూడా జరిగితే 15 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే పారుతుంది. దాదాపు 20 శాతం భూమి మాత్రమే పారకంలోకి వస్తుంది. 65 లక్షల ఎకరాల భూమి రుతుపవనాల మీద కేవలం జూనం పద్ధతిలో రైతులు పంటను పెట్టుకోవలసి వస్తుంది. వెనుకబడిన రాయలసీమ ఎప్పుడో కృష్ణా జలాలతో పునీతం అవుతుంది. సార్థకం అవుతుంది. కృష్ణా జలాల ద్వారా ఈ కరువు బాధ నుంచి విముక్తి అవుతుంది అని అనుకున్నా రాయలసీమ ఏనాటికీ విముక్తం కాదని తేలిపోయింది. రాయలసీమలో కనీసం ఇంకా 40 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులోకి రావాలంటే 350 టి.ఎం.సి.ల నికర జలాలు కావాలి. ఇప్పుడు 350 టి.ఎం.సి.ల నికర జవాలు సాధ్యం అయ్యే పని కాదు. కాబట్టి కృష్ణాలో ఉన్న 300 టి.ఎం.సి. ల మిగులు జలాలను ఏ విధంగా సార్థకం చేసి కర్నాటకతో సంప్రదించి కరువు పీడిత ప్రాంతమయిన రాయలసీమకు తరలించాలో ఆలోచన చేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ తెలుగు వంగ, శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ హంద్రీ నీవా, గాలేరు నగిరి పథకాలు టేకప్ చేయాలంటే ఈ పథకం పరిపూర్ణం కావాలంటే ఈ పథకాలకు భవిష్యత్తులో సమృద్ధిగా నీరు ఇచ్చే పథకాలుగా రూపుదిద్దుకోవాలంటే తప్పకుండా ప్రభుత్వం కర్నాటకతో సంప్రదింపులు చేయాలి. ఒక నిర్ణయానికి రావాలని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాను. 2000వ సంవత్సరం దగ్గర పడుతోంది. బచావత్ అవార్డు పూర్తవుతోంది: మనహక్కులను కోల్పోతున్నాము. అయినా కూడా, ప్రభుత్వం వచ్చిన ఈ 3 1/2 సంవత్సరాల కాలంలో కనీసం ఒక్కసారి, ఒక్కసారి, ఒక్కసారంటే ఒక్కసారి కూడా కర్నాటకతో మాట్లాడని విషయం మనకు తెలిసిందే.

ఈ నీటి కేటాయింపుల విషయంలో ఎప్పటికప్పుడు ప్రతిపక్ష సభ్యులతో కర్నాటక ప్రభుత్వంతో ప్రభుత్వం మాట్లాడించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రతిపక్ష సభ్యులను పిలిపించి వారి సమక్షంలో సాంకేతిక నిపుణులను కూర్చోబెట్టి ఎప్పటికప్పుడు ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లా, ఏ ప్రాంతానికా ప్రాంతం ఈ సమావేశంలో వెంటనే పరిష్కారం చేయాలి. నీటిని ఏ విధంగా రీ ఎలోకేషన్ చేయాలో కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిందిగా, కోరుతున్నాను. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఒక్కసారి కూడా ఆ పని చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రతిపక్షంగా ఇక్కడున్నప్పుడు తెలుగు గంగకు ఎన్.టి. రామారావుగారు రూపు దిద్దినప్పుడు అప్పుడు ఇది కాదు పథకం. ఈ గాలేరు నగరి కాదు. హంద్రీ నీవా కాదు 380 టి.ఎం.సి.లు నికర జలాలు రాయలసీమకు కావాలని పోరాటాలు సల్పారు. ఆరోజున ఉద్యమాలలో పాల్గొన్న నాయకులు, పోరాటం సల్పిన నాయకులు మంత్రి పదవులలో అధికారంలో వున్నారు. కనీసం వారిలో ఒక్కరు కూడా నికర జలాల గురించి మాట్లాడలేక పోతున్నారు. అసలు మాట్లాడడమే లేదు. ఆ సమస్య పూర్తిగా మర్చిపోయారని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో

ఉన్న నీటిని రీ ఎలోకేషన్ చేయాలని మేము కోరలేదు. ఆరోజు వాళ్ళు కోరారు. దీనిని డిమాండ్‌గా పెట్టారు. 380 టి.ఎం.సి.ల నికర జలాలు రాయలసీమకు కావాలన్నారు. ఈరోజు మేము ఆ మాట చెప్పడం లేదు. మేము చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి ఉన్నాము. ఎందుకు అర్థం చేసుకోరు? మమ్ములను పిలిచి, సాంకేతిక నిపుణుల సమక్షంలో ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం ఎందుకు చేయరని సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఆ రోజు అంత గట్టిగా మాట్లాడిన సభ్యులు ఈ రోజు ఆ నికర జలాలు ఏమయ్యాయో ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం, ఆవశ్యకత ఎంతయినా ఉంది. దమ్ముంటే, ధైర్యం ఉంటే ఖచ్చితంగా ప్రజలలోకి వెళ్ళి ప్రచారం చేసిన డిమాండ్ ఏమయిందో చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని ఆ నాయకులను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. పోతే రాయలసీమకు అత్యవసరంగా నీరు కావాలని చెప్పి ఆనాడు మద్రాసులో 1951లో మద్రాసు గవర్నమెంటు ఒక పథకానికి ఒప్పుకుంది. అదేమంటే సిద్ధేశ్వరం దగ్గర కృష్ణా నదికి ఆనకట్ట కట్టి కృష్ణా, పినాకినీ ప్రాజెక్టును నిర్మించడం. దాని సామర్థ్యం 270 టి.ఎం.సి.లు పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, కడప నెల్లూరు, చిత్తూరు, చెంగల్పట్ జలాలతోసహా మద్రాసు నగరానికి నీరు ఇచ్చే ఈ పథకం చాలా సుప్రసిద్ధ పథకం. ఇటువంటి పథకాన్ని మాయచేసి ఆ పథకం స్థానంలో నాగార్జునసాగరు నిర్మించడం జరిగింది. నాగార్జునసాగరు నిర్మించిన తరువాత ఒక్కసారి తెప్పరిల్లి మళ్ళీ శ్రీశైలం హైడ్రోజనరేషన్ ప్రాజెక్టు నిర్మించడం జరిగింది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మించిన తరువాత ఒకసారి తల విదిలించుకుని ప్రియదర్శిని, జూరాల నిర్మించడం జరిగింది. మొట్టమొదటి నుంచీ కూడా నీటి పారుదల విధానాన్ని రూపొందించుకోవడంలో తప్పుకు వస్తున్నదనడానికి ఇది ఒక నిదర్శనం అని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు సిద్ధేశ్వరం ఆనకట్ట నిర్మించి ఉంటే ఈ నాగార్జునసాగరు ఆవశ్యకత లేదు. ఈ శ్రీశైలం ఆనకట్ట ఆవశ్యకత లేదు. కాబట్టి ఏ ప్రాజెక్టు ముందు కట్టాలి, ఏ ప్రాజెక్టు వెనుక కట్టాలి అన్నది ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వం క్షుణ్ణంగా నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ముందు ప్రియదర్శిని, జూరాల కట్టి ఆ తరువాత శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కట్టి ఆ తరువాత నాగార్జునసాగరు కట్టవలసింది పోయి ముందు నాగార్జునసాగరు కట్టడంవల్ల రాయలసీమ అవసరాలు, రాయలసీమకు న్యాయంగా రావలసిన నీరు, రాయలసీమ హక్కులు శాశ్వతంగా కాలరాచిపోయాయని మనవి చేస్తున్నాను. అవి ఆరోజు కాలరాచిపోయాయి. ఈ రోజయినా న్యాయం చేయడానికి ఏమయినా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అంటే నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా ఈ పథకాలను గురించి ఏమాత్రం ఆలోచన చేయడం లేదని మీకు మనవిచేస్తున్నాను.

ఛైర్మన్:- 28 నిముషాలయింది. కుదించుకుని చెప్పండి..

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- జైలుకి పోయి వచ్చారు కదా. చెప్పనివ్వండి.

ఛైర్మన్:- జైలుకి పోయి రావడం ఏమిటి? విత్‌డ్రా చేసుకోండి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- ఏమా చెబుతున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. గట్టిగా చెబితే బాగుంటుంది.

మాకు కావలసింది నీరు, కాబట్టి నీళ్ళు ఇస్తామంటే ఒక సంవత్సరం కాదు. 5 సంవత్సరాలు జైలులో ఉండడానికి కూడా సిద్ధమే. మేము అడిగినన్ని నీళ్ళు మా రాయలసీమకు ఇస్తామంటే సిద్ధమే. మేము పోరాడేది ప్రజలకోసం, పోరాడుతున్నది ప్రజలకోసం. దానికి జైలుకు వెళ్ళడానికయినా సిద్ధమే. ఉరిశిక్షకయినా సిద్ధమేనని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక శ్రీశైలం కుడి కాలువయినా, శ్రీరాంసాగర్ రెండవ దశయినా, ప్రపంచబ్యాంకు నిధులతోనే కొనసాగబడుతున్నాయి. ప్రపంచ బ్యాంకు కానీ యూరోపియన్ ఎకనామిక్ కమ్యూనిటీ కానీ, నెదర్లాండ్ అసిస్టెన్స్ కానీ, ప్రపంచంలోని ఇతర దేశాల నుంచి కానీ, ఇతర ప్రభుత్వాల నుంచి కానీ నిదులు మనకు రావాలంటే, వాటిని సక్రమంగా వాడుతున్నాము, సక్రమంగా ఖర్చు చేస్తున్నామనే భావన ఆయా సంస్థలకు రావాలి. కానీ ఈ రోజున ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులు కొన్నిచోట్ల దుర్వినియోగం చేస్తున్నారనే భావన వచ్చినప్పుడు, ఆ బ్యాంకు కూడా నిధులు ఇవ్వాలా, వద్దా అనే ఆలోచనలో పడిందంటే, ఈ ప్రభుత్వం ఎంత అవినీతితో వ్యవహరిస్తోందనేది ఆలోచించాలి. మనకోసం కాకపోయినా వచ్చే నిధులను రాబట్టడానికైనా స్వచ్ఛంగా, నీతిగా వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంకా ఇంకా నిధులను రాబట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలుగుగంగ గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే, తెలుగుగంగ పనులు జరుగుతున్నాయి కానీ, నత్తనడక పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. తెలుగుగంగ పనులు రాయలసీమ కోసం అనుకున్నాము. బాగా ఉందనీ, రాయలసీమ సస్యశ్యామలం అవుతుందని అనుకున్నాము. కానీ ఈ రోజున మద్రాసు వద్ద, నెల్లూరు జిల్లావద్ద మాత్రమే పనులు 70, 80 శాతం వరకు జరుగుతూ, రాయలసీమలో కేవలం 20 శాతం మాత్రమే జరుగుతున్నాయి. దీనిగురించి ప్రభుత్వం ఒక్కసారి, ఒక్కసారి ఒక్కసారి పునరాలోచన చెయ్యాలి. వెనుకబడిన రాయలసీమకు ఏవిధంగా న్యాయం చెయ్యాలంటే ఖచ్చితంగా ఎక్కువగా పనులు జరపాలి. ఏ ప్రాజెక్టుకయినా 0/0 నుంచి పనులు చేస్తే కొంతవరకూ పార్షియల్ బెనిఫిట్స్ త్వరగా వచ్చే వీలుంటుంది. అట్లా కాకుండా వెనక నుంచి కాలువ త్రవ్వుతున్నారు కనుక 30, 49 సంవత్సరాల వరకూ తెలుగుగంగకు నీరు ఇవ్వలేని పరిస్థితిఉంది. ప్రభుత్వం తమ సమాధానంలో ఖచ్చితంగా తెలుగుగంగ ద్వారా రాయలసీమకు నీరు ఇస్తామనేది స్పష్టంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. హంద్రీ-నీవా ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనికి ఈ బడ్జెట్‌లో రు. 50 లక్షలు మాత్రమే పెట్టారు. ఈ ప్రాజెక్టు చాలా ఉన్నతమైనది. చిత్తూరు, కృష్ణా, అనంతపూర్ జిల్లాలకు 4 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఇచ్చే ఇంతమంచి సృజల స్రవంతికి కేవలం రు. 50 లక్షలే పెట్టారు. కుర్చీలు, బల్లలు లేకుండా రెండు సర్కిల్స్‌ను, ఇన్వెస్టిగేషన్ డివిజన్స్‌ను పెట్టారు. పని లేదు. చెయ్యడానికి పరికరాలు లేవు. వారికి జీతాలు కూడా ఇవ్వలేని స్థితిలో, దీనిని గాలికి వదిలేస్తే ఎట్లా? హంద్రీ-నీవా కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్నాటకల మధ్య సమస్యే కాదు. అంతర్జలాల నీటి సమస్య. కాబట్టి ప్రతిపక్ష నాయకులను, ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన నాయకులను ఒకచోట కూర్చోబెట్టి, సాంకేతిక నిపుణులతో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఎట్లా నీరు ఇవ్వాలి, ఎట్లా చేస్తే నీరు ఎలోకేట్ చెయ్యవచ్చు అనే నిర్ణయం తీసుకునే బాధ్యత ఉంది. వెంటనే ఆ పనిచేసి యుద్ధప్రాతిపదిక మీద నిర్మించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక కె.సి. కెనాల్ పరిస్థితి చూస్తే, ఒకనాడు - 100 సంవత్సరాల క్రితం ఆర్థర్ కాటన్ దయతో

నిర్మించబడిన ఆ కెనాల్ పరిస్థితి ఎంత దుస్థితిలో ఉందో చూడండి. రబీకి పూర్తిగా నీరు ఇవ్వలేకపోయాము. ఖరీఫ్ పంటకు నీరు ఇస్తామని చెప్పినా ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఈ సంవత్సరం ఉంది. అలగనూరు బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు. సుంకేశుల ప్రాజెక్టు కానీ నిర్మించడానికి చిత్తశుద్ధి లేకుండా పోతోంది. రు. 4 కోట్లు బడ్జెట్ ఎలోకేషన్‌ను సుంకేశులకు చూపారు. గత సంవత్సరం దీనికి రు. 3 కోట్లు పెట్టారు. చెబుతున్నారే కానీ ఈ పనులు చెయ్యడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారా? ఏజెన్సీ ఫిక్స్ చేస్తున్నారా అంటే సమాధానం లేదు. సుంకేశుల ప్రాజెక్టు పని పూర్తిగా పాడయింది. దీనిని చేపట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. కె.సి. కెనాల్‌ను ఆధునీకరించాలి. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ ఉంది. అనంతపూర్, కడప జిల్లాలకు దాదాపు 2,25,000 ఎకరాలకు నీరు ఇచ్చే, 31.5 టి.ఎం.సి. సామర్థ్యం గల కాలువ ఇది. ఈ కాలువ ఎంత దుస్థితిలో ఉందంటే అనంతపూర్ జిల్లాలో ఇటు కడపజిల్లాలో కానీ ఖరీఫ్ పంట వేయలేదు. కారణం ఏమిటి? తుంగభద్ర రిజర్వాయరు నిండడం లేదా? నీరులేదా? కానే కాదు. వాటర్ రెగ్యులేషన్ లేదు. వాటర్ రెగ్యులేషన్‌లో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలం అయింది. కనుక నీరు ఇవ్వలేదు. రబీలో ఇస్తామని మాట ఇచ్చి ఇవ్వలేదు. తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ క్రింద మన బార్డర్‌లో 2600 క్యూసెక్కుల నీరు ప్రవహించాలి. వాస్తవానికి 1800 క్యూసెక్కులే ప్రవహిస్తోంది. కారణం అడిగితే, ఈ పరిస్థితి బాగా లేదు. కర్నాటక ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి. అవసరం అయితే జిల్లా కలెక్టరును అడుగుదాము అన్నాము. కార్నటక పి.డబ్ల్యు.డి. సెక్రటరీని అడుగుతాము. 2600 క్యూసెక్కుల నీటిని బార్డర్‌కు ఇచ్చే ఏర్పాటు చెయ్యండి అంటే ఎస్.ఇ.గారు ఏమంటారంటే ఇప్పుడు వస్తున్న 1800 క్యూసెక్కుల నీటికి అదనంగా ఒక్క క్యూసెక్కు వచ్చినా భరించే పరిస్థితి లేదంటున్నారు. ఏ పరిస్థితిలో కూడా వారు ఇస్తామన్న నీటిని డ్రా చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంటే ఏ విధంగా కరువు ప్రాంతాలకు త్రాగేనీటిని ఇవ్వగలం అన్నది ఆలోచించాలి. కాబట్టి నేను మనవిచేసేది ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ కాలువను మోడ్రనైజ్ చెయ్యాలి. లేదా పేర్లల్ కెనాల్‌ను త్రవ్వాలి. దీనిక్రింద బడ్జెటులో చెప్పారు కానీ డబ్బు కేటాయించలేదు. ఎలోకేషన్ చేస్తున్నామని కానీ, దర్యాప్తు చేస్తున్నమని కానీ ఏ సంగతీ చెప్పనందుకు నా నిరసనను తీవ్రంగా వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ తుంగభద్ర ఎగువ కాలువకు పేర్లల్ కెనాల్ రాకపోతే, ఎగువ కాలువ పూర్తిగా విఫలం అయి, పంటలకు నీరు ఇవ్వలేక, కడప, అనంతపుర్ జిల్లాలు పూర్తిగా నష్టపోతాయి. ఈ పరిస్థితులలో అనంతపూర్ జిల్లాలో గల పెన్నా, అహోబిలం రిజర్వాయరు గురించి ఒక్కసారి ఆలోచిస్తే, కుడికాలువ ఎప్పుడికి నిర్మాణం అవుతుందో, ఎప్పటికి పూర్తవుతుందో అర్థం కానీ అస్థవ్యస్థ పరిస్థితి ఉంది. ధర్మవరం కాలువ కానీ, పెన్నా-అహోబిలం కానీ, యాడికి కాలువ కానీ కొంతకాలం తర్వాత మాన్యుమెంట్స్‌గా మిగిలిపోయే అవకాశం వుది. నీటి కేటాయింపు లేదు. శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ ద్వారా, మిట్టకందాల డిప్‌కట్ ద్వారా, తుంగభద్ర నుంచి యిచ్చి వాటర్ అనంతపురానికి డైవర్టు చేస్తామని 10 సంవత్సరాలనుంచి చెబుతున్నారు. కృష్ణ నీటిని శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ ద్వారా కె.సి.కెనాల్‌కు డైవర్టు చేశారు. ప్రవహించడం మొదలయి దాదాపు ఐదు సంవత్సరాలు అయింది. 1987లో మొట్టమొదట మిట్టకందాల డిప్‌కట్ ద్వారా కె.సి. కెనాల్‌కు కృష్ణ నీరు యిచ్చారు., అయినప్పటికీ కె.సి. కెనాల

ఆయకట్టుదారులు కాని, కడప, కర్నూలు జిల్లాల ఎం.ఎల్.ఏ.లు కానీ అనంతపురం జిల్లాకు, కడప జిల్లాకు నీరు యివ్వడానికి ఒప్పుకోవడం లేదు. మాకు కావలసినంత కృష్ణనీరు వచ్చినా, సమ్మర్ క్రాప్స్‌కు ప్రొటెక్షన్ కోసం అలగనూరు రిజర్వాయరును విస్తృతపరచి పది టి.యం.సి. రిజర్వాయరుగా తీర్చిదిద్దితే, తప్పకుండా 10 టి.యం.సి. యివ్వడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు అని ఆ శాసనసభ్యులు మాకు చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వానికి, ఏమొచ్చింది? అలగనూరు రిజర్వాయర్ కెపాసిటీ పెంచడానికి ఎవరు అడ్డు వస్తున్నారు? కెపాసిటీ పెంచమని అనంతపూర్, కడప, చిత్తూరు జిల్లాల వారు చెబుతున్నారు. తమకు అభ్యంతరం లేదని, 10 టి.యం.సి.తో అలిగనూరు బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరును నిర్మించి, కె.సి.కెనాల్‌కు ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ క్రాప్స్‌కు యిచ్చి, అవసరం అయిన పది టి.యం.సి. నీటిని తరలించమని డిమాండు చేస్తున్నాను. మరొక విచిత్రమైన పరిస్థితి అక్కడుంది. 1989 సెప్టెంబరులో తుంగభద్ర డ్యాంలోని 10 టి.యం.సి. వాటర్‌లో తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి తీర్మానం చేస్తే, 1990 డిసెంబరున కర్నాటక వారు దానిని వ్యతిరేకించారు. ఆ రెజల్యూషన్‌ను నల్ అండ్ వాయిడ్ చేస్తే, ఈ ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్లు కూడా లేదు. తిరిగి రెజల్యూషన్ మూవ్ చేయడానికి, ఆ నీటి కేటాయింపు సాధించడానికి ప్రయత్నం ఏదీ చెయ్యలేదు. ఇది క్షమించరాని నేరం. ఇప్పుడయినా మన ప్రభుత్వం కర్నాటక ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించాలి. కర్నాటక ప్రభుత్వంలో మొన్నటివరకూ నీటిపారుదల శాఖామంత్రిగా ఉన్న ఒక శాసనసభ్యుడు శ్రీ అశ్వర్థరెడ్డి అనంతపూర్‌లో ఒక ప్రకటన చేశారు." మేము సహకరిస్తాము. తుంగభద్ర ఎగువ కాలువకు పేర్లల్ కెనాల్ వస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కే కాదు. కర్నాటకకు కూడా ఉపయోగం ఉంటుంది. కర్నాటకలోని చిత్రదుర్గం, బళ్లారిలకు కూడా ఉపయోగం ఉంటుంది. రండి. మాట్లాడుదాము" అని ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు బహిరంగంగా విజ్ఞప్తి చేశారు. అయినప్పటికీ మన
12.50 రాష్ట్రప్రభుత్వం కర్నాటకతో సంప్రదించేందుకు ముందుకు రాలేదు. ఇదెంతో శోచనీయం.
మ. ఇంతవరకు మేజర్ ఇరిగేషన్ గురించి మాట్లాడాను. దయచేసి మరో 5 నిమిషాలివ్వండి అధ్యక్షా.

ఛైర్మన్:- 35 నిమిషాలయిపోయింది. మీరు మాట్లాడినవి యింతకుముందే సభలో చర్చించారు. కొత్తవి ఏమీ చెప్పలేదు. అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోండి.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, తమరు కొత్త అంశాలు లేవన్నారు. అపరిష్కారంగా వున్నవి మాట్లాడతాం. కొత్తవి రీసెర్చి చెయ్యం కదా?

ఛైర్మన్:- వివిధ సందర్భాలలో ప్రాజెక్టుల గురించి చర్చించారు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- పైపెచ్చు కేంద్రప్రభుత్వంలో ప్రధానమంత్రి వున్నాడు. ఈ రోజో రేపో పోయేలా వున్నాడు. త్వరగా తేల్చుకోమని మా కోరిక.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- ఈ సంవత్సరాన్ని చిన్న నీటిపారుదల సేద్యపు సంవత్సరంగా డిక్లేర్ చేయడం జరిగింది. 57 లక్షల రూపాయలు గత సంవత్సరంలో కేటాయిస్తే ఈ సంవత్సరం 33 లక్షల రూపాయలు మాత్రం అదనంగా ప్రకటించి చిన్న నీటిపారుదల

సంవత్సరగా ప్రకటించడం జరిగింది. ప్రకటించడం అయితే బాగానే ఉంది. ఆశీ వికాల హృదయం అనుకుందాం. తగినన్ని నిధులు యివ్వకపోవడం వల్ల నా తీవ్ర అభ్యంతరాన్ని తెలియచేస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఎప్పటికి పూర్తవుతాయో తెలియదు. కానీ చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులు వెంటనే తక్షణమే ఫలితాలు యిచ్చేవి ప్రజలను ఆదుకోవడానికి ఉపయుక్తంగా వుంటాయి. కాబట్టి చిన్న నీటిపారుదల శాఖను పూర్తిగా నెగ్లెక్టు చేసి నగిషీలు చెక్కిన మాన్యుమెంటుగా చేయడం బాగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. కరువు పీడిత ప్రాంతాలలో పెర్కులేషను ట్యాంకుస్ గానీ, ఇరిగేషను ట్యాంకుస్ గాని యుద్ధప్రాతిపదికపై చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు కొన్ని వేల బ్రీచ్డ్ ట్యాంకుస్ ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నాయి. అవన్నీ ఎప్పటికి రిపేరు పూర్తిచేస్తారో చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఎన్నో చెరువుల పాడైపోయి వున్నాయి. అవన్నీ ఎప్పుడు రిపేరు చేస్తారో చెప్పాలి కొత్త కొత్త చెరువులు తీసుకుంటామంటే మాకు యిక్కడ ప్రొసీజరు ముందుకు పోనిచ్చే పరిస్థితి లేదని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. కాస్ట్ ఫర్ ఎం.సి.ఎఫ్.టి. 1.5 లక్షలు ఉన్నందువల్ల ఏ పరిస్థితులలో కొత్త స్కీములు తీసుకోవడానికి అవకాశాలు లేవు. ఈ నిబంధనను సడలించి ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంలో కాస్ట్ ఫర్ ఎం.సి.ఎఫ్.టి. ట్యాంకుస్ నిర్మాణం విషయంలో 3 లక్షలకు పెంచవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్, ప్రకాశం వంటి పేద, కరువుపీడిత ప్రాంతాలకు కాస్ట్ ఫర్ ఎం.సి.ఎఫ్.టి. పూర్తిగా ఎగ్జంప్షను యివ్వవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా పెర్కులేషను ట్యాంకుస్ తీసుకోవాలంటే ప్రొసీజరును సరళతరం చేసి జె.ఇ. ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తే ప్రభుత్వం దానికి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను యిచ్చే లోపున ఎన్నో సంవత్సరాలు పడుతోంది. నెలలూ రోజులూ కాదు. ప్రొసీజరు సింప్లిఫై చేసి ఎప్పుడెప్పుడు ఎక్కడెక్కడ ఆ ఇంజనీర్ల లెవెల్‌లో నిర్ణయం తీసుకుని సి.ఇ. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ నిర్ణయం యిచ్చే పరిస్థితులలో సరళతరం చేయమని మనవి చేస్తున్నాను. మైనరు, మేజరు ఇరిగేషను శాఖల్లో మొత్తం దాదాపు 300 ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల పదవులు ఖాళీగావున్నాయి. వాటిని ఎప్పటికి భర్తీ చేస్తారు? కొత్తగా ఎప్పుడు రిక్రూట్ చేస్తారు? ప్రభుత్వం సూటిగా చెప్పాల్సిన అవసరం వుంది. ఇంజనీర్లు తక్కువ వుంటే దేశ భవిష్యత్తు ఎలా నిర్మితమవుతుంది? ఎలా బాగుపడుతుంది; ఖాళీగా వున్న 300 ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల విషయంలో ప్రభుత్వం తప్పక సమాధానం చెప్పాలని సూటిగా అడుగుతున్నాను. ఈ పద్దుకు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు చెప్పాలి. గ్రౌండువాటర్ డిపార్టుమెంటు కేవలం కలెక్టరు, లేదా ఎస్.సి. కార్పొరేషను, డి.ఆర్.డి.ఏ. లాంటి సంస్థల చేతులలో ఒక టూల్ బాక్సులాగా ఉపయోగపడుతున్నది. గ్రౌండువాటర్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేస్తున్నవాళ్ళు సైంటిస్టులని, సాంకేతిక నిపుణులని, దేశ సౌభాగ్యానికి ఉపయోగపడతారని ఈ ప్రభుత్వం తలచలేకపోతోంది. వారికి ప్రత్యేకించి బడ్జెటు కేటాయించి ఎక్కడైతే భూగర్భంలో రోజురోజుకు జల సంపద తరిగిపోతున్నదో అక్కడ వాళ్ళతో ఎక్స్‌పరిమెంటల్ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వారికి తగిన పరికరాలు, పనిముట్లు యివ్వాలి. వారికి సెంట్రల్ గ్రౌండు వాటర్ బోర్డు దగ్గర వున్నట్లు డీప్ డ్రిల్లింగ్ రిగ్ సెట్లు కొని యివ్వాల్సిన అవసరం వుంది. వారికి అవసరమైన బడ్జెటు యిచ్చి, దానిని ఒక ప్రత్యేకమైన డిపార్టుమెంటుగా గుర్తించి, ఎక్స్‌పరిమెంటల్ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ చేసి ఎక్కడైతే సెడిమెంటు జోను,

పొటెన్షియల్ జోన్స్ ఉన్నాయో రీఛార్జియబుల్ పొటెన్షియల్ టూల్స్ ఎక్కడ ఉన్నాయో వాటినన్నిటిని గుర్తించి రైతుకు అందుబాటులోకి తేవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా కోఆపరేటివ్ రూరల్ ఇరిగేషన్ ఈ రోజు కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో ఉంది. దానిని కూడ తీసి మైనరు ఇరిగేషను సెక్టారులోకి తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ కార్పొరేషనుకు నిధులు లేనందువల్ల అది రైతుకు తగినంత ఉపయోగపడక, వాళ్ళవద్ద రిగ్ సెట్లకు పని కల్పించనందువల్ల వాళ్ళు ఒరిస్సాకు తరలిపోతున్నారని వార్త వస్తే అది ఎంత శోచనీయమో ఆలోచించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఏవిధంగా నైనా కోఆపరేటివ్ రూరల్ ఇరిగేషను కార్పొరేషనుకు కూడా మైనరు ఇరిగేషను పరిధిలోకి తెచ్చి, ప్రత్యేకమైన బడ్జెటు కేటాయించాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ.వీరప్ప (నల్లమడ):- ఈ ఇరిగేషను డిమాండ్సుకు ఎక్కువ మొత్తాలు కేటాయించడం, వాటికి ప్రాధాన్యత యివ్వడం, కొత్త ప్రాజెక్టులు రావడానికి ప్రయత్నం చేయడం, అధిక విస్తీర్ణాన్ని సాగులోకి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నాలు ఈ విషయాలలో ఈ డిమాండును మేము సపోర్టు చేస్తున్నాం. అయితే యిక్కడ ముఖ్యంగా నేను చెప్పేది, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, దుర్భిక్ష నిలయమైన తావులకు ప్రత్యేకించి యిందులో తక్కువ ప్రాధాన్యత యిచ్చినట్లు కనబడుతోంది నాకు. ఒకవైపు రాయలసీమకు ప్రాజెక్టులని చెప్పుకోదగినవి, నేను యిదివరకే మనవి చేసినట్లు, తెలుగు గంగ అని పేరు పెట్టినంత మాత్రమున రాయలసీమకు ఒరిగేది ఏమీ లేదు. గాలేరు, నగరి ఈ రెండూ ప్రధానమైనవి రాయలసీమకు అనుకుంటే ఇందులో సగభాగం నెల్లూరు జిల్లాకు చెందడం అవుతోంది. ఇవి రెండూ రాయలసీమకు అన్న విషయంలో యదార్థం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

తీర్మానము
డంకెల్ ప్రతిపాదనలకు సంబంధించి

ఛైర్మన్:- జానారెడ్డిగారు రిజల్యూషన్ మూవ్ చేస్తారు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నన్ను నేను గౌరవసభ్యులందరికి హామి ఇచ్చిన విధంగా ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాను. I want to move the following Government resolution in the current session on the Assembly. Sir, I beg to move:

"This House resolves to request the Government of India not to agree with any provisions of the Dunkel proposals that are detrimental and harmful to the interests of the farmers."

Chairman:- Resolutiion moved.

Sri K. Vidyadhara Rao:- This is detrimental to the interests of farmers. దీనిని మిస్‌రిప్రజెంట్ చేసే అవకాశం ఉంది కేంద్రప్రభుత్వం. దీనివల్ల రైతులకు చాలా నష్టం కలుగుతుంది. కాబట్టి అపోజిషన్ లీడర్స్ ప్రతిపాదించిన దానికి అంగీకరించి కండిషన్స్ లేకుండా చెప్పండి.

Chairman:- The question is:

"This House resolves to request the Government of India not to agree with any provisions of the Dunkel proposals that are detrimental and harmful to the interests of the farmers." The Resolution was adopted.

(Pause)

1993-94 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు గ్రాంట్లకొరకు అభ్యర్థన.

(1) అభ్యర్థన నెం. XXXII నీటి పారుదల
(2) అభ్యర్థన నెం. X విజ్ఞానశాస్త్రం, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం
(3) అభ్యర్థన నెం. XXXIX విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి.
(4) అభ్యర్థన నెం. XXXIII చిన్నతరహా నీటిపారుదల.

శ్రీ కె. వీరప్ప:- అధ్యక్షా, ఇదివరకు నేను మనవిచేసినట్లు, రాయలసీమ ప్రాంతానికి, కేవలం చెప్పడానికి మాత్రమే ఈ తెలుగుగంగ కానీ, గాలేరు నగరి గానీ ఉన్నాయిగానీ, ఇవి రాయలసీమకు ఉపయోగపడలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు పెద్ద ఎత్తున నిధులు కేటాయించిన వాటిలో కూడా రాయలసీమలోని అన్ని ప్రాంతాలకు చెందలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. పోయిన బడ్జెట్ సమావేశంలో కూడా నేను ఈ విషయాలు ప్రస్తావించాను. రాయలసీమకు పెద్ద ఎత్తున నిధులు కేటాయిస్తాము ఈ నీటి వనరుల గురించి అని చెప్పినప్పటికీ ఆచరణలో జరగలేదు. ఈ రకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, సాగునీటి వనరులు లేని ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కలుగజేస్తామనే పరిస్థితి ఇందులో జరగలేదు. నేను మీతో ప్రత్యేకంగా మనవిచేసేది ఏమిటంటే రాయలసీమలో అత్యంత కరువుకు గురి అవుతున్న అనంతపూర్ జిల్లాకు ఈ ప్రాజెక్టు వలన గానీ, ఆ ప్రాజెక్టు వల్లగానీ మేలు జరగదనే విషయం అందరికీ తెలిసిందే. రాయలసీమకు ఏ కొద్ది పాటి న్యాయం అయినా జరిగితే జరగవచ్చును గానీ అనంతపూర్ జిల్లాకు మాత్రం సున్నే జరుగుతుంది. ఇది కాకుండా కొత్త ప్రాజక్టులు ప్రస్తావిస్తున్నారు. అవి కూడా అనంత పూర్‌జిల్లాకు ఏమాత్రం ఉపయోగం కాదు. ఒకవైపు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు వాళ్ల ప్రాంతం నుండి పోతుంది కాబట్టి వాళ్లకు నీళ్లు ఇస్తున్నారు అని చెబుతున్నారు. ఆ రకంగా నీరు తీసుకుపోయి, ఎట్లాగూ వాళ్లకు దొరకవు కాబట్టి అక్కడనుండి ఎందుకు తీసుకుపోవాలి? ఈ నీరు గాలేరు, నగరి వైపు పోతుంది. ఇప్పుడు చెబుతున్నారు హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి అని. ఇది కూడా ఇన్వెస్టిగేషన్‌లోనే ఉంది. దాదాపు అన్నీ ఇన్వెస్టి గేషన్‌లోనే వున్నాయి. ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది? ఎప్పుడు నీళ్లు అందిస్తాయనేది చూస్తే, అక్కడ వున్న డివిజన్స్, సెంటర్స్ చెబుతున్నారు. 50 లక్షలు కేటాయించామన్నారు. గవర్నమెంట్ చెప్పిన దానికి, ఎంప్లాయీస్ తిరిగే పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ పనులు

జరిగేట్లుగా లేవు. ఎక్కువ స్టాఫ్‌ను ఎందుకు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. ఇందులో ఇక్కడ సమాంతర కాలువ కూడా ప్యారలల్ కాకుండానే పోతుంది కానీ ఎప్పుడు ఆ కెనాల్ వస్తుందనే దానికి అవకాశం లేదు. కర్నాటక ప్రభుత్వంతో మాట్లాడతామన్నారు. చాలా మంది మంత్రులు సన్నిహితంగా వెళ్ళి మాట్లాడడం జరిగింది. చాలావరకు జరుగుతుందని అన్నారు. జరిగింది పది పర్సంట్. ఇందులో ఒప్పుకున్నట్లుగానే, ఏ ఒక్క కార్యక్రమం జరిగిందని కానీ ఏమాత్రమూ నమ్మకం లేకుండా పోతుంది. ఎందుకు ఇదంతా చెబుతున్నాను అంటే ముఖ్యంగా అనంతపూర్‌కు రెండు ప్రాజెక్టులు రాబోతున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతుందని చెబుతున్నారే గానీ ఒక ఇంచ్ పని కూడా కాలేదు. ముఖ్యంగా కరువు ప్రాంతం, కరువుసీమ అని పేరు పొందిన అనంతపూర్ వంటి వాటికి వెంటనే సదుపాయం కల్పించేదానికి ఏమాత్రం చర్య తీసుకోకపోవడం చాలా విచారకరం. ఏ విధంగా చూసినా, ఈ ప్రాజెక్టుకు వరల్డ్ బ్యాంక్ నుండి తెచ్చినా, నెదర్లాండ్స్ నుండి వచ్చినా, ఇతర కంట్రీస్ నుండి వచ్చినా, ఇతర ప్రాంతాలకు పోతోంది కానీ అనంతపూర్ వాళ్ళకు పైసా వచ్చే పరిస్థితి లేదు. నిన్న అటవీశాఖలో చెబుతూ చెట్లు పెంచడానికి నీళ్ళు లేవు అంటూ నీళ్ళు రావడానికి చెట్లు పెట్టాలి అని అంటే, ఇదంతా కూడా తిక్క కుదిరితే కానీ పెళ్ళి కాదు, పెళ్ళి ఐతేగానీ తిక్క కుదరదు అనే పరిస్థితి ఉంది. అనంతపూర్ ఎత్తు ప్రదేశం నీళ్ళు రావు అంటారు. చెట్లు లేవు కాబట్టి వర్షాలు లేవు. చెట్లు పెట్టాలంటే నీళ్ళు లేవు. ప్రాజెక్టులు ఇన్వెస్టిగేషన్ స్టేజిలో ఉందంటారు. ఆ ఇన్వెస్టిగేషన్ కంప్లీట్ కాదు. వర్షం రావడానికి చెట్లు పెంచాలి. ఎత్తు ప్రాంతం కాబట్టి నీరు తీసుకుపోలేము. అంటున్నారు. గిరిజనులు కొండల్లో ఉంటే వారికి మంచినీరు ఇవ్వడం లేదా? మన సాంకేతిక విజ్ఞానం ఇప్పుడు ఏ పరిస్థితిలో ఉంది. ఏదో ఒక వంకతో అనంతపూర్ జిల్లాకు అన్యాయం జరుగుతోంది. ఇరిగేషన్ విషయంలో నీటి ఎద్దడి కారణంగా ఈ సమస్యను పరిష్కరించలేక పోతున్నాము. ఈ పరిస్థితి చాలా విచారకరంగా ఉంది. కనీసం హంద్రీ, నీవా, జూరాల కెనాల్స్ విషయంలో కర్నాటక ప్రభుత్వంతో వెంటనే మాట్లాడి పరిష్కరించాలనీ, హంద్రీ నీవా ఇన్వెస్టిగేషన్ స్టేజ్ ఇప్పటికయినా వెంటనే పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. చిన్న నీటి వనరులు మాకు చాలా తక్కువ. నేను మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగా వున్నప్పుడు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ పథకాలు ఎక్కడ తీసుకోవాలి అని లేదు. 20 చెరువులు వస్తే జిల్లాకు ఒక చెరువు ఇచ్చే పరిస్థితిలో ఉంది కానీ ఎక్కడ ప్రాధాన్యత
10 ఇవ్వాలి అనే పరిస్థితి లేదు. సుమారు ఒక గజం లోతు తోడితేనే నీళ్ళు వచ్చే ప్రాంతాలలో కూడా చెక్ డామ్స్ కావాలని, చెరువులు కావాలని అడుగుతున్నారు. ఎక్కడైతే నీటి వనరులు లేవో, ఎక్కడైతే నీటి వసతి లేదో, అటువంటి ప్రాంతాలల్లో, ముఖ్యంగా రాయలసీమలో, అనంతపూర్ జిల్లాలో కేటాయించింది ఎక్కడ అని చూస్తే, మీ జిల్లాకు, ఇంకొక జిల్లాకు సమానంగా పంచామనే మాట చెబుతున్నారు. కానీ, ఊట చెరువులు కానీ, చెరువుల మరమ్మత్తు కానీ, బోర్‌వెల్స్ వేయడంలో కానీ, ఏ విషయంలో అయినా ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారా అంటే, ఆ ప్రాధాన్యత ఎక్కువ కనపడదు. ఎప్పుడూ కూడా ఎక్కడైతే నీటి వనరులు ఉన్నాయో, నీటి వసతులు ఉన్నాయో, ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయో, అక్కడ మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిచ్చి, ఎక్కువ నిధులు ఖర్చు పెడుతున్నారు. నేను ముఖ్యంగా మనవి చేసేదేమంటే, అనంతపూర్ జిల్లాలో ఈ చిన్న నీటి వనరులకు ఎక్కువ

ప్రాధాన్యత నిచ్చి, బావులు త్రవ్వడానికైతేనేమి, చెక్ డామ్స్‌కు, బోర్‌వెల్స్‌కు అయితేనేమి, ఉన్న అన్ని చెరువుల మరమ్మత్తు చేయడంలో అయితేనేమి, మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ఎక్కువ సదుపాయాలు కల్పించి, నిధులు ఎక్కువ కేటాయించి, చిన్న నీటి వనరులను ఇంప్రూవ్ చేసి, చెట్లు పెంచడానికి దోహదం చేసేవిధంగా నిధులను ఖర్చు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. చెట్ల పెంపకానికి, గుంటలు కాని, చెరువులు కాని, బావులు కాని, త్రవ్వించడానికి, మరమ్మత్తు చేయడానికి, వినియోగించేలా ఎక్కువ మొత్తాలను కేటాయించాలని మరీ మరీ కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటు న్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రాజక్టుల గురించి చర్చించుకుంటు న్నాము.

ఛైర్మన్:– ఇప్పుడు మనం డిస్కస్ చేస్తున్నది ఇర్రిగేషన్, స్పెన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ, ఎన్విరాన్‌మెంట్, పవర్ డెవలప్‌మెంట్, మైనర్ ఇర్రిగేషన్. ఇంతవరకు మాట్లాడిన సభ్యులు ఇర్రిగేషన్‌మీద మాట్లాడారు. మీరు పవర్ మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజక్టుల గురించి మాట్లాడుతున్నాము. ప్రధానంగా మనం ఈ భారీ ప్రాజక్టులపైన రు. 310 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. వివిధ పద్దుల క్రింద ఖర్చు పెడుతున్నాము. మొత్తం టోటల్‌గా చూస్తే రు. 537 కోట్ల 2 లక్షల ఖర్చు పెడుతున్నాము. కాబట్టి ఇదే ముఖ్యమైన సబ్జక్టు. అందుకే నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు కూడా అప్పీల్ చేస్తున్నాను మీద్వారా. ఎగువ కృష్ణా ప్రాజక్టు కర్నాటకలో నిర్మాణం జరుగుతున్నది. వాళ్లకు కేటాయించిన టి.ఎం.సి.ల నీటి కన్నా అదనంగా ఉపయోగించుకుని, వారు నిర్మాణం చేస్తున్నారు. కాబట్టి మనకు రావలసిన నీరు కూడా భవిష్యత్తులో తగ్గే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఇది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ప్రజల సమస్య. నీటి సమస్య. దీని గురించి అందరము కూడా పోరాటం చేయవలసిన అవసరం, ఆందోళన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క దృష్టికి తీసుకురావలసిన బాధ్యత మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పైన, ప్రజలపైన ఉందని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకున్నాను. అందుకే మనకు చాలా వెనుక బడ్డ ప్రాంతాలున్నాయి. ఆ వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు నీటి సౌకర్యం కలిగించాలన్నా, మనకు కేటాయించిన నీరు రావాలన్నా, ఎగువ కృష్ణా ప్రాజక్టు నిర్మాణం జరుగుతున్నది. అది నిర్మాణం జరిగిన తరువాత మనకు సరిపోయినంత నీరు రాదు. మనకు కేటాయించింది కూడా రాదు. ఈ ఆందోళనకర పరిస్థితులను గమనించాలని ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదీకాక తుంగభద్ర ప్రాజక్టు ఎగువ కాలువ మనం చూస్తున్నాము. దీనిద్వారా అనంతపూర్, కడప, కర్నూలు జిల్లాలకు 89, 613 ఎకరాల విస్తీర్ణానికి ఈ సంవత్సరం నీరు కల్పిస్తామని ప్రభుత్వం అంటున్నది. కాని దానికి కేటాయించిన నిధులు చూసినట్లయితే రు. 20 లక్షలు మాత్రమే దీనికి కేటాయించారు. ఏ విధంగా ఈ కాలువను అభివృద్ధి చేయగలుగుతారు? మీరు ఎగువ కాలువను ఎట్లా అభివృద్ధి చేయగలుగుతారో స్పష్టంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని నేను ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. మన గౌరవసభ్యులు

ఇప్పుడే మాట్లాడినారు, అనంతపురం జిల్లాలో చాలా దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఉన్నది. చాలా అనావృష్టి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ ఎగువ కాలువ ద్వారా అనంతపూర్ జిల్లాలో కొంత భాగానికి నీరు అందిస్తారు. అనంతపురం సస్యశ్యామలం కావాలంటే, కరువు నివారణ కావాలంటే, హై లెవెల్ కాలువను మీరు తుంగభద్ర నుంచి త్రవ్వి చెరువులు నింపడానికి మీరు నీరు ఇస్తేనే, ఈ కార్యక్రమం పూర్తి అవుతుంది. అందుకే, కర్నాటక రాష్ట్రంతో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. కర్నాటకలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే ఉంది. కాబట్టి మన దుర్భిక్ష ప్రాంతమైన రాయలసీమను సస్యశ్యామలం చేయాలనే మంచి దృక్పథం మీకు ఉన్నట్లయితే, చిత్తశుద్ధి ఉన్నట్లయితే, కర్నాటక ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి, తుంగభద్ర నుంచి హై లెవెల్ కెనాల్ ద్వారా నీరు తీసుకురావాలి. అలా చేస్తేనే ఆ ప్రాంతం సస్యశ్యామలం అవుతుంది తప్ప ఇంకొక మార్గం లేదు. మీరు కాలువలు త్రవ్వినా, ఏవి త్రవ్వినా, తుంగభద్ర నుంచి వచ్చే నీరు ఏది ఉన్నదో, దానికి కరువు ప్రాంతానికి నివారణ చేసే పరిస్థితి ఉండదు. అది మీరు దృష్టిలో ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఉందని నేను ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. అట్లానే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా చాలా దుర్భిక్ష ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతంలో జూరాల ప్రాజక్టును మీరు నిర్మిస్తున్నారు. అది ఎప్పుడు ప్రారంభించారు. ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? మీ యొక్క ధ్యేయం, లక్ష్యం 1994–95లో పూర్తి చేయాలని, కాని జూరాల ప్రాజక్టు యొక్క టి.ఎం.సి.లను కూడా తగ్గించారు. ప్రాజక్టు నిర్మాణం కూడా తగ్గించారు. అందుకే గతంలో బచావత్ ఎవార్డు ప్రకారం 18 టి.ఎం.సి.లు ఉండే ప్రాజక్టును 10 టి.ఎం.సి.లకు తగ్గించడం జరిగింది. అట్లాగే దీనికి మీరు రు.30కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఈ విధంగా కేటాయిస్తే, మన లక్ష్యం నెరవేరదని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా భీమా ఎత్తిపోతల పథకం ప్రధానమైనది. దీనికి ఎస్టిమేట్స్ రు. 359 కోట్లు. ఇది ఎక్కడైతే క్షామ పరిస్థితులు ఉన్నాయో, దుర్భిక్ష పరిస్థితులున్నాయో, మెట్టప్రాంతాలున్నాయో, అట్టి ప్రాంతాలకు నీరు ఇచ్చే ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టు, దీనికి మీరు కేటాయించింది కేవలం రు. 10 లక్షలు. ఈ లిఫ్టు ఇరిగేషన్ మీద మీరు రు. 10 లక్షలు కేటాయించడం – ఏమిటి ఇది? ఆయకట్టుకు నీళ్లు ఇస్తామంటు న్నారు. లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ద్వారా 80.151 హెక్టార్లకు నీరు ఇవ్వాలని మీ లక్ష్యం, ధ్యేయంగా ఉన్నది. మీరు రు. 10 లక్షలు కేటాయించి, ఏ విధంగా నీరు ఇస్తారో స్పష్టంగా మంత్రిగారు చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఇది ఆర్థిక మంత్రిగారి యొక్క ప్రధానమైన బాధ్యత అని, వారు సమాధానం చెప్పాలని నేను ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

అట్లానే హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి. దీని ఎస్టిమేట్స్ రు. 396 కోట్లు. ఇది రాయలసీమలోని కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలకు 6 లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇచ్చేది. ఎన్.టి.రామారావుగారు ఫౌండేషన్ వేశారు, మీరు ఎస్టిమేట్ తయారుచేశారు. దీనికి రు. 396 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలి. 39 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఇచ్చే

సామర్థ్యం గల ప్రాజెక్టు ఇది. కాని దానికి మీరు కేటాయించింది ఎంత? 1983-84లో రు. 50 లక్షలు. ఇది ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఖర్చులా? ఇన్‌వెస్టిగేషన్ ఖర్చులా? లేక ఏదో ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికా?

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ సభ నియమ నిబంధనల గురించి ఉదయం కూడా ప్రస్తావం వచ్చింది. రోశయ్యగారు కూడా చూస్తున్నారు. విద్యాసాగరరావుగారు, విద్యాధర రావుగారూ బాహాటంగా, కంబైన్డ్‌గా పేపర్లు చదువుకుంటున్నారు. ఎక్కడ సర్, వాళ్ళ అసెంబ్లీకి రూల్స్ చెబుతారు. దీని గురించి మీరుఒక రూలింగు ఇవ్వండి.

ఛైర్మన్:- రూలింగ్ ఇవ్వాలంటే, నిబంధనలు లేకపోతే రూలింగు ఇవ్వాలి. నిబంధనలలో ఆల్ రెడీ పొందుపరిచాము. కాబట్టి ఇక రూలింగ్ అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, విద్యాధరరావు పేర్లను తలవకుండా జె.కె. రెడ్డిగారు క్షణం కూడా ఉండలేకపోతున్నారు. చదువుతోంది ఎవరో చూడండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి. ఈ ప్రాజక్టు ప్రధానమైన ప్రాజక్టు. ఈ ప్రాజక్టు రాయలసీమలో అనంతపురం, చిత్తూరు, కర్నూలు, కడపలకు నీరు సరఫరా చేస్తుంది. ఇది ఆరు లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించే ప్రాజక్టు. దీని 1.20 ఎస్టిమేట్ ప్రకారం 6 లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. కానీ దీనికి రు.50 మ. లక్షలు కేటాయించారు. ఎందుకు రు. 50,00,000/-లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఏ విధంగా ప్రాజెక్టు నిర్వహిస్తారు? ఆ విషయం చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది. సింగూర్ ప్రాజెక్టు, మెదక్ జిల్లాకు ఏకైక ప్రాజెక్టు. 30 టి.యం.సి. నీరును నిర్వహణా సామర్థ్యంగల ప్రాజెక్టు. ఇది రాజధాని హైదరాబాదుకు, సికింద్రాబాద్‌కు నీటిని సప్లయ్ చేసే ప్రాజెక్టు. 4 టి.యం.సి. సికింద్రాబాద్‌కు, రాజధానికి ఇచ్చేది పోగా నిజామ్‌సాగర్ క్రింద ఆయకట్టు ఉంది. ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపింపచేసేందుకు ఈ ప్రాజెక్టు నీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. మొన్ననే ప్రశ్న వచ్చింది. ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు వాగ్దానాలు చేస్తూ ఉంటారు. మెదక్ జిల్లాలో 40,000 ఎకరాలకు ఈ సింగూర్ ప్రాజెక్టు నుంచి నీరు ఇస్తామని చెబుతారు. అబద్ధాలు చెబుతారు. ప్రజలను మోసం చేయడానికి ఎందుకు ఇలా చెబుతారు. అసలు చూసినట్లయితే, 45 ఎకరాలకు నీరు ఇస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఏ బేసిస్‌పై చెప్పారు. బడ్జెట్‌లో లేకుండా ఏ విధంగా నీరు ఇస్తారు? ఈ విషయం చెప్ప వలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే శ్రీశైలం కుడికాలువ ఎంతో ప్రధానమయింది. యు.యస్. డాలర్స్, ప్రపంచబ్యాంక్ సహాయం చేసినా కూడా డబ్బులు ఉపయోగించక పోతే ఏవిధంగా చేస్తారు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రణాళికా సంఘం దీనికి ఆమోదం తెలిపింది. కర్నూలులో కోయలకుంట్ల, కడప జిల్లాలలోనూ సుమారు 6.90 లక్షల హెక్టార్ల భూమికి నీరు ఇస్తామని చెప్పారు. అది ఏ విధంగా ఇస్తారో తెలియదు. ఇప్పటికి కాలువ ప్రారంభించలేదు. టెండర్స్ సకాలంలో లేదు. ఎస్టిమేట్ లేదు. ఏమీ లేదు. ఈ విధంగా అయితే నీరు ఎలా ఇస్తారు? ఏ విధంగా ఖర్చు పెడతారు. ఈ విషయాలు చెప్ప వలసింది? 18 టి.ఎం.సి. నీరు వాడుకోవలసి ఉంది. రాయలసీమ ప్రాంతం కరువు ప్రాంతంగా ఉంది. శ్రీశైలం కుడికాలువ నుంచి అభివృద్ధి చేసే అవకాశం ఉంది. కుడి

కాలువ సెకండ్ దశలో ఉన్న దానికి ఎస్టిమేట్ చేశారు. అది ప్రపంచబ్యాంక్‌కి పంపిస్తామని అన్నారు. ఎప్పుడు పర్మిషన్ తీసుకుంటారు. ఎప్పుడు పంపుతారు? ఏ విధంగా చేస్తారు? ఈ విషయాలను చెప్పవలసి ఉంది. దీనికి ఎలాట్ చేసిన డబ్బులు రు. 14 లక్షలు మాత్రమే. కానీ ఈ నిర్మాణానికి రు. 51 కోట్లు 50 లక్షలు మాత్రమే ఎలాట్ చేశారు, ఇది రెండవ దశ. ప్రపంచబ్యాంక్ నుంచి ఇచ్చిన డబ్బులు ఎప్పుడు ఇచ్చారు. అది టైం అయిపోతోంది. మనం ఖర్చు పెట్టని పర్యవసానంగా ఇప్పుడు ప్రపంచ బ్యాంక్ టైం అయిపోయిందని టైం ఎక్స్‌టెన్షన్ చేయమని రాష్ట్రప్రభుత్వం కోరుతోంది. ఇంత దౌర్భాగ్యమయిన పరిస్థితిలో ఉంది, ప్రపంచ బ్యాంక్ టైం ఇస్తుందో, లేదో? కానీ మనం టైమ్ కోరుతున్నాము. కేంద్ర జల సంఘంనుంచి ఇప్పటికీ అనుమతి లభించలేదు. ఎందుకు లభించలేదు ఈ విషయం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ చాలా కాలం నుంచి ఉంది. నల్గొండ ఆ ప్రాంతాలలో ఎప్పుడు చూసినా దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అప్పుడు ఎడమ కాలువద్వారా 21,408 హెక్టార్లకు నీరు సప్లయి చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. కానీ ఇంతవరకూ ఒక్క సొరంగం త్రవ్వలేదు. దురదృష్టవశాత్తు దీనికింద కేటాయించింది రు. 6 కోట్లు మాత్రమే. దీనిని ఏ విధంగా ఖర్చు పెడతారు? హెడ్ రెగ్యులేటర్ నిర్మాణ స్థలాన్ని మార్చడానికి పూనుకుంటుంటే అదనంగా దానికి రు.50 కోట్లు పైన పడుతుంది. ప్రపంచ బ్యాంక్ అనుమతి పొందాలి. ప్రపంచ బ్యాంక్‌కు ఎప్పుడు పంపుతారో, ఎప్పుడు అనుమతి పొందుతారో అనేది స్పష్టంగా చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది. గాలేరు, నగరి, సుజల స్రవంతి ఇది శ్రీశైలం రిజర్వాయరు నుంచి కృష్ణాలో లభ్యమయ్యే 40 టి.యం.సి. నీరును ఉపయోగించే అవసరం ఉంది. దీనిద్వారా కడప, చిత్తూరు, నెల్లూరు ప్రాంతాలకు నీరు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. 1,31,500 హెక్టార్లకు లభించవలసిన అవసరం ఉంది. సుమారు దీని ఎస్టిమేట్ రు. 1,296 కోట్లు, దీనిని కేంద్ర జల సంఘం అనుమతి ఇప్పటికీ లభించలేదు. దీనికి రు. 50 లక్షలు కేటాయిస్తారా? ఈ కార్యక్రమానికి రు. 1,296 కోట్లు ఎస్టిమేట్ ఉంది. రు. 50 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. ఇక సోమశిల ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనిని ఎప్పుడు ప్రారంభించారు? ఎప్పుడు పూర్తయింది? దీని ద్వారా రెండవదశ నీరు రిజర్వ్ చేసే సామర్థ్యం పెంచవలసిన బాధ్యత ఉంది. దీనికి కాలువలు త్రవ్వవలసి ఉంది. లక్ష ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వవలసి ఉంది. 1993-94లో రు.8కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఏ విధంగా నీరు సప్లయి చేస్తారో సమాధానం స్పష్టంగా చెప్పవలసి ఉంది. తెలుగుగంగ ప్రధానమయినది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ముఖ్యంగా రాయలసీమకు కీలకమయినది ఈ తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు. దీనిద్వారా ఆ ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలం చేయడమేకాక రాయలసీమ దానితోబాటు ఇతర ప్రాంతాలు సస్యశ్యామలం చేయవచ్చు. మద్రాసుకు నీరు సప్లయి చేయవచ్చు. ఇన్ని బృహత్తరమయిన పథకాలున్న ఈ ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర జల సంఘం అనుమతి ఇప్పటికీ లభించడం లేదు. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కేంద్రంలో అప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉండింది. అప్పుడు అవరోధాలు కలిగిస్తే కలిగించవచ్చు. కానీ ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అక్కడ ఉంది. అదే గాక ప్రధానమంత్రి మన రాష్ట్రానికి చెందినవారే కాబట్టి ఇప్పటికీ దానికి అనుమతి లభించలేదు. అంటే నేను బాధపడుతున్నాను, విచారిస్తున్నాను. ప్రధానంగా చూసినట్లయితే, కర్నూలు, కడప, చిత్తూరు, నెల్లూరుకి సుమారు 2,32,689 హెక్టార్లకు నీరు ఇచ్చే ఈ

ప్రాజెక్టు గురించి ఎంత నిర్లక్ష్య భావం వహిస్తున్నారో అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ ప్రాజెక్ట్ రెండువేల సంవత్సరాల లోపల నిర్మించినట్లయితే, రేపు ఎన్ని తగాదాలు వస్తాయో, ఏ పరిస్థితి వస్తుందో, మూడు రాష్ట్రాలకు ఈ నీరువల్ల తగాదాలు ఏర్పడతాయి కాబట్టి ప్రత్యేకించి దీనికి నిధులు కేటాయించాలి. అవసరమయితే ప్రపంచ బ్యాంక్ నుంచి తీసుకునేందుకు ప్రయత్నం చేయాలని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. మొన్ననే చెప్పారు. 1995-96లో మద్రాసుకి నీరు అందిస్తామని, 22,260 హెక్టార్లకు నీరు ఇస్తామని అన్నారు. ఇక పులిచింతల ప్రాజెక్టు, ఇది కృష్ణా డెల్టా నుంచి నీటిని సప్లయి చేసి సకాలంలో రిజర్వాయర్ కట్టి దానిని నిర్మించవలసిన బాధ్యత ఉంది. కేంద్ర జల సంఘం అనుమతి ఇప్పటికీ లభించలేదు. దీనికి రు. 10 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. దీనికి మీరు కేటాయించింది. 10 లక్షలే, 10 లక్షలు కేటాయించి మేము పూర్తి చేస్తాము అని, దీనికి ఇన్ని ఎకరాలకు నీరు ఇస్తాము అంటే అది సాధ్యమయ్యేది కాదు. ఇంకొకటి పోలవరం ప్రాజక్టు అధ్యక్షా. ఇది జాతీయ ప్రాజక్టు, బ్రహ్మాండమైన ప్రాజక్టు ఈ ప్రాజక్టు విషయంలో మీరు ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో ఉన్నారా? ఎస్టిమేషన్ తయారీలో ఉన్నారా? ఈ ప్రాజక్టు వచ్చినట్లైతే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క స్వరూపమే మారిపోతుంది. సశ్య శ్యామలం అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని మీరు గుర్తించినట్లైతే 311 టి.ఎం.సి.లు నిలువ చేసే ప్రాజక్టు. అస్సామ్, మధ్యప్రదేశ్ ఒరిస్సా గవర్నమెంటు వారితో దీనిని నిర్మించడానికి మాట్లాడవలసి ఉంటుంది. మాట్లాడుతున్నారు కాని మీ కార్యక్రమం చూసినట్లైతే నత్త నడకగా కనిపిస్తోంది, నిర్మించే పరిస్థితిలో లేదు కాబట్టి నేను మనవిచేస్తున్నాను...

(బెల్)

ఛైర్మన్:- విఠల్‌రెడ్డిగారి స్పీచ్ పూర్తి అయినదండీ. The House is adjourned to meet aagain at 5.00 P.M. today.

(The House then was adjourned at 1.32 P.M. to meet again at 5.00 P.M.)

(సభ తిరిగి సాయంత్రం 5.10 గంటలకు సమావేశం అయినది).

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు).

1993-94 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు గ్రాంట్లకొరకు అభ్యర్థన.

(1) అభ్యర్థన నెం. XXXII నీటి పారుదల
(2) అభ్యర్థన నెం. X విజ్ఞానశాస్త్రం, సాంకేతిక విజ్ఞానం పర్యావరణ
(3) అభ్యర్థన నెం. XXXIX విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి.
(4) అభ్యర్థన నెం. XXXIII చిన్నతరహా నీటిపారుదల

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఏలేరు రిజర్వాయరు తూర్పు గోదావరిలో ఉంది. ఇది ప్రధానమయింది. మొదటి దశలో 44,200 హెక్టార్లకు నీరు ఇచ్చేది ఉంది. విశాఖపట్టణం స్టీల్‌కు నీరు సప్లయి చేయవలసిన బాధ్యత ఉండేది. కానీ రాష్ట్రప్రభుత్వ నిధులు విడుదల చేసినా ఏమీ చేయడం లేదు అని ప్రత్యేకంగా మీకు మనవిచేస్తున్నాను.

ఇప్పటికీ కేంద్ర జలసంఘం అనుమతి కూడా లభించలేదు. దీని ఎస్టిమేట్ రు. 335.40 లక్షలు. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం వద్ద ధనం లేనందున కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి డబ్బులు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. ఎలాట్ చేసిన డబ్బులు ఖర్చుపెట్టలేదు. ఈ సందర్భంలో నేను రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే దీనికి అదనంగా ఎలాట్ చేసిన డబ్బును రాష్ట్రప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టమనే ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. వంశధార ప్రాజెక్టు ప్రాంతం ఇతర ప్రాంతాలకన్నా వెనకబడి ఉంది. వంశధార మొదటి దశ నిర్మాణానికి రు. 3 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేశారు. దీనితో ఈ ప్రాజెక్టు ఎలా నిర్మాణం జరుగుతుందో మనం అర్థం చేసుకోవలసి ఉంది. కేంద్ర జల సంఘం అనుమతి ఇప్పటికీ లభించలేదు. రు.3కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేశారు. 20,127 హెక్టార్ల నీరు ఇస్తామని అంటున్నారు. ఏ పద్ధతిలో ఇస్తారో చెప్పవలసి ఉంది. వంశధార రెండవ దశ బ్యారేజ్ నిర్మించడం ద్వారా 14,333 హెక్టార్ల నీరు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటికీ దీనికి రు.78,60,000/- మాత్రమే రిలీజ్ చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టు ఎలా నిర్మాణం చేస్తారు? ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్య మంత్రుల సమావేశం జరిగింది. ఇప్పటికి వంశధార పరిస్థితి ఏమిటో అనేది తేల్చలేకుండా ఉన్నారు. ఈ సందర్భంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని ఈ వంశధార ప్రాజెక్టు రెండవ దశ పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. దీనికి రు. 3 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేశారు. రు. 3 కోట్లు ఎలా కేటాయించారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. రెండవది విద్యుచ్ఛక్తి ఇది ప్రధానమయిన విషయం. వాడుకొన్న విద్యుచ్ఛక్తిని చూసినట్లయితే ఇంకా విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. ఆర్థికమంత్రి ఈ శాఖ చేపట్టడం జరిగింది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉత్పత్తి చేసే మెగావాట్స్ 496. కేంద్ర రంగం నుంచి తీసుకొనేది 4,116 మెగావాట్స్. మనం ఉత్పత్తి పెంచవలసిన బాధ్యత ఉంది. ప్రధానంగా ఈ విద్యుచ్ఛక్తిని పెంచవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతయినా ఉంది. సబ్-స్టేషన్స్ ప్రారంభించడానికి కూడా ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు నాగార్జునసాగర్ ఆటమిక్ సబ్‌స్టేషన్ శాంక్షన్ అయింది. దానిని తీసుకుపోయి వేరే రాష్ట్రంలో పెట్టడం జరిగింది. మళ్లీ ఇప్పుడు విశాఖపట్టణంలో ఆటమిక్ స్టేషన్ పెట్టవలసిందని అంటున్నారు. సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించడం జరిగింది. ప్రైవేటు రంగానికి కేటాయించడం జరుగుతుంది. ప్రైవేటు రంగం చేసినట్లయితే విశాఖపట్టణంలో గానీ, కృష్ణపట్టణంలోగానీ, రామగుండం, కొత్తగూడెం వీటిని అభివృద్ధి చేసేందుకు, 5 మెగావాట్స్ పెంచే అవకాశం ఉంది. దీనికి చాలా తక్కువ నిధులు ఉన్నాయి. నిధులు ఎక్కువ కేటాయించవలసిన బాధ్యత ఉంది. మీద్వారా ఈ సందర్భంగా ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారికి, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖా మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా కోరేదేమంటే ప్రత్యేకంగా ఈ రంగాన్ని పెంచ వలసిన బాధ్యత ఉంది. దీని వాడకం కూడా విపరీతంగా పెరిగిపోతోంది. సంవత్సరానికి 1000 నుంచి 2000 మెగావాట్లు పెంచవలసిన బాధ్యత ఉందని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

5.20 మ. శ్రీ పి. సుభాష్‌చంద్రబోస్ (రామచంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, తమరు నాకు ఇచ్చి నటువంటి ఈ అవకాశాన్ని గోదావరి డెల్టా నీటిపారుదల వ్యవస్థ అట్లాగే గోదావరియొక్క వరద గట్ల పరిస్థితి ఏలేరు రిజర్వాయర్ నీటిపారుదల వ్యవస్థ గురించి వినియోగించు కొంటాను. ప్రత్తిపాడు నియోజకవర్గం ఏజన్సీ ఏరియా, ఒకటి రెండు మైనర్ ప్రాజెక్టుల

అవశ్యకత గురించి తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఉభయ గోదావరి జిల్లాలో గోదావరి డెల్టా నీటిపారుదల వ్యవస్థ క్రింద ఎకరానికి 164 రూపాయలు చెల్లిస్తూ ఉంటారు. 15 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తూ ఉంటారు. 3 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే డెల్టా వ్యవస్థకు నిధులు విడుదల చేసినారు. మరి 3 కోట్ల రూపాయలలో 2 కోట్ల రూపాయలు సిబ్బంది జీతభత్యాలకు ఖర్చు చేస్తున్నారు. మిగిలిన కోటి రూపాయలు మాత్రమే ప్రధాన కాలువల మరమ్మత్తుకు ప్రధాన కాలువ అనుబంధంగా ఉన్న బ్రాంచి కాలువల మరమ్మత్తులకు అట్లాగే లాకులయొక్క మరమ్మత్తులకు వినియోగించడం జరుగుతుంది. అతి స్వల్పమైన నిధులతో అక్కడ అత్యవసర పనులు చేయలేని పరిస్థితి జరుగుతున్నది. 1990 మే నెలలో తుఫాను అనంతరం ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులతో చేపట్టిన కార్యక్రమాలు మేజర్, మీడియం ప్రధాన కాలువల మరమ్మత్తులు కూడా ఆ పథకాలలో చేర్చారు. కాని ప్రధాన అనుబంధ కాల్వలు అనుబంధ బ్రాంచి కాల్వలు పంట కాల్వలు కాని మైనర్ డ్రెయిన్ మరమ్మత్తులు ఏటిగట్టు మరమ్మత్తులు ఆ పథకాలలో చేర్చలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సొంతంగా చేయవలసిన అవసరం బాధ్యత కూడా ఉంది. విచారించ తగ్గ విషయం ఏమిటంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క నిధులతో చేయువలసిన ఈ కార్యక్రమాల పట్ల ప్రభుత్వం అంత శ్రద్ధ చూపించడం లేదు అందుకని తమ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. అంతేకాకుండా సి.ఇ.ఆర్.పి. కార్యక్రమాల్లో గత 2 సంవత్సరాలుగా ప్రధాన కాలువ కొంత కొంత భాగాలు పూర్తి చేయవలసింది ఈ సంవత్సరం ప్రధాన కాలువకు మరమ్మత్తులు చేపట్టడం లేదనేది గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. మరి సి.ఇ.ఆర్.పి. పనులు డ్రెయినుపర్కు కూడా చాలా చక్కగా, రైతుల సంతృప్తి మేరకు రైతుల ఆనందం మేరకు పనులు పూర్తిచేయడానికి, మైనరు డ్రెయిను అసలు టేకప్‌చేయాలని మీదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అంతేకాకుండా 1992ఏప్రియల్‌లో మెమో ఇవ్వడంజరిగింది. ప్రభుత్వం మెమో నెం. 1377/ పి.టి.1/92/1 ప్రకారం కృష్ణా, గోదావరి, పెన్నా సి.ఇ.ఆర్.పి. కార్యక్రమాల్లో పంట కాలువల మరమ్మత్తులు కూడా ఉన్నాయి. 1993 డిసెంబరు వరకు సాధారణ నిధుల క్రింద ఎటువంటి నిధులు మంజూరు చేర్చరాదని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. సిబ్బంది జీతభత్యాలు మినహా, సాధారణ నిధులు ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వకూడదని నిషేధించడం జరిగింది. సి.ఇ.ఆర్.పి. కార్యక్రమాల్లో ప్రధానకాలువ అనుబంధంగా గల బ్రాంచ్ పంట కాలువలు మైనర్ డ్రెయినేజ్ సి.ఇ.ఆర్.పి. కార్యక్రమంలో లేవని ఇక్కడ మీకు కనబడుతుంది. ఈ మెమో ఇట్లాగే అమలు జరిగితే ఏటిగట్టులు కాని, ప్రధాన కాలువలు కాని గండ్లుపడితే అవి పూడ్చలేని పరిస్థితి ఎదురు అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. కొన్ని అత్యవసరమైనట్టి లోపభూయిష్టమైనటువంటి ప్రమాద భూయిష్టమైనటువంటి నీటిపారుదల పనులు చేపట్టడం జరిగింది. దీనికి కాంట్రాక్టరుకు చెల్లించవలసిన బిల్లులు కూడా సంవత్సరం దాటినా ఇవ్వలేని దుస్థితి ఉంది. ఈ సాధారణ నిధులు కొన్ని ప్రత్యేకమైన పనులకు కేటాయిస్తే, ఈ మధ్య విచిత్రమైన సాంప్రదాయం తలెత్తింది ఈ నీటి పారుదల శాఖలో. ప్రజా పనులు విజ్ఞప్తి మేరకు జి.ఓ. కాస్త సడలిస్తూ సెప్టెంబరు ఒకటవ తేదీన మరో జి.ఓ. జారీచేశారు. దీని ప్రకారంగా ప్రతి సంవత్సరం విడుదలచేసిన సాధారణ నిధులు అవి కూడా అత్యవసరమైన పనులు ఎంపిక అయిన వాటికి కొన్ని

ఉన్నాయి. మంజూరు కూడా ఈ మధ్య జరిగింది. నేడు డెల్టాలో మైనర్ డ్రైయిన్ పంట కాల్వలు మరమ్మత్తులు చేయాలంటే సుమారు 4 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి అంచనా తయారు చేసి అధికారులు పంపించడం జరిగింది. ఇందులో వరద గట్ల మాత్రం చేర్చలేదు. మనం దీనిని అత్యవసరంగా మంజూరుచేస్తే తప్ప మరి ఈ ఏడు సి.ఇ.ఆర్.పి. కార్యక్రమం చేసిన ప్రపంచ బ్యాంకు పనులకు ఏమాత్రం విలువలేకుండా పోయే అవకాశం ఉంది. గోదావరి డెల్టా నీటిపారుదల వ్యవస్థకు సాధారణంగా నిధులు కూడా 30 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. కాని ఈ 30 కోట్ల రూపాయలలో అత్యధిక శాతం సిబ్బంది జీతభత్యాలకు తప్ప పనులకు ఖర్చుపెట్టేది అతి స్వల్పమే. జీతభత్యాలు నేరుగా ప్రభుత్వమే చెల్లించాలి శాఖ నిధులు కాల్వలు ప్రక్షాళన చేయడానికి వినియోగించాలి తప్ప దీంట్లో జీతభత్యాలకు వినియోగించకూడదని మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఏటి గట్టు పరిస్థితి సమీక్షించే అవసరం ఉన్నది. గోదావరి ఏటిగట్టు సుమారు 530 కిలో మీటర్లు బ్యారేజీ ఎగువన 193 కిలోమీటర్లు బ్యారేజి దిగువన 340కిలోమీటర్లు. గత 10 సంవత్సరాలలో ఏటిగట్టు మరమ్మత్తులు వరదగట్ల నిర్వహణ గ్రాంట్లు కూడా సుమారు 8 సంవత్సరానికి 80 లక్షల రూపాయలు మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది. ఈ 80 లక్షల రూపాయలలో 20 లక్షల రూపాయలు బ్యారేజీ మెయిన్‌టెనెన్సుకు పోగా 40 లక్షల రూపాయలు సిబ్బంది జీతభత్యాలకు పోగా 20 లక్షల రూపాయలు ఫ్లడు ప్రొటక్షన్ మెటీరియల్ పర్చేజ్ చేయడానికి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఏటిగట్టు ఏవిధంగా అయినా పరి రక్షించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. 1980 సంవత్సరంలో వరదగట్ల నిర్వహణకు కెనాల్ నిర్వహణకు మెయిన్‌టెనెన్సు గ్రాంటు ఎకరానికి 10 రూపాయలుంటే తరువాత ఎకరానికి 20 రూపాయలకు కెనాల్ మెయిన్‌టెనెన్సు పెంచారు తప్ప వరద గట్లకు ఒక్క రూపాయి కూడా పెంచడం జరగలేదు. ఈ నిష్పత్తి ప్రకారం కనీసం 2 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు వరద గట్ల మెయిన్‌టెనెన్స్‌కు మంజూరు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అంతేకాదు కృష్ణానది అప్‌స్ట్రీమ్ రిజర్వాయర్ ఉన్నాయి. అప్‌స్ట్రీమ్ రిజర్వాయర్ ఉన్న కారణంగా వరదల ఉద్రిక్తత తగ్గదు కాని ప్రతి సంవత్సరం వరదల ఉద్రిక్తత రావడం జరుగుతుంది. 1953 సంవత్సరం, 86 సంవత్సరం పరిస్థితి 1991 పరిస్థితి మననం చేసుకొంటున్నాము. కాబట్టి సంవత్సరానికి మించి మరొక సంవత్సరం మనకు వరదలు రావడం జరుగుతున్నది. అందుచేత ఫ్లడ్ బ్యాంకు మెయిన్‌టెనెన్సు చేయడానికి కనీసం 2 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేసి సిబ్బంది యొక్క జీతభత్యాలు మాత్రం డైరక్టుగా ప్రభుత్వం ఇవ్వాలని కెనాల్ మైన్‌టెనెన్సు గ్రాంట్సుతో సిబ్బంది జీతభత్యాలు ఇస్తూపోతూ ఉంటే వరదగట్టు ఏమాత్రం పరిరక్షించుకోలేమని మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఏలేరు రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టుయొక్క నీటిపారుదల తమకు తెలియచేయ వలసివుంది. ఏలేరు రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టు 1978లో ప్రారంభించి 1992 సంవత్సరంలో జాతికి అంకితం చేయబడింది. ఆనాడు శంఖస్థాపన చేసిన ముఖ్యమంత్రి గౌరవనీయులైన డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారు కంచెరామన్న పంతులు డైరీ ప్రకారంగా 12.95 టి.ఎం.సి. నీరు 68 వేల ఎకరాలు ఉన్నాయి. ఏలేరు రిజర్వాయర్ క్రింద ఒక లక్షా 10 వేల ఎకరాలు ఉంది. 12.95 టి.ఎం.సి. నీరు 68వేల ఎకరాలు సాగు చేయడానికి మిగతా 42వేల ఎకరాలు గోదావరి ఈస్టర్న్ డెల్టా ఆయకట్టు క్రింద చేర్చి 42 వేల ఎకరాలు సామర్లకోట

మెయిన్ కెనాల్ నుండి పిఠాపురం బ్రాంచి కెనాల్ 5 టి.ఎం.సి. నీరు చేర్చడాన్ని విశాఖ
పట్టణం ఉక్కు కర్మాగారానికి సరఫరా చేయడానికి ఆనాడు వాగ్దానం చేసి ఆ వాగ్దానం
ప్రతిఫలంగా కేంద్రప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో, రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రతినిధులతో- ఉక్కు
కర్మాగారం ప్రతినిధులతో ఒక 'సమావేశం ఏర్పాటు చేసి' అగ్రిమెంటుకు రావడం
జరిగింది. కాని ఈనాడు ఆనాటి ఒప్పందానికి తిలోదకాలు ఇచ్చి ఒక మెమో విడుదల
చేశారు. మెమో నెం. 80/5సి/3/91 తేది 22.1.90 ఆ మెమె ప్రకారం విశాఖ ఉక్కు
కర్మాగారానికి పంపించే నీటి ప్రవాహానికి సీ ఫేజెస్ లీకేజెస్ ఉంటాయి కాబట్టి 5 టి.ఎం.సి.
బదులు 10 టి.ఎం.సి. నీరు విశాఖపట్టణం ఉక్కు కర్మాగారానికి పంపించాలని. ఏలేరు
రిజర్వాయర్ కెపాసిటీ 23 టి.ఎం.సి. ఉన్నది. కాని 16.40 టి.ఎం.సి.నీరు మాత్రమే ఆ
రిజర్వాయర్‌లో నిల్వ ఉండడం జరుగుతున్నది. 5 టి.ఎం.సి. మాత్రమే పంపాలి. కానీ 10 5.3
టి.ఎం.సి. విశాఖపట్నం ఉక్కు కర్మాగారానికి పంపుతూ, మిగతా 6.4 టి.ఎం.సి. నీరు సా.
మాత్రమే 68 వేల ఎకరాలు సాగుచేయడానికి వినియోగిస్తున్నారు. ఇది సరిపోదు కాబట్టి
కొంత ఆయకట్టు తగ్గించి స్వల్పకాలిక పంటలు తప్ప చెరకు వంటి దీర్ఘకాలిక పంటలు
వేయకూడదని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతంలో దక్కన్ షుగర్స్, సామర్లకోట,
కిర్లంపూడి షుగర్స్ పిఠాపురం, తాండవ షుగర్స్, తుని ఫ్యాక్టరీలు ఆ ప్రాంతంలో
ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఈ ఫ్యాక్టరీలు మూతపడే ప్రమాదం ఉంది. ఈ జీ.వో. వలన దీనిని
ఉప సంహరించడం వలన ఒరిజినల్ ఎగ్రిమెంట్‌కు ఏమాత్రం భంగం కలగదు. రైతులు
తీవ్రమయిన అశాంతికి లోనవుతున్నారు. అక్కడ శాంతిభద్రతలకు విఘాతం కలిగే పరిస్థితి
ఉంది. దయచేసి మెమో ఉపసంహరింపచేయాలని కోరుతున్నాను. మా తూర్పు జిల్లాలోని
ప్రత్తిపాడు నియోజకవర్గంలో ఏజెన్సీ ప్రాంతం ఉంది. అక్కడ కిట్టమ్మోరి పేట దగ్గర
తాండవ కాలువపై మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ప్రతిపాదించి 1978 సంవత్సరంలో ఇన్వెస్టిగేషన్
పూర్తిచేసి ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. దీనివలన సుమారు 5 లక్షల ఎకరాలు
సాగుచేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనికి 35 ఎకరాల ఫారెస్టు సబ్‌మెర్జ్ అయ్యే
అవకాశం ఉంది. దానికి రెవెన్యూ ల్యాండ్ 35 ఎకరాలు మాచి తూర్పుగోదావరి జిల్లా
కలెక్టరుగారు ఫారెస్టు డిపార్ట్‌మెంట్‌కు ఎలిమినేట్ చేసే ప్రపోజల్ పంపితే విచారించతగ్గ
విషయం ఏమిటంటే, అధికారులలో కొర్రీ వేసే మనస్తత్వం ఏవిధంగా ఉందంటే,
అధికారులు గానీ, ప్రజా ప్రతినిధులు గానీ మంచి పనిచేస్తున్నప్పుడు, జిల్లా కలెక్టరుగారు
పంపిన ప్రపోజల్‌పై ఎం.ఆర్.వో. సంతకం లేదని ప్రతిపాదన తిప్పి పంపడం జరిగింది.
ఇకపోతే ఎ. మల్లవరం, లక్కెంట్టిపాలెం రెండు గ్రామాలలో లిఫ్టు ఇరిగేషన్‌కు
ప్రతిపాదించి 1978 సంవత్సరంలో ప్రపోజల్స్ పంపడం జరిగింది. దీనివలన రెండువేల
ఎకరాలు ఇరిగేట్ కావడానికి అవకాశం ఉంది. ఇది మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంగా
ప్రకటించారు కాబట్టి ఈ మూడు స్కీమ్స్ మంజూరు చేసి అక్కడ ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో వున్న
ప్రజల అశాంతిని తొలగించవలసిందిగా కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్య
వాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రోశయ్యగారు లేరు. విద్యుత్‌శాఖ మంత్రిగారు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- నేను నోట్ చేసుకొని వారికి ఇస్తాను. ఇప్పుడే వస్తారు.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:- వారు విన్నదానికీ, నోట్ చేసుకున్నదానికి తేడా ఉంది. అధ్యక్షా, ఈ ఇరిగేషన్ పాలసీ స్టేట్‌మెంట్ ఒకటి ప్రభుత్వం సభముందు ఉంచింది. పాలసీ స్టేట్‌మెంట్‌లో పాలసీ ఏముందో నాకు అర్థం కాలేదు. ఎందుకంటే 10 వందల 48 కోట్ల 99 లక్షల రూపాయలు మొత్తం ఇరిగేషన్ బడ్జెట్ అన్నారు. ఇందులో 537 ప్లాన్ అన్నారు. మిగిలింది నాన్ ప్లాన్ అన్నారు. 537 లో 310 కోట్ల రూపాయలు పెద్ద ప్రాజెక్టులకు కేటాయించాము అంటే రాష్ట్రం అంతా ఉబ్బి తబ్బిబ్బయి పోయింది. తీరా చూస్తే 310 కోట్ల రూపాయలు భారీ ప్రాజెక్టులకు. భారీ ప్రాజెక్టులకు చూస్తే 637 కోట్ల రూపాయలు ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులకు కావాలి. దీంట్లో ఇంతవరకు 2923 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా సుమారు 33 వందల కోట్ల రూపాయలు కావాలి. 33 వందల కోట్ల రూపాయలతో పూర్తి అయ్యేదానికి 300 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు ఈ సంవత్సరం. దీనికి నాకు అర్థం కానిది కాస్ట్ ఎక్స్‌కలేషన్ ప్రతి సంవత్సరం 15 శాతం ఉంటుంది. మనకు కనపడుతున్న ఎస్టిమేట్స్ చక్కదనం ఇది. కాస్ట్ ఎక్స్‌కలేషన్ 15 పర్సంట్ ఉంటే మీరు 10 పర్సంట్ బడ్జెట్ యిస్తిరి. దీనివలన పని జరిగేదెట్లా? ఎట్లా వుందంటే తిరపతిలో పిలిచి తలా ఇంత గొరిగి అట్లే పెట్టినట్లు ఉంటుంది తప్ప ఉపయోగం లేదు. మనకు మొదలుపెట్టిన ప్రాజెక్టు ఇంజనీర్లుగానీ, కట్టిన కంట్రాక్టర్లుగానీ బ్రహ్మాండంగా బంజారాహిల్స్‌లో భవనాలు కట్టుకున్నారు. కానీ రైతులు మాత్రం రెండు చేతులూ నెత్తిన పెట్టుకున్నారు. వాళ్ల బ్రతుకు గడప దాటలేదు. నాగార్జునసాగర్ నీరు వదిలి 26 సంవత్సరాలు అయింది. ఎగ్జాంపుల్ కొరకు చెబుతున్నాను. 26 సంవత్సరాలు అంటే ప్రాజెక్టు లైఫ్‌లో నాలుగోవంతు అయిపోయింది.

ఈనాటికయినా కాలువకు నీరు ఇస్తామనే గ్యారంటీ ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందా? ఇప్పుడు రెండు లక్షల ఎకరాలకు నీరు రావాలి. ఇప్పటికీ కాలువలే పూర్తిగా త్రవ్వలేదు. ఉన్న పరిస్థితి చూస్తుంటే ఎప్పుడు ఈ కాలువ తెగుతుంది? ఎప్పుడు అక్కడి బ్రాంచీలకు షట్టర్లు పడతాయో తెలియని పరిస్థితి. కట్టిన ప్రాజెక్టు పరిస్థితి ఇట్లా వుంటే, ఒకవైపు డ్యామ్ మీద (ఎర్త్ ఆన్ డ్యామ్) వొక్కులు పడుతోంది. ఏటేటా పూడుస్తారు. మన పని మన నాణ్యత ఎట్లా ఉందో కనిపిస్తోంది. అట్లాగే లైనింగ్ చేశారు ప్రపంచబ్యాంకునుండి అప్పు తెచ్చి. వడ్డీ ప్రతి సంవత్సరం 1000 కోట్ల రూపాయలు కడుతున్నాము. అక్కడ లైనింగ్ చూస్తే ఒక్క బండ లేకుండా క్రిందకు పడిపోవడం, అవి ఎవరో వాళ్లు తీసుకుపోయారు. అక్కడ లైనింగ్ లేదు. ఏమీ లేదు. మన పని ఇంత బ్రహ్మాండంగా ఉంది. పని క్వాలిటీ అంత బ్రహ్మాండంగా ఉంది. పాలసీ అంటే ఏమిటి? ప్రభుత్వాన్ని నేను అడిగేది ఇక్కడ వున్న ప్రాజెక్టులను ఎన్నేండ్లలో పూర్తిచేస్తారు? ఎంత కేటాయించి ఎట్లా చేస్తారు? ఏదన్నా ప్లాన్ మీకు ఉంటే చెప్పండి. అదేమీ లేదు. మేము వాళ్లకంటే 10 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువ ఇచ్చాము అని చెప్పుకోడానికి తప్ప ఎందుకు పనికిరావు. ఫలానా రోజుకు పూర్తి చేస్తామనే పరిస్థితి లేదు. కృష్ణానది మీదే ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు ఎక్కువ ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు జూరాల గానీ, తెలుగుగంగ, శ్రీశైలం కుడికాల్వ, ఎడమకాల్వ, నాగార్జున సాగర్ కానీ, ఇంకా హంద్రీ, నీవా, గాలేరు నగరి మొత్తం ప్రాజెక్టులలో ఎక్కువ భాగం కృష్ణానదిపైనే ఉన్నాయి. కృష్ణానదిమీద రెండువేల సంవత్సరాల వరకు నీరు వాడుకునే

హక్కు ఉంది. తరువాత లేదు. ఎట్లా ఏమి ఆలోచనలో ఉంది ప్రభుత్వం. [illegible] సంవత్సరం నాటికి ఎంత పూర్తిచేస్తారు? ఎంత ఆడతారు. మళ్లీ పంపకానికి వస్తే కనీసం ఇంత పారకం అవుతుంది మాకు కూడా రావాలని చెబుతాము. బచావత్ అవార్డు ప్రకారం మేము ప్రాజెక్టులు కట్టుకొని ఉన్నాము. మాకు రైట్ ఉంది. [illegible] టి.ఎం.సి. మాకు వస్తుందనే మాట కూడా మనం అనలేని స్థితిలో పడతాము. చాలా నష్టపోతుంది రాష్ట్రం అని తీవ్రంగా ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. దీనిని సీరియస్ తీసుకొని [illegible] సంవత్సరం నాటికి మనం ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు కంప్లీట్ చేసుకొని, పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను కొంతవరకయినా పూర్తి చేసుకోగలిగితే మనకు ఉపయోగం ఉంటుంది. లేకపోతే తీవ్రమయిన నష్టం జరుగుతుంది. భావితరాల వాళ్లు మనలను క్షమించరని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే అధ్యక్షా, పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు తీసుకుంటే ఎన్ని సంవత్సరాలు ఇవి పెండింగ్‌లో ఉండేది? ఒకనాడు రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉండి ఈ రెండింటి మధ్య పడలేదు. ఈనాడు మనకు రెండు ప్రభుత్వాలు లేవు. ఎందుకు తగాదా వస్తుంది. ఒకసారి ఎందుకంటే రాష్ట్రంలో తగాదాలు. మా దగ్గర ఒక ముతక సామెత ఉంది. షావుకార్లు ఇద్దరూ కల్లుపాకలో కెళ్లి కలబడి కొట్టుకుంటూ, గొట్టెవడ్లు కలియద్రొక్కి ముళ్లు వూడిన తరువాత ఇద్దరూ పంచుకున్నారు. ఇట్లా ఉంటుంది. ఇద్దరూ కలియబడ్డట్లు షా ముందు ప్రదర్శించుకొని, కర్నాటక కట్టుకుంటుంటే చూస్తూ కూర్చున్నారు. మేము ఏమి అనుకోవాలనేదే ప్రశ్న. భీమా ప్రాజెక్టు ఏమి అయింది? అట్లాగే శ్రీశైలం ఎడమ కాలువను మీరు [illegible] చేసారు. శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ విషయంలో మీరు చెప్పింది ఒక్కటి కూడా వాస్తవం కాదని పదేపదే రుజువు అయింది. ఇదే శాసనసభలో ఒక్కొక్క ముఖ్యమంత్రి ఒక్కొక్క వాగ్దానం చేసి పోతున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను. గ్లోబల్ టెండర్లు పిలిచామని ఈ పాలసీలో వ్రాశారు. ఎన్నాళ్ల క్రింద పెట్టారు. ఎందుకు ఫైనల్ చేయలేదు, ఈనాటికీ ఎందుకు అది ఇవ్వలేదు? 1994 ఆఖరుదాకా సొరంగం పడుతుందో లేదో పరిశీలన పూర్తి అవుతుందని చెబుతున్నారు. 1994 వరకు మీరు పరిశీలన పూర్తిచేసి 6 సంవత్సరాలలో త్రవ్వి ప్రాజెక్టు కట్టి నీరు ఇస్తారని నమ్మమంటారా? ఎట్లాగ నమ్మాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అదే విధంగా శ్రీరామసాగర్ రెండవదశ ఎంతవరకు పూర్తిచేశారు. అసలు దాని క్లియరెన్సు తెచ్చు కున్నారా? అసలు దాదాపు పెండింగు ప్రాజెక్టుల లిస్టులోనుంచి శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ, శ్రీరామసాగర్ 2వ దశ పోయాయి ఒక దశలో. గొడవచేస్తే అవి చేర్పిస్తామని చెప్పారు. అది చేర్పించారా? లేదు. వీరిని సెకండు ఫేజుకు 6 ప్రశ్నలు అడిగారట. 6 ప్రశ్నలు అడిగితే 1992లో 3 ప్రశ్నలకు సమాధానం పంపించారు. ఇప్పటికీ మార్చి 1993 వచ్చింది. మిగిలిన మూడు ప్రశ్నలకు సమాధానం వ్రాసి పంపించలేదు. ఇది పెండింగు ప్రాజెక్టులు క్లియర్ చేసే పద్ధతన్న మాట. నేను అడుగుతున్నాను. మీ ఇంజనీరు, అవసరమైతే మంత్రులు, అవసరమైతే మొత్తం సిబ్బందిని తీసుకొని, అన్ని ఫైల్సుతో సహా పోయి అక్కడ కూర్చొని మీరు ఏమి అడుగుతారో అడగండి. మేము చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని చెప్పి ఎందుకు క్లియర్ చేయించుకొని రారు. అవసరమైతే అక్కడ ఒక నెల, 15 రోజులు కూర్చొని అయినా వాటిని ఎందుకు క్లియర్ చేయించుకొని రారు? ఆయన ఒక ప్రశ్న అడుగుతారు. ఈ చెట్టు ఎంత లావు ఉందని. మళ్లీ మేము టేపు తీసుకొని కొలవాలని

మీరు 3 మాసాలు ఆగుతారు. మళ్లీ అది ఏ చెట్టు అని వారు అడుగుతారు. అది ఒక ప్రశ్న అన్న మట. అక్కడ భూమి ఎంత మునుగుతుంది. ఎంతమంది గిరిజనులు పోతారు. ఈ చెట్లు ఎక్కడ పెడతావు అనే ప్రశ్నలన్నీ వేసుకొంటూ కూర్చొని ఏళ్ల తరబడి గడుపుతూ ఉంటే ఎంత కాస్ట్ పెరిగిపోతుంది? ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టు కాస్టు 30 వేల కోట్లకు పోతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం కాస్టు పెరిగిపోతున్నది. దీనిని రాష్ట్రం ఎట్లాగ భరిస్తుంది? అందుకే మేము మొదటినుంచీ ఒక సూచన చేస్తున్నాము. ఈ పద్ధతులలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయలేరు. ఈవేళ పెండింగు ప్రాజెక్టులకు 6 వేల కోట్లు కావాలి. ఈవేళ ఆన్‌గోయింగ్ ప్రాజెక్టులకు 3 వేల కోట్లు కావాలి. మొత్తం 9 వేలు, 10 వేలు కోట్లు కావాలని మీరు చెప్పిన స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఉంది. మీరు డిబెంచర్స్ లేకపోతే బాండ్స్ పెట్టండి. మీరు సంవత్సరానికి వెయ్యి కోట్లు పెట్టి మీరు 10 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయండి. మీరు పెడితే ప్రజలు ఎవరైనా ఇవ్వము అని అన్నారా? అసలు మీరు పెట్టారా? కనీసం ఎప్పుడైనా ఆ ఆలోచన చేసారా? ఈ పూట ఎలాగో గడిపి అవతలకు పోదాము. రేపు పొద్దుట మనకు కుర్చీ ఉంటుందో, ఉండదో అనే దేవులాట తప్ప ఈ ప్రాజెక్టును ఇన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి చేద్దాము అనే పట్టుదల ఉన్నటువంటి మంత్రివర్గం కనిపించిందా అని అడుగు తున్నాను. ఇది వస్తున్నటువంటి పద్ధతి. దీనిమీద ఎవరికీ సీరియస్‌నెస్ లేదు. ఎప్పటి కప్పుడు ప్రజలముందుకు ఓట్లకోసం పోవాలి కనుక వారికన్నా 10 కోట్లు ఎక్కువ పెట్టాము అని అంటున్నారు. మీరు 10 కోట్లు ఎక్కువ పెడితే ఏమి లాభం? ప్రతి సంవత్సరం 15 శాతం కాస్ట్ పెరుగుతున్నది. అటువంటప్పుడు మీరు 10 కోట్లు అదనంగా పెట్టడంవల్ల ఏమి లాభమని అడగవలసి వస్తున్నది. అందువల్ల ఈ విషయం గుర్తుంచు కోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా వంశధార రెండవ దశ. అది పూర్తి చేయడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలండి. మొన్న గొట్టా బ్యారేజి గురించి చర్చ జరిగింది. ఎన్ని సంవత్స రాలకు చేస్తారు? దానిలో ఇంటర్‌స్టేట్ విషయాలు ఉంటే అవి కూడా ఎప్పుడో ఒప్పుకున్నారట అది ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది. అట్లాగే పోలవరం ప్రాజెక్టు విషయం ఉంది. ఇవన్నీ ఎక్కడవి అక్కడ పెడుతున్నారు. ఎక్కడది అక్కడ పెట్టి కూడు ఎల్లక ఇల్లు అలకడానికి పోయిందట. మంది ఇళ్లకు పోతే ఏమైనా ఇంత వేస్తారేమో కూడు అన్నా అని. అట్లాగ మన వనరులన్నీ ఎక్కడివి అక్కడ పెట్టుకొని పోయి నీవు ఇస్తావా, నీవు ఇస్తావా అని భిక్షం అడుక్కునే పరిస్థితిలో మనం ఎందుకు పడాలని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టుల గురించి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించి ఒక పరిష్కార మార్గం కనుగొనాలి. ఇన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తాము. ఈ పద్ధతులలో చేస్తాము అనేదానికి సిద్ధపడకపోతే ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రజలు మిమ్ములను వేరే పద్ధతులలో ఆలోచించవలసినటువంటి అవసరం వస్తుందని నేను హెచ్చరించదలచుకున్నాను. అందుచేత వీటిని పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇక ఏటా తెగుతున్న కాలువల సంగతేమిటి? ఈ సంవత్సరం మీరు నాగార్జునసాగర్‌కు 23 కోట్లు కేటాయించారు. పోయిన సంవత్సరం 20 కోట్లు ఇచ్చారు. ఈ 20 కోట్లలో 10, 15 కోట్లు ఉద్యోగులకే పోతుంది. ఇక మిగిలిన డబ్బు ఎక్కడైనా గండి పడితే పూడ్చడానికి సరిపోలేదు. ఇంజనీర్లు చెబుతున్నారు. ఎడమ కాలువ తెగకుండా మరమ్మత్తులు చేయాలంటే 20, 22 కోట్లు కావాలి, ఇప్పటికి ఇచ్చామా? అదేవిధంగా కుడి

కాలువ పోయిన సంవత్సరం మూడు సార్లు తెగింది. లక్షల ఎకరాల పైర్లు క్షేత్రాలు ఎండ బెట్టుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. అట్లాగే శ్రీరామసాగర్‌కు ప్రపంచ బ్యాంకు అప్పు ఇస్తే ఆ డబ్బును ఈవేళటికి కూడా మనం ఖర్చు పెట్టలేని దుస్థితిలో ఉన్నాము. అది అర్థం చేసుకోవలసి ఉంది. ఎందుకంటే మీరు ఈ హౌస్‌లో ఘనంగా చెప్పుకున్నారు. మేము ప్రధానమంత్రిని అడ్డం పెట్టుకొని టైం ఎక్స్‌టెండు చేసుకున్నామని. అది గొప్పతనమా? అది సకాలంలో ఖర్చుచేసి ఇంకా ఇవ్వాలి. తొందరగా పూర్తి చెయ్యాలని చెప్పేదానికి బదులు ఎక్స్‌టెన్షను తెచ్చుకున్నామని చెప్పడం ఏమిటి? కాంట్రాక్టరు పని జరగకుండా కోర్టుకు పోయాడని ప్రభుత్వం చెబుతుంది. ఆయన కోర్టుకు పోతే – మీరు వెంటబడి ఎన్ని స్టేలు వెకేట్ చేయించారు. అట్లాగే ఆర్బిట్రేషన్ ఉంది కదా. ఇదివరకు అది రద్దు చేశారు. మళ్ళీ అది ఎందుకు పెట్టారు. అట్లాగే 100%, 130% ఎక్సెస్? కాంట్రాక్టర్లందరూ సిండికేట్ అయి చేస్తే మీరు వారికివర్కు ఇస్తున్నారు. అసలు ప్రభుత్వం కాంట్రాక్టర్ల చేతిలో ఉంది. ప్రభుత్వం చేతిలో కాంట్రాక్టర్లు లేరని అనుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులన్నింటికీ కలిపి 25 కోట్లు కేటాయించామని అన్నారు. ఈ 25 కోట్లలో మెయిన్‌టెనెన్స్ ఉంది. సకలం ఉంది. అట్లాగే జీతభత్యాలు అన్నీ ఉన్నాయి ఈ 300 కోట్ల రూపాయలలో. 500 కోట్లు కావలసి ఉండగా 25 కోట్లు ఇస్తే ఎలాగ సరిపోతుంది. 10% కన్నా దేనిలోను మించడం లేదు. తక్కువనే ఉంది. మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు 100 కోట్లు కేటాయించామని ఊరించి చెబుతున్నారు. మీరు కేటాయించిన డబ్బును ఏ సంవత్సరంలోనూ ఖర్చు పెట్టడం లేదు. అది కూడా ప్రధానమైన లోపంగా ఉంది. మీరు చూపించేటప్పుడు పెద్ద అంకె ఉంటుంది. కాని అది ఖర్చు పెట్టకుండా సప్లిమెంటరీ బడ్జెటు వచ్చేప్పటికి దానిలో ఇది చదరడమో దానిని దీనిలోకి చదరడమో జరుగుతుంది. ఇష్టం వచ్చినదానికి ఖర్చు చేస్తాము. కష్టం అయిన దానికి ఏమీ లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఉంటుంది. మైనర్ ఇరిగేషన్‌లో కొత్త స్కీములు చేబట్టేవి దేవుడెరుగు. గత 3, 4 సంవత్సరాలుగా ఆయా సందర్భాలలో తెగిన చెరువులు పూర్తి కావు మీరు కేటాయించిన 100 కోట్లతో. మనం చూస్తూనే ఉన్నాము. మా నల్గొండ జిల్లాలో 85 సంవత్సరాల క్రితం నిజాం మూసీ నదికి ఒక కాలువ త్రవ్వించారు. ఇప్పటికీ దానిలో సిల్టు తీయించలేక పోయాము. ఉన్నటువంటి కంపచెట్లు కొట్టించలేక పోయాము. అది మన గొప్పతనం. ఆశవనేరు అనే ఇంకొక కాలువ ఉంది. అది మీడియం ఇరిగేషను క్రింద ఉంది. అది 90 సంవత్సరాల క్రిందట కట్టింది. ఇది ఎన్నో చెరువులను నింపుకొంటూ పోతుంది. కాని ఇప్పటికీ దానికి మరమ్మత్తులు లేవు. ఎప్పుడైనా 30 వేలు, 40 వేల రూపాయలు ఇస్తే అది కాంట్రాక్టరు కూర్చొని ఎస్టిమేటు చేయించుకుంటాడు. ఆ కట్టను వేయకుండా కాంట్రాక్టరు డబ్బులు తీసుకొని పోతాడు తప్ప మనం ఎప్పుడైనా సిల్టు తీసామా? కాలువలో నీరు పోయేట్లు చూడడం జరిగితే కదా మన పంచాయితీ. అందువల్ల ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్ని చెప్పమని అన్నా చెబుతాను. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలను కూడా ఉదాహరణగా తీసుకుందాము. బ్రిటిష్‌వారు కడితే మళ్ళీ ప్రపంచ బ్యాంకు అప్పు ఇస్తేనే తూటు కాడలు తీస్తున్నాము, పూడికలు తీస్తున్నాము. అందుకని ఇంకేమి నిదర్శనం కావాలి. మొత్తంగా పూడిపోయి వేలకు వేల ఎకరాల పైర్లు నష్టం అవుతూ ఉంటే కూడా గుడ్డు అప్పగించి చూసే పరిస్థితిలో ఉంటున్నాము. మన మెయిన్ టెనెన్స్ గ్రాంటుగా ఇచ్చేది జీతాలకే సరిపోతుంది. ఆ జీతాలకు కాకుండా మీరు ఎకరానికి

ఎంత ఇస్తారో చెప్పండి. అది మేజర్ ఇరిగేషనుకు కాని మీడియం ఇరిగేషనుకు కాని మైనర్ ఇరిగేషనుకు కాని. జీతాలు కాకుండా ఖచ్చితంగా ఇది ఇస్తున్నాము ఎకరానికి అని చెబితే అర్థం చేసుకోగలుగుతాము. కాని జీతాలకు అన్నీ కలిపి ఇస్తున్నామంటే అది ఎప్పటిలాగే ఉంటున్నది. అది పెంచకపోతే ఆ పని జరగదు. ఈ ఉద్యోగులకు ఇచ్చేది మినహా యింపకపోతే ఒక్క కాలువ క్రింద నీరు పారదు. మీరు ఈవేళ కొత్తగా కట్టే ప్రాజెక్టులు కాని, కొత్తగా త్రవ్వే కాలువలు కాని 4 సంవత్సరాలకు పూడిపోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితు లను తీవ్రంగా అర్థం చేసుకోవలసినటువంటి అవసరం ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.
5.50 కరెంటు కాడకు వస్తే – అయ్యో రోశయ్యగారు లేరనుకుంటాను. రోశయ్యగారు ఉంటే
సా. బాగుండేది. రోశయ్యగారు 89 వరకు కరెంటు విషయంలో తెగ ఎక్కిరించేవారు. అమావాస్య చీకటి అని – తామే వస్తే పున్నమి అని ఎలక్ట్రిసిటీ ధగ ధగలు అని ఒకటేమిటి – అప్పో చాలా చెప్పేవారు. మొన్న నవంబరులో వర్షాలు పడకపోతే వెలుగు సంగతి తెలిసేది.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:– రాఘవరెడ్డిగారు యాక్టరుగా బాగా రాణించుతారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:– నేను యాక్షను చేయడం లేదు. ఉన్న సంగతి గమనించండి. వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరమునకు 775 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి కొత్తగా వస్తుందని, 45 మెగావాట్ల కేంద్ర రంగము నుంచి మొత్తం 820 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి రాబోతున్నదన్నారు. మీరు చెప్పేది మీ ప్రభుత్వ రంగము నుంచా? ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు నుంచా? లేకపోతే జేగురుపాడు కృష్ణారెడ్డిగారిదా? విశాఖపట్టణందా, కృష్ణపట్నందా ఎవరిది మీరు యిచ్చినది. దొరతో కలిపి 101 అరక అన్నాడు ఒకడు వెనుకటికి. అందులో నాది ఒక అరక అని చెప్పాడు. అట్లా ఉంది మీరు చెప్పే విషయం. దీని విషయంలో తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. 1992-93 సంవత్సరానికి చూస్తే 30.87 కోట్లంటే ఖర్చు పెట్టినది చూస్తే 28.97 కోట్లు అయితే అందులో రెండు కోట్ల రూపాయలు మిగిల్చారు. మీరు అంతా ఏదో చేస్తామంటే మమ్మల్ని నమ్మమంటారా? డిస్ట్రిబ్యూషను విషయానికి వస్తే చాలా ఘోరంగా ఉన్నదని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డిగారు అప్పట్లో 50 వేలు వ్యవసాయ కనెక్షన్లు యిస్తామని చెప్పారు. ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు 50 వేలు వ్యవసాయ కనెక్షన్లు యిస్తామని చెప్పినారు. వ్యవసాయం పట్ల ఈ ముఖ్యమంత్రిగారికి బాగానే ఆలోచన ఉందని మేము అనుకొంటున్నాము. మార్చి వరకు 58 వేలు చేసినది. జనవరిలో లెక్కలు చూస్తే 52 వేలు మాత్రమే చేశారు. యిందులో 48 వేల వ్యవసాయ కనెక్షన్ల విషయంలో అమలు కాలేదు. ఎన్ని సబ్‌స్టేషన్లు కట్టారు? ఎన్ని కిలోమీటర్లు లైన్లు వేశారు. 31.3.93 నాటికి మొత్తం విద్యుత్ స్థాపిక శక్తి 5,080 మెగావాట్లు ఉంటుంది. ఇందులో రాష్ట్ర రంగం క్రింద 4,228 మెగావాట్లు, కేంద్ర రంగం క్రింద 852 మెగావాట్లు ఉంటుంది అని చెప్పారు. యిప్పుడు ఎంత ఉంది? విద్యుత్ తీగలు 843 కిలోమీటర్లు వేస్తామని చెప్పి 531 కిలోమీటర్లు వేశారు. యిందులో 300 కిలోమీటర్లు వదలి వేశారు. 33/11 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్లు 40 పెడతామన్నారు. 12 వరకే పెట్టినారు. నాలుగవ వంతు మాత్రమే పెట్టినారు. యిది చాలా తీవ్రంగా తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రైతాంగాన్ని ప్రోత్సహించాలి. మన రాష్ట్రములో గ్రైన్ ఉత్పత్తి బాగా పడిపోతున్నది.

మనకున్న వెనుకబడిన రాష్ట్రములలో రైస్ ఉత్పత్తి బాగా పెరుగుతున్నది. మనము బయట రాష్ట్రాలనుంచి రైస్ కొనుక్కోవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. రైస్ ఉత్పత్తి యితర రాష్ట్రాలకంటే మనం రాష్ట్రము వెనుకబడుతున్నది. 7100 చిన్న పరిశ్రమలకు యిస్తా మన్నారు. వ్యవసాయ, యితర కనెక్షన్సు నాలుగు లక్షలు లక్ష్యము కాగా మూడు లక్షలు మాత్రమే ఇచ్చారు. వ్యవశాయ కనెక్షన్సు – క్రమబద్ధీకరణ విషయంలో 11,970 ఇర్రెగ్యులర్ అన్‌ఆథరైజ్డ్ ఉంటే – వాటిని క్రమబద్ధీకరణ చేస్తామని చెప్పి – అందులో 6,700 కనెక్షన్సు మాత్రమే క్రమబద్ధీకరణ చేశారు. యిందులో ఎంత లాభము వచ్చింది? కనెక్షన్సు గురించి చాలామంది డబ్బులు కట్టినవారు ఉన్నారు. నల్లగొండ జిల్లాలోనే నాలుగువేల మంది కట్టారు. వారు అంతా ఎదురు చూస్తున్నారు. వారు పోయి పంచాయతీ పెడితే – పోల్స్ ఉన్నాయి. తీసుకునిపొండి అని డి.ఇ. గారు చెప్పారు. మెటీరియల్ లేకుండా పోల్స్ తీసుకుని పోయి ఏమి చేస్తారు? వ్యవసాయ కనెక్షన్సు 7500కు 6000 కనెక్షన్సు హరిజనులకు యిచ్చినారు. గిరిజనులకు 3000 కనెక్షన్సు యిస్తామని చెప్పి 1716 బావులకు కనెక్షన్సు యిచ్చినారు. దీని విషయంలో చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. 1993-94 సంవత్సరానికి 50800 మెగావాట్ల లక్ష్యానికి ఎట్లాగు చేరుతారనేది ఆలోచించాలని, దీని గురించి అర్థము చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. శాస్త్రీయ సాంకేతిక రంగము ఉన్నది. ప్రజలకు యిందులో పరిజ్ఞానము పెంచాలి. శాస్త్రీయ పద్ధతులలో – సైన్సు, టెక్నాలజీ లలో గొప్ప పాత్ర ఉంది. కాని దాని నెత్తిన శీల కొట్టాము. యిందులో నైపుణ్యము లేని వారిని మన నెత్తిన తీసుకుని వచ్చి కూర్చోబెట్టారు. ఆయనకు శాస్త్రము రాదు. టెక్నాలజీ తెలియదు. అటువంటి వారిని దీనికి తీసుకుని రావడం జరిగింది. యిదివరకు ఉన్నాయనను తీసివేశారు. కేటాయించిన డబ్బు ఏమాత్రం ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితిలో లేదు. యిది గుర్తించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎలక్ట్రిసిటీ అన్యాయం జరుగుతూందని ప్రభుత్వానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఎంత సక్రమంగా పనిచేస్తున్నదనే విషయాన్ని మనం సభద్వారా తెలుసుకున్నాము మొన్న. లీకేజీ కావలసినంత ఉంది. విజిలెన్సు సెల్ బాగా పనిచేస్తుందా? వసూలు సక్రమంగా జరుగు తున్నాయా? 436 కోట్ల రూపాయలలో 29 కోట్ల రూపాయలు వ్యవసాయం వలన, 126 కోట్ల రూపాయలు కోర్టుల కేసులలో ఉన్నాయని, మిగతా 300 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కడికి పోయాయో మంత్రిగారు మొన్న జవాబులో చెప్పలేదు. ఎవరికి వారే పెద్దలు, అంతా పెద్దలే. కట్టకుండా పోయేవారు పోతున్నారు. కట్టిన వాడి దగ్గర మరల వసూలు చేస్తున్నారు. మీటరు అక్కడ ఉంటుంది. దొంగతనంగా కాల్చేవాడు కాల్చుతూ ఉంటాడు. 25 వంతులు పోతున్నది. పిల్ఫరేజ్ అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటు న్నది? పోయిన సంవత్సరము నష్టము, ఈ సంవత్సరము నష్టము జరుగుతూనే ఉంది. కొత్తగా లైన్సు వేయడం లేదు. 10 కనెక్షన్సు యిచ్చిన పోల్‌కు 50 కనెక్షన్సు యివ్వడం, లోడ్ పెరిగిపోతున్నది. కొత్తగా సబ్‌స్టేషన్సు ఏర్పాటు చేయడం లేదు. కొత్తగా లైన్సు వేయడం లేదు. పాత లైన్సు మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. 92 సంవత్సరము వరకు అందచేసిన సహాయము యిప్పుడు అందడం లేదు. ఆ సహాయం అందకుండా పోయింది. మీరు ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో ప్రయివేటీకరణ చేయాలనే విధానం దివాళాకోరు తనానికి దారి తీస్తుంది. మన నెత్తిన కొట్టి దివాళా తీసే పరిస్థితి రాకూడదు...

శ్రీ పి. కిష్టారెడ్డి (నారాయణఖేడ్):- మైనరు ఇరిగేషను బడ్జెట్‌పై ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ రాష్ట్రము మొత్తము మీద ఈ సంవత్సరము మైనరు ఇరిగేషను సంవత్సరంగా రాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రకటించడం జరిగింది. కాని మన రాష్ట్రములో బడ్జెట్‌లో చూస్తే మేజరు మీడియం, మైనరు ఇరిగేషనుకు చూస్తే - మైనరు ఇరిగేషనుకు సంబంధించిన పెద్ద ప్రాజెక్టులకు ఒక పర్సంటు కూడా బడ్జెట్ కేటాయింపులు లేని పరిస్థితి ఉంది. రాష్ట్రములో చిన్న నీటివనరుల్లో అపారమైన వనరుల్లో ఉన్నాయి. వాటిని చేపడుతూ ఎక్కువ భూమిని సాగుకు తీసుకుని వచ్చే అవకాశం మన రాష్ట్రములో ఉన్నవి. రాష్ట్రములో అన్నిటికన్న వెనుకబడ్డ మా మెదక్ జిల్లాలో ఒక్క మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టు కూడా లేదు.
1.00 మొత్తం రాష్ట్రంలోని జిల్లాలతో కంపేర్ చేస్తే 30 శాతం ఫ్లో ఇరిగేషన్ ఉంది. దానిలో నా
ా నియోజకవర్గంలో చూస్తే 5 శాతం ఫ్లో ఇరిగేషన్ ఉంది. ఎక్కడయితే మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులు కాని తీసుకోడానికి వీలులేనటువంటి ప్రాంతాలలో ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం దృష్టి మైనర్ ఇరిగేషన్ వైపు సారించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఉదాహరణకు పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఉన్నప్పుడు పంచాయతీ రాజ్ తరఫున 25 ఎకరాలు ఉన్నటువంటి ఆయకట్టుకు ఎన్నో స్కీములు - చెక్‌డామ్స్, ఎన్నో టాంకులు కట్టి దాని ద్వారా వేల ఎకరాలు సాగుబడి క్రిందికి తేవడం జరిగింది. తమరు చూస్తున్నారు. మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులు 30 సంవత్సరాలు, 40 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కూడా ఇంకా అవి కంప్లీట్ దశలో లేనందువల్ల ఎస్కలేషన్ ఆఫ్ ప్రయిసెస్ వల్ల కోట్ల రూపాయలు ప్రాజక్టుల క్రింద ఖర్చు అయినా వాటియొక్క రిజల్ట్స్ రావడం లేదని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఏదయితే ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం రు. 100 కోట్లు పేరుకు ఏదయితే కేటాయించిందో అది ఒక మూలకు సరిపోదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే చాలా రీసోర్సెస్ ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో చాలా జిల్లాలలో మేజర్ ఇరిగేషన్ లేనటువంటి జిల్లాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అటువంటి జిల్లాలలో ఈ చిన్న చిన్న వనరులను తీసుకొని ఎక్కువ సాగుబడికి చెక్‌డామ్స్, పర్కులేషన్ టాంక్స్, చిన్న టాంక్స్ ఎక్కువగా తీసుకొనేదానికి అవకాశం ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పోతే నా నియోజకవర్గంలో ఒక మీడియమ్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టు - నల్లవాగు ఉంది. దానిద్వారా 6 వేల ఎకరాలు సాగు క్రిందికి ఉంది. కాని లెఫ్టు కెనాల్‌కి ఎప్పుడూ నిజామాబాద్‌కి నీళ్ళు పోతాయి దానికి ఎప్పుడో లైనింగ్ అయిపోయింది. కాని 5100 ఎకరాలు ఏదయితే రైట్ కెనాల్‌కి ఉందో దానికి ఒక్క కిలోమీటర్‌కి కూడా లైనింగ్ లేదు. ఈ సంవత్సరం అధికారులు రు. 2.60 కోట్లకు ప్రతిపాదనలు పంపించారు. ఒకవేళ రు. 2.60 కోట్లతో ఫేజ్‌డ్ మేనర్‌లో చేపడితే ఇంకొక రెండువేల ఎకరాల ఆయకట్టు డెవలప్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి, నేను ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరేది ఏమిటంటే నల్లవాగు ప్రాజక్టు రైట్ కెనాల్‌కు రు. 2.60 కోట్లకు ప్రభుత్వం దగ్గర ఏదయితే ఎస్టిమేట్ ఉందో దానిని ఫేజ్డ్ మేనర్‌గా తీసుకొని ఏదయితే పెద్ద పెద్ద ప్రాజక్టులకు కట్టి కోట్ల రూపాయలు వేస్టు చేసే బదులు ఇటువంటి ప్రాజక్టులకు కొంచెము డబ్బు పెడితే ఎక్కువ ఆయకట్టు సాగు చేసేటందుకు వీలవుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నా ప్రాంతము లోపల మంజీరానది ప్రవహిస్తూ ఉంటుంది. దానిలో 32 వేల ఎకరాలు సింగూరు ప్రాజక్టులో ముంపుకు గురయి ఎంతోమంది బీదలు మిగులు భూమికి ఇరిగేషను

స్కీమ్స్ చేసేటందుకు ఎన్నోసార్లు ప్రస్తావించడం జరిగింది. 30 ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ - ఎందుకంటే 2 టి.ఎమ్.సి. వాటర్ మంజీరా నుంచి ఉపయోగించుకోడానికి ఇది ప్రభుత్వం దానికి కేటాయించింది కాని సర్వేలు సరిగా జరగనందువల్ల ఈ స్కీమ్స్ ఇంకా తీసుకోవడం జరగలేదు అని మీ ద్వారా మనవిచేస్తూ వెంటనే ఎక్కడయితే కొంచెము డబ్బుతో ఎక్కువ భూమి ఆయకట్టు వస్తున్నదో దానికి వెంబడే ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని నేను తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఇప్పుడు నా నియోజకవర్గం నారాయణఖేడ్‌లో మంజీరాకు ఇరువైపులా ఉన్న గ్రామాలు సర్వేచేశారు. పుల్‌కుర్తి అనే గ్రామం గురించి అసెంబ్లీలో అప్పుడు ఉన్న మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చారు. మేము దీని లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ఒక సంవత్సరంలో చేస్తామన్నారు. కాని ఇంతవరకు ప్రారంభం కూడా చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా దోర్నాల్, అమీనాబాద్, రాయ్‌పల్లి, ధన్‌వార్, జంగంనరుకుపల్లి, షాపూర్, కార్‌ముంగి, బాదల్‌గామ్, చేకుర్తి, హుస్సేనగర్, ఇబ్రహింపూర్, రాఘవపూర్, మాటూర్, కాంజమాల్‌పూర్, బోరంచ, పాంపాడు, ఇటికేపల్లి, బాల్‌కి, బెల్లంపూరి గ్రామాలు మొత్తం ఇరువైపులా దీనిలో 32 వేల ఎకరాల భూమి ముంపుకు గుర్రైన భూమి ఉంది. 2 టి.ఎమ్.సి. ప్రభుత్వం అంచనాల ప్రకారం దానికి కొన్ని స్కీమ్స్ ఎ.పి. ఇరిగేషన్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను ద్వారా కాని లేకుంటే కోపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ చేసి అయినా లిఫ్టు ఇరిగేషన్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే మొత్తం మనరాష్ట్రములో మెదక్ జిల్లా చాలా వెనుకబడిన జిల్లా. దానిలో నా నియోజకవర్గం నారాయణఖేడ్ మహారాష్ట్ర, కర్నాటక బోర్డర్ పైన ఉన్నటువంటి గ్రామాలలో అక్కడ తినేటందుకు తిండి లేనటువంటి ప్రాంతము. 90 శాతం డ్రై ఇరిగేషన్ ఉంది. మనిషికి బస్తా జొన్నలు అయితే అవి కూడా అమ్ముకుంటే బట్టలు రానటువంటి పరిస్థితి ఉన్నటువంటి ప్రాంతము. కాబట్టి అటువంటి వెనుకబడ్డ రిమోట్ ప్రాంతాలకు, ఇన్‌టీరియర్ ప్రాంతాల వైపు ప్రభుత్వం దృష్టి సారించి ఎక్కడయితే పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయో అక్కడనే కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేసి ఇటువంటి రిమోట్ ఏరియాస్‌ను నిర్లక్ష్యం చేస్తే ఇది బాగుండదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పుడయితే అటువంటి ప్రాంతాలు అభివృద్ధికి నోచుకుంటాయో అప్పుడే ఈ రాష్ట్రం, ఈ దేశం బాగుపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కర్నాటక గురించి ఏదైనా మాటంటే మన ప్రభుత్వం వారు లేదండి దానికి ఆ కండిషన్స్ ఉన్నాయి. అది కృష్ణా బేసిన్, గోదావరి బేసిన్ అంటారు. కర్నాటక వారు మంజీరాలో ఇల్లీగల్‌గా వారికి అధికారం లేకున్నా వేల పంపులు పెట్టి మన నీళ్ళు తీసుకుంటున్నారు. నేను గత అసెంబ్లీ సమావేశములో చెప్పాను. ఎందుకంటే సింగూర్ ద్వారా హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులకు నీళ్ళు వస్తున్నాయి. ఇంకొక నాలుగైదు సంవత్సరాలు అయితే హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులకు నీరు లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మనకు ఉన్నటువంటి నీళ్లను మొత్తం కర్నాటక వారే, మనము 2 టి.ఎమ్.సి. నీళ్లను వాడుకునేటందుకే ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేస్తోంది. మన 2 టి.ఎమ్.సి. వాటరే కాకుండా సింగూరు ప్రాజెక్టులో ఉన్నటువంటి మొత్తం 30 టి.ఎమ్.సి.లో వారు 10 టి.ఎమ్.సి. వాటర్ ఇప్పుడే ఉపయోగం చేస్తున్నారు. నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఒకవేళ మనము గమ్మున కూర్చుంటే రెండు మూడు సంవత్సరాల లోపల హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులకు త్రాగేనీళ్లకు ఇబ్బంది కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే

మేము బోర్డర్ ప్రాంతము పైన ఉన్నాము. మాకు ఏదయితే కష్టాలు జరుగుతున్నాయో, కర్నాటక వారు ఏ విధంగా ఇల్లీగల్‌గా మన నీరు లిఫ్టు చేస్తున్నారో ఆ విషయం తెలుసు కోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని తమకు మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా జిల్లాలో హాల్వి ప్రాజక్టు గత 1980లో చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు మంజూరు చేస్తే 1993 నాటికి కూడా దానికి సరయిన కేటాయింపులు లేక ఆ ప్రాజక్టు మొదటి దశలోనే ఉంది. ఈ విధంగా ఉంటే ఎస్కలేషన్ ఆఫ్ ప్రయిసెస్ వల్ల, రాష్ట్ర బడ్జెట్ ఈ పొద్దు ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు పెడుతున్నాము అంటున్నారు కాని 1980ది 1993 ది కరెన్సీ కంపేర్ చేస్తే మనము ఏ దగ్గర ఉన్నామనే విషయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని నేను తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి, ఎక్కువ కేటాయింపులు ఇచ్చి వెనుకబడ్డ జిల్లాలకు తప్పకుండా ఎక్కువ అటెన్షన్ ప్రభుత్వం ఇచ్చి ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరముగా ఏదయితే ప్రకటించారో దానికి ఇంకా రెట్టింపు ఎలోకేషన్ చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మా దగ్గర ఒక చిన్న చెరువు, అది ఒక 250 ఎకరాలకు అయ్యేది 100 ఎకరాలకు అవుతోంది. ఎఫ్.టి.ఎల్ రెయిజు చేయాలని ఇంజనీర్స్ దానికి రు.28 లక్షలు అంచనాలు వేసి పంపినారు. ఒకవేళ రు. 28 లక్షలు ఖర్చు పెడితే 200 ఎకరాలు సాగయ్యే అవకాశం ఉంది. అటువంటి దానికి డబ్బు పెట్టి. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుల పేరుతో వేల కోట్ల రూపాయలు పెట్టి అది 40, 50 సంవత్సరాలు కొద్దీ చేస్తే కూడా కంప్లీట్ షేప్‌లోకి రావడం లేదు. కాబట్టి చిన్న చిన్న, ఎక్కడయితే వనరులు ఉన్నాయో, ఎక్కడయితే రిసోర్సెస్ ఉన్నాయో వాటిని అన్నిటిని టేప్ చేసి వాటి ద్వారా ఎక్కువ సాగుబడి జరిగేందుకు అవకాశం కల్పించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఒక విషయం తమ దృష్టికి తేవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే తమరు ఖమ్మం జిల్లాలో చూస్తున్నారు. తెలంగాణా భూములలో ఫెర్టిలిటీ లేదు. ఆంధ్రలో చూస్తే నల్లరేగడి భూములు ఉన్నాయి. ఒక టి.ఎమ్.సి. వాటర్‌కు 10 వేల నుంచి 12 వేల ఎకరాలకు అక్కడ సాగుబడి జరుగుతోంది. కాని తెలంగాణా ప్రాంతములో అట్లా లేదు. మరి ఆ ఇంజనీర్స్‌కి ఏమి తెలుసో కాని ఒక టి.ఎమ్.సి. 10 వేల ఎకరాలకు, కర్నాటకలో కూడా సాగుబడి అవుతోంది అంటున్నారు కాని మీకు ఎన్నో ఎగ్జాంపుల్స్ చూపిస్తాను. 5 వేల నుంచి 6 వేల ఎకరాల కన్నా ఎక్కువ రావడం లేదు. నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే ఒక టి.ఎమ్.సి.కి రివైజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మనము తెలంగాణాలోని భూములను ఆంధ్రలో ఉన్నటువంటి తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలలోని భూములకు కంపేర్ చేస్తే కలవదని నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీగారు ఉన్నారు. వారు చాలా అనుభవజ్ఞులు. వారు ఈ చీఫ్ ఇంజనీర్స్, ఇంజనీర్స్ అందరికి సరయిన సలహా ఇచ్చి రివైజ్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని నేను తమరిద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా మహబూబ్‌నగర్ వంటి డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌లో జూరాల ప్రాజెక్టు, భీమా ప్రాజెక్టు, రాజోలిబండ ప్రాజక్టు ఎన్ని సంవత్సరాల నుంచి, 2000 సంవత్సరానికి ఇవి కంప్లీట్ అవుతాయా లేక ఇంకో వంద సంవత్సరాలు పడతాయా, ఎప్పుడు ఇవి కంప్లీట్

అవుతాయని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఈ సంవత్సరాన్ని అంటే 1993-94వ సంవత్సరాన్ని మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంగా ప్రకటించింది. అయితే నేను మనవిచేసేది మేజర్ ఇరిగేషన్ 500 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి, రాష్ట్రంలోని అన్ని రకాల రీసోర్సెస్‌ను టాప్‌చేసి, పంచాయతీరాజ్ డిపార్ట్‌మెంటుకూ, ఇరిగేషన్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌కూ, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్సుకూ, గ్రౌండ్ వాటర్ డిపార్ట్‌మెంటుకూ, వీటన్నింటికీ 'వాటర్ స్కీమ్స్‌కొరకు రెండు సంవత్సరాలపాటు బడ్జెట్‌లో ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించినట్లయితే మనం అధిక భూమిని సాగుబడిలోకి తీసుకురాగలుగుతాం. అదే విధంగా బ్రీచ్డ్ ట్యాంక్స్ ఉన్నాయి. వంద సంవత్సరాల క్రితం కట్టి, బ్రీచ్ అయిన ట్యాంకులను కూడా మనం రెస్టోర్ చేయలేకపోతున్నాం. 1990లో బ్రీచ్ పడిన ట్యాంకులను గత సంవత్సరం వరదలలో కొట్టుకుపోయిన వాటిని కూడా మనం రెస్టోర్ చేయలేక పోతున్నాం. మనం బ్రీచ్‌డ్ ట్యాంక్స్‌ను గనక రెస్టోర్ చేయగలిగితే లక్షలాది హెక్టార్ల భూమిని ఇరిగేషన్ క్రిందికి తేగలుగుతామని మనవిచేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో ఒకే ఒక ప్రాజెక్టు ఉంది. దానికి ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో డబ్బు కేటాయించలేదు. మొన్ననే నేను మీడియం ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను. అలాగే ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీకి ఇచ్చాను. ఫేజ్‌డ్ మేనర్‌లో దానిని తీసుకోండి, ఒక ప్రాజెక్టును కట్టేందుకు అయ్యేంత డబ్బును మనం సేవ్ చేయగలుగుతామని చెప్పాను. దానివల్ల రెండువేల ఎకరాల భూమిని కొత్తగా ఇరిగేట్ చేయగలుగుతామని కూడా చెప్పాను. అదేవిధంగా ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి అసెంబ్లీలో చర్చ ఉంది కాబట్టి నేను ఎక్కువగా చెప్పను. మాకు 132 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్‌ను క్రొత్తగా మంజూరు చేశారు. దానిని ఆగస్టులో కమీషన్ చేస్తామన్నారు. బార్డర్ గ్రామాలలో లో ఓల్టేజివల్ల పంపులు కాలిపోయే పరిస్థితి ఉంది. మా దగ్గర ఆరు మండలాలు వుంటే కేవలం 4 మండలాలలో మాత్రం సబ్‌స్టేషన్స్ ఉన్నాయి. మన్నూర్‌లో ఒక సబ్‌స్టేషన్ అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా పడకల్ సబ్‌స్టేషన్ గురించి మొన్ననే బోర్డువారు ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చారు. కాని ఇంతవరకూ ఏమీ ఆథరైజేషన్ ఇవ్వలేదు. వీటి గురించి చర్యతీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. నూకరాజు (పాయకరావుపేట):- అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ డిమాండ్‌పై కొన్ని సూచనలు ఇవ్వదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే సహజ నీటివనరులు ఉన్నటువంటి ప్రదేశం. మనం వీటిని సక్రమంగా ఉపయోగించుకొన్న పక్షంలో రాష్ట్రం సస్యశ్యామలం అవుతుందని చెప్పడంలో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి ఉండదు. ముఖ్యంగా పశ్చిమ బెంగాల్ వంటి రాష్ట్రంలో కూడా అక్కడ నీటివనరులు తక్కువగా ఉన్నప్పటికీ ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిలో దేశంలోనే ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. మనరాష్ట్రంలో అంతకంటే ఎక్కువ నీటివనరులు ఉన్నప్పటికీ ఆ అవకాశాన్ని మనం ఉపయోగించుకోలేకపోతున్నామంటే అందుకు కారణం మన ప్రభుత్వాలే అని చెప్పకతప్పదు. మనరాష్ట్రంలో దాదాపు 15 మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు నిర్మాణ దశలో ఉన్నాయి. 21 మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి, అయితే వీటిమీద 1992 డిసెంబరు వరకు చేసిన వ్యయం మొత్తం 3,314.61 కోట్లు. ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి

కావడానికి అదనంగా 3,513.68 కోట్లు కావాలని ఆర్థిక నిపుణులు అంచనా వేశారు. దీనిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అయితే ఇటీవలి కాలంలో మన ప్రభుత్వంవారు ఏమి చేస్తున్నారంటే బడ్జెట్పై సరైన అవగాహన లేకుండా ఇరిగేషన్‌కు ఇంత, ఫారెస్టుకు ఇంత, ఎగ్రికల్చర్‌కు ఇంత అని ఏవో కాకుల లెక్కలు వేసి బడ్జెట్‌ను తయారుచేసి అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెడుతున్నారు తప్ప నిర్దిష్టమైన పథకాన్ని ఆలోచించడం లేదు. నిర్దిష్ట మైన పథకాన్ని ఆలోచించకుండా ఎవరో కొందరు ఇచ్చిన సలహా మీద ఎలొకేషన్స్ చేయడం వల్ల మన రాష్ట్రానికి నష్టం వాటిల్లుతోంది. ఉదాహరణకు మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు 270 కోట్లో, 380 కోట్లో, 310 కోట్లో ఇట్లా ఎలోకేట్ చేస్తున్నారు. అంటే యావరేజీన 300 కోట్లు కేటాయిస్తున్నారు. మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు 20, 25 కోట్లు కేటాయింపులు చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం మేజర్ ఇరిగేషన్‌కు 310 కోట్లు కేటాయించారు 15 మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో వుంటే వాటికి ఎక్కువ డబ్బు ఎలోకేట్ చేయ వలసిన ఆవశ్యకత ఉండగా కేవలం 310 కోట్లరూపాయలు కేటాయిస్తే వాటిని ఎన్నాళ్లకు పూర్తిచేద్దామనుకొంటున్నారు? ప్రతి సంవత్సరం వీటి నిర్మాణ వ్యయం 12 నుంచి 15 శాతంవరకు పెరుగుతున్నది. అలాంటప్పుడు ఈ రకంగా నిధులను కేటాయిస్తూపోతే 10 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయవలసిన ఒక మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు పూర్తి కావడానికి మరో 10, 15 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ రకంగా ప్రతి ప్రాజెక్టుకు 20, 25 కోట్ల రూపాయల చొప్పున కేటాయిస్తూ పోతే అవి ఎప్పుడు పూర్తి కావాలో, రైతు ఎప్పుడు బాగుపడాలో ఆలోచించండి. ఈ రకంగా చేస్తే మన భూముల్ని సస్యశ్యామలం చేసుకోగలుగు తామా? అందుచేత నిపుణుల సలహా తీసుకొని కేటాయింపులుచేస్తే బాగుంటుంది తప్ప రాయలసీమను బాగుచేస్తామని ఒకరు, తెలంగాణాను బాగుచేస్తామని ఒకరు, అసెంబ్లీలో అడుగుతున్నామా లేదా అని అనుకోవడమేగాని దీనివల్ల ప్రయోజనం లేదు. మనకు ఉన్న డబ్బును ఏ శాఖకు ఎంత కేటాయించారో నిపుణుల సలహా తీసుకొని కేటాయింపులు చేస్తే రాష్ట్రం బాగుపడుతుంది. రైతాంగానికి మేలుచేసిన వారం అవుతాం తప్ప ఏవో కాకుల లెక్కలు చెపితే ప్రజలు మెచ్చుకొంటారనుకోవడం, మా నియోజకవర్గం గురించి మాట్లాడా నని ఎం.ఎల్.ఏ. చెప్పుకోవడానికి పనికి వస్తుంది తప్ప రాష్ట్రం బాగుపడదని అధ్యక్షుల ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే పెండింగు ప్రాజెక్టుల గురించి ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా అలాగే మాట్లాడుతున్నాం. గతంలో రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు, కేంద్రంలో రాజీవ్‌గాంధీగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ్యులం ఢిల్లీకి వెళ్లి పెండింగు ప్రాజెక్టుల క్లియరెన్స్‌కోసం బోట్స్ క్లబ్ వద్ద ధర్నా చేశాం. మమ్మల్ని తీసుకుపోయి తోసివేశారు కూడా. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో దాదాపు 12 ప్రాజెక్టులు పెండింగులో ఉన్నాయి. వాటికి క్లియరెన్స్ ఇవ్వండి. మా రైతాంగం బాగుపడుతుంది. రాష్ట్రాన్ని బాగుచేసుకొంటామంటే మీరు ఇక్కడ మాట్లాడ డానికి వీలులేదని అందులో తోసివేశారు. సరే, ఆ తరువాత అదృష్టవశాత్తూ మన తెలుగు వాడు ప్రధానమంత్రి అయ్యాడని మనం సగర్వంగా చెప్పుకొన్నాం. ఇప్పటికి కూడా చెప్పు కొంటున్నాం. కాని ఆయనకు చీమకుట్టినట్టు అయినా లేదు. ఆంధ్రుడు ప్రధానమంత్రి స్థాయికి ఎదిగాడని మనం గర్వపడి మా పార్టీ తరఫున ఆయనకు పోటీకూడా పెట్టకుండా ఢిల్లీ సింహాసనానికి పంపిస్తే అక్కడికి వెళ్లాక ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగతే పట్టించుకోలేదు

ఆయన పట్టించుకొన్నారని చెపుతారా మీరు? పట్టించుకొంటే ఈ పెండింగు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ఇప్పటివరకూ ఎందుకు జరగలేదు? ఈ పాటికి చేసి ఉండాలి. అందువల్ల నేను మనవి చేసేది ప్రధానమంత్రి పి.వి. నరసింహారావుగారు ఇప్పటికైనా ఈ రాష్ట్రంమీద అభిమానం చూపించి, దయతలచి వారి హయాములో పెండింగు ప్రాజెక్టులకు క్లియరెన్స్ ఇవ్వకపోతే ఇక మనకు మోక్షం ఉండదని నేను అనుకొంటున్నాను. పోతే ఇదివరంగా 12 పెండింగు ప్రాజెక్టుల ప్రతిపాదనలు పంపించారు. అందులో పోలవరం ప్రాజెక్టు ఒకటి. పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి ఎంతోమంది నిపుణులు చెప్పారు. గోదావరి నదిమీద పోలవరం బేరేజ్‌ను నిర్మాణంచేస్తిన పక్షంలో కోస్తా జిల్లాలు సస్యశ్యామలం అవుతాయని నిపుణులు అంచనా వేశారు. ప్రజా ప్రతినిధులు, ప్రజాసంస్థలు, ప్రజలు యావన్మంది కూడా ముక్త కంఠంతో పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఆవశ్యకతను గురించి చెప్పడం జరుగుతూనే ఉంది. నిన్న కోస్తా జిల్లాలకు చెందిన ఎం.ఎల్.ఏ.లం అందరం ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి ఈ విషయం చెప్పడం జరిగింది. ఉదయం దీని గురించి నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. దీని గురించి మేము చాలా పట్టుదలతో ఉన్నామని మంత్రిగారు ప్రభాకరరావుగారు చెప్పారు మాట కాదు, క్రియారూపకంగా చూపిస్తే ఈ రాష్ట్రం, ముఖ్యంగా కోస్తా ప్రజలు వారికి ఋణపడి ఉంటారని మనవిచేస్తున్నాను. పోతే పోలవరం ప్రాజెక్టు విషయం మీకు తెలుసు. ఇంచుమించు 2.91 లక్షల హెక్టార్ల భూమి ఆయకట్టు అవుతుంది. దీనివల్ల 740 మెగావాట్ల విద్యుత్తు కూడా ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఆ ప్రాజెక్టుకు 3030 కోట్లు అవుతుందని నిపుణులు అంచనా వేశారు. అయితే దీనికి కేవలం 10 లక్షలు మాత్రం కేటాయించారు. 3030 కోట్లు ఖర్చయ్యే ప్రాజెక్టుకు 10 లక్షలు కేటాయిస్తే దానివల్ల ఏమి పని జరుగుతుంది? అందువల్ల పోలవరం ప్రాజెక్టుకు బడ్జెట్‌లో ఎక్కువ కేటాయింపులు చేసి, దానికి సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్‌నుంచి క్లియరెన్స్ ఇప్పించి నిర్మాణాన్ని చేపట్టాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అయితే రాష్ట్రప్రభుత్వం సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ అడిగిన వాటికి సరైన వివరణ ఇవ్వలేదని సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ వారు చెప్పిన సంగతి ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్ళడం జరిగింది. అందువల్ల దీనిమీద ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించి పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని సత్వరం పూర్తిచేసేట్టు చూడాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక మీడియం ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే మా పాయకరావు పేట నియోజకవర్గంలోని తాండవ రిజర్వాయరుకు 15 లక్షలు కేటాయించారు. గత 1990వ సంవత్సరం మే నెలలో సంభవించిన తుఫానువల్ల గ్రోయిన్స్ అన్నీ కొట్టుకు పోయాయి. కాలువల మరమ్మత్తుగాని, గ్రోయిన్స్ రిపేరుగాని సక్రమంగా చేయలేదు. ఏదో తాత్కాలికంగా చేశారు తప్ప ఏమాత్రం వరదవచ్చినా కొట్టుకుపోయే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇంచుమించు 10 లక్షల రూపాయలు ఒక్క గ్రోయిన్స్‌కే కావాలి. వాటిని బాగుచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత తాండవ ఆయకట్టు, నక్కపల్లి మండలంలో 6.20 కూడా 18 వేల హెక్టార్ల ఆయకట్టు ఉన్నది. 33 క్యూసెక్కుల నీరు తాండవ ఆయకట్టు సా. క్రింద నీరు విడుదల కావాలి. నీరు విడుదల చేయడం లేదు. గత సంవత్సరంలో కూడా జూలై, ఆగస్టు నెలవరకు కూడా రిపేర్ కాలేదు. వరాహనది ప్రవహిస్తున్నది. దానిపైన నిర్మాణం చేస్తే దాదాపు 55-వేల-ఎకరాల భూమి. మూడు మండలాలలో రైతులకు అనుకూలమైన పరిస్థితి ఉంటుంది. అందుచేత యీ చిన్న, మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుగా

దాన్ని టేకప్ చేసిన పక్షంలో ఆ ప్రాంతంలో వున్న రైతులయొక్క భూమి సస్యశ్యామలం చేసుకొనడానికి రైతాంగానికి అందుబాటులో వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే, మొన్న మేలో వచ్చిన తుఫానులో చాలావరకు కాలువలు, తీరప్రాంతంలో వున్న భూములు దెబ్బ తిన్నాయి. చెరువులు వాటికి సరిగా మరమ్మత్తులు లేవు. మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంగా ప్రకటించారు అందుచేత యిప్పుడు అయినా మీరు వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని కాలువలు, చెరువులను మరమ్మత్తులు పూర్తి చేస్తారని తమను కోరుతున్నాను. చిన్న నీటి వనరుల విషయం – నక్కపల్లి మండలంలో ఎక్కువ భాగంలో చెరువుల మరమ్మత్తులు చేయలేదు. గండ్లు పడ్డాయి. ఆ ప్రాంతం పూర్తిగా ఎప్పుడూ కరువు ప్రాంతంగా వుంటుంది. ఒక్క చెరువుమీద ఆధారపడి ఉన్నది కాబట్టి, మీరు నిర్మాణం చేపట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, తాండవ ఆయకట్టు కింద వున్న స్లూయిస్‌కు తాత్కాలిక మరమ్మత్తులు చేయాలి. 10 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టే లక్షా, రెండు లక్షలు కాకుండా అదనం భారం పడినా 10లక్షలు ఖర్చు చేస్తే అది పర్మనెంటుగా వుంటుంది. అందువల్ల తాండవ రిజర్వాయరు కింద 18 వేల హెక్టార్ల భూమి సస్యశ్యామలం అవుతుంది. ప్రభుత్వానికి అదనపు భారం వుండదు. వరాహనది ఆయకట్టు కింద వున్న ఛానెల్, 17వ ఛానెల్ కాలువ వుంటుంది. ఆ ఛానెల్, 1990 మే నెలలో సంభవించిన తుఫాను వల్ల పూర్తిగా సిల్టు అయిపోయింది. ఇది ప్రవహించడానికి ఎక్కడా అవకాశం లేదు. అందువల్లదాన్ని తక్షణమే మరమ్మత్తు చేసి అది ఏర్పాటు చేస్తారని ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లో దాన్ని ఇన్‌క్లూడ్ చేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం కూడా దానికి మరమ్మత్తులు లేకపోవడంతో ఆ ప్రాంతం ప్రజలు 5, 6 వేల ఎకరాల భూమి పంటకు నోచుకోలేని పరిస్థితి అయిపోయింది. సముద్రానికి నీరు వృధాగా పోయింది. రైతును దృష్టిలో పెట్టుకుని కాలువలను వెంటనే మరమ్మత్తు చేస్తారా? ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లో ఇన్‌క్లూడు చేస్తారా అని కోరుతున్నాను. నాకు యీ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. వెంకటాచలం (జగ్గంపేట):– అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ డిమాండు మీద నాకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా యీ సంవత్సరం ఇరిగేషన్ సంత్సరంగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు 100 కోట్లు కేటాయించారు అందుకు ప్రత్యేకంగా శ్రీ విజయభాస్కర రెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియపరుస్తున్నాను. అధ్యక్షా, తూర్పు గోదావరి జిల్లా అంటే, సస్యశ్యామలమైన జిల్లాగా రాష్ట్రప్రజలు, రాష్ట్రంలో వున్న నాయకులు అందరూ అనుకుంటారు. కాని, ఈస్టు గోదావరి డెల్టా కింద నూటికి 60 శాతం భూమి పంట సాగుకు వస్తుంది. మిగతా భూమి మెట్టప్రాంతం. అందుచేత నా నియోజకవర్గంలో జక్కంపూడి నియోజకవర్గంలో 72 గ్రామాలలో 60 గ్రామాలు మెట్టప్రాంతానికి చెంది వున్నాయి. వాటికి లిఫ్టు ఇరిగేషన స్కీమ్స్ పూర్వ 25 సంవత్సరాల నుంచి ప్రపోజల్స్‌లో వుండి, యీనాటికి తగిన చర్య లేకుండా అలాగే వున్నది. మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు జనార్థన రెడ్డిగారు ఈస్టు గోదావరి పర్యటించినప్పుడు మా నియోజకవర్గం చూసినప్పుడు, తీర

ప్రాంతం ప్రజల పరిస్థితి చూసి ఆ రోజు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసి ఆర్డర్ వేశారు. అది యిప్పటి వరకు ఏ స్టేజిలో, ఎక్కడ వుందో తెలియకుండా వుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అది త్యాగలనాడు ఇరిగేషన్ స్కీమ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసి యీ బడ్జెట్లో కేటాయించవలసిందిగా మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. త్యాగలనాడు పంపి స్కీమ్ మా నియోజకవర్గంలోని గండపెండలం మండలం, రాజనగరం మండలంలంలో 38 వేల ఎకరాల భూమి సాగుకు వస్తుంది, మంచినీటి సమస్య కూడా తీరుతుంది. అదేవిధంగా లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్ గురించి మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు immediate investigation work may be finished in four months. ఆర్డర్ వేశారు కాని ఇప్పటివరకు ఏమీ జరగలేదు. ఆ ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తిచేసి కొంత డబ్బు ఎలాటుమెంటు యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. ఆ లిఫ్టు ఇరిగేషన్ వల్ల 38 వేల ఎకరాల భూమిసాగులోకి వస్తుంది. రాజన్నగరంలోని పెద్దాపురం నియోజకవర్గంలో, జగ్గంపేట నియోజకవర్గంలోని నాల్గు గ్రామాలకు యి లిఫ్టు ఇరిగేషన్ వల్ల ఉపయోగపడుతుంది. తమరు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకుని యి స్కీమ్ను పూర్తి చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే, ఏలేరు రిజర్వాయరు, విశాఖపట్నం స్టీల్ప్లాంట్ ద్వారా 1991 సంవత్సరం సెప్టెంబరులో ఓపెన్ చేశారు. కాని, ఏలేరు సిస్టం క్రిందడ్రై ఏరియా ప్రోగ్రామ్ క్రింద లక్ష 9 వేల 641 ఎకరాల భూమి సాగుకు వచ్చేది. కాని, యి ప్రాజెక్టు, స్టీల్ ప్లాంటు అథారిటీ యి వారు యి ఓరిజినల్ ఆయకట్టు మినహాయించి స్టీలు ప్లాంటుకు తీసుకుపోవడానికి ప్రయత్నం చేశారు. రైతుల ఆందోళన వల్ల 6 టి.ఎం.సి.లు యివ్వడానికి నిర్ణయించడంవల్ల 60 వేల ఎకరాల భూమి సాగులోకి వస్తుంది. మిగిలిన 40 వేల ఎకరాల భూమిని సామర్లకోట మీద కెనాల్ నుంచి పిఠాపురం సబ్ కెనాల్ ద్వారా సాగులోకి తీసుకొస్తున్నారు. మొత్తం ప్రాజెక్టు కెపాసిటీ 10 టి.ఎం.సి.లు విశాఖస్టీల్ ప్లాంటుకు పోయినా, మిగిలిన 8 టి.ఎం.సి.ల వాటర్ రిజర్వాయరులో ఎక్సెస్ వుంటుంది. కాబట్టి, ఏలేరు ప్రాజెక్టు కట్టినప్పుడు రైటు కెనాల్ ద్వారా తూర్పుగోదావరిలో మెట్టప్రాంతాలు, జగ్గంపేట, గండపెండలం 17 ఇతర గ్రామాలకు సంబంధించిన మెట్ట ప్రాంతాలకు నీరు తీసుకువెళ్ళడానికి రైటు కెనాల్ ఏర్పాటు చేసి ప్లానులో పెట్టారు. దానికి హెడ్స్లూయిస్కు కోటి 82 లక్షల రూపాయల కేటాయించారు. హెడ్స్లూయిస్ద్వారా, రైట్ కెనాల ద్వారా ఏర్పాటు చేసి మెట్ట ప్రాంతాలకు 28వేల ఎకరాల భూమి సాగులోకి తేవాలి. కొంతడబ్బు మినహాయించి యీ బడ్జెట్లో పని ప్రారంభించవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఏలేరు రైటు కెనాల్ ద్వారా కొంత మంచినీటి సమస్య కూడా తీరుతుంది. అలాగే ఆ గ్రామాల్లో వున్న ఇరిగేషన్ టాంకులు, మంచినీటి టాంకులు ఎక్సెస్ నీరు వచ్చినప్పుడు, వర్షాకాలంలో ఫ్లాకు రైట్కెనాల్కు నీరు యిప్పించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఏలేరు సిస్టమ్ కింద కాలువలు త్రవ్వడానికి భూమి అక్వయిర్ చేశారు. ఈ రోజు వరకు కూడా రైతులకు కాంపెన్సేషన్ యివ్వలేదు. కొంతమంది పెద్దరైతులు మాత్రం డబ్బు తీసుకున్నారు. మిగిలినవారికి ఫండ్సు లేవు, చిన్న, సన్నకారు రైతులు మినహా పెద్దవారికి యిస్తున్నారు. ఏలేరు సిస్టమ్ కింద ఒక గ్రామం దగ్గర రెగ్యులేటర్ను కోటి 33 లక్షలతో కట్టిస్తున్నారు. దానికి కూడా వీటితో

పాటు డబ్బులు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఏలేరు సిస్టమ్ కింద వున్న చెక్ డామ్స్‌కు యీ సంవత్సరం లోపల నీరు వచ్చేటట్లుగా చూడాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మీరు యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

30 డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రివర్యులు ప్రతిపాదించిన డిమాండ్ చిత్తశుద్ధితో గాకుండా కేవలం డిమాండ్ ప్రవేశపెట్టాలి, దానిప్రకారం చేయాలని పెట్టిన దానిని సమర్థించలేకపోతున్నాము అని మనవిచేస్తూ, మరి విద్యుత్ రంగం ఒకసారి మనం చూస్తే గౌరవనీయ మంత్రి రోశయ్యగారు వారి అలవాటు అయిన సంభాషణ పరంగా గత 7 సంవత్సరాల తెలుగుదేశ ప్రభుత్వపాలనలో విద్యుత్ రంగానికి డబ్బు కేటాయించకుండా ఈ రాష్ట్రాన్ని అంధకారం చేసిందని చెప్పడం, మరొకసారి ఈ ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ పరిశీలిస్తే వారికి కూడా చిత్తశుద్ధితో మనస్సులో కరెక్టు అని వారి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందని వారికి వున్నా కానీ బయట చేస్తుందని చెప్పాలి గనుక చెబుతున్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో కూడా గాఢాంధకారంగా మారిందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మూడు దఫాలుగా విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచడం జరిగింది. ఎందుకంటే ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు మారారు గనుక ఒక ముఖ్యమంత్రి హయాంలో పెంచితో ఇంకో ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు బాధపడతారని ముచ్చటగా ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రుల హయాంలో మూడుసార్లు ఈ రేట్లు పెంచడం జరిగింది. కానీ విద్యుత్ సరఫరా మాత్రం ఏమీ మెరుగుపడలేదు. ఎందుకంటే గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ హయాంలో పారిశ్రామిక రంగానికి కొంచెము తగ్గించి అయినా సరే వ్యవసాయ రంగానికి 18 గంటలు అప్పుడు విద్యుత్ సరఫరా చేశారు. కానీ ఇప్పుడు గత సంవత్సరం కానీ, ఈ సంవత్సరం కానీ జనవరి నెల నుంచే 13 గంటలు, 12 గంటలు, 6 గంటలు విద్యుత్ వుండే పరిస్థితి ఈ రోజు మా పల్లె ప్రాంతాలలో వున్నది. ఏమయ్యా అంటే కరెంట్ పవర్ లేదు. లో ఓల్టేజ్ అనే పరిస్థితి వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. లో ఓల్టేజ్ కారణంగా ఎన్నో మోటార్లు కాలిపోవడం, దీని కారనంగా పండిన పంట చేతికి అందకుండా రైతాంగం విపరీతంగా నష్టానికి గురి అయిన విషయం ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఒకసారి 1983వ సంవత్సరం ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ చూస్తే 2,815.2 మెగావాట్స్ వున్న విద్యుత్ శక్తిని 1989వ సంవత్సరానికి దాదాపు 4,092 మెగావాట్స్ స్థాపన శక్తిని పెంచడం జరిగింది. అంటే దాదాపు 1827 మెగావాట్స్ అదనపు విద్యుత్ ఉత్పాదక శక్తి అప్పటి ప్రభుత్వ హయాంలో పెంపొందించడం జరిగింది. 30 సంవత్సరాల కాలంలో రాష్ట్రంలో కేవలం 5లక్షల పంపుసెట్లు వుంటే గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ హయాంలో 6 1/2 సంవత్సరాల కాలంలో 5 లక్షల 80 వేల పంపు సెట్లకు విద్యుత్ కనెక్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది. మరి అదనంగా దీనివలన 13.8 లక్షల ఎకరాలను సాగుకు తీసుకువచ్చి 1.5 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేయగలము. గత 30 సంవత్సరాల ఫాక్ట్స్‌ను, తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ హయాంలోని ఫాక్ట్స్‌ను చూస్తే ఎవరు ఏ రంగానకి ఎంత చేశారనేది బాగా అర్థం అవుతుంది. అదేవిధంగా గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చే నాటికి ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు 424 ట్రాన్స్‌ఫారమ్‌లు, 533 కె.వి. సబ్ స్టేషన్‌లు వున్నాయి.

1989వ సంవత్సరానికి ఇవి 866 ట్రాన్స్‌ఫార్మరులు, 1,019 సబ్ స్టేషన్‌లకు పెంచడం జరిగింది. ఈ మూడు సంవత్సరాల కాలంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎన్ని ట్రాన్స్‌ఫార్మ్‌లు క్రొత్తవి పెట్టారు? ఎన్ని సబ్ స్టేషన్‌లు ఏర్పాటు చేశారని అడుగుతున్నాను. ఇక రేట్ల విషయం గురించి మూడు సార్లు పెంచారు. ఈ సారి రేట్లు గారడీగా పెంచారు. గౌరవనీయ సభానాయకుడు తెలివయిన వారు గనుక ఆ తెలివిని కూడా రేట్లు పెంచడంలో ఉపయోగించారు. ఉదాహరణకు ఒక స్లాబ్‌కు ఇంతకు ముందు ఒకటే రేటు ఉంటే ఇప్పుడు క్రితం సారి ఛార్జి పెంచినప్పుడు గృహ అవసరాలకు సరఫరా చేసే విద్యుత్‌ను 5 తరగతులుగా వర్గీకరించి ఇప్పుడున్న వాటిని 7 తరగతులుగా వర్గీకరించి మొత్తం ఈ మూడు సార్లు దాదాపు 7 వందల 50 కోట్ల రూపాయల అదనపు భారాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలపై మోపించింది. ఎందుకంటే 1990వ సంవత్సరం 5 హెచ్.పి. మోటార్లకు ఉచితం గావించి, 10 హెచ్.పి. మోటార్లకు రు. 100 లు వుంటే ఆ పైన హెచ్.పి. మోటార్లకు గణనీయంగా పెంచడం జరిగింది. అదేవిధంగా 1991వ సంవత్సరంలో 5 హెచ్.పి. మోటార్లకు స్వతం రు. 100 లు దానికి మించి కూడా పెంచడం జరిగింది. రెండు సార్లు కూడా గృహ అవసరాల నిమిత్తం వినియోగదారులపై స్వతం సరఫరా చేసే విద్యుత్ రేట్లు 10 శాతం నుంచి 20 శాతం వరకు పెంచడం జరిగింది. గౌరవనీయ క్రొత్త ముఖ్యమంత్రి విజయభాస్కరరెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత హెచ్. పి. ఒక్కంటికి రు.100ల నుంచి రు. 70లకు తగ్గించడం జరిగింది. అంటే తెలివిగా తగ్గించడం కాదు. రు. 100 లు తగ్గించినప్పటికి కూడా 5 హెచ్.పి. గృహ అవసరాల వినియోగదారులపై అదనపు విద్యుచ్ఛక్తి ఛార్జీలు పెంచి సామాన్య మానవుడిపై రు.250 కోట్ల అదనపు భారం మోపారు. హైటెన్షన్ విద్యుత్ వినియోగానికి కూడా 12 శాతం పెంచారు. గృహ అవసరాల వినియోగంపై 12 శాతం 10 శాతం ఛార్జీలు పెంచారు. ఈ విధంగా విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచడంలో చాలా గారడీ చేశారు. ఈ విధంగా మూడుసార్లు పెంచి రు.750 కోట్ల అదనపు భారాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలపై భారం మోపింది. అంతే గాకుండా ఎన్.టి.పి.సి. నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు న్యాయమైన వాటా లభించడం లేదని అందరు గౌరవసభ్యులు, మంత్రి వర్యులు చెబుతున్నారు. ఉదాహరణకు కల్పాకం, నైవేలీ విద్యుత్ కేంద్రాల నుంచి కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు న్యాయమైన వాటా రావడం లేదు. ఈ మధ్య ప్రెస్‌లో చూసిన దానిని బట్టి గౌరవ మంత్రివర్యులు జేగురుపాడు, కాకినాడ, విశాఖపట్టణంలో విద్యుత్ ఉత్పాదన కేంద్రాలు స్థాపిస్తామని శంఖు స్థాపన చేశారు. జేగురుపాడు గ్యాస్ లీకేజీని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించలేదని మాకు తెలియదు. రిప్లయ్‌లో దానికి జవాబు యివ్వమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా కాకినాడ విద్యుత్ కేంద్రానికి సరఫరా చేసే బొగ్గు ఎక్కడి నుంచి వస్తుందనేది కూడా స్పెసిఫిక్‌గా మెన్షన్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరు తున్నాను. అదేవిధంగా కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్‌లో కూడా గ్యాస్ ఎంత లభ్యం అవుతున్న ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ కూడా లేవు. దీనిలో లభ్యం అయ్యే గ్యాస్‌లో ఎంతవరకు విద్యుత్ ఉత్పాదనకు కేటాయించారు అనే విషయం స్పష్టం చేయవలసిన బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వం మీద వున్నది. తెలంగాణా విషయం తీసుకుంటే తెలంగాణాలో పవర్ ఏ విధంగా వున్నదో తమరికి కూడా తెలుసు. తమరు తెలంగాణాకు చెందిన వారే. తెలంగాణాలో 220 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్

ఎక్కడా లేదు. ముఖ్యంగా మా వెనుకబడ్డ జిల్లా అయిన ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో సబ్ స్టేషన్ లేదు. అనంతపురం జిల్లాలో వర్షాలు లేక అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతంగా వుంటే మా దగ్గర అవకాశాలు ఉండి. అక్షర క్రమంలో ముందు వున్నప్పటికీ కూడా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల లోను మిగతా అన్ని కార్యక్రమాలలోను వెనక్కు వున్నది. ఉదాహరణకు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 220 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్ లేకపోవడం వలన అక్కడి ప్రజలు, రైతాంగం చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు.

·40 ఎందుకంటే ఆదిలాబాదు 220 కె.వి. కడుతున్నామని 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రపోజల్ పెట్టారని గత అసెంబ్లీ సమావేశములో ఆన్సర్ ఇచ్చారు. గౌరవ మంత్రిగారు ఇప్పుడు కూడా అదే ఆన్సర్ ఇస్తారు. ఎప్పుడు పని ప్రారంభిస్తారో స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం పైన ఉంది. ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లు నేషనల్ గ్రిడ్ నుంచి రాష్ట్రానికి న్యాయమయిన వాటా రావడం లేదు. ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారికి రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. ఆదిలాబాదు జిల్లా మహారాష్ట్ర బోర్డరు దగ్గర ఉంది. అక్కడ నుంచి కేవలం 15 కి.మీ. మా జిల్లా ఆఖరి గ్రామం ఉంది. ఇప్పుడున్న డిచ్‌పల్లి 220 కె.వి. సప్లయి చేస్తే దానివల్ల 150 కి.మీ పైగా సప్లయి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక ఆదిలాబాదు జిల్లా బోర్డరు మహారాష్ట్ర నుంచి 220 కె.వి. లైన్సు తీసుకుంటే ఆదిలాబాద్‌కు బాగుంటుందని మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అది కాకుండా ఆదిలాబాదు జిల్లాలో బొగ్గు గనుల ప్రాంతమయిన చెన్నూరు మొదలయిన వాటిలో బొగ్గు ఉత్పత్తి అయినా కూడా థర్మల్ స్టేషన్స్ గురించి ఎందుకు ఆలోచించడం లేదో ప్రభుత్వానికి చెప్ప వలసిన బాధ్యయత ఉంది. భైంసా లోపల 130 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్ ప్రారంభించి చాలా రోజు లయింది. దానిని త్వరగా పూర్తిచేయాలి. నిర్మల్ నియోజకవర్గంలో కెడం సబ్‌స్టేషన్ ఇనాగ్యురేషన్‌కు వచ్చినప్పుడు రైతులు రిప్రజెంటు చేస్తే సబ్‌స్టేషన్ మంజూరు చేస్తామని చెప్పారు. దానిలో తోను, తాన్సి గ్రామాల్లో రాబోయే రోజుల్లో లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ చేపడుతున్నారు. అక్కడి అధికారులు కూడా ఇరిగేషన్ పొటెన్షియాలిటీ బాగుంటుందని ప్రపోజల్స్ పంపించారు. ఈ బడ్జెట్‌లో తోను, తాన్సికి 33 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్స్ ఏర్పాటు చేయమని చెప్పి మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఆదిలాబాదు వెనుకబడిన ప్రాంతం దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రతి మండల కేంద్రంలో – వేరే జిల్లాలో ఇప్పటికే 120, 130 కె.వి. సబ్‌స్టేషన్స్ ఉన్నాయి కనుక – మేము అంత అత్యాశకు పోవడం లేదు. మా జిల్లాలో ఎట్‌లీస్టు ప్రతి మండలానికి 33/11 కె.వి. ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్ని సబ్‌స్టేషన్స్ ఉన్నాయి. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో కొత్తగా లక్ష కనెక్షన్లు ఇస్తామని చెప్పి కొత్తవి ఎన్ని ఇచ్చారు? మాకు తెలిసిన విషయం ఏమంటే కొత్త వాటిని ఇవ్వకుండా పాత వాటిని రెగ్యులరైజ్ చేసే విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదని మాకు తెలిసింది. ఈ సందర్భంగా ఇరిగేషన్ గురించి ఆలోచిస్తే ఇరిగేషన్ స్టేట్ లెవెల్లో కింద హంద్రీ నీవా తెలుగు గంగ, శ్రీశైలం లెఫ్టు బ్రాంచ్ కెనాల్ గురించి గౌరవసభ్యులు ఉదయం నుంచీ మాట్లాడారు. మా జిల్లా పరిస్థితి గురించి మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మా జిల్లాను తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలతో కంపేర్ చేస్తే మా జిల్లాలో కేవలం ఇప్పటివరకూ 14 శాతం మాత్రమే నీరు వెలికి తీసాము.

మా దగ్గర ప్రాణహిత, పినాకినీ, పెనుగంగ ఎన్నో పెరినియల్ సోర్సెస్ అక్కడున్న భూగర్భ జలాలు మేము వాడుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. నిధుల కొరతవల్ల కానీ స్టాఫ్ కొరత వల్ల కానీ వాడుకునే పరిస్థితి లేదు కనుక మీరు 14 శాతం ఉన్న ఇరిగేషన్ పొటెన్షియాలిటీకి రు. 100 కోట్లు ఇస్తాము అంటున్నారు. చాలా సంతోషం. ఈ రు. 100 కోట్లు కూడా కొత్త ప్రాజెక్టులు తీసుకోకుండా పాతవి తీసుకుంటామని అంటున్నారని, మాకు తెలియవచ్చింది. పాతవి కంప్లీట్ చేసుకుంటూ కొత్త మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు చేయాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. 20 శాతం పెరగాలని, గోదావరికి ప్రాణహిత ఉన్నా కూడా డిపెండబిలిటీ అవుతోంది కాబట్టి త్వరగా చర్య తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాడా విషయం, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు పుట్టింది నిజామాబాదు జిల్లాలో. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో రైతులు ఉద్యమాలు చేసి తెచ్చుకున్నా ఫలితం ఇంకొకరికి పోతోంది. దానివల్ల కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాలకు ఫలితం దక్కుతోంది. మేము ఆ జిల్లాల ప్రజలకు వ్యతిరేకం కానప్పటికీ కూడా మేము త్యాగం చేసి, కష్టం చేసి తెచ్చుకున్నా మా రైతులకు ఫలితం దక్కని పరిస్థితిలో ఉంది. కాడా రోడ్స్ గురించి ఆదిలాబాద్‌కు, నిజామాబాద్‌కు ప్రత్యేకమయిన ఫండ్స్ ఇవ్వలేదు. ఎత్తిపోతల పథకం గురించి సురేష్‌రెడ్డిగారు ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో శ్రీరాంసాగర్ గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పారు. ఆదిలాబాద్ జిల్లా దాదాపు 24 గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్యాయి. నిర్మల్ నియోజక వర్గంలో 42వేల ఎకరాలు కమిట్‌మెంట్ ఆయకట్ ఉన్నప్పుడు కూడా 18వేల ఎకరాలకు పారకం అవుతోంది. కనుక నిజామాబాదు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలో 25 స్కీములు ఏవయితే ఐడెంటిఫై చేశారో వాటికి ఫండ్స్ గవర్నమెంటు నుంచి 50 శాతం ఇవ్వాలి. మిగతా లోన్ ఎప్పటికో ఎలాట్ చేశారు. థిక్ ఫారెస్టులో కొన్ని గ్రామాలు ఎలాట్ చేశారు. ఇప్పటికీ ఈ గ్రామాలు మీరు డెవలప్ చేయలేదు. మొత్తం 50 శాతం జిల్లా ఫండ్స్ కానివ్వండి. 50 శాతం ఎన్.ఆర్.పి.సి. కానివ్వండి నిధులు వచ్చే విధంగా మీరు కృషి చేయాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా శ్రీరాం సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద టింబరేణి గ్రామం ముంపుకు గురయింది. ఏదయితే 1987లో కమిటీ కానిస్టిట్యూట్ చేశారో దానిలో ఈ గ్రామం డిలీట్ అయింది. ఆ గ్రామాన్ని ఇన్‌క్లూడ్ చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. స్వర్ణ ప్రాజెక్టును రీ మోడల్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కడెం ప్రాజెక్టు మా జిల్లాలో మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు ఉంది. సరస్వతీ కాలువ పుట్టకముందు, శ్రీరాంసాగర్ పుట్టక ముందు కడెం ప్రాజెక్టు ఉంది. ఎన్నో వేల ఎకరాలు సాగవుతోంది. రైతులు వాటిప్పిన రిపేరియన్ రైట్స్ కోల్పోయే పరిస్థితి ఉంది. వారికి రిపేరియన్ రైట్స్ ఉంటాయి కనుక ఈ కడెం ప్రాజెక్టు తప్పకుండా రీమోడల్ చేయ వలసిన అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా వరల్డ్ బ్యాంక్ సెకండ్ ఫేజ్ గురించి శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నిజామాబాద్, ఆదిలాబాదు జిల్లాలో కెనాల్ మొత్తం లైనింగ్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. సరస్వతీ డి 25, 27, 28 మొత్తం కూడా రిజర్వు ఫారెస్టు క్లియరెన్సు ఇచ్చారు. ఆ పనులు కూడా టైంలో పూర్తి చేయమని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చి నందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. అప్పన్నదొర (బూరుగుపూడి):– అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంగా ఈ సంవత్సరం

ప్రకటించినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో బురద కాలువ ఉంది. ఇది విపరీతంగా వచ్చి చెరువులన్నీ ఒక్కసారి దెబ్బ తీస్తున్నది. చెరువులన్నీ గళ్ళుపడుతున్నాయి. వ్యవసాయ భూములన్నీ ఇసుక మేట వేస్తున్నాయి. ఈ మైనరింగ్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంలో అది టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. డ్రెయిన్ విషయం. ఈ డ్రెయిన్‌లో 10వేల ఎకరాలు శుభ్రంగా సబ్‌మెర్జ్ అవుతున్నాయి. 100 ఎకరాలు శుభ్రంగా మునిగిపోయింది. అంతా నాశనం అయిపోతోంది. దానికి డ్రెయిన్ తవ్వాలని తమరిద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. తోరిగడ్డ స్ల్యూయిస్ 100 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మింపబడింది. అది కూడా తలుపులన్నీ పడిపోయి పాడిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. దానిని వెంటనే పూర్తి చేసి వరల్డ్ బ్యాంక్ స్కీములో దానిని తప్పనిసరిగా చేర్చి పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే నా నియోజకవర్గంలో 3 లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ ఉన్నాయి. ఒక లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్ మొదటి దశలోనే జనార్థన రెడ్డిగారి హయాములోనే పూర్తి అయింది. రెండవ స్కీము కూడా తప్పనిసరిగా మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంలో పూర్తిచేస్తే 5 వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది. అయ్యనగల్లు లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీము 1985 సంవత్సరంలో స్థాపించడం జరిగింది. అది హౌసింగు బోర్డు వాళ్ళకు ఇస్తే వాళ్ళు తప్పుడు ఎస్టిమేట్ చేయడం జరిగింది. పూర్తి పని పాడు కావడం జరిగింది. మొన్న దానికి ఐ.డి.సి. ఎస్టిమేట్ చూసి రు. 16 లక్షలు అవుతుందన్నారు. అందుచేత తప్పనిసరిగా మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంలో పెండింగ్ స్కీములన్నీ కూడా చేయించాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. అలాగే తోరిగడ్డ పంపింగ్ స్కీము రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద పంపింగ్ స్కీమ్. 12 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించింది. పంపులన్నీ శుభ్రంగా పాడయిపోయాయి. రైతులు నీరులేక చాలా బాధపడుతున్నారు. అక్కడ పంపులు వేయవలసిన అవసరం ఉందని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘురామ్ (జగ్గయ్యపేట):- అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. చాలామంది ముందు మాట్లాడినటువంటి ప్రధాన వక్తలు ఇరిగేషన్ గురించి చాలా విషయాలు చెప్పారు. పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి లేకపోతే బచావత్ ట్రిబ్యునల్ గురించి, ఎలోకేషన్ ఆఫ్ వాటర్ గురించి ఇన్ బిట్వీన్ స్టేట్స్ గురించి ఇలాంటివన్నీ కూడా చాలామంది ప్రస్తావించారు. ప్రధానంగా వాటి జోలికి పోకుండా ఈ ఇరిగేషన్ వ్యవస్థలో మేము చెప్పుకోవలసిన విషయాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. 1, 2 ప్రధాన విషయాలు తెలియజేస్తూ తరువాత మా ప్రాంత సమస్యలు ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని తెలియజేయదలచుకున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఈ రోజున ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటు కేటాయింపు ఏదయితే ఉన్నదో ఇది ప్రకటించుకున్నట్లు అంత గొప్పగా కనపడడం లేదన్నది ఈ యొక్క అంకెలు చూస్తే తెలుస్తుంది. భారీ, మధ్య, తరహా ప్రాజెక్టులకు గత కేటాయింపులకు, ఈ కేటాయింపులకు కేవలం రు. 10కోట్లకు మించి ఎక్కువ తేడా లేదన్నది కనపడుతోంది. అది అంత గణనీయమైన కేటాయింపు కాదు. ఇకపోతే ప్రధానంగా చెప్పుకోవాలంటే రోజు రోజుకు మన అవసరాలు ఏవయితే పెరుగుతున్నాయో ఆ అవసరాల మేరకు కొత్త భూమిని నీటిపారుదుల కల్పించడంతోబాటు, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా వందల వేల సంవత్సరాలుగా మనం ఏర్పాటు చేసుకున్న నీటి వనరులు

ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని కూడా ప్రధానగా పరి రక్షించుకోవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కానీ ఈ రోజున కేటాయింపులలో కానీ చూచినా పాత వనరులనే పాత ఆయకట్టులనే పరి రక్షించుకునే పరిస్థితి మనకు కనపడడం లేదు. ఈ పాత మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, మీడియం ఇరిగేషన్, మైనర్ ఇరిగేషన్ వీటి గురించి ఈనాడు ఆయకట్‌ను అధునీకరణ చేయడం, మాడరన్మైజ్ చేయడం ప్రస్తుతం ఉన్న పరిణామాలకు అనుగుణంగా చేయడం అన్నదానికి ఈ నిధుల కేటాయింపు అన్నది సక్రమంగా లేదు. అదే ప్రధానంగా నాగార్జునసాగర్ కనుక చూసినట్లయితే అది పాత ప్రాజెక్టో, కొత్త ప్రాజెక్టో ఈ రోజున దానిని వివరించి చెప్పవలసిన పరిస్థితి కనపడడం లేదు. అది ఎన్ని దశాబ్దాలు జరిగినా కూడా ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉన్నది. ఇంకా థర్డ్ జోన్‌లో మనం నీరు యివ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. మరల 15 సంవత్సరాల నుంచీ నీరు ఇస్తూ వస్తున్న ఈ పాత ఆయకట్టుల విషయంలో అనేక రకాలైన సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయి. వాటిని మనం పరిష్కరించుకోవలసిన పరిస్థితి కనబడుతున్నది. ప్రధానంగా నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు క్రింద మొదటి జోన్, రెండవ జోన్ పరిస్థితి చూసినట్లయితే అక్కడ సర్మైన నీటి సప్లయ్ ఈ రోజుకు జరగడం లేదు. ప్రధానంగా నందిగామ, భువనకల్ బ్రాంచ్ కెనాల్స్ విషయం 15 సంవత్సరాల నుంచీ సభాముఖంగా చెబుతూనే ఉన్నారు. భువనకల్ బ్రాంచ్ కెనాల్ టేలెండ్ ఏరియా క్రింద వున్న దాములూర్ విలేజ్ వరకు ఈ రోజు వరకు కొన్ని రోజుల పాటు, కాదు, కొన్ని గంటల పాటు అయినా సరిగ్గా నీరు వెళ్ళిన పరిస్థితి లేదు. అలాగే నందిగామ బ్రాంచ్ కెనాల్ క్రింద చూసినట్లయితే చివరి ఏటూరు గ్రామం వరకు కూడా అదే పరిస్థితి కనపడుతున్నది. అది ఈ రోజన వున్న వాస్తవమైన విషయం. దానిని ప్రధానంగా పరిష్కరించడానికి సప్లిమెంటేషన్ స్కీము పేరు మీద కొన్ని అనుబంధ పథకాలు చేపట్టడం జరిగింది. మరి నల్గొండ జిల్లాలో ఏమయినా పథకాలు చేపట్టారేమో కానీ ఖమ్మం, కృష్ణా జిల్లాలో ఇప్పటివరకు పథకాల ఇన్వెస్టిగేషన్ జరపడం లేదు. ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిపిన ఒకటి, రెండు పథకాలు ఈ రోజుకు దశాబ్ద కాలంగా అలాగే పడి ఉన్నాయి. వాటికి కేటాయింపులు జరగడం లేదు. ప్రధానంగా 19 బ్రాంచ్ టేలెండ్‌ను సప్లిమెంట్ చేయడానికి గాను మాధవరం ట్యాంక్ నుంచి ఒక సప్లిమెంటేషన్ స్కీము శాంక్షన్ అయింది. 10 సంవత్సరాల క్రితం శాంక్షన్ అయింది. రు. 17 1/2 లక్షలతోటి జి.ఓ. ఇష్యూ అయింది. ఆ రోజు నుంచి ఈ రోజు వరకు 10 సంవత్సరాల అనంతరం కూడా ఈ స్కీమును టేకప్ చేయడం జరగలేదు. మొదట గ్రావిటీలో అన్నారు. ఈ మధ్య లిఫ్ట్ ద్వారా దానిని సప్లిమెంట్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామని అంటున్నారు. అది ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుందో చెప్పలేని పరిస్థితి ఉన్నది. టేలెండ్ క్రింద దిగువ గ్రామాలు ఖమ్మం జిల్లాలో కానీ, కృష్ణా జిల్లాలో కానీ సుమారు 7 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు ఈ రోజుకు నీరు అందని పరిస్థితి ఉన్నది. దీనిలో ఒక విశేషమయిన విషయం ఏమిటంటే నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కమాండ్ ఏరియా మొత్తానికి కూడా ఒక అగ్రికల్చర్ రీసెర్చ్ ఫార్మ్ గరికపాడులో ఉన్నది. ఈ నీరు రాని 19 బ్రాంచ్ ఆయకట్టులో ఈ ఫార్మ్ కూడా చేరి వున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కమాండ్ ఏరియాలోని భూములకు నాగార్జునసాగర్ నీటిని ఉపయోగించి ఆ ఫార్మ్‌లో రీసెర్చ్ చేయవలసిన అవసరం వుంటే ఆ ఫార్మ్‌కే నాగార్జున సాగర్ జలాలు రావడం లేదనేది కనబడుతున్న వాస్తవ విషయం. అది నాగార్జునసాగర్

సెకెండ్ జోన్‌లో ఉన్న పరిస్థితి. అలాగే నా నియోజకవర్గంలో మున్నేరు మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు ఉంది. దానికి ఇటీవలనే సి.ఇ.ఆర్.పి. నుంచి 40 లక్షల రూపాయలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ప్రధానంగా ఇది వంద సంవత్సరాల క్రితం నుంచీ వున్న ఆయకట్టు. దీనికి ఈ రోజున వంద సంవత్సరాల అనంతరం ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించుకుని ఆ మేరకు చేసుకోగలుగుతున్నాం. కానీ దీనికి ఇంకో కోటిన్నర రూపాయలు జత చేస్తే పూర్తిగా బ్రాంచ్ కెనాల్స్ కానీ, ఇతర ఆయకట్టునుకానీ మోడర్నైజేషన్ చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. అలాంటి కేటాయింపులు ఏమీ జరపలేని పరిస్థితి ఇన్ని సంవత్సరాలుగా కనబడుతున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ చూసినట్లయితే ప్రధానంగా 1989-90వ సంవత్సరంలో జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గంలో అన్నవరం, శెనగపాడు అని రెండు లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీములు ఆ రోజున శాంక్షన్ అయి ఈ రోజువరకు కూడా టేకప్ చేయని పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రధానంగా ఆ రోజన దీనికి అయ్యే కాస్టులో 50 శాతం డి.ఆర్.డి.ఎ. వాళ్ళు భరించడానికి అంగీకారం తెలిపి నిధులు విడుదల చేసి బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయడం జరిగింది. కానీ ఐ.డి.సి. వాళ్ళు మిగిలిన 50 శాతంను భరించడానికి, యాక్షన్ ప్లాన్‌లో పెట్టడానికి ఈ నాలుగు సంవత్సరాలకు కూడా మోక్షము రాని పరిస్థితి కనబడుతున్నది. మరి ఈ విధంగా వుంటే ప్రభుత్వం ఎలా మైనర్ ఇరిగేషన్ ఇయర్‌గా ప్రకటించింది. దీనిని ప్రధానంగా ఆలోచించాలని, సత్వరం వీటిని పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఈ ఇరిగేషన్ తరువాత పరిసరాల పరిరక్షణ అనే దానిమీద

(బెల్)

రెండుమాటలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ పరిసరాల పరిరక్షణ విషయంలో జగ్గయ్యపేట ఆ ప్రాంతం చూసినట్లయితే చాలా స్వచ్ఛమైన గాలి, నీరు ఎంతో బాగా వున్న పరిస్థితి ఆ రోజున వుండినది. మరి ఈ రోజు అక్కడి పరిస్థితి ఎలా వున్నదంటే చుట్టూ మేజర్ ఇండస్ట్రీలు, సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలు వుండడం వలన ఏర్ పొల్యూషన్ అవుతున్నది. అలాగే పాలేరు 40 వేల జనాభా వున్న పట్టణం. అలాగే 20 వేల జనాభా వున్న గ్రామాలు చుట్టు ప్రక్కల వున్నాయి. వాటికి పాలేరు రివర్ నుంచి డ్రింకింగ్ వాటర్ తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. కానీ దాని ఒడ్డుననే చాలా ఫ్యాక్టరీలు వెలిశాయి. ముఖ్యంగా ఇటీవలే కళ్యాణి రాబోర్ట్స్ అనే ఫ్యాక్టర్ నుంచి వచ్చే కెమికల్ వాటర్ సుమారు 60వేల జనాభా కలిగిన జగ్గయ్యపేట పట్టణం. ఇతర ప్రాంతాలకు చెరువు చేస్తున్న పరిస్థితి అక్కడ ఉన్నది. ఈ విధంగా కొనసాగినట్లయితే అక్కడ చాలా, చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని ప్రధానంగా తెలియజేస్తూ, వీటిమీద ప్రభుత్వం దృష్టి కేంద్రీకరించాలని కోరుతూ అవకాశం ఇచ్చినందులకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డాక్టర్ సిహెచ్. సోమసుందరరెడ్డి(కొత్తపేట):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన నీటిపారుదల శాఖ బడ్జెట్‌ను సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా వంద సంవత్సరాల క్రితం కట్టిన బ్యారేజ్‌లు అన్నిటికి మెరక తీసే కార్యక్రమం చేపట్టలేదు.

శ్రీ సి. రామచంద్రారెడ్డి:– నేను రిక్వెస్టు చేసేదేమంటే క్రొత్త, క్రొత్త సభ్యులు ఈ రోజు చాలా ఉత్సాహంగా ముందుకు వచ్చి మాట్లాడారు. కాబట్టి ప్రెస్ వారికి విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే వారు మాట్లాడిన విషయాలు కొద్దిగా హైలెట్ చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:– ఇవాళ మొదటిసారి క్రొత్తగా చాలామంది సభ్యులు చాలా బ్రహ్మాండంగా మాట్లాడుతున్నారు. నేను ప్రెస్ వాళ్ళను కోరేది ఏమిటంటే కనీసం వారి పేర్లు అయినా వచ్చేటట్లు చూడాలి. వగైరా అని వ్రాస్తూ ఉంటారు. సాయంత్రం అయింది. వారు మాట్లాడింది ఎలాగు పేపర్లో రాదు. కనీసం మాట్లాడే వాళ్ళ పేర్లు అయినా వచ్చేటట్లు చూడాలని అప్పీల్ చేస్తున్నాను. వగైరా, వగైరా అని వ్రాయవద్దు.

డాక్టర్ సిహెచ్. సోమసుందరరెడ్డి:– కాలువలలోను, ఫ్లడ్ ఛానల్స్‌లోను, ఈ మెరక తీసే కార్యక్రమం ఈ రోజు వరకు చేపట్టడం లేదంటే చాలా విచారించదగ్గ విషయం. ఎందుకంటే నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఈ మెరక తీసే కార్యక్రమం చేయకపోతే త్వరలోనే పూడుకుపోయే ప్రమాదం ఉన్నది. నేవిగేషన్‌కే రాదు. చేలలోకి నీరు ప్రవహించే కార్యక్రమాలు కూడా సమూలంగా ఆగిపోతాయని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

బ్యారేజీ విషయంలో, ప్రభుత్వానికి వస్తే బ్యారేజీ ముందు ఆనకట్ట వల్ల గోదావరి 7.00 సా.
ట్యాంకులో 3 అడుగుల వాటర్ నిలవబడి ఉంది. అది బ్యారేజీ కట్టిన తరువాత 6 అడుగుల వరకూ ట్యాంకు నిండడానికి అవకాశం కలిగింది. కానీ కాలువ గట్లు ఏవయితే ఉన్నాయో నీటి ప్రవాహానికి తగ్గినట్లుగా 3 అడుగులకు ఆ రోజున రూపకల్పన చేయబడింది. బ్యారేజీని 3 అడుగులు పెంచే కార్యక్రమం చేపట్టే విషయం ప్రభుత్వానికి మీద్వారా నేను మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే బ్యారేజీ కట్టినందువల్ల ఉపయోగం లేదని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియబరచుకుంటున్నాను. సాధారణ నిర్వహణకు గ్రాంటుగా మురుగు కాలువలలో గోదావరి ఈస్టరన్ డెల్టా ఎకరానికి రు. 30 లు సెంట్రల్ మరియు వెస్టరన్ పెన్నా డెల్టా కృష్ణా డెల్టాకు రు. 40 లు మంజూరు చేయడం జరుగుతోంది. అటువంటి స్వల్ప వ్యత్యాసాలు డెల్టాలలో సమంగా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన ఉందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మనవిచేసుకుంటున్నాను. ఈ సాధారణ నిధుల నుంచి సిబ్బందికి జీత భత్యాలకు అత్యధిక శాతం ఖర్చు పెట్టడం కూడా జరుగుతోంది. అందుచేత ప్రత్యేకమయిన నిధులు వెచ్చించి ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులకు సంబంధించినంతవరకూ ప్రభుత్వం కార్యదీక్షతో, దృఢ నిశ్చయంతో అధికారులు ఇంజనీర్లు కానీ, సెక్రటరీలు కానీ ఫైనాన్సు కాని సంపూర్ణమయిన ప్రతిపత్తితో వారు ఈ కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించారు. కానీ అవి డ్రెయిన్ వరకే పరిమితం చేయడం బాగోలేదు. మంత్రి ప్రభాకరరావుగారికి ఈ విషయం తెలుసు. అనేకసార్లు ఐ.డి.బి.లో చెప్పడం జరిగింది. తప్పకుండా నిధులు వాటికి కూడా చూపెట్టమని చెప్పడం జరిగింది. మీడియం డ్రెయిన్స్, మేజర్ డ్రెయిన్స్, మైనర్ డ్రెయిన్స్ అనేకసార్లు ఐ.డి.బి. మీటింగులలో ప్లానింగు బోర్డు మీటింగులలో, డ్రైనేజ్ బోర్డు మీటింగులలో గత మూడు సంవత్సరాలుగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మా మంత్రులకు దీని విషయంలో అనేక రకాలుగా గ్రాంట్లు మంజూరు చేయాలని చెప్పాము. ఈ కార్యక్రమానికి ఎందుచేతనో చేయలేకపోయామని

నాకు కూడా అంగీకరించారు. వారు తప్పకుండా అంగీకరించి నిధులు మైనర్ డ్రెయిన్స్‌కు ఖర్చు పెట్టే కార్యక్రమం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఆంజనేయులు (ఎల్లారెడ్డి):- అధ్యక్షా, మైనర్ ఇరిగేషన్ మీద మాట్లాడడానికి తమరు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియపరుస్తున్నాను. ప్రభుత్వం వారు ఎంతో రైతాంగానికి అభివృద్ధి చేయాలని గ్రామీణ ప్రాంతాలను సస్యశ్యామలం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ నీటిపారుదల పథకాలను ప్రవేశపెట్టాలని అన్ని ప్రభుత్వాలు వచ్చి కూడా చెప్పడం జరిగింది. కానీ మీరింతవరకూ పథకాలను చాలావరకు మంజూరు చేసుకోవడం నిర్మాణ పనులు ప్రారంభదశలో తీసుకుని తరువాత అలాగే వదిలి వేస్తున్నాము. ఎన్నో పథకాలు గాలిలో ఉన్నాయి. ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే అన్నట్లు ఉంది. అంచానల్లు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ వ్యయం పెరిగిపోయాయి. ప్రాజెక్టులు కట్టలేని పరిస్థితి తడిపి తడిపి పని మోపెడు అయినట్లు ప్రభుత్వం మీద కూడా భారం పడుతోంది. ఈ పనుల నిర్లక్ష్యం వల్ల పథకాలు పూర్తిగా విఫలం అయ్యాయని చెబుతున్నాను. అందులో భాగంగానే నిజామాబాదు జిల్లాలో ఆనాడు 1931లో కట్టిన నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు బోధన్, కోటగిరి నిజామాబాదు మొదలగు ప్రాంతాలకు పారుతుంది పూర్తి సస్యశ్యామలం చేస్తుంది అనుకుంటే ఇవ్వాళ దాని నిర్వహణ లోపం వల్ల పూర్తి మెట్టవేసి ఆయకట్టు ప్రాంతం కూడా పూర్తిగా పండించలేని పరిస్థితి ఏర్పడి నిజామాబాద్ జిల్లాలో రాను రాను వ్యవసాయ భూమి పూర్తి సాగులోనికి రాకుండా తక్కువ అవుతోందని మీ అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అంతే కాకుండా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంతో కాలంగా అడుగుతున్నా ప్రభుత్వం వారు దానిని పూర్తి నిర్లక్ష్యం చేయడం వల్ల అక్కడ కూడా సిల్టు ఏర్పడింది. రెండవ దశ నిర్మాణం లోపల పూర్తి శ్రద్ధ వహించలేని విషయం మన అందరికీ తెలిసిన విషయమేనని మనవిచేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని గుజ్జులవాగు ప్రాజెక్టు 1985 పూర్తిగారు శంకుస్థాపన చేసి నామ మాత్రపు పని జరిగితే అది ఇంతవరకూ పూర్తిచేయలేదు అలాగే పెండింగులో ఉంది. బీడు భూములను మనం ఇంకా ఎంతో సస్యశ్యామలం చేస్తామన్నది సంశయాత్మకంగా ఉండి ఎంతకాలం లోపల చేస్తామో తెలియకుండా ఉండి అక్కడి రైతాంగానికి అగమ్యగోచరంగా ఉంది. దిక్కుతోచని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. పోచంగల్ ప్రాజెక్టు 1981లో చేపట్టి రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయబడుతుందని చెపితే అది ఇంతవరకూ రు. 40 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే అక్కడ కాలువలు 10 సంవత్సరాలయినా పూర్తిచేయలేకపోతే ఆ ప్రాజెక్టు పరిస్థితి ఏమి కావాలి? అక్కడ సిల్టు నిండి కాలువలు నిర్మించలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఉంటే ఇక్కడి ప్రజలు ఏమి కావాలి? లొద్దివాగు ప్రాజెక్టు నిజామాబాదు జిల్లాలో టేకప్ చేయడం జరిగింది. అది కూడా పూర్తి అయ్యి 3 సంవత్సరాలయింది. 1991లో పూర్తి అయితే కాలువలు పూర్తి చేయలేకపోతే ఎలా? ప్రతి ప్రాజెక్టు కూడా ఇలాగే మనం టేకప్ చేసి నామ మాత్రంగా దానిని ప్రకటించుకోవడం ప్రజలను మభ్యపెట్టడం, మోసపుచ్చడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. పోచారం ప్రాజెక్టు అన్నది ఎల్లారెడ్డి ప్రాంతంలో ఉంది. అది 60 సంవత్సరాల క్రితం పూర్తి చేయబడి నిజాం కాలంలో ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రాజెక్టు అది. అక్కడ నీళ్ళు కూడా 18వేల ఎకరాలకు పారుదల సౌకర్యం ఉంది. కాలువల సక్రమ

నిర్వహణకు ఇంతవరకూ పైసలు ఖర్చు పెట్టలేదు. ఈ కాలువ పరిస్థితి పూర్తిగా
అధ్వాన్నంగా ఉండి సిల్ట్‌తో నిండిపోయింది. ఎల్లారెడ్డి ప్రాంతం 5 సంవత్సరాలుగా కరవు
ఎకరాల భూమికి నీరు అందకుండా ఆయకట్టు కాక రైతులు పూర్తిగా నష్టపోతున్నారు.
తీవ్రమయిన కరువు ప్రాంతంగా ఎల్లారెడ్డి ప్రాంతం ఉంది. ప్రాజెక్టులను కట్టడం,
శంకుస్థాపన చేసి వదిలేయడం కాకుండా, ప్రాజెక్టులు కడితే కాలువలు పూర్తి చేయలేక
పోవడం వల్ల రైతాంగానికి పేద ప్రజానీకానికి నష్టం జరుగుతుంది. కాలువలు పూర్తి చేస్తే
బీడు భూములు ఎంతో సస్యశ్యామలం అవుతాయని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి
చేస్తున్నాను. ఎన్నో పెండింగు ప్రాజెక్టులున్నాయి. నిజామాబాదు జిల్లాలో లొద్దివాగు
ప్రాజెక్టు, గుజ్జులివాగు ప్రాజెక్టు, లెండి, లక్ష్మీసాగర్ ప్రాజెక్టు పింపల ప్రాజెక్టు ఎన్నో
ఉన్నాయి. లెండి ప్రాజెక్టు ముఖ్యంగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో మన ప్రభుత్వం మాట్లాడితే
మాట్లాడితే మద్నూరు, జూకాల ఏరియాలు సస్యశ్యామలం కావడానికి అవకాశం
ఉంటుంది. ప్రభుత్వం దీని విషయంలో చొరవ తీసుకుని తగిన చర్యలు లెండి ప్రాజెక్టు
విషయంలో తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వం వారు ఈ
సంవత్సరం మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరంగా ప్రకటించారు. కేవలం రు. 100 కోట్లు
ఇస్తామంటే ఇంతవరకూ ఉన్న పెండింగ్ బిల్స్‌ను మనం చెల్లించలేని పరిస్థితిలో ఈ
ప్రభుత్వం ఉంది. అందుకని ప్రాజెక్టులను మొదలు పెట్టి అర్థాంతరంగా నిలిపివేయడంతో
తీవ్రమయిన గందరగోళ పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. మీకు ప్రాజెక్టులు ఇస్తామని చెప్పు
కోవడం జరిగింది రైతులను చూసుకోండి. మునిసిపొండి ఆఖరికి పాలిని పుర్చిపోండి
అన్నట్లు ప్రజలు మర్చిపోవడం కూడా జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో
అలాంటి నీటిపారుదల సౌకర్యాలు, సహజ వనరులు ఉన్న కొన్ని ప్రాంతాలలో గతంలో
మంజూరయిన ప్రాజెక్టులను యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద అవకాశం ఉన్న ప్రాజెక్టులను
సత్వరమే పూర్తి చేయాలని ఈ ప్రభుత్వాన్ని మీద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా
ఎక్కడెక్కడయితే చిన్న చిన్న ట్యాంకులున్నాయో 10, 100, 200, 400 ఎకరాలు పండే
చిన్న ట్యాంక్స్ విషయంలో ప్రభుత్వంవారు పూర్తి నిర్లక్ష్యం చేయడం వల్ల, ఎలాంటి
నిధులు కేటాయించకపోవడం వల్ల నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఈ 15 సంవత్సరాలలో
ఫ్లడ్స్ వచ్చి డ్యామేజ్ అయిన చెరువులు కూడా అలాగే ఉండి నీటిపారుదలకు నోచుకోని
పరిస్థితి ఆ గ్రామాలలో ఉందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం 7·10
వారు ఈ సంవత్సరం నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాం. రైతులకు సా·
సహాయం చేస్తున్నామని ప్రచారం చేసుకొంటున్నారు, ప్రకటనలిస్తున్నారు కాని క్రియా
రూపంలో వచ్చేటప్పటికి మాత్రం దానికి అందరూ గుండుసున్న చుట్టి నిర్లక్ష్యం
చేస్తున్నారు. అది మన అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఏ ప్రాజెక్టు అయినా అసంపూర్తిగా
ఉన్నట్లయితే, అర్థాంతరంగా ఉంచేసినట్లయితే వాటికి వెంటనే నిధులు కేటాయించి, పూర్తి
చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇకపోతే నిజామాబాదు జిల్లాలోని పోచారం విషయం గురించి చెప్పాను. కొన్ని వేల
ఎకరాలకు సాగు నీరు అందించే ఈ ప్రాజెక్టుకు కేవలం 10 లక్షల రూ.లు ఇవ్వడం
జరిగింది. అది మా ప్రాంతంలో ఏ కాలువలకు సరిపోలేదు. ఈ పోచారం ప్రాజెక్టుకు

డ్వారక్కు కెనాల్ సిస్టమ్ ఇస్తే, అక్కడ 18వేల ఎకరాలకు నీరు పారించే సామర్థ్యం దానికి ఉంది. ఈనాటికీ నిజామాబాద్ జిల్లా నీటిపారుదలకు నోచుకోలేదు కాబట్టి ప్రపంచ బ్యాంక్ సహాయంతోనో, లేక ఇతర సంస్థల సహాయంతోనో ఆ మీడియమ్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టును ఇంకొక దానికి కేటాయించి డ్వారక్కు కెనాల్ సిస్టమ్ చేస్తే, అక్కడి ప్రాంతమంతా సస్య శ్యామలం అవుతుంది. కాబట్టి చేపట్టిన పోచవరం ప్రాజెక్టు పూర్తిచేయాలి.

ఇక విద్యుత్ విషయానికి వస్తే, ప్రభుత్వం వారు వేలాది విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇస్తున్నామని చెప్పుతున్నారు కాని, ఆ కనెక్షన్లు చాలా ఇవ్వడం లేదు. రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రిందట ఒక్కొక్క మండలానికి 20, 30 కనెక్షన్లు ఇస్తామని చెప్పారు కాని, వాస్తవానికి ఒక్కొక్క గ్రామానికి ఒక్క కనెక్షను అయినా రాని పరిస్థితి ఉంది. నాన్ కమాండ్ ఏరియాలో పూర్తిగా విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇవ్వలేదు. కాబట్టి వాటిని ఇవ్వవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నిజామాబాద్ జిల్లాలో నాన్-కమాండ్ ఏరియాలో ఒక్కొక్క మండలంలో 200, 300 మంది రైతులు విద్యుత్ కనెక్షన్ల కోసం దరఖాస్తు చేసుకొంటే, 20 మందికి కూడ కనెక్షన్లు రావడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని ప్రధాన సమస్యగా గుర్తించి, నాన్-కమాండు ఏరియాలో ఉన్న ప్రజలకు విద్యుత్ కనెక్షన్లు వెంటనే ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతూ, మీరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకొంటున్నాను.

శ్రీ జే. రాఘవరావు (అద్దంకి):- ఇరిగేషన్ డిమాండ్ మీద మాట్లాడడానికి ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకొంటున్నాను. ఈ సంవత్సరం "మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరం"గా ప్రకటించినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు అర్పించుకొంటున్నాను.

మా కోస్తా జిల్లాలైన గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ద్వారా గత 25 సంవత్సరాల నుండి నీటిని వదులుతున్నారు. నాగార్జునసాగర్ కుడి, ఎడమ కాలువల ద్వారా ఆయకట్టు చివరి ప్రాంతం వరకు నీటిని అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రాజెక్టు చేపట్టారు కాని ఇప్పుడు నీరు సగం ప్రాంతం వరకే అందుతున్నది. నాగార్జున సాగర్ కుడికాలువను జోన్-1 మరియు జోన్-2 అనే రెండు విభాగాలుగా చేశారు. జోన్-1లో ఆరుతడి మరియు మాగాణి అలాగే జోన్-2లో ఆరుతడి, మాగాణి పంటలు చేస్తున్నారు. కాని జోన్-1లో ఉన్న ఆరుతడి భూమినంతా మాగాణి చేసి, జోన్-2లో ఉన్న మాగాణీని ఆరుతడి కాకుండా మెట్టభూమిని చేశారు. పోతే బ్రాంచ్ కెనాల్స్‌కు గాని, మేజర్ కెనాల్స్‌కు గాని రిపేర్లు లేక వ్యవసాయ సంవత్సరంలో మధ్య మధ్యలో తెగిపోయి, రైతులకు చాల ఇబ్బందులు కల్గుతున్నాయి. కాబట్టి వెంటనే బ్రాంచ్ కెనాల్స్‌కు, మేజర్ కెనాల్స్‌కు రిపేర్లు చేయించవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పోతే మొన్న జనవరి నెలలో కూడ మా బ్రాంచ్ కెనాల్ తెగిపోయి దాదాపు 15 రోజులు నీరు అందలేదు. ఈ వేసవిలో ఇలాంటి రిపేర్లు చేసి, నాగార్జునసాగర్ కుడి, ఎడమ కాలువలకు సంబంధించిన రిపేర్లను వెంటనే పూర్తి చేసి ఆయకట్టుచివరి భూముల వరకు నీటిని అందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే ఒంగోలు బ్రాంచ్ కెనాల్ కాని అద్దంకి బ్రాంచ్ కెనాల్ కాని కలుపుకొని దాదాపు 20 కిలోమీటర్లు గల మేజర్ కెనాల్ ఉంది. అయితే ఇందులో 8 కి.మీ.వరకు

మాత్రమే నీరు అందుతూ, మిగతా 12 కి.మీ. దూరం గల భూములకు నీరు అందడం లేదు. ఈ 12 కి.మీ. మెట్ట భూమి. ఈ మెట్టభూమికి నీరు అందించడానికి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రతిపాదించారు. కొన్ని స్కీమ్‌లు పూర్తి అయ్యాయి. ఇంకా కొన్ని స్కీమ్‌లు పూర్తి కాలేదు. పూర్తి చేయడానికి సత్వరమే చర్యలు గైకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే కొత్త స్కీములు చేపట్టడానికి ఎవరైనా రైతులు ముందుకు వచ్చి, 50 శాతం కంట్రిబ్యూషన్‌తో ముందుకు వచ్చినట్లయితే, చిన్న స్కీములు కాని, పెద్ద స్కీములు కాని ప్రభుత్వం చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ఏ.పి.ఎస్.ఐ.డి.సి. వారికి చాల తక్కువ అంటే 5 కోట్ల రూ.లు మాత్రమే కేటాయించినట్లుగా ఉంది. వాస్తవానికి, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకాలకు, బోరు బావులకు, భూగర్భజల వనరుల పథకాల క్రింద ఈ సంస్థ చేస్తున్న సేవ మరువరానిది. కాబట్టి వారికి ఎక్కువ బడ్జెట్ కేటాయిస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అలాగే ఈ సంవత్సరం ఎరువుల్లో మిగిలిన సబ్సిడీ 36కోట్ల రూపాయలను ఈ సంస్థకు కేటాయించారు. దాన్ని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ అధికారం కలెక్టర్లకు అప్పగించారు. ఆ విధంగా కాకుండా ఇక్కడ హెడ్ ఆఫీస్‌కు బదలాయిస్తే బాగుంటుంది. పోతే, ఎప్పుడో పాత కాలపు వాటర్ రేటు రూ.475/–లుగా నిర్ణయించారు. దాదాపు 10, 12 సంవత్సరాల క్రింద ఆ రేటు నిర్ణయించారు. అందువల్ల స్కీమ్‌లలో వయబిలిటీ కనపడటం లేదు. దానివల్ల ఎస్టిమేట్ చేసిన స్కీమ్‌లు హెడ్ ఆఫీసులో నిరుపయోగం పడి ఉన్నాయి. అందువల్ల తమరు దయ ఉంచి పాత వాటర్ రేట్లు కాకుండా, వాటర్‌రేట్లను పెంచవలసిందిగా కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు అర్పించుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):– ఇరిగేషన్, పవర్ డిమాండ్స్ మీద మాట్లాడడానికి నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మొన్ననే మనం చెప్పుకొన్నాం రాష్ట్రంలో 274.4 లక్షల హెక్టార్ల భూభాగం ఉంటే, అందులో 174.55 లక్షల హెక్టార్లకు నీటి వసతి ఉన్నదని. చాల వనరులు ఉన్నప్పటికీ మనం నీరు తీసుకొని పంటలు పండించుకొనే స్థితిలో లేము. దానికి కారణం ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వ పొరపాటు. ఈ రాష్ట్రంమీద వారు చూపించే విధానం ఎట్లా ఉందో మీకు నేను మనవిచేస్తాను.

ఇంతకుముందు నేను వ్యవసాయ బడ్జెట్‌మీద మాట్లాడుతూ నీటిపారుదల గురించి మాట్లాడితే, ప్రాజెక్టుల సంగతి వచ్చినపుడు మాట్లాడవచ్చునని మంత్రిగారు అన్నారు. అంటే అధ్యక్షా, రైతులు నీరు లేకుండా వ్యవసాయం ఎట్లా చేస్తారు? ప్రాజెక్టుల విషయం ఎత్తితే, వద్దు వద్దు అన్నారండీ. ఈ రాష్ట్రంలో క్రొత్త ప్రాజెక్టులు ఏవీ లేవు. రైతాంగానికి నీరు అందటం లేదు. మరి పెరిగిపోతున్న జనాభా అవసరాలకు అనుగుణంగా ఆహారధాన్యాలను ఎలా ఉత్పత్తి చేస్తారని నేను ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు, ప్రాజెక్టులు కావాలని చెప్పి, 1983లో అనేక భారీ ప్రాజెక్టుల పథకాలు, మధ్యకాలిక పథకాలు, స్వల్పకాలిక పథకాలు వేసి, వాటిని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. రాయలసీమ కానివ్వండి. తెలంగాణా కానివ్వండి.

కోస్తాప్రాంతం కానివ్వండి, అందరికీ నీరు లభించాలన్న విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రణాళికలను తయారుచేసి, కేంద్రానికి పంపించడం జరిగింది. అయితే ఆనాటి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రణాళికలను మట్టుమాపి, అసలు ప్రణాళికల విషయమే మాట్లాడకుండా, కేంద్ర సచివాలయంలో పడేశారు. పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల విషయం చెప్పండి అంటే, దానికి వారు ఏమి చెప్పారంటే, అక్కడ ఉన్న భూమి ఎలాంటిది, అక్కడ ఏమి ఉన్నది, మొక్కలున్నాయా, చెట్లు ఉన్నాయా, కొమ్మలున్నాయా, ఆకులున్నాయా, ఇలాంటి అనవసరమైన చెత్త ప్రశ్నలు వేస్తూ, రాష్ట్రం నుండి కేంద్రానికి, కేంద్రం నుండి రాష్ట్రానికి ఫైలు త్రిప్పుతూ, క్లియరెన్స్ ఇవ్వకుండా ఆపేశారు. కేవలం ఆనాడు ఈ రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉండటమేనని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. అయినప్పటికీ కూడ ఆ రోజున ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్.టి.రామారావుగారు రాయలసీమ రతనాల సీమ చేయాలని, మద్రాసు నగరానికి 15 టి.ఎం.సి.ల నీరు అందించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు పథకాన్ని ప్రారంభించారు. 1977లో బచావత్ ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన తీర్పు ప్రకారం రెండువేల సంవత్సరం తరువాత మనం కృష్ణానదిలోని ఒక చుక్క నీటిని అయినా మనం తీసుకోవడానికి వీలులేదు. మహారాష్ట్ర, కర్నాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు తరువాత తమిళనాడు రాష్ట్రం కూర్చొని ఒక్క నీటి చుక్కనైనా మనరాష్ట్రం వాడుకోరాదని ఆ రోజున ట్రిబ్యునల్ తీర్పు ఇచ్చింది. అయినప్పటికీ 2000వ సంవత్సరం దగ్గర పడుతోంది. ఇంత వరకు పెండింగు ప్రాజెక్టులు క్లియరు కాలేదు. ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా కట్టలేకపోతున్నాం. పురుషోత్తమరావుగారు చెబుతున్నారు ఆదిలాబాద్‌లో చెక్ డాములు కట్టారుట. నీళ్లు లేని చోట్ల కట్టారట. అట్లాగే నీళ్లు ఎక్కడ? ఎక్కడ నుంచి తెస్తాం? పంటలు పండించాలి. ప్రాజెక్టులన్నీ అలా పడేసి 3 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. సభానాయకులు రోశయ్యగారు ప్రాజెక్టుల విషయం ఆలోచించినట్లు లేదు. నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల విషయం మనవి చేస్తున్నాను. భారీ నీటిప్రాజెక్టులకు 310.50 మధ్యతరహాకు 125.20 చిన్నతరహా ప్రాజెక్టులకు 100కోట్లు మొత్తం 537.02 కోట్లు యివ్వడమైంది. పెండింగులో నిర్మాణంలో వున్న ప్రాజెక్టులకు సరిపోదు. 303 కోట్లు నిర్మాణాలకు యిచ్చారు. దానివల్ల ఏమీ జరగదు. ఏమీ చేయలేము. ఎన్ని సంవత్సరాలకు కడతారు? కట్టలేరు. ఈ ప్రాజెక్టులకు ఈ బడ్జెటులో ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, భారీ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు శ్రీశైలం కుడి కాలవ, తెలుగుగంగ, శ్రీరాంసాగర్, పులి చింతల, పోలవరం లాంటి భారీ ప్రాజెక్టులున్నాయి. మధ్యతరహా గాలేరు, నగరి, స్రవంతి వంటివి వున్నాయి. వీటికి దేనికీ డబ్బు లేదు. 6-7 సంవత్సరాల కంటే మనకు టైము లేదు. నీళ్లు ఎక్కడ ఉపయోగించుకుంటున్నారు? రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులు కట్టి ఉత్పత్తి చేసే రైతుకు ఎప్పుడు అందిస్తారు? బచావత్ అవార్డు ప్రకారం మాకు నాగార్జునసాగరు ద్వారా 101 టి.ఎం.సి.ల నీళ్లు కృష్ణాబ్యారేజికి నీళ్ళుయిస్తామని ఒప్పందం జరిగింది. అట్లాయివ్వకుండా 80 టి.ఎం.సి.లు మాత్రమే యిస్తామంటున్నారు. అది కూడా సక్రమంగా అందడం లేదు. పులిచింతల రిజర్వాయరు కట్టినట్లయితే 80 టి.ఎం.సి.ల నీళ్లు అందుతాయి. మాకు జూన్, జూలై నెలల్లో నాట్లు పడకపోవడానికి కారణం ఈ పులిచింతల కాకపోవడమే. ఆగస్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరులలో గుంటూరులో

వేస్తున్నారంటే ఈ ప్రాజెక్టులు లేని కారణమే· ఒక్క విషయం చెబుతాను· కృష్ణా బ్యారేజి కట్టి 100 సంవత్సరాలయింది· ఇంతవరకు రిపేరు లేదు· కృష్ణా, గుంటూరు రైతాంగానికి నీళ్ళు కావాలంటే ప్రకాశం బ్యారేజి రిపేరు చేయించాలని కోరుతున్నాను· డెడ్ స్టోరేజిలో నీళ్ళున్నాయి· ఆ నీళ్ళను బైటకు తీసి, విడుదల చేస్తే రైతులకు ఉపయోగ పడతాయి· అంతేకాకుండా థర్మల్ పవర్ స్టేషనులో కూల్ కెనాల్ ఉంది· ఆ వాటర్ డ్రైనేజీ పంపుల ద్వారా, ఎత్తిపోతల ద్వారా యిస్తే రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది· హైపవర్ ద్వారా ఎత్తిపోతల నుంచి యిస్తే రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది·

ఛైర్మన్:- ఈ సభ రేపు ఉదయం 8·30 గంటలకు వాయిదా వేయడమైనది·

(The House then adjourned at 7.05 P.M. to meet again at 8.30 A.M. on Wednesday, 17th March, 1993.)